

**HISTÒRIA DE LA JOVENTUT
NACIONALISTA DE CATALUNYA
(1980-2003)**

JOSEP LLUÍS MARTÍN I BERBOIS

**TESI DOCTORAL DIRIGIDA PER BORJA DE RIQUER I PERMANYER
FACULTAT DE FILOSOFIA I LLETRES
DEPARTAMENT D'HISTÒRIA MODERNA I CONTEMPORÀNIA DE LA
UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA
2010**

En llur joventut, en llur virilitat, individus i col·lectivitats senten una necessitat d'acció, això és, d'esforç, de lluita, de combat, exacerbats per la passió, que vol dir coratge; abnegació i sacrifici. La passió, arma la voluntat, l'empeny la fa perseverant en la preparació i ardent en l'execució. És aleshores que totes les belles virtuts de l'home es redrecen superbament: l'esperit de disciplina, la solidaritat, el coratge i, com a resum de totes, divinament embriagat, l'esperit de sacrifici, condensació suprema de la virtut humana alliberada de l'egoisme i de la covardia, victoriosa d'ella mateix, preludiant la victòria damunt l'individu o la col·lectivitat adversa.

Acció Catalana (9-XI-1922)

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	1
ELS ANYS FUNDACIONALS (1976-1980)	8
VIDA INTERNA DE L'ORGANITZACIÓ	
LA FORMACIÓ DE LES JCDC	9
EL CAMÍ CAP A LA CREACIÓ DE LA JNC	18
LA FUSIÓ AMB LES JEL	22
ELS INTENTS D'AGRUPAR NOVES FORMACIONS POLÍTICO-JUVENILS A LES JCDC	25
VIDA EXTERNA DE L'ORGANITZACIÓ	
LA PARTICIPACIÓ EN ELS CONGRESSOS DE CDC (1977 I 1979)	27
LES ELECCIONS GENERALS (1977 I 1979)	29
EL DEBAT SOBRE EL REFERÈNDUM CONSTITUCIONAL	31
LES ELECCIONS MUNICIPALS (1979)	34
EL CAMÍ CAP A L'ESTATUT D'AUTONOMIA	38
LA PARTICIPACIÓ EN LA CREACIÓ DEL CNC I EL CJB	37
LES RELACIONS INTERNACIONALS I NACIONALS	41
ELS ANYS DE CONSOLIDACIÓ DE LA JNC (1980-1992)	
VIDA INTERNA DE L'ORGANITZACIÓ	
EL DIA A DIA DE L'ORGANITZACIÓ	44
ELS CONGRESSOS DE LA JNC (1980-1992)	69
ELS CONGRESSOS DE CDC (1981-1992)	91
LES ESCOLES D'ESTIU (1983-1992)	96
LA CREACIÓ DE LA FUNDACIÓ BARCELONA I L'ASSOCIACIÓ CIUTADANA BARCELONA 2020	101

VIDA EXTERNA DE L'ORGANITZACIÓ	
LES ELECCIONS GENERALS (1982-1989)	103
LES ELECCIONS AL PARLAMENT (1980-1992)	109
LES ELECCIONS MUNICIPALS (1983-1991)	118
LES ELECCIONS AL PARLAMENT EUROPEU (1987 I 1989)	122
LES RELACIONS INTERNACIONALS I NACIONALS	123
LA UNIVERSITAT I LA REORGANITZACIÓ DE LA FNEC	128
LA PRESÈNCIA I PARTICIPACIÓ EN EL CNJC	138
EL CAMÍ CAP A LA INDEPENDÈNCIA (1993-2003)	
VIDA INTERNA DE L'ORGANITZACIÓ	
EL DIA A DIA DE L'ORGANITZACIÓ	144
ELS CONGRESSOS DE LA JNC (1994-2002)	165
ELS CONGRESSOS DE CDC (1996 I 2000)	181
LES ESCOLES D'ESTIU (1993-2003)	184
VIDA EXTERNA DE L'ORGANITZACIÓ	
LES ELECCIONS GENERALS (1993-2000)	189
LES ELECCIONS AL PARLAMENT (1995-2003)	201
LES ELECCIONS MUNICIPALS (1995-2003)	209
LES ELECCIONS EUROPEES (1994 I 1999)	213
LES RELACIONS INTERNACIONALS I NACIONALS	216
EL PAPER D'ESTUDIANTS NACIONALISTES	220
LA PRESÈNCIA I PARTICIPACIÓ AL CNJC	224
CONCLUSIONS	228
BIBLIOGRAFIA, ARXIUS I ENTREVISTES	236
TAULA DE SIGLES DE PARTITS POLÍTICS I ORGANITZACIONS	252
ANNEX DE COMITÈS EXECUTIUS NACIONALS	254
PRESIDENTS DELS CONSELLS NACIONALS	282
ANNEX DE CONGRESSOS	283
ANNEX D'ESCOLES D'ESTIU	284

INTRODUCCIÓ

La presència dels joves en alguna modalitat de la participació en la política, depèn de l'àmbit geogràfic, ha anat disminuint amb el pas dels anys per motius diversos.¹ Avui dia, gairebé la meitat dels joves catalans no exerceix el seu dret a vot, una xifra que ja s'assolí en els comicis autonòmics del 1992.²

Aquest problema recau en primera instància en els mateixos joves, però també en els partits polítics, ja que no han tingut -o no han volgut tenir- l'interès suficient per esmenar aquesta situació. També, el món polític ha estat, i encara ho està, controlat per persones d'una certa edat, fet que ha provocat que en algunes ocasions molts joves vegin interrompudes les seves aspiracions polítiques, o que hagin d'esperar el seu moment generacional per poder incidir-hi. D'aquí els pocs candidats menors de trenta anys que estan situats a les llistes i tenen possibilitats reals de sortir escollits en alguna elecció general o autonòmica.

És complex esbrinar el motiu exacte pel qual el jovent no vota o no s'implica el suficient en política. No obstant això, existeixen diverses teories que miren de trobar-ne una resposta satisfactòria. Així, per a alguns estudiosos, aquesta participació deficitària s'interpreta com un acte de protesta envers tot el que significa el món polític; d'altres, en canvi, són partidaris de la teoria que els joves no participen perquè accepten la situació en què socialment es troben i, per tant, ja els va bé la persona que els governa. També hi ha qui considera que no voten perquè encara no tenen els coneixements polítics suficients per tenir una opinió clara dels postulats ideològics de cada formació política. Una altra hipòtesi, en canvi, considera que els polítics es troben davant d'un jovent cada cop més exigent i més decebut pel poc que se'ls hi ofereix.³

---

¹ Segons l'*Estadística dels joves de Catalunya 2002*, el 91% dels joves declara que no assisteix mai a actes polítics. VALLS, Núria; BORISON, Andrea, *Joves i política*, Fundació Jaume Bofill: Barcelona, 2007, p. 18.

² TORMOS, Raül, *La influència de l'edat en el comportament electoral a Catalunya. Cicle vital o generació?*, Generalitat de Catalunya - Departament de la Presidència. Secretaria General de Joventut: Barcelona, 2005, p. 84. Vegeu també: FONT, Joan, *La participación política de los jóvenes*, Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia: Barcelona, 1993 i GONZÁLEZ, Isaac (coord.); COLLET, Jordi i SANMARTÍN, Josep, *Participació, política i joves. Una aproximació a les pràctiques polítiques, la participació social i l'afecció política de la joventut catalana*, Institut de Govern i Polítiques Públiques-Generalitat de Catalunya. Departament d'Acció Social i Ciutadania. Secretaria de Joventut, Barcelona, 2007.

³ TORRE, Francisco de la, *Participació ciutadana. El compromís amb la vida pública*, Fundació Lluís Carulla i ESADE: Barcelona, 2007, p. 60; i FONT, Joan; CONTRERAS, Jesús; RICO, Guillem, *L'abstenció en les eleccions al Parlament de Catalunya*, Editorial Mediterrània: Barcelona, 1998, p. 78.

La inestable situació política dels darrers anys, unida als casos cada cop més nombrosos de corrupció, han contribuït notablement al desinterès per la política d'un gruix notable de la població, fet que reflecteix un desencís a l'hora d'exercir el vot en la majoria d'eleccions. N'és un clar exemple l'elevat abstencionisme a Catalunya en els diversos comicis, a excepció de les eleccions generals, dels últims anys: Congrés dels Diputats (26'1%, 2008), Parlament de Catalunya (43'9%, 2006), Municipals (46%, 2007) i Parlament Europeu (62'4%, 2009).⁴

Si a això li afegim una situació adversa, com ara la crisi econòmica actual, on el col·lectiu juvenil és un dels més afectats, aquest fet dificulta encara més la resposta electoral.⁵ En aquestes circumstàncies, prioritzen les seves necessitats en temes com els salaris precaris, l'obtenció i manteniment d'una feina digna, l'adquisició d'un habitatge o la possibilitat de tenir fills. Tots aquests aspectes són molt vigents des de fa anys en la nostra societat. Malgrat aquest panorama tan poc encoratjador, encara hi ha uns pocs joves que creuen i s'impliquen en política, ja sigui en algun partit polític o en alguna organització social. Segons alguns estudis, l'índex d'afiliació dels joves és de l'1,6%.⁶ Un exemple d'aquesta minoria que creu en la rellevància de l'acció política el seguirem amb l'estudi de l'organització política juvenil nacionalista: la Joventut Nacionalista de Catalunya.

Des del punt de vista internacional, vegeu: ION, Jacques, *La fin des militants*, La Decouverte: París, 1997; MAIR, Peter, *Party System Change*, Clarendon Press: Oxford, 1997.

⁴ Resultats extrets de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials. En línia <www.icps.es>.

⁵ Segons dades del 2009, la taxa d'atur entre els joves de 16 i 29 anys era del 28% (225.000 persones), el doble que la d'atur adult. L'any 2007 la diferència entre l'atur juvenil i l'adult "només" era de tres punts. Pel que fa als sexes, l'atur masculí era del 31'7% mentre que el femení era del 24%. *La Vanguardia*, 9-II-2010. Per a més informació vegeu: SERRACANT, Pau i SOLER, Roger, *La joventut catalana al segle XXI. Una anàlisi del Sistema d'indicadors sobre la joventut a Catalunya*, Generalitat de Catalunya-Departament d'Acció Social i Ciutadania-Secretaria de Joventut, Barcelona, 2009.

⁶ BARBERÀ, Òscar; BARRIO, Astrid; RODRÍGUEZ, Joan, *Els militants de les organitzacions polítiques juvenils a Catalunya*, Diputació de Barcelona: Barcelona, 2002, p. 14. Des del punt de vista internacional, vegeu: HOOGHE, Marc; STOLLE, Dietlin & STOUTHUYSEN, Patrick, «Head start in politics. The recruitment function of youth organizations of political parties in Belgium (Flandes)», a *Party Politics*, Vol. 10, No. 2, 2004, p. 193-212; FIELDHOUSE, Edward; TRANMER, Mark & RUSSELL, Andrew, «Something about young people or something about elections? Electoral participation of young people in Europe: Evidence from a multilevel analysis of the European Social Survey», a *European Journal of Political Research*, 46, 2007, p. 797-822; BRUTER, Michael & HARRISON, «Tomorrow's Leaders? Understanding the Involvement of Young Party Members in Six European Democracies», a *Comparative Political Studies*, Vol. 42, number 10, october 2009, p. 1259-1291; CROSS, William & YOUNG, Lisa, «Factors influencing the decision of the young politically engaged to join a political party. An investigating of the Canadian case», a *Party Politics*, Vol. 14, No. 3, 2008, p. 345-369.

Al llarg de la història del catalanisme polític han existit organitzacions o associacions polítiques que han comptat amb un planter de joves excel·lentment preparats, tant des del punt de vista intel·lectual com polític i, que han volgut implicar-se en el present i l'esdevenir de Catalunya. En són un exemple, entre d'altres, Palestra, les joventuts de la Lliga Regionalista i d'Unió Catalanista.⁷

Val a dir que la coincidència d'alguns postulats polítics, al marge de l'època, va fer que es produïssin similituds o coincidències en els noms de l'organització que analitzem. D'aquesta manera, els joves de la Lliga tingueren diversos noms, com ara Joventut de la Lliga Regionalista, Joventut Nacionalista de la Lliga o Joventuts Nacionalistes de Catalunya⁸; mentre que el sector juvenil d'Unió Catalanista utilitzà, per primera vegada, l'any 1910, el nom de Joventut Nacionalista de Catalunya per donar-se a conèixer en el món polític.⁹

La fi del franquisme i els primers anys de la transició comportaren la imperiosa necessitat d'obrir un nou escenari polític què, al mateix temps, suposà la proliferació d'antigues i noves formacions polítiques. Tots els partits, coneixedors de la difícil realitat social del moment, sabien que per poder dur a terme la viabilitat d'un projecte polític de futur també calia comptar des d'un inici amb els joves, ja que aquests eren essencials per la transformació política, econòmica i social del país que es cercava.

Així, durant la dècada dels setanta, molts joves -entre els 15 i els 25 anys- visqueren intensament el moment històric de l'arribada de la democràcia i es comprometeren amb ella. Aquesta implicació política es traduí fonamentalment en nombroses mobilitzacions socials i polítiques i en un important recanvi de la classe dirigent. Pel que fa a aquest fet, cal dir que a Catalunya la tercera part de les regidories i la quarta part de les alcaldies elegides als primers comicis municipals (1979) seran ocupades per menors de trenta-quatre anys.¹⁰

⁷ Per a més informació sobre Palestra, vegeu: DURAN, Lluís, *Intel·ligència i caràcter. Palestra i la formació dels joves (1928-1939)*, Afers: Catarroja-Barcelona, 2007.

⁸ Per a més informació sobre la Joventut Nacionalista de la Lliga, vegeu: CASASSAS, Jordi, *Jaume Bofill i Mates (1878-1933)*, Curial: Barcelona, 1980; «Els quadres del regionalisme. L'evolució de la Joventut Nacionalista de la Lliga fins el 1914», a *Recerques*, núm. 14, p. 7-32; MOLAS, Isidre. *Lliga Catalana. Un estudi d'estasiologia*, 2 Vols, Edicions 62: Barcelona, 1972.

⁹ La revista *Renaixement. Periòdic adherit a la Unió Catalanista* va aparèixer per primer cop el 12 de novembre del 1910. Va tenir diversos dies d'aparició: dissabte, dijous i diumenge. A partir del número 239, va passar a aparèixer amb el subtítol de "Revista setmanal de la Unió Catalanista", però a partir de l'exemplar següent, va tenir el nou subtítol de "Revista de la Joventut Nacionalista de Catalunya". Vegeu: GIVANELL, Joan, *Bibliografia catalana*. Premsa, Vol I, Institució Patxot: Barcelona, 1931, p. 349.

¹⁰ ARACIL, Rafael; MAYAYO, Andreu i Segura, Antoni (ed.), *Memòria de la Transició a Espanya i a Catalunya. Els joves i la Transició*, Vol IV, Edicions Universitat de Barcelona: Barcelona, 2003, p. 12-13.

La recuperació de la democràcia fou la principal finalitat ideològica i social de la joventut de l'època. No obstant això, la militància política dins l'àmbit juvenil era minoritària en detriment dels moviments socials com ara l'ecologisme, el feminisme o el pacifisme, que comptaven amb un nombre més elevat d'actius.

L'estudi de les organitzacions politicojuvenils és força útil per conèixer el procés de la consolidació democràtica i per veure quin fou el paper i el grau d'influència dels joves en els principals partits polítics, cal analitzar com alguns d'ells acabaren tenint responsabilitats en el Govern a la Generalitat o formaran part dels quadres bàsics del partit. En el cas de la JNC, l'interès adquireix un major significat, ja que són les joventuts del partit majoritari que va governar Catalunya durant vint-i-tres anys, i també pel pes que ha tingut en la vida política catalana, directament o indirectament.

Tot i la importància de l'estudi de les formacions polítiques juvenils, encara queden moltes temàtiques per analitzar. De totes maneres, existeixen treballs importants que han aportat una mica més, tant des del punt de vista històric com sociològic. En són un exemple el llibre pioner de la joventut política durant el segle XX, coordinat pel professor Enric Ucelay Da-Cal; la publicació sobre els joves de la transició, editat i coordinat pels professors Rafael Aracil, Andreu Mayayo i Antoni Segura, i el volum dels militants de les formacions politicojuvenils catalanes, coordinat pels politòlegs Òscar Barberà, Astrid Barrio i Juan Rodríguez.¹¹

Tanmateix, cal afegir que existeixen algunes monografies sobre la història, sobretot parcial, d'algunes formacions: són els estudis dels politòlegs Gabriel Colomé i Roger Buch, i els historiadors Xavier Domènech i Arnau Gonzàlez.¹²

---

¹¹ UCELAY DA-CAL, Enric (dir.), *La joventut a Catalunya al segle XX. Materials per a una història*, 2 Vols, Diputació de Barcelona: Barcelona, 1987; ARACIL, Rafael; MAYAYO, Andreu; Segura, Antoni (ed.), *Memòria de la Transició a Espanya i a Catalunya. Els joves i la Transició*, Vol IV, Edicions Universitat de Barcelona: Barcelona, 2003; BARBERÀ, Òscar; BARRIO, Astrid; RODRÍGUEZ, Joan, *Els militants de les organitzacions polítiques juvenils a Catalunya*, Diputació de Barcelona: Barcelona, 2002.

¹² Pel que fa a la Joventut Comunista, vegeu: DOMÈNECH, Xavier, *Temps d'interseccions. La Joventut Comunista de Catalunya (1970-1980)*, Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia: Barcelona, 2008. Pel que fa a la JEREC-JERC, vegeu: GONZÀLEZ, Arnau, *Les Joventuts d'Esquerra Republicana - Estat Català (1931-1952) i les Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya (1973-2008)*, Fundació Josep Irla: Barcelona, 2010. (en premsa). Pel que fa a les Joventuts Socialistes de Catalunya, vegeu: COLOMÉ, Gabriel, *El Partit dels Socialistes de Catalunya: estructura, funcionament i electorat (1978-1984)*, Edicions 62: Barcelona, 1989, p. 67-68. Pel que fa a les Joventuts del PSAN (JPSAN) i altres organitzacions polítiques d'esqueres, vegeu: BUCH, Roger, *L'esquerra independentista avui*, Columna: Barcelona, 2007; i *El Partit Socialista d'Alliberament Nacional (PSAN). (1974-1980)*, Institut de Ciències Polítiques i Socials: Barcelona, 1995.

Pel que fa a la JNC, comptem amb una primera aproximació, de caire general, arran d'un treball universitari del politòleg Daniel Dalmau, i que l'Institut de Ciències Polítiques i Socials publicà de forma resumida fa divuit anys. En aquest estudi s'hi explicaven els diferents òrgans de direcció, les activitats més notòries i la participació de l'organització en les campanyes electorals des de la seva fundació fins el 1992.¹³

En aquest treball, però, hem volgut anar més enllà: hem intentat analitzar l'organització de la JNC. Així, hem tractat els motius i els orígens de la formació; el funcionament intern; la relació i les desavinences polítiques amb Convergència Democràtica de Catalunya (CDC) i Convergència i Unió (CiU); la influència política i la presència física que han pogut tenir en el si del partit; si ha esdevingut una sectorial més d'aquest o un organisme autònom que decideix les seves pròpies accions, sense dependre de cap factor extern o pressió política per part del partit; l'evolució ideològica des del punt de vista nacional i internacional; si les seves propostes van poder influenciar políticament Catalunya; la presència dels seus dirigents dins els òrgans polítics espanyols, catalans i locals, i l'evolució i el perfil sociològic dels seus membres o les relacions i influències que han pogut mantenir o exercir vers d'altres organitzacions polítiques i associatives catalanes.

Com els lectors i les lectores podran comprovar, el treball està dividit en tres capítols. El primer se centra en totes les passes organitzatives que dugué a terme l'organització des de la fundació de les Joventuts de Convergència de Democràtica de Catalunya (JCDC), el 1976, fins al Congrés Constituent del 1980, ja com a JNC. En aquest capítol també s'hi expliquen les primeres manifestacions i decisions ideològiques, els enfrontaments interns i les activitats polítiques.

El segon capítol tracta el període comprès entre el 1980 i el 1992. S'ha triat aquest període a causa del procés constructiu intern de l'organització, i també perquè el 1992 fou el darrer any que CiU obtingué la majoria absoluta al Parlament de Catalunya.

---

¹³ DALMAU, Daniel, *La Joventut Nacionalista de Catalunya (J.N.C.)*. Treball d'Investigació (tutora: Montserrat Baras i Gómez), Universitat Autònoma de Barcelona: Facultat de Ciències Polítiques i de Sociologia, 1992, p. 193. Un resum d'aquest treball es va publicar amb el nom de: *La Joventut Nacionalista de Catalunya*, Institut de Ciències Polítiques i Socials: Barcelona, 1994. Anys després, en el llibre coordinat per l'historiador Joan B. Culla sobre la història de CDC, va augmentar breument la història de la JNC fins el 2000. *El pal de paller. Convergència Democràtica de Catalunya (1974-2000)*, Pòrtic: Barcelona, 2001, p. 321-341.

I perquè aquest darrer any es féu evident la crisi interna del partit, amb un parèntesi de reflexió inclòs, entre els dos màxims líders: Jordi Pujol i Soley i Miquel Roca i Junyent; un conflicte que, evidentment, també afectà el partit i la JNC, que veié com perdia el seu màxim suport polític dins de CDC.

El tercer capítol tracta els anys 1993-2003, i fa referència a la reestructuració interna que hagué de fer CDC arran del darrer tema hem esmentat. Inicialment, aquest fet fou molt beneficiós pels interessos polítics de la JNC. Els nous dirigents del partit, molts d'ells antics militants de les JCDC i la JNC, donaren un suport total a l'organització juvenil, que es féu palès en la major presència política i física a la seu del partit. No obstant això, a la JNC li costà, cada vegada més, obtenir diputats en les diferents eleccions generals i autonòmiques a causa del retrocés electoral de CiU a partir del 1995.

Els pactes polítics amb el PP, durant els anys 1996 i 2000, enterboliren les relacions polítiques entre CDC i la JNC. Els lligams no tornaren a reforçar-se fins l'arribada d'Artur Mas a la secretaria general del partit el 2000. Això possibilità que de nou hi hagués una entesa de CDC amb l'organització juvenil, que es traduí en més confiança d'aquestes darrers per formular-los noves propostes ideològiques, i també que persones que s'havien format políticament a la JNC assolissin més responsabilitat en el si de CDC i CiU.

Ara bé, la privilegiada situació política que va gaudir la JNC pel fet de ser les joventuts del partit al govern a Catalunya, també fou una arma de doble tall, ja que a l'hora d'expressar certes propostes ideològiques o de realitzar activitats reivindicatives, no sempre comptaven amb el beneplàcit del partit. És més, en algunes ocasions, el mateix partit hagué d'intervenir per alleugerir el to de les demandes. Malgrat això, en alguns moments els dirigents de CDC també els interessà que els joves divulgessin plantejaments radicals, atès que ells no ho podien fer públicament. Tot i això, aquests entrebancs puntuals no impediren que milers de militants seguissin actuant políticament en aquesta organització per poder influir políticament, en més o menys grau, en la societat catalana.

En definitiva considerem que, el principal interès d'aquest treball resideix en què omple una part del buit que hi ha en la història de les joventuts dels partits polítics catalans i, en especial, per què analitza una de les organitzacions politicojuvenils més influents del nostre país del darrer terç del segle XX i inicis del XXI.

ELS ANYS FUNDACIONALS (1976-1980)

La fi de la dècada dels seixanta i l'inici dels setanta es caracteritzaren per l'aparició d'un seguit de corrents i forces polítiques i associatives que protestaven contra les actituds gens democràtiques del règim i reivindicaven un canvi radical a la societat. La creació de l'Assemblea de Catalunya, el 7 de novembre de 1971, per part d'un sector del món polític i social féu que l'oposició catalana experimentés un salt de qualitat en la seva comesa.¹⁴ La principal finalitat d'aquesta assemblea era l'obtenció de les llibertats polítiques, l'amnistia dels empresonats polítics, el restabliment de l'Estatut d'Autonomia i la coordinació política amb la resta de forces democràtiques d'arreu de l'estat espanyol.

La crisi econòmica (sobretot causada per l'augment del cost del petroli) l'augment de la conflictivitat laboral i la involució política del règim deixaren l'Estat espanyol en una situació molt delicada, que s'agreujà amb l'assassinat, a mans de l'organització terrorista ETA, del president del govern, Luis Carrero Blanco, el 20 de desembre de 1973. Tot i la falsa aparença liberalitzadora del nou president del govern, Carlos Arias Navarro, la realitat era un altra. El règim seguia ben viu; en fou una mostra l'execució, el 2 de març de 1974, amb garrot vil, del militant del Movimiento Ibérico de Liberación Salvador Puig i Antich. Actes com aquest units als constants aldarulls obrers, veïnals, polítics (des de la clandestinitat), de caire educatiu o cultural anaren desgastant a poc a poc el règim.

A les acaballes de 1974 hi havia una sensació real que el règim començava a flaquejar, un fet que animà les principals formacions polítiques catalanes a fer més palesa la seva presència a la societat. El 20 de novembre de 1975 morí el dictador Francisco Franco Bahamonde; tot i que l'oposició no havia aconseguit enderrocar la dictadura, sí que l'havia debilitat políticament i aquest fet feia presagiar certs canvis polítics i socials.

---

¹⁴ Per a més informació sobre l'Assemblea de Catalunya vegeu: BATISTA, Antoni; PLAYÀ, Josep, *La gran conspiració. Crònica de l'Assemblea de Catalunya*, Empúries: Barcelona, 1991; VILANOVA, Francesc, «El naixement de l'Assemblea de Catalunya», a RIQUER, Borja de (dir.), *Història. Política, societat i cultura dels Països Catalans*, Vol. 11, Enciclopèdia Catalana: Barcelona, 1998, p. 234-235; i el dossier «L'Assemblea de Catalunya (1971-1977): el catalanisme popular antifranquista», a *L'Avenç*, núm. 43, novembre 1981, p. 18-56.

VIDA INTERNA DE L'ORGANITZACIÓ

La formació de les JCDC

El 15 de novembre de 1974, aprofitant una multitudinària manifestació de seguidors del Futbol Club Barcelona que havien pujat per celebrar el 75è aniversari del club, es creà a Montserrat Convergència Democràtica de Catalunya (CDC).¹⁵ La formació catalanista estava encapçalada per l'important banquer, tot i tenir els estudis de medicina, i activista Jordi Pujol i Soley.

CDC s'havia format a partir dels Grups d'Acció al Servei de Catalunya que conduïa el mateix Pujol, d'alguns membres del Front Obrer de Catalunya com Miquel Roca i Junyent i, inicialment, d'Unió Democràtica de Catalunya (UDC). Jordi Pujol tenia molt clar com havia de ser el partit i, en part, en el transcurs d'una conferència realitzada a ESADE sota el nom de "La resposta democràtica", el 21 de juny de 1975, ja exposà quin havia de ser l'ideari de CDC: «El que crec del tot necessari de dir a un públic que són vostès, però que d'una manera més precisa és un determinat sector polític i social de Catalunya, és que a Catalunya hi ha hagut molts cops històricament, i hi ha ara, un dèficit polític greu, que és especialment sensible en aquests sectors als quals ara específicament em vull dirigir. I que aquest dèficit cal cobrir-lo. [...] Catalunya ha de tenir forces polítiques pròpies, i això per dos motius; perquè respon al que són les coses, és a dir la nostra realitat de poble, i perquè si ens fonem en forces polítiques generals espanyoles no tindrem cap mena de poder negociador».¹⁶

Ràpidament, CDC defensà la imperiosa necessitat d'elaborar una alternativa catalana democratacristiana i moderada. El 15 de novembre de 1975 se celebrà, a l'Hospitalet, la II Assemblea General de CDC, on assistiren aproximadament uns 200 delegats. A l'assemblea s'adoptaren un conjunt d'acords i recomanacions que s'havien de desenvolupar al Consell Polític, el qual havia de tenir lloc el mes següent. Inicialment no existia un apartat específic per a la joventut; malgrat això, dins del partit hi havia un petit nucli de joves, que amb el temps s'acabà convertint en l'Equip Sectorial de Joves.¹⁷ Perquè aquest propòsit acabés sent una realitat, aquest grup comptà

---

¹⁵ Per conèixer millor els inicis de CDC vegeu: BARRIO, Astrid, «Les arrels de Convergència Democràtica de Catalunya», a CULLA, Joan B., *El pal de paller. Convergència Democràtica de Catalunya (1974-2000)*, Pòrtic: Barcelona, 2001, p. 17-39.

¹⁶ PUJOL, Jordi, (amb la col·laboració de Manuel Cuyàs), *Memòries (1930-1980)*, Proa: Barcelona, 2007, p. 274.

¹⁷ A les Bases d'Organització del novembre de 1976 ja s'informa d'aquesta sectorial.

amb el suport dels dos màxims dirigents de CDC, el secretari general, Jordi Pujol, i el secretari general adjunt, Miquel Roca.

El 28 de març de 1976 se celebrà la III Assemblea al Centre d'Influència Catòlica Femenina de la Via Augusta de Barcelona, on CDC es constituí formalment com a partit. En aquesta assemblea es dotà d'uns estatuts provisionals que li permeteren millorar organització interna i definir-se com un partit nacionalista de centreesquerra. Això comportà que tan sols unes setmanes després es creés pròpiament un Equip de Joves de CDC. El document on s'expressava aquesta voluntat exposava que calia «crear un Moviment Juvenil al si de CDC per donar una imatge de partit jove, i obtenir la credibilitat necessària per aconseguir l'afiliació del jovent del país. Per això s'ha de crear l'organització inicial i confeccionar un Programa propi que, en la línia del Programa del partit, sigui atractiu i just».¹⁸

A més, també s'afegiren un seguit de pautes per tirar endavant aquesta sectorial específica. Primer de tot calia cercar un equip de persones que es comprometessin a dur a terme aquesta tasca, que incloïa la recerca de militants i la participació d'aquests a les institucions per poder fer arribar el missatge polític del partit. Segons CDC, l'edat de militància de les JCDC havia d'anar des dels 17 anys als 25, tot i que també especificava que es podia ser flexible amb l'edat, sempre dins d'uns marges. El document també feia referència a la possibilitat, en algun moment, de crear un comitè directiu format exclusivament per militants joves. Aquest grup dirigent s'havia de dividir en àrees i dependria del Comitè Executiu de CDC.

A poc a poc, aquests joves adquiriren més consistència i rellevància política. Inicialment hi havia dos nuclis de joves: un a Barcelona i un altre a Mataró. En el grup de la ciutat comtal sobresortien Joan Oliveras, Xavier Capell i Jordi Pujol i Ferrusola; la majoria eren fills de militants de CDC. En el bloc de Mataró destacaven, entre altres, Ramon Camp i Amadeu Farré.¹⁹ L'1 de maig de 1976 aquests dos grups es trobaren per primer cop en una acció d'activisme penjant pancartes amb els eslògans “Una Catalunya per a tothom” i “Som una nació” a l'Autopista de Barcelona-Mataró.²⁰

En la mateixa línia, també es realitzaren altres activitats com la penjada d'unes banderes catalanes a la Sagrada Família i a la Facultat de Químiques de la Universitat de Barcelona o la pintada demanant l'autonomia. Algunes d'aquestes accions es

---

¹⁸ Arxiu de la Joventut Nacionalista de Catalunya (AJNC). Caixa 1976-1980.

¹⁹ Pel tema de la fundació de l'organització vegeu també, RECODER, Lluís; AIRA, Toni (ed.), *La llibertat com a resposta*, Ara Llibres: Barcelona, 2009, p. 19.

²⁰ Entrevista a Ramon Camp i Batalla, 19/09/08.

realitzaren en nom de CDC, però n'hi hagueren d'altres que es dugueren a terme representant l'Assemblea de Catalunya, ja que els objectius i les reivindicacions d'uns i altres eren força similars.

A poc a poc, els dos nuclis de joves incrementaren sensiblement el nombre de militants: en aquells moments, el de Barcelona tenia sis persones mentre que el del Maresme (especialment de Mataró) en tenia deu. Els membres de tots dos grups es caracteritzaven pel seu caire activista, universitari i nacionalista. Des de CDC s'impulsà, de la mà de Miquel Roca, la idea de crear un equip sectorial, però no fou fins el 27 de juny de 1976, amb la celebració de la II Assemblea Comarcal de CDC al Maresme, que realment es posà fil a l'agulla. Un cop finalitzada la trobada, unes quinze persones es reuniren amb Roca a casa de Ramon Camp, líder del grup de Mataró, per constituir el grup de joves. En aquesta reunió el grup es constituí amb la convocatòria de la I Assemblea de l'Equip de Joves de Convergència Democràtica de Catalunya (JCDC) pel dia 6 de juliol de 1976.²¹ El mateix Miquel Roca s'encarregà del repartiment de les ponències. L'assemblea, amb una quinzena de joves, es duqué a terme en el futur local de CDC, al carrer Provença de Barcelona, un lloc que seguia sent clandestí: el rètol de l'entrada del local encara conservava el nom de Centre de Documentació Catalana.²²

Ramon Camp fou escollit com a primer coordinador de l'Equip i membre d'enllaç amb el Consell Territorial. La coordinadora es trià entre els fundadors de l'organització, que formaren el primer Comitè Executiu, sota la conformitat de Miquel Roca. Els implicats foren Amadeu Farré (Universitat), Antoni Panella (Comarques), Núria Fornas (Institut i COU), Albert Sala (Estudis), Lluïsa Fornas (Informació), Josep M. Ugarte (Treballadors), Joan Oliveras (Propaganda), Jordi Pujol i Ferrusola (Activisme) i Xavier Capell (Institucions Culturals).²³ La constitució d'aquest grup significava la possibilitat de poder tenir una opinió pròpia i, en certa manera, de poder expressar allò que CDC no podia manifestar. Josep M. Cullell i Nadal assistí a l'Assemblea com a representant i fundador del partit.

La debilitat del govern de Carlos Arias Navarro obligà el règim a escollir, el 3 de juliol, Adolfo Suárez González com a nou president del govern espanyol. Precisament, arran d'aquesta elecció les JCDC denunciaren, a través d'un comunicat, la greu situació

²¹ MARCET, Joan, «Formació i fase de definició de Convergència Democràtica de Catalunya (1974-1977)», a CULLA, Joan B., *El pal de paller...*, *Op. cit.*, p. 50.

²² *Ibidem*, p. 56.

²³ Els joves del partit apareixen en els estatuts de CDC com a l'Equip Sectorial de Joves, mentre que aquests joves s'autoanomenaven, des d'un principi, Joventuts de Convergència Democràtica de Catalunya (JCDC).

que patia l'Estat i vaticinaren que, amb l'arribada de Suárez, no hi hauria cap canvi polític ja que, segons ells, representava la continuïtat del règim: «La dimissió del President del Govern Arias Navarro, la seva substitució en la persona d'Adolfo Suárez, les dificultats que ha trobat per poder formar un govern que presenti als ulls de l'Europa democràtica un mínim de credibilitat aperturista, són símptomes cada cop més evidents que el reformisme oficial es troba en una situació de difícil sortida; situació agreujada, si cap, per l'actual crisi econòmica que pateix l'Estat espanyol, i que palesa una vegada més, els errors d'una línia política que intentava i vol intentar perpetuar, fent tan sols un rentat de façana, un règim polític dictatorial i sanguinari que durant quaranta anys ha mantingut en situació de doble opressió, nacional i de classe, al nostre poble».

Tanmateix, afegiren la demanda d'una sèrie de llibertats polítiques per Catalunya i els presos polítics: «1. El reconeixement de l'autodeterminació per Catalunya, per tal que el poble català pugui escollir sense imposicions de cap mena, la fórmula secreta d'entesa que més li valgui, amb els altres pobles que avui constitueixen l'Estat espanyol, assumint la reivindicació de l'Estatut i de les seves institucions, tan sols com a punt de partida mínim i no negociable. 2. Les llibertats contemplades en la carta dels Drets de l'Home en les Nacions Unides com a principis immutables i bàsics per a bastir una democràcia sense adjectius i sense exclusions. 3. L'amnistia immediata per a tots els presos polítics sense cap discriminació, que avui encara omplen les presons de l'Estat espanyol».²⁴

A poc a poc l'Equip de Joves començà a prendre cos i es dotaren d'unes normes anomenades Bases d'Organització de les Joventuts de CDC. L'Assemblea General, formada per tots els militants o per delegats en proporció a la militància, representava el màxim òrgan de les JCDC i tenia la potestat d'escollir els membres de la coordinadora, decidir i aprovar les línies d'actuació dels òrgans de direcció, modificar les Bases i l'estructuració i direcció de les Joventuts. També es crearen uns equips de treball

---

²⁴ Aquest text acabava amb el plantejament d'una sèrie d'objectius a aconseguir de cara un futur immediat: «La majoria d'edat als 18 anys, l'educació sexual a l'escola; l'oficialitat de la llengua catalana a l'escola, a la Universitat i en general; la promoció de l'esplai fomentant la llibertat d'alternatives; el respecte pels objectors de consciència possibilitant la substitució del servei militar per a un altre tipus de servei a la societat; l'abolició del servei social de la dona; evitar qualsevol tipus de discriminació del jove en l'accés de la cultura per motius econòmics, reprimir l'actual explotació econòmica i social a que estan subjectes els joves treballadors pel que fa referència a les jornades de treball, sous, discriminació de la noia respecte al noi, mals tractes, aprenentatges llargs, legislació inadequada que afavoreix als patrons; reconeixement de qualsevol tipus d'organització de la joventut per tal que a través de les esmentades organitzacions els joves puguin inserir-se en la marxa política i social del país, i reprimir l'actual explotació econòmica i social a que estan subjectes els joves treballadors pel que fa referència a les jornades de treball, sous, discriminació de la noia respecte el noi, mals tractes, entre d'altres». Comunicat de les JCDC a la 1a Assemblea de Convergència Democràtica de Catalunya. Juliol de 1976.

coordinats per un membre de la Coordinadora General com, per exemple, el d'estudis i documentació i l'òrgan de redacció de la publicació interna, el *Butlletí*. En aquestes Bases també s'explicava la possibilitat d'estructurar-se territorialment a mesura que el nombre de militants anés creixent, però tot sota la supervisió de la Coordinadora General.

D'aquesta manera les JCDC es constituïren com a entitat política juvenil i passaren a engrandir l'espai polític juvenil encapçalat per les Joventuts Comunistes de Catalunya (JCC).²⁵ Aquest àmbit també l'ocuparen, més d'hora o més tard, altres formacions com el Moviment de Joves Comunistes de Catalunya, les Joventuts del Partit Socialista d'Alliberament Nacional (JPSAN), la Joventut Socialista de Catalunya (JSC), la Joventut Catalana de Centre, la Joventut d'Esquerra Republicana de Catalunya (JERC), les Joventuts Llibertàries i les Joventuts de Bandera Roja.

El 26 de juliol de 1976 alguns membres de les JCDC participaren en la manifestació pro amnistia que es realitzà a la Ciutat Comtal; en aquest esdeveniment Ramon Camp i Jordi Pujol i Ferrusola foren detinguts per llançar fulletons de mà de caràcter polític. El novembre d'aquell mateix any s'iniciaren les Bases d'Organització de les JCDC. Aquestes començaven amb un preàmbul on s'especificava quina era la posició que ocupaven les joventuts dins l'organigrama de CDC: «Les Joventuts de CDC s'estructuraran com un equip sectorial dins del sí del partit. No obstant degut a les característiques que configuren aquest equip, són fonamentalment indispensables unes bases d'organització, que sens dubte són essencials pel seu bon funcionament i la seva eficàcia dins del partit. Això no exclueix [*sic*] els membres de les Joventuts de CDC de les responsabilitats i tasques que s'hagin de portar a cap en el sí del partit».²⁶

Per poder difondre els postulats de les joventuts, l'Equip Sectorial multiplicà les seves activitats per tal d'obtenir una difusió més gran entre la població catalana, i en especial entre el jovent. Es realitzaren milers de fulletons amb la lletra de l'himne nacional de Catalunya i una explicació sobre què eren les JCDC. Aquest reclam es

---

²⁵ Tot i que són dades poc fidedignes, el director de la Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia, Jordi Serrano, esmentà, basant-se amb la documentació de la formació, que el nombre de militants de la JCC el 1977 oscil·lava entre els 2.629 i els 4.500 membres; tot i que el 1980 només comptava amb 581. SERRANO, Jordi; "La memòria, la desmemòria, la transició i els joves", a ARACIL, Rafael; MAYAYO, Andreu i SEGURA, Antoni (editors), *Memòria de la Transició a Espanya i a Catalunya. Els joves de la Transició*, Edicions de la Universitat de Barcelona: Barcelona 2003, p. 56.

²⁶ Indicava que aquesta normativa entraria en vigor un cop aprovada per l'Assemblea General de les JCDC i ratificada per la Comissió Permanent de CDC. En aquells moments els militants de CDC que tenien menys de 25 anys també ho eren de les JCDC.

distribuï a l'Escola d'Estiu a la Universitat Catalana de Vic i a la de Prada de Conflent, a les Sis hores de Cançó de Canet i cada diumenge a la plaça Sant Jaume de Barcelona.

Entre els mesos de setembre i desembre de 1976 es diversificaren les activitats polítiques, en especial els mítings massius. Des de les JCDC es recorda amb nostàlgia l'acte que dugué a terme CDC l'1 d'octubre de 1976 a Mataró, en què el coordinador de la formació juvenil, fill d'aquesta població, realitzà un parlament. El mes de novembre d'aquell mateix any aparegué el primer número de la revista de les JCDC amb el nom de *Seguem*. La idea d'aquesta publicació sorgí de manera espontània una tarda de dissabte al domicili del que fou el següent coordinador de les JCDC i futur secretari general de la Joventut Nacionalista de Catalunya (JNC), Joan Oliveras; el nom de la publicació el proposà el membre de la coordinadora Amadeu Farré.²⁷

El segon número de la revista s'imprimí el gener de 1977, i no estigué exempt de polèmica. Tot i que l'exemplar s'edità, aquest no es distribuï entre els membres de l'organització perquè es redactà sense el permís de la Coordinadora. Posteriorment, la direcció de la formació n'eliminà tots els exemplars. El tema central d'aquest número era la demanda perquè es reduís l'edat de dret de vot als 18 anys, demanda que ja havien llençat en el primer comunicat de les JCDC el 1976. Sembla que la prohibició es fonamentà en les divergències, fins i tot personals, que hi havia entre alguns membres de la coordinadora respecte la manera de realitzar algunes de les accions reivindicatives.²⁸

A principis de 1977, Ramon Camp deixà temporalment la direcció de les JCDC per anar al servei militar; això comportà que es realitzés, tal com preveien les bases de la formació, una assemblea per escollir un nou coordinador. L'elegit fou Joan Oliveras, cap visible de l'organització a Barcelona durant el període comprès entre 1976 i 1980, i que havia compartit el liderat de les JCDC amb Ramon Camp.

Durant el mandat d'Oliveras, del gener de 1977 fins al febrer de 1978, es produí un important creixement de la militància, fet que comportà que l'organització comencés a estructurar-se a nivell territorial; primer amb la coordinació de Barcelona a partir de districtes, tal com ho feia CDC. L'augment de militants, a més de suposar un creixement de l'organització, també implicava mirar d'obtenir una certa autonomia respecte CDC; malgrat això, el principal problema residia en el finançament de l'entitat: fins aquell moment tot havia estat sufragat pel partit. A les JCDC, aquest fet els restava

---

²⁷ Entrevista a Amadeu Farré i Morell, 19/09/08.

²⁸ *Seguem*, núm. 2, Gener-febrer de 1977, p. 3.

independència respecte CDC, i això comportà que s'iniciés una campanya amb el lema "Volem les quotes dels joves".

Durant els primers mesos de 1977 les activitats de les JCDC minvaren perquè se centraren bàsicament en la reorganització de la formació i, sobretot, en la preparació de les esperades eleccions generals en què l'organització tingué un paper de suport vers el partit. Un cop passats els comicis del 15 de juny de 1977, les JCDC realitzaren un pas més per consolidar-se amb l'organització del seu primer Congrés. Això significava un augment de la presa de consciència com a organització i la voluntat de dotar-se d'un ideari polític; aquest fet permeté l'ampliació de la Coordinadora Nacional (ara Coordinadora Nacional Ampliada).

La nova Coordinadora havia de sortir de l'elecció democràtica d'un delegat per cadascuna de les quatre comissions que hi havia: Declaració programàtica, Estatuts, Congrés i Jornades de Treball i Conselleria i Generalitat. Posteriorment, s'havia d'aprovar el reglament de funcionament del congrés de les JCDC, el qual s'havia de celebrar durant el 4 i 5 d'octubre de 1978. Finalment, aquest no es dugué a terme perquè ja s'estava treballant el projecte per constituir la futura Joventut Nacionalista de Catalunya (JNC).

Tot i la bona trajectòria, les JCDC començaren a patir les primeres discrepàncies polítiques arran de la tria del candidat que les havia de representar a la llista de CiU a les eleccions al Parlament de Catalunya de 1980. Poc abans d'acabar el 1979 començaren a sorgir veus que dubtaven del bon funcionament de l'organització. La inestabilitat es féu més notòria quan el membre del CEN (Comitè Executiu Nacional) Lluís Vilalta es volgué presentar com a candidat de les JCDC a les llistes de CiU. Segons un escrit del mateix Vilalta, el CEN li proposà ser el següent secretari general de la futura JNC, però, a canvi, havia de donar suport als candidats de les JCDC proposats pels primers llocs a la llista de CDC a la circumscripció de Barcelona, proposta que fou acceptada per Vilalta. A partir d'aquí la situació es complicà ja que Joan-Francesc Pont i Ramon Camp també es presentaren per ocupar el mateix lloc. Vilalta, segons ell mateix explica, rebé pressions perquè donés suport a Pont per anar en contra de la candidatura de Camp. Finalment, Vilalta decidí no donar suport a cap de les dues opcions i prosseguir amb la seva intenció inicial.²⁹

---

²⁹ AML-JFPC, Caixa Joventut Nacionalista de Catalunya (1978-1981). Explicació de la postura política de Lluís Vilalta al Consell Nacional. 3-XII-1979.

A partir d'aquí cadascun dels implicats “jugà” segons les seves possibilitats. Vilalta explicà que el problema de tot plegat era degut a la fusió de les JCDC amb les Joventuts d'Esquerra Liberal (JEL), que s'havia dut a terme un any abans. Davant d'aquesta afirmació, Joan-Francesc Pont respongué que aquelles acusacions eren del tot falses: «la fusió sí que ha estat ben païda. La JCDC-JNC s'ha constituït de veritat des del moment de la fusió. I la JNC no l'han construït “liberals” o “antiliberals”, sinó una avantguarda de gent entusiasta, provinent d'ambdós sectors anteriors a la fusió. [...] La gent de JEL s'ha integrat completament a la JCDC-JNC. El que passa és que a una sèrie de gent els hi ha molestat el caire que ha agafat la JNC per l'influència de la gent provinent de JEL. Però aquesta no ha estat una influència “liberal” en el sentit que aquest terme té en aquests moments a CDC, sinó una influència nacionalista intransigent, radical en la qüestió nacional i radical en la qüestió social».

Al mateix temps, Pont aprofità per carregar durament contra la candidatura de Camp-Oliveras i la seva postura “oficialista”:

«El sector progressista l'han representant els Joaquim Auladell, Josep Soler, Vicenç Soler, Vicenç Molina, Xavier Molins... que han mantingut una línia coherent i constant d'esquerranisme en favor d'una JNC activa, independentista, i autogestionària. L'altre sector és defineix només pel seu “oficialisme”, per dir que si a tot el que digui el “pare” Pujol (amb perdó) i per tenir por a dir quelcom que pugui molestar a les altes esferes i posar en perill la seva “carrera”. Com per exemple, sense que tingui més valor que el de mostra, sabeu que en Ramon Camp no ha tingut cap (absolutament cap) intervenció al Consell Nacional de CDC? És la característica essencial del “sector oficialista”, l'adhesió incondicional, la manca d'esperit crític, la marginació dels principis, l'absència d'idealisme. Com va dir algú, no hi ha res més trist que un jove de 20 anys que només pensa en arribar a director general! Ramon Camp i Joan Oliveras representen cabalment el que és la “tendència oficialista”. Amb ells, hi col·laboren molta gent, que molt sovint no són com ells. En general, els sectors conservadors i catòlics de la JNC els hi donen el seu suport».³⁰

Finalment fou el Consell Nacional de les JCDC el que decidí, el 5 de desembre de 1979, el membre que havia d'anar a les llistes de CiU. Lògicament l'escollit fou Ramon Camp, ja que era el màxim representant de l'organització i era l'opció “oficialista”. Tanmateix, Pont manifestà el seu desacord davant del que havia succeït a través d'un document adreçat als militants de l'organització:

---

³⁰ AML-JFPC. Caixa Joventut Nacionalista de Catalunya (1978-1981). Carta de Joan-Francesc Pont Clemente en què contesta la carta de Lluís Vilalta. 5-XII-1979.

«Companys, el que ha passat a les JCDC és que s'ha trencat el consens. Un consens nascut dels acords de juliol i que havia de durar al menys fins al Congrés constituent de la JNC. Un consens que es va mantenir a la darrera remodelació de la coordinadora i que ara han volgut trencar i bé que ho han aconseguit! No vaig a fer una argumentació legalista o formalista, malgrat que podria fer-la, perquè a Manresa es van vulnerar moltes formes democràtiques, que començaven a definir un cert estil polític de les JCDC. [...] La meva- i perdoneu-me el personalisme necessari d'aquesta carta- ha estat una actuació política sincera en favor de la JNC, i d'una JNC progressista radicalment en l'aspecte nacional i social.

[...] No puc viure (ni molt menys col·laborar) amb gent que demostra tan poca confiança en mi. I ho sento, i especialment per alguns bons companys amb els quals jo pensava que havíem establert una bona cooperació. Però aquests companys s'estimen més de col·laborar amb aquells que volien votar sí a la constitució espanyola, amb els que s'oposaven a les propostes auto-gestionàries de l'alternativa municipal o amb els que es van abstenir a l'hora de decidir la nostra inclusió al bloc d'esquerres als Ajuntaments. La JNC s'ha orientat perillosament a la dreta. Ja sabreu el que heu fet, companys. No penso que sigui correcte incorporar-me a la coordinadora com a membre del consell nacional, com hem proposen tardiament Ramon Camp i Joan Oliveras. No seria correcte ignorar que cap moment del consell nacional de Manresa es va preveure aquesta possibilitat.

Però és que a demés no puc tenir cap interès en incorporar-me a una coordinadora on ostensiblement no sóc ben rebut. Ni incorporar-me a un procés de la preparació del qual he estat exclòs manifestament. Ni per últim, tinc cap interès en participar de les orientacions conservadores que la nova coordinadora pugui prendre. Orientacions conservadores que són previsible per les actuacions dels actuals "homes forts" de les JCDC en el immediat passat».³¹

Tot i que sembla que Joan-Francesc Pont tenia la intenció de deixar l'organització, aquest fet no es produí, però sí que es creà una esquerra política important, tapada momentàniament durant el Congrés Constitucional, entre les JCDC i les JEL.

Tanmateix, durant aquest període també aparegué un grup efímer anomenat Grup Independentista d'Esquerres, el qual estava format per només tres membres: Lluís Recoder, Lluís Bou i Lluís Vilalta (aquest darrer implicat en la cursa electoral). Els "lluïsos de Gràcia", nom amb qual se'ls coneixia arran del col·lectiu en què militaven i per la coincidència dels seus noms, es presentaven com una alternativa a les candidatures existents: «Per aquesta raó és que un grup de militants de la JNC hem

---

³¹ AML-JFP. Document: "Als meus companys de la Coordinadora de les Joventuts de CDC".

cregut convenient d'agrupar-nos en el que hem denominat el "Grup Independentista d'Esquerres". Nosaltres pensem que la bipolarització en dos únics grups només provoca odis i malfiances; nosaltres creiem que l'existència de tendències és lògica en una organització com la futura JNC, però estem també convençuts que l'existència de tendències no serà mai constructiva ni positiva tal com està ara plantejada: "liberals" i "no-liberals".³² Tot i l'escrit i el ressò momentani, el grup esmentat no tingué cap transcendència política per l'organització.³³

El camí cap a la creació de la JNC

En una reunió de la Coordinadora de les JCDC, sota la direcció de Joan Oliveras, sorgí la idea d'un nou projecte polític juvenil, de caire molt més ampli que les joventuts d'aquell moment, que es gestà al llarg de tot el 1977 i la primera meitat de 1978. La idea era força agosarada i arriscada ja que suposava un avançament del desitjat projecte del Partit Nacionalista de Catalunya (PNC). Malgrat que CDC no donà suport a la idea, en especial el seu màxim dirigent, Jordi Pujol, les JCDC incrigueren el PNC en el registre de partits polítics el 4 d'abril de 1978.³⁴

La negativa davant de la creació de l'esmentada formació i les disputes internes de l'organització feren que el coordinador Oliveras i el membre de la coordinadora Jordi Pujol i Ferrusola, fill del secretari general de CDC, presentessin la seva dimissió i abandonessin les JCDC.³⁵ Ambdós enviaren una carta al líder del partit per explicar-li quins havien estat els motius de la renúncia:

«Que havent treballant intensament en el sí de l'organisme abans comentat, gestor de les JCDC, en veient que els seus esforços per aconseguir unes joventuts fortes, dinàmiques, actives,.. que trametessin la realitat dels objectius i la política de CDC en el món jove, han estat infructuosos. Constaten: Que la causa d'aquesta infructuositat no ha estat ni la desconexió, prou important, entre els membres de JCDC arreu de Catalunya, problema estudiat a fons i en vies de solució. No han estat tampoc, la manca de mitjans materials. Ni ha estat l'inexistència d'una dinàmica de treball individual, que sempre pot adquirir-se. Ni la manca de tasques a portar a terme, doncs n'hi ha hagut.

---

³² AJNC, Capsa 1976-1979.

³³ Entrevista a Lluís Recoder i Miralles, 28/07/08.

³⁴ El domicili del PNC constava la Via Laietana 126, 3r 2a. Els representants legals van ser Josep Girona i Puche; Maria Bagués i Rovira, Claudi Cervelló i Ferrus i Martín Canaleta i Carbones.

³⁵ Entrevista a Joan Oliveras i Bagués, 10/07/08.

Però si que ha estat la causa del fracàs, l'irresponsabilitat d'alguns membres de JCDC, que amb la seva actitud d'oposició destructiva en front de la Coordinadora, escollida legítimament en Assemblea General de JCDC, sols han aconseguit el col·lapse i l'anul·lació de totes les tasques i activitats que aquesta Coordinadora ha procurat emprendre per tal de proporcionar una vida jove i coherent a les JCDC. Constituint-ne així en un bloc de constant boicot i nul·la participació, de forma arbitrària i reiterada, dins el marc de les JCDC». ³⁶

Davant d'aquesta delicada situació, el partit nomenà Imma Tubella i Casadevall per coordinar i, al mateix temps, fer d'enllaç entre les joventuts i el partit fins que a l'abril de 1978 Ramon Camp fos escollit novament, a petició de Jordi Pujol, coordinador de les JCDC. En el Consell Nacional celebrat el 16 de juny de 1978 a Barcelona, Ramon Camp exposà algunes de les bases de com havia de ser la futura JNC i oferia a les JEL la possibilitat de formar part del nou projecte polític de les JCDC: «Nosaltres com a joves hem de plantejar una alternativa, a poder ser massiva. S'ha de plantejar una dinàmica completament diferents a CDC com un exemple pot ser les JEL i la militància a JNC. Sense ser de CDC la funció del CN ha de ser el motor de la creació de la JNC. Els CN han de ser responsables car treballar en el camp de la joventut és difícil, ja que el "passar de tot" pot tenir conseqüències greus. Nosaltres contraïem una responsabilitat davant de CDC i del país, si no som capaços de dur-ho a terme, ho hem de passar a altres joventuts». ³⁷

L'11 de setembre de 1977 les JCDC participaren a la Diada Nacional que posteriorment quedà immortalitzada per la participació d'"un milió de persones", tot i que ni de bon tros s'arribà a aquesta xifra. Aleshores, Ramon Camp incidí en la creació de la JNC i en el paper dels joves en la política del moment: «Cal que apleguem els nostres esforços en la construcció d'una organització nacionalista de la joventut ferma, forta i treballadora. Catalunya necessita encara del seu jovent d'una manera activa, d'una manera decidida. Si abans el necessitava com a fonament de la resistència patriòtica, ara el necessita com a capdavanter d'un nacionalisme constructiu, d'un nacionalisme d'alliberament. [...] Cap dia més bo que no pas el d'avui, cap acte més adient ni cap lloc amb més esperit nacionalista per a cridar-vos a tots, a tots els joves

---

³⁶ AJNC. Carta de Joan Oliveras i Jordi Pujol i Ferrusola al Secretari General de CDC. 25-III-1977.

³⁷ AJNC. Acta del Consell Nacional. Barcelona, 17-VI-1978. Els primers contactes entre la JEL i les JCDC provenien de temps ençà arran d'un seminari que va organitzar la primera, entre el 28 de febrer i el 4 de març de 1977, sobre tècniques electorals i en què hi van participar membres de CDC i de les JCDC com Lluís Recoder, Joan Oliveras, Santi Soto, Xavier Capell, Josep Rovira i Pere Miró.

conscients del seu sentiment de pàtria, a unir el nostre treball, a unir la nostra lluita, en la construcció de la Joventut Nacionalista de Catalunya».³⁸

El juliol de 1978 s'encarregà a Lluïsa Miñana, membre de la Coordinadora, que preparés el congrés que havia de crear la JNC. El desembre d'aquell any es dugué a terme una jornada de reflexió a Barcelona sota el títol "Les Joventuts de CDC en el camí vers la constitució de la JNC, i les relacions amb CDC".³⁹ Com hem vist, el 1979 fou un any de comicis, fet que suposà que Miñana posposés el congrés fins el maig, però l'esdeveniment tampoc se celebrà aquella primavera.

El novembre de 1979 s'aprovà el reglament del Congrés Constituent. Ràpidament, el CEN de CDC mostrà el seu temor davant la possibilitat que el Congrés se celebrés abans de les eleccions al Parlament de Catalunya de l'any següent. El motiu que exposà pel partit i l'evident voluntat de no enfrontar-s'hi foren motius suficients perquè s'ajornés el Congrés, previst entre el 19 i 20 de gener de 1980, fins a l'abril. En substitució s'organitzà una Conferència Nacional.⁴⁰ Tot i l'entesa entre les JCDC i CDC davant el tema del Congrés i la possible independència de les JCDC respecte el partit, les relacions entre uns i altres no eren del tot cordials. N'és un exemple l'informe que realitzà el membre del CEN Vicenç Barceló en què exposava les principals deficiències, sobretot econòmiques, de les JCDC i la relació amb la militància de la CDC:

«La nostra manca de seriositat, fins fa un temps, basada en la gran diferenciació entre el que diem que volem fer i el que en realitat fem. [...] La desconexió, per part del partit, del que on les JCDC-JNC, els problemes que tenen, com s'organitzen i com actuen; i, naturalment, com pensen. Això és producte de dues causes: la primera, la mateixa subvaloració dels militants de CDC vers la joventut; la segona, la nostra ineficàcia i incompetència per donar-nos a conèixer dins el partit. Ajuntem això a la poca ajuda econòmica que es rep que no en permet disposar de material bàsic per actuar (ara mateix, en plena campanya electoral, els col·lectius demanen material per distribuir, i no tenim res per oferir). La solució és que el Partit prengui consciència de que som una organització pròpia i amb certa autonomia, i que això ens fa necessitar grans quantitats de mitjans d'actuació; i, en segon terme, la necessitat de canalitzar tota la militància de CDC inferior als 30 anys a militar, exclusivament a les joventuts. Això ha de fer-se, ja, des dels col·lectius i amb ampla col·laboració amb ells».⁴¹

³⁸ *Convergència Democràtica*, núm. 13, 13-15 de juny de 1978, p. 12.

³⁹ DALMAU, Daniel, *La Joventut Nacionalista de Catalunya*, Institut de Ciències Polítiques i Socials: Barcelona, 1994, p. 21.

⁴⁰ AJNC. Acta de la sessió del CEN. 3-X-1979.

⁴¹ *Ibidem*.

Finalment, la Conferència Nacional es dugué a terme una setmana després de la data proposada inicialment. El procés cap a la creació de la JNC estava pràcticament enllestit; un exemple n'és que tots els papers lliurats a la reunió ja duïen la capçalera de la JNC i no la de les JCDC. Aquesta Conferència era oberta a tothom però només tenien dret a vot els 142 delegats. Les tensions s'aparcaren momentàniament en favor dels interessos de l'organització; n'és un exemple la carta del membre del CEN Joan-Francesc Pont dirigida als militants en què deia que els dos principals objectius de la Conferència Nacional eren «el llançament de la campanya electoral de la Joventut Nacionalista en pro de Convergència» i, al mateix temps, «preparar el camí del Congrés de la Joventut Nacionalista el proper mes d'abril».⁴²

A l'acte s'aprovà una declaració electoral sobre política juvenil per tal d'incloure-la dins el programa de CDC a les eleccions al Parlament i una proposta d'estatuts per la JNC. L'acte tingué un sistema de funcionament molt similar al d'un congrés de qualsevol formació política. Primer s'aprovà un reglament i es votà l'ordre del dia. A continuació s'escolliren els 5 membres que havien de formalitzar la mesa. La idea inicial era dividir l'acte en tres comissions (Declaració de principis, Estatuts, i Programa electoral), però finalment es realitzaren tots els debats en plenari i només es tractaren 2 ponències: al matí es tractà i s'aprovà el programa electoral i a la tarda es féu el mateix amb els estatuts de la JNC, tot i que només se'n presentà una descripció perquè no hi hagué temps per preparar l'articulat final.

Malgrat la rellevància de l'acte, no s'acompliren algunes de les expectatives desitjades sobre la presència de delegats. L'organització havia previst 130 delegats (tot i que es conformava amb 100). Però, tot i la confirmació de 113 delegats, només n'hi assistiren 79.⁴³

La rellevància que suposava la creació de la JNC no era només significativa pel CEN, sinó que també era un projecte en què la militància havia de tenir un paper important.⁴⁴ N'és un exemple aquesta carta del membre del CEN Joan Oliveras als militants:

---

⁴² DALMAU, Daniel, *La Joventut Nacionalista de Catalunya*, op. cit., p. 23.

⁴³ AML-JFP. Informe. Estat actual de les JCDC-JNC. Febrer de 1980. Quantitat que no coincideix amb la donada per Joan Oliveras a la revista de CDC, el qual xifrava en 142 delegats els participants en aquest acte. *Convergència Democràtica*, núm. 3, 15-II-1980, p. 14.

⁴⁴ A la segona meitat de 1979 es dugueren a terme canvis a l'estructura organitzativa de les JCDC per tal de crear una organització cada cop més ferma: la Coordinadora va canviar el seu nom pel de CEN, mentre

«És sabut de tots vosaltres que les JCDC-JNC estan abocades a un procés irreversible que ens ha de dur, si l'encert i la responsabilitat ens guien, a la consecució d'un projecte massa important per fer-lo fracassar. Sabem tots molt bé, que la creació de la JNC ha de significar bastir el món de la política juvenil de la seva principal força aglutinadora. Sabem també tots que aquest és un projecte ambiciós al mateix temps que absolutament necessari pel país, en un moment en que la joventut s'inhibeix de les tasques públiques a resultes del desencís que provoca la manca d'una idea col·lectiva que permeti a la joventut de participar decisivament en la reconstrucció del país. No si valen defalliments, ni sectarismes estèrils, ni maximalismes improductius. Només s'hi val l'esforç i el treball constructiu de cada dia, responsable i efectiu. I aquest treball és fonamental en l'entesa de tots nosaltres i en la renúncia i el sacrifici pel bé d'una comunitat marginada com és la joventut».⁴⁵

La fusió amb les JEL

Els acceptables resultats dels comicis generals de 1977 i la rellevància política que anava adquirint CDC amb la creació de noves seus locals arreu del territori català al costat del limitat potencial polític de què disposava EDC féu que aquesta última acceptés l'oferta política de CDC per unir-se; la fusió s'acabà fent realitat el 27 de juny de 1978. Durant les distintes reunions entre CDC i EDC sorgí la possibilitat que les joventuts polítiques de cada formació actuessin de la mateixa manera un cop finalitzades les negociacions dels primers.

Les JEL havien estat constituïdes formalment el 26 d'abril de 1977, a l'Hotel Regente de Barcelona, per un grup d'estudiants universitaris units al voltant de Ramon Trias Fargas.⁴⁶ Aquest grup de joves provenia de diferents moviments polítics de la universitat, alguns com a independents (formaven part de diverses candidatures a les eleccions de representants) i altres com a liberals (Grup d'Estudiants Liberals). El primer comitè directiu el formaren Joan-Francesc Pont (president), Josep M. Bosch (secretari general) i Araceli Drópez, Enric Bofarull i Ferran Alberch (vocals).

---

que el coordinador va passar a anomenar-se secretari general, dos canvis que han perdurat fins els nostres dies.

⁴⁵ AJNC. Carta de Joan Oliveras als Consellers Nacionals (sense datar).

⁴⁶ Abans del nom de les Joventuts d'Esquerra Liberal van tenir d'altres noms com Joventuts d'Esquerra Democràtica de Catalunya (març-juny de 1976), Joventuts Radicals d'Esquerra (juny-novembre de 1976), Joventuts d'Esquerra (novembre de 1976-febrer de 1977).

A l'octubre de 1977, les JEL realitzaren una primera proposta de Comitè d'Enllaç de les JCDC-JEL. Les JEL argumentaven aquest fet de la següent manera: «La situació política catalana després de les eleccions han fet indefugible la coordinació d'esforços entre JCDC i JEL, a ocupar uns espais molt propers –en el centreesquerra nacionalista radical- i al relacionar-se amb altres forces polítiques juvenils en la reinstauració de la Generalitat».⁴⁷

Les persones que dugueren a terme les negociacions per aconseguir la fusió entre les dues formacions politicojuvenils foren Ramon Camp, Joan Oliveras i Marcel Riera per les JCDC, i Josep M. Bosch, Joan-Francesc Pont i Josep Soler per les JEL. Inicialment, les JCDC oferiren 3 llocs, dels 14 de la coordinadora, a les JEL, 2 d'ells consellers nacionals. Les JCDC proposaren que Josep M. Bosch, Josep Soler i Joan-Francesc Pont ocupessin aquests llocs. En canvi, les JEL demanaven 6 llocs a la coordinadora, 2 d'ells consellers nacionals. En aquella mateixa reunió les JCDC acceptaren que els 6 llocs proposats per les JEL (Soler, Bosch, Pont, Lacoma, Molins i Puig) passessin a formar part de la coordinadora de JCDC fins al congrés de la JNC. Les JCDC demanaren que els membres de la coordinadora que per unes raons o altres no acomplissin els seus compromisos amb l'organització dimitissin.⁴⁸

Tot i la resolució, pocs dies després d'aquesta reunió reduïren el nombre de membres adjudicats a les JEL, una persona menys. El nou acord esmentava que es mantenia el nom de JCDC i establia que 5 membres de l'antic Secretariat Nacional de les JEL formessin part de la Coordinadora Nacional. A més, dos d'ells també serien consellers nacionals de CDC. El text definitiu fou redactat per un membre de cada formació: Joan Oliveras i Joan-Francesc Pont.⁴⁹

El 10 de juliol de 1978 el secretariat nacional de les JEL, d'acord amb el mandat rebut de la II Assemblea Nacional, manifestava que «La fusió de les Joventuts d'Esquerra Liberal amb les Joventuts de Convergència Democràtica de Catalunya. La nova organització portarà transitòriament el nom de JCDC, i tindrà com a finalitat la constitució de la Joventut Nacionalista de Catalunya, d'acord amb la crida de la nostra

---

⁴⁷ Arxiu Mas Lilou. Joan-Francesc Pont Clemente (AML-JFPC). Document als delegats de la II Assemblea Nacional de les Joventuts d'Esquerra Liberal. 13-14-I-1978. El febrer de 1977 les JEL realitzaren la I Assemblea Nacional on aprovaren els Estatuts de l'organització i les seves línies programàtiques. A la II Assemblea Nacional de les JEL, realitzada entre el 13 i 14 de gener de 1978, la formació exposava el seu ideari dient que eren «l'organització dels joves liberals radicals de Catalunya basats en les llibertats individuals i polítiques, i en la defensa de la llibertat dels pobles». AML-JFPC. Principis d'acord JCDC-JEL. 1-VI-1978.

⁴⁸ AJNC. Comissió mixta JCDC-JEL. 15-VI-1978.

⁴⁹ AJNC. Comissió mixta JCDC-JEL. 19-VI-1978.

II Assemblea Nacional: “El marc polític en el qual desitgem desenvolupar la nostra activitat és junt als grups d’estricta obediència catalana, d’indubtable preocupació social i essencialment antidogmàtics, la unió dels quals considerem urgent».⁵⁰

Tot seguit es constituí la nova Coordinadora Nacional de les JCDC, formada per vint-i-dues persones encapçalades pel coordinador nacional Ramon Camp. En el comunicat de premsa que realitzaren les JCDC exposaren que: «Aquesta fusió obre el camí vers la constitució de la Joventut Nacionalista de Catalunya, una organització que aglutini tots els joves radicalment nacionalistes i progressistes, i, especialment, aquells que avui militen a les Joventuts d’Esquerra Republicana de Catalunya, Unió de Joves Demòcrata-cristians, Joventuts d’Estat Català i Joventuts de Front Nacional de Catalunya, i, també, aquells col·lectius nacionalistes i gent independent, a tots els qual cridem a incorporar-s’hi. Volem refermar la nostra voluntat de tirar endavant aquest procés vers la Joventut Nacionalista de Catalunya perquè creiem que a hores d’ara la joventut catalana necessita una nova alternativa nacional al màxim, progressista, no demagògica i responsable, que faci de la nostra lluita d’alliberament nacional un camí de realitats».⁵¹

La fusió comportà una sèrie d’acords entre una formació i l’altra. Els estatuts de la futura JNC reconeixien la possibilitat que altres organitzacions o moviments es federessin a les JCDC, sempre que el Congrés ho aprovés prèviament. Les JEL serien una organització federada a la JNC des del moment de la fundació. La militància a les JEL i a les JCDC no era incompatible; tanmateix, les JEL no serien autònomes a l’hora d’arribar a acords electorals amb altres forces polítiques, de col·laborar amb formacions polítiques rivals de CDC i de manifestar opinions contràries o divergents a CDC i les JCDC durant els períodes electorals i pre-electorals. Tot i la fusió, les JEL mantenien al seu si el grup crític anomenat Moviment Crítica Radical (MCR): «La constitució d’una organització de joves liberals radicals, hereva dels plantejaments de JEL de defensa dels drets civils i de l’antiga idea de JEL d’arribar a una convergència de tots els liberals d’esquerra catalans. La nova organització portarà el nom de Crítica Radical i estarà oberts a tots els grups i persones liberals i llibertàries».⁵²

---

⁵⁰ AML-JFPC. Acta del secretariat nacional de les Joventuts d’Esquerra Liberal. 10-VII-1978.

⁵¹ AJNC, Comunicat a la premsa. 10-VII-1978.

⁵² AML-JFPC. Principis d’acord JCDC-JEL.

Per poder desenvolupar els postulats de les JCDC, l'organització es desplaçà a l'antic local d'EDC i les JEL, al carrer del Bruc. Tanmateix també obtingueren una secretaria administrativa, tres secretaris polítics i crearen una tresoreria per regularitzar les subvencions del partit. L'entrada de les JEL a les JCDC suposà un indiscutible creixement polític per l'organització, però també provocà l'inici de divergències entre els membres de la formació. Com veurem en el proper capítol, amb el pas del temps s'originaren alguns recels al si del CEN entre el binomi polític Camp-Oliveras i el MCR. Com hem esmentat anteriorment l'arribada de les eleccions al Parlament de Catalunya de 1980 i la probabilitat que algun membre destacat de la formació pogués entrar al Parlament encara accentuà més la tensa situació.

Els intents d'agrupar noves formacions politicojuvenils a les JCDC

L'acte de fusió entre les JCDC i les JEL volia ser una crida als joves i a les diverses organitzacions polítiques nacionalistes perquè s'agrupessin en una sola formació caracteritzada per aglutinar joves radicalment nacionalistes, socialment progressistes, amb voluntat de formar una alternativa que lluités per l'alliberament nacional de Catalunya. Aquesta "Crida", nom amb que es coneixia l'intent de reagrupament, s'adreçava als col·lectius nacionalistes com la JERC, la UJ, la JEC i la JFNC (Joventut del Front Nacional de Catalunya), que es movien en el mateix ventall polític del centreesquerra de les JCDC.⁵³ Com hem vist anteriorment, aquesta idea ja l'havia impulsat CDC a les eleccions generals de 1977 amb el Pacte Democràtic per Catalunya.

A finals de l'estiu de 1978, les JCDC iniciaren una altra sèrie de contactes polítics amb la JERC per poder englobar aquesta formació als seus interessos; però la JERC no acceptà l'oferta. Malgrat això, les JCDC consideraven que calia seguir mantenint bones relacions entre les dues formacions polítiques juvenils; un contacte que es tornà a produir l'11 i 14 de desembre, amb dues reunions que tenien la finalitat de

---

⁵³ El juny de 1976, Unió Democràtica de Catalunya va celebrar el seu V Congrés, que és el primer congrés públic d'una organització política catalana des de la Guerra Civil. La Unió de Joves participa en les diferents plataformes unitàries de les forces opositores al règim i és membre fundador del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya. El gener de 1978, la Unió de Joves celebra un Primer Congrés Extraordinari i reprèn l'activitat de forma estructurada. En aquesta primera etapa, l'organització està dirigida per Josep Antoni Duran i Lleida i té com a secretaris generals Salvador Jorba, Miquel Padilla, Pilar Montolio, Joan Baptista Giménez, Joaquim Vallès i Salvador Sedó. Vegeu: www.uniodejoves.org/que.htm.

tractar conjuntament la qüestió universitària, i de concretar la formació d'un front universitari nacionalista comú.⁵⁴

La presa de contacte amb altres formacions polítiques prosseguí amb la UJ. La persona encarregada per les JCDC fou el membre del CEN Jordi Bonet. La finalitat era obtenir un acord d'estreta col·laboració i d'entesa entre les dues formacions i la possible integració de la UJ en el procés constituent de la JNC.⁵⁵ Aquest fet tampoc reeixí. Una acció similar s'endegà amb la JCC, la qual volia iniciar una sèrie de converses amb les principals formacions polítiques juvenils (JCDC, JEL, JSC, MJSC) per tal d'arribar a acords sobre diverses qüestions que fessin referència a les futures eleccions municipals previstes per l'any següent com, per exemple, els Consells Municipals de la Joventut, les subvencions i la realització d'un programa que tingués en compte l'atur, els casals de joventut, l'esport, els serveis de joventut i l'ensenyament, entre altres aspectes. Malgrat això, i tal com havia succeït amb les altres formacions, les converses tampoc reeixiren.⁵⁶

D'aquesta línia se'n feia ressò a la revista *Seguem*: «És per això que la Joventut Nacionalista de Catalunya és ja des d'ara oberta a tothom, a les organitzacions nacionalistes juvenils que tenen amb nosaltres tants punts en comú -en tot cas a les joventuts dels partits veritablement no sucursalistes- i a totes aquelles persones, noies i nois, que tinguin ganes de fer coses per Catalunya i que posin per damunt de qualsevol ideologia la voluntat ferma, tossuda, de lluitar per Catalunya. Hi són tots convidats perquè reconstruir el nostre país, refer-lo, és també feina de tots, perquè arribar a la plena sobirania nacional comporta un procés llarg i no gens fàcil que cal que ja anem fent des d'ara amb milers de voluntats, perquè l'Estat català tot i no ser una cosa de quatre dies sí que és un fita que sabem i volem realitzable».⁵⁷

L'interès de les JCDC per enfortir les relacions amb UJ i la JERC no eren gens casuals ni originals ja que CDC havia iniciat una sèrie de converses amb UDC i ERC per integrar-los a la seva formació, un moviment que tingué un resultat força divers. El 19 de setembre de 1978 CDC i UDC signaren un pacte per fusionar-se en un sol partit. L'acord fou rubricat pels presidents de les dues formacions polítiques Ramon Trias Fargas (CDC) i Miquel Coll i Alentorn (UDC). Tal com digué el polític Joan Marcet: «El pacte CDC-UDC té una significació en part coincident amb allò que ha representat

⁵⁴ *Full informatiu de la Joventut Nacionalista de Catalunya*. Núm. 0, Gener de 1979. p. 1.

⁵⁵ *Full informatiu de la Joventut Nacionalista de Catalunya*. Núm. 1, Febrer de 1979. p. 3.

⁵⁶ AML-JFPC Carta de la Joventut Comunista de Catalunya a JCDC. 6-VI-1978.

⁵⁷ *Seguem*, núm. 1, segona època, novembre 1978, p. 1.

la fusió CDC-EDC, en tant que ajuda a clarificar espais polítics. [...] El pacte entre convergents i democratacristians recompon de manera parcial el primitiu projecte de Convergència Democràtica, en incorporar la ideologia democratacristiana».⁵⁸

Tot i les primeres temptatives frustrades, l'organització edità un tríptic explicatiu per crear la JNC. A partir d'aquests moments la Coordinadora inicià un seguit de converses amb les forces anteriorment esmentades entre l'octubre de 1978 i el març de 1979. Les diverses presses de contacte serviren perquè les JCDC tinguessin el parer d'altres organitzacions juvenils sobre aspectes com el referèndum constitucional, qüestions universitàries i temes de caire nacionalista, però no es prengué cap acord polític. La finalitat inicial de les JCDC era englobar el màxim de joves possibles a la formació; finalment només s'hi integraren, a títol personal, alguns membres de les JSPAN, de les JEC i algun de la JFNC. Pel que fa a aquests últims, les negociacions perquè la JFNC s'integrés en bloc a la JNC no acabaren de reeixir; però, en canvi, sí que hi hagué una bona entesa de cara a col·laborar en un futur.⁵⁹ Poc després, un bon nombre de membres de la JFNC anà a ERC donat que aquestes dues formacions es presentaren conjuntament a les eleccions municipals de 1979.⁶⁰

VIDA EXTERNA DE L'ORGANITZACIÓ

La participació en els congressos de CDC (1977 i 1979)

Els dies 15 i 16 de gener de 1977 se celebrà el IV Congrés de CDC, el qual suposà un petit avenç polític pels interessos de les JCDC en el sentit que hi pogueren participar. La formació juvenil aconseguí obtenir un representant, escollit per la seva pròpia Assemblea, a la Comissió Permanent del partit que decidia el CEN de CDC. Pel que fa a aquest punt, l'article 19 dels estatuts de CDC exposaven el següent: «L'equip de joves de C.D.C., compostat per tots els membres que no passin de l'edat de 25 anys i que voluntàriament en vulguin formar part, constituirà, per la seva especificitat, una

---

⁵⁸ MARCET, Joan, *Convergència Democràtica de Catalunya. El partit i el moviment polític*, Edicions 62: Barcelona, 1984, p. 72-73.

⁵⁹ Respecte al PSAN vegeu, entre d'altres: BUCH, Roger, *El Partit Socialista d'Alliberament Nacional (PSAN). (1974-1980)*, Institut de Ciències Polítiques i Socials: Barcelona, 1995 i *L'Esquerra independentista avui*, Columna: Barcelona, 2007; i RUBIRALTA, Fermí, *Orígens i desenvolupament del PSAN (1969-1974)*, La Magrana: Barcelona, 1988.

⁶⁰ DÍAZ, Daniel; RUBIRALTA, Fermí i RENYER, Jaume, *Una història del Front Nacional de Catalunya (1940-1990)*, Pagès Editors: Lleida, 2006, p. 146-155.

branca amb el reglament propi, sota la disciplina directa dels òrgans centrals de C.D.C.».⁶¹

El V Congrés de CDC, dut a terme a Barcelona el 15 i 16 d'abril de 1978, se centrà especialment en el perfeccionament de l'estructura del partit, l'aprovació d'un alternativa municipal i, sobretot, la creació del PNC (Partit Nacionalista de Catalunya); un tema, aquest darrer, que interessava molt especialment a les JCDC. Malgrat que darrere la taula presidencial del Congrés hi havia, entre d'altres, el lema "El Partit Nacionalista de Catalunya", CDC rebutjà la idea de crear el PNC.⁶²

Paral·lelament, les JCDC veieren que en els Estatuts de CDC es feia referència a l'Equip de Joves de CDC com a "Organització de joves de CDC" i que se'ls atribuïa un lloc al Comitè Executiu Nacional (CEN), al Consell Nacional del partit, plaça que fou ocupada per Ramon Camp.⁶³ El paper del joves fou del tot rellevant en aquest Congrés ja que, gràcies al seu recolzament, s'acordà incloure l'exigència sobre l'autodeterminació de Catalunya als estatuts del partit. Finalment, però, la direcció del partit no inclogué aquesta resolució als estatuts perquè cregué que, molt probablement, el Ministeri de l'Interior no els admetria.

Malgrat l'entrebanc sorgit al V Congrés de CDC respecte al tema del PNC, les JCDC realitzaren la protocol·lització de la seva constitució, davant de notari, com a Secció Juvenil del PNC. A efectes juridicolgals, les JCDC quedaven legalment vinculades al PNC, fet que donava a l'organització un caràcter més sobirà.⁶⁴ Poc després dels comicis generals de 1979, l'organització juvenil tornà a posar èmfasi en la seva particular utopia política mitjançant el seu òrgan divulgatiu, el *Full d'informació de la Joventut Nacionalista de Catalunya*: «El poble català ha pres majoritàriament opció per Convergència i Unió. I tot patriota ha d'entendre que entorn d'aquesta força política ha de girar el nostre futur immediat. Nosaltres, les Joventuts de CDC creiem que el Partit Nacionalista Català ha d'ésser una realitat per tal de no perdre esforços en va».⁶⁵ Aquesta possibilitat ben aviat s veié estroncada per la negativa del secretari general del partit, Jordi Pujol, i part del CEN ja que consideraven que CDC ja complia les demandes de les JCDC.

⁶¹ Estatuts de Convergència Democràtica de Catalunya. Estatuts aprovats pel IV Congrés del partit. Gener de 1977, p. 8. Vegeu també: Institut de Ciències Polítiques i Socials, *Estatuts polítics dels partits polítics catalans*, 1977, ICPS: Barcelona, 1998, p. 31.

⁶² AMAT, Jordi, *Els laberints de la llibertat. Vida de Ramon Trias Fargas*, La Magrana: Barcelona, 2009, p. 287.

⁶³ Estatuts de Convergència Democràtica de Catalunya, 1978, p. 12.

⁶⁴ AJNC, Registre d'Associacions Polítiques, entrada número 1.014. Barcelona. 21-VII-1978.

⁶⁵ *Full d'Informació de la Joventut Nacionalista de Catalunya*, núm. 4, 25 de Març de 1979, p. 6.

Les eleccions generals (1977 i 1979)

Les reformes del govern d'Adolfo Suárez no es feren esperar i el 16 de juliol de 1976 endegà la Llei per la reforma política amb la missió de complir un conjunt d'objectius com la reconciliació política i social dels espanyols, el respecte de les llibertats polítiques i sindicals, la legalització dels partits polítics, la celebració d'unes eleccions lliures, el reconeixement de les "*diversidades regionales dentro de la unidad de España*" i la integració en l'Europa comunitària. Dues setmanes més tard el govern espanyol aprovà un decret llei d'amnistia que afectava a tots els presos i detinguts per motius polítics, exceptuant dels condemnats per delictes de sang. L'oposició democràtica catalana refusà el primer redactat d'aquesta llei perquè considerava que havia estat imposada i no negociada, fou entesa com una acció hereva del franquisme.

Malgrat la tímida oposició política catalana, el 15 de desembre de 1976 el referèndum de la reforma política obtingué un "sí" rotund. El govern espanyol seguí duent a terme alguns canvis polítics com la legalització del PCE i el PSUC. Malgrat això, la democràcia política no era plena ja que encara hi havia partits com ERC, el Partit Carlí i la majoria de grups d'extrema esquerra i independentistes per legalitzar.⁶⁶

La inexperiència política de CDC comportà que optés per aliar-se políticament amb altres formacions; la finalitat de la formació catalanista era aplegar el màxim nombre de forces polítiques de centreesquerra. El mateix Jordi Pujol ho manifestà el 1977 en el IV Congrés del partit: «Sempre hem propugnat un bloc polític de centreesquerra, que idealment hauríem volgut que inclogués –a més d'alguna altra força menor- EDC, ERC, UDC, PSC-Reagrupament i nosaltres».⁶⁷ Finalment, CDC rebé el suport d'EDC de Ramon Trias Fargas, del Front Nacional de Catalunya (FNC), del Partit Socialista de Catalunya-Reagrupament (sense Pallach) i, a última hora, del Partido Socialista de Andalucía, encapçalat per José Acosta Sánchez. D'aquest conglomerat de formacions polítiques sorgí el Pacte Democràtic per Catalunya, el qual fou presentat públicament el 9 de maig de 1977.⁶⁸

⁶⁶ Per a més informació sobre tot el procés cap a les eleccions del 15 de juny de 1977 i endavant vegeu, entre d'altres: MAYAYO, Andreu, *La ruptura catalana*, Afers: Catarroja-Barcelona-Palma, 2002; LO CASCIO, Paola, *Nacionalisme i autogovern. Catalunya, 1980-2003*, Afers: Barcelona, 2008, p. 35-89; i EQUIP DE SOCIOLOGIA ELECTORAL DE LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA, *Atlas electoral de Catalunya 1976-1980*, Barcelona, 1981.

⁶⁷ Parlament de Jordi Pujol, secretari general de CDC al IV Congrés del partit. 15-I-1977, p. 36.

⁶⁸ Per a més informació sobre el desenvolupament de CDC vegeu: LLORENS, Carles, «Convergència Democràtica de Catalunya en el període constituent (1977-1979)», a CULLA, Joan B., *El pal de paller...*, *Op. cit.*, p. 59-74.

La Unión de Centro Democrático (UCD), encapçalada per Suárez, aconseguí la majoria relativa amb 166 diputats. La segona força més votada, però a força distància, fou el Partido Socialista Obrero Español (PSOE) amb 118 diputats. L'aspecte més destacat fou l'evident fracàs electoral del Partido Comunista de España (PCE) amb 20 diputats, que en certa mesura fou apaivagat pels bons resultats del Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC) a Catalunya. Alhora, Alianza Popular (AP) només obtingué 16 diputats.

A Catalunya les formacions d'esquerres foren les vencedores dels comicis. La primera força fou la coalició PSC-PSOE amb 15 diputats, mentre que la segona força fou el Pacte Democràtic de Catalunya amb 11 diputats. Seguiren a aquestes formacions la UCD amb 9 i el PSUC amb 8. La resta de formacions obtingueren els següents escons parlamentaris: UCDCC, 2; EC, 1; i AP, 1.⁶⁹ La distribució en diputats del Pacte Democràtic quedà de la següent manera: 5 de CDC, 4 del PSC-Reagrupament, 2 d'EDC i cap del FNC. La coalició no es tornà a repetir perquè el 1978 el PSC-Reagrupament acabà confluint en el PSC-PSOE, tot i que molts dels seus membres també passaren a engrandir les files de CDC.

Fonamentalment, la tasca de les JCDC en aquestes eleccions consistí en enganxar cartells, repartir propaganda electoral, demanar el vot amb actes com el “porta a porta” i facilitar suport logístic als mítings del partit. A la Universitat de Barcelona hi instal·laren una petita parada per donar a conèixer als estudiants la proposta electoral de la coalició catalana. Tot i els successius decrets llei d'inicis de 1977, la majoria d'edat en aquests comicis encara fou de 21 anys. La celebració de les eleccions obrí el debat sobre la possibilitat que la majoria d'edat es reduís als 18 anys, fet que comportà que l'organització juvenil dugués a terme una campanya amb l'eslògan “Vot als 18 anys”.

El procés de transició evolucionà pausadament; tot i això encara quedaven certes actituds residuals per part de gent que no acceptava l'arribada de la democràcia al país; en són un exemple els diversos atacs que rebé la seu de les JCDC: el robatori de diners, l'explosió de còctels Molotov i diverses pintades a l'ascensor i les parets de l'escala de l'edifici.⁷⁰

⁶⁹ Per més informació sobre l'evolució electoral de CDC i CiU al llarg de la seva història vegeu: COLOMINAS, Joaquim, «L'evolució electoral de Convergència Democràtica de Catalunya (1977-2000)», a CULLA, Joan B. (coord.), *El pal de paller...*, *Op. cit.*, p. 183-216.

⁷⁰ AJNC. Des del 28-II-1978 fins el 10-IV-1979 es van produir diverses denúncies a la Jefatura Superior de Policia de Barcelona. Vegeu també: *La Vanguardia*, 9-II-1979.

Els comicis generals de l'1 de març de 1979 foren pràcticament un calc dels duts a terme dos anys enrere, fet que semblava indicar que hi havia certa estabilitat política. La victòria fou per a la UCD amb 168 diputats, mentre que el PSOE es reafirmà com a principal força alternativa amb 121 diputats (gràcies a la incorporació del Partido Socialista Popular, PSP). El PCE també augmentà un xic el nombre de diputats i obtingué 23 escons. En aquestes eleccions, un dels principals perjudicats fou CiU, que es presentava per primer cop amb la formació democratacristiana i només aconseguí 8 diputats.⁷¹

Poc després de la celebració dels comicis es plantejà la seriosa possibilitat que CiU participés al govern d'UCD. El portaveu del grup parlamentari que tenia el nom de Minoria Catalana, Miquel Roca, des d'un primer moment es mostrà partidari d'una coalició amb la formació vencedora de les eleccions, però, això sí, sempre que no es retallés l'Estatut d'Autonomia i es fixés un programa econòmic que atengués la situació de les empreses i incrementés la participació catalana a la televisió. Malgrat tot, Jordi Pujol no era partidari d'aquesta coalició i no s'arribà a cap acord.

Per a les JCDC, la campanya fou força similar a l'anterior: l'organització tenia poques possibilitats a causa de la poca implantació que tenia en el territori. Davant d'aquesta situació tan precària, les JCDC es dedicaren plenament a col·laborar amb el partit.⁷²

El debat sobre el referèndum constitucional

Un altre aspecte que havia de tenir en compte la nova democràcia espanyola era la inserció de les diverses nacions i regions dins del nou panorama polític estatal, calia

---

⁷¹ El 19 de setembre de 1978 els presidents de les dues formacions, Ramon Trias Fargas (CDC) i Miquel Coll i Alentorn (UDC) havien signat a l'Hotel Majestic de Barcelona l'acord electoral per portar a terme la coalició política dels dos partits. El 16 de gener de 1979 es va realitzar la primera declaració electoral conjunta, d'aquesta manera naixia Convergència i Unió (CiU). Per a més informació sobre la història d'UDC i la seva relació política amb Convergència Democràtica de Catalunya vegeu: BARBERÀ, Òscar, *Unió Democràtica de Catalunya (1976-1978)*, Mediterrània: Barcelona, 2000; i BARBERÀ, Òscar; BARRIO, Astrid, «Convergència i Unió: from Stability to Decline?», a DE WINTER, Lieven; Gómez-Reino i LYNCH Peter, *Autonomist parties in Europe: Identity politics and the revival of the territorial cleavage*, Institut de Ciències Polítiques i Socials: Barcelona, 2006, p. 103-139; BARRIO, Astrid, «La trajectòria de CiU (1978-2006): de coalició de partits a partit indirecte?», a *Diàlegs*, número extraordinari 32-33, abril-setembre 2006, p. 67-85; BARBERÀ, Òscar, «La coalició de Convergència i Unió», a CULLA, Joan B. (coord.), *El pal de paller... Op. cit.*, p. 285-320; CULLA, Joan B., *Unió Democràtica de Catalunya. El llarg camí (1931-2001)*, Unió Democràtica de Catalunya: Barcelona, 2002 i «Unió Democràtica de Catalunya: le parti démocrate-chrétien catalan (1931-1989)», a D. D. A. A., *Christian Democracy in Europe*, Institut de Ciències Polítiques i Socials: Barcelona, 1992, p. 83-110.

⁷² *Full d'Informació de la Joventut Nacionalista de Catalunya*, núm. 0, 15 de gener de 1979, p. 1.

dur a terme l'elaboració d'una constitució. Aquesta fou aprovada pel Congrés dels Diputats el 21 de juliol de 1978 i ratificada per referèndum el 6 de desembre del mateix any. En el redactat de la Constitució hi hagué una presència notable de polítics catalans, entre ells el secretari general adjunt de CDC, Miquel Roca. Bona part dels parlamentaris acordaren que no crearien cap confrontació derivada del tema de la sobirania (el dret a l'autodeterminació) o de la reforma federal de l'estat. Tots els partits catalans, exceptuant ERC, feren campanya a favor de l'aprovació de la Constitució.

Tot i la "recomanació" de CDC perquè les JCDC tinguessin una actitud positiva davant la Constitució, la veritat és que l'organització no tenia el mateix parer que el partit. El coordinador nacional, Ramon Camp, proposà durant una reunió del CEN de CDC que es donés llibertat de vot als militants, petició que no prosperà. Tot seguit, en un Consell Nacional de les JCDC es decidí quina havia de ser l'actitud política de l'organització davant el referèndum, s'aprovà el programa municipal i es realitzà un balanç dels òrgans directius. Tanmateix, sembla que el mateix Roca participà en algun moment a la reunió, una aparició tàctica per mirar de convèncer els assistents amb aquest argument: «Mireu, si surt el 'no' a la Constitució, si no s'aprova, estem donant ales a tots els sectors involucionistes que hi ha a Espanya i a alguns militants que volen carregar-se això que ens ha costat tant d'aconseguir».⁷³

El debat fou molt extens i intens; finalment sorgiren dues propostes: la del "sí" i la d'abstenir-se, votar en blanc o emetre un vot nul. La defensa del "sí" la va dur a terme el sector més oficialista que, influenciat pel partit, mirà de convèncer la militància sobre la idoneïtat del vot afirmatiu. Segons aquests, la manca d'un recolzament actiu a CDC suposava un desgast pel partit. A més, afegia que aquest darrer havia adquirit un compromís important en la redacció de la carta magna donada la destacada participació de Miquel Roca. Per tant, la seva postura corresponia a una posició pragmàtica per mantenir la mateixa línia a l'organització juvenil i al partit.

Però, tal com acabem d'esmentar, no tothom estava d'acord amb la posició oficial dels líders de les JCDC. Des de la revista *Seguem*, el membre del CEN Vicenç Molina expressava la seva disconformitat a votar a favor la Constitució:

---

⁷³ RECODER, Lluís; AIRA, Toni (ed.), *La llibertat com..., Op. cit.*, p. 25. Entrevista a Lluís Recoder i Miralles, 28/07/09.

«Reconèixer la sobirania resident en una teòrica “nació espanyola” (i “del poble espanyol”, però dins l’actual marc estatal, ja que resta “democràticament” consolidat pel vot afirmatiu de la majoria del poble). Això, que suposaria la renúncia del poble català a la seva plena sobirania política nacional, només podia acceptar-se com a resultat democràtic si la consulta es realitzés a nivell nacional. Només es podria justificar-se el “sí” com a vot estrictament possibilista i pragmàtic, si no tinguéssim en compte, per davant de tot, la lliure consciència individual, que ens impedeix de fer-ho en tant que nacionalistes radicals. Mentre que exercir el vot de manera negativa «podria suposar un cert fre del procés democratitzador, fàcilment instrumentalitzable pels feixistes. Seria molt difícil comptabilitzar-lo com a vot de resposta nacionalista. No podem permetre que un vot nacionalista es confongui amb el “no” dels nostàlgics del franquisme, o dels que actuen moguts per d’altres raons de tipus partidista però no nacional».⁷⁴

L’autor del text finalitzava l’escrit posicionant-se per l’abstenció o el vot en blanc ja que, segons ell, «aquest vot podria fàcilment presentar-se com a vot nacionalista, sense negar en bloc el contingut democràtic general que pugui tenir la Constitució i les possibilitats d’acció que se n’extreguin».⁷⁵ La postura de Molina tingué el suport del sector “socialista-independentista”, encapçalat per Lluís Vilalta, i del grup del MCR, encapçalat per Joan-Francesc Pont, que s’oposava rotundament al vot afirmatiu.

La votació per obtenir un punt de vista unitari no aconseguí cap majoria de dos terços a favor d’una de les dues posicions; no obstant això, l’abstenció fou la posició més votada. El resultat es publicà a la premsa i fou presentat com un acte de rebel·lia de les JCDC davant de CDC. El dia següent, la premsa publicà que hi havia hagut una reunió entre els membres del CEN de CDC Miquel Roca i Jaume Camps i membres de la Coordinadora Nacional de les JCDC en què es posava de relleu el caràcter nacionalista i possibilista de CDC en el seu posicionament davant el referèndum. Molt probablement aquesta darrera consideració inclinà alguns joves catalanistes a donar el vist-i-plau al text constitucional ja que, en bona mesura, permetia un projecte d’Estatut més ampli que el de 1932.⁷⁶ L’endemà, però, la Coordinadora de les JCDC desmentí que es disposessin a votar de manera afirmativa en el referèndum i qualificaren de falsa la informació distribuïda per una agència de notícies.

⁷⁴ *Seguem*, núm. 1, novembre de 1978, p. 2.

⁷⁵ *Ibidem*.

⁷⁶ *La Vanguardia*, 30-XI-1978, p. 8.

Relacionat amb aquest tema, el coordinador Ramon Camp afegí: «En quina ment cap que en una reunió d'amics puguin prendre acords que no es van prendre al Consell Nacional de les Joventuts, màxim òrgan de decisió?». ⁷⁷ Tanmateix, hi hagué algun sector de les JCDC que afirmà que la citada reunió tan sols es convocà per comunicar al partit la seva decisió; per altra banda, algun sector negà que aquesta trobada s'hagués produït. Finalment, el Consell Nacional de les JCDC prengueren la determinació de no prendre cap decisió, que cadascú votés allò que cregués més convenient.

Les eleccions municipals (1979)

Malgrat no haver participat directament com a JCDC en les eleccions generals de 1977 i 1979, l'organització sí que ho féu a les municipals amb l'elaboració d'un programa anomenat "Millorar la vida diària", amb el subtítol de "Fem del nostre nacionalisme un camí de realitats". Bona part del programa electoral fou elaborat per Joan Oliveras i els membres del MCR Joan-Francesc Pont, Jordi Bonet i Josep Soler. ⁷⁸

Tal com havia succeït en altres escrits, a la contraportada del text apareixia el logotip de la JNC, tot i que l'organització pròpiament no existia. L'emblema de la JNC estava representat per la bandera independentista, l'estelada. Segons l'organització juvenil, el motiu pel qual s'havia triat aquest símbol era perquè: «L'estel de la nostra senyera no és un fet anecdòtic sinó el signe evident de la voluntat que ens mou en la lluita per l'alliberament nacional, que només s'aconseguirà amb l'exercici del dret a l'autodeterminació i l'assoliment de sobirania nacional catalana». ⁷⁹

El programa polític sorgí d'una sèrie de discussions en el si dels diferents col·lectius locals els quals proposaren les esmenes pertinents; posteriorment, es valoraren en el Consell Nacional de les JCDC del 25 de novembre de 1978. ⁸⁰ A la introducció del document es demanava que desaparegués el divorci que hi havia entre la joventut i les institucions democràtiques. Per aquest motiu les JCDC cridaven a tots els

⁷⁷ *Mundo Diario*, 2-XII-1978.

⁷⁸ Entrevista a Joan-Francesc Pont i Clemente, 22/04/08.

⁷⁹ *Convergència*, núm. 15, 15-VII-1978, p. 4. Per a més informació sobre l'origen de la bandera independentista, l'"estelada", vegeu: CREXELL, Joan, *Origen de la bandera independentista*, 2a edició, El Llamp: Barcelona, 1988.

⁸⁰ Pont va realitzar la introducció i els apartats "El marc de la nostra vida diària, la joventut i l'administració pública i la nostra actuació municipal", mentre que Bonet va realitzar "La joventut i l'administració pública". Pel que fa a la part ecologista del document, dins de l'apartat "El marc de la nostra vida diària", la va fer Josep Soler i Albertí.

joves de Catalunya perquè col·laboressin amb ells per «consolidar la democràcia a casa nostra, i, amb ella, la plena autonomia per a Catalunya, com a primer pas en el procés de recuperació nacional». A criteri de les JCDC, l'aportació i la participació eren els dos màxims objectius de la política municipal: «Aportació dels nostres criteris i opinions per tal de construir un nou ordre polític, econòmic i social, basat en criteris progressistes, solidaris i catalanistes. Participació de la joventut organitzada i no organitzada, en la vida política municipal i comarcal, i concretament, en els òrgans de decisió de la política juvenil».

Pel que fa al tema ecologista, en què s'apreciava clarament la marca del MCR, les JCDC estaven a favor d'una descentralització a tots nivells. El segon punt duia per nom "La Joventut i l'administració pública"; aquest també estava dividit en apartats com la nova filosofia de la política juvenil, els consells municipals i comarcals i l'actuació municipal i les regidories de joventut. Relacionat amb l'administració pública, les JCDC manifestaven que el seu model ideal de societat es basava en una política de joventut feta exclusivament per joves. També proposaven una transformació de l'administració de manera que fos possible una veritable autogestió dels afers juvenils. Aquest fet, segons ells, implicava la realització d'una política juvenil independent gestionada pels mateixos joves; en el cas que no fos possible, proposaven defensar procediments variables de cogestió administrativa i molt especialment la cogestió del patrimoni juvenil. Pel que fa a la participació, opinaven que el principal objectiu era apropar les institucions de govern i de poder als ciutadans mitjançant la cooperació entre persones i grups que propugnessin un govern directe i autogestionari. Les JCDC eren partidàries de la introducció de formes de democràcia directa amb la participació dels ciutadans al govern dels ajuntaments.⁸¹

El 3 d'abril de 1979 se celebraren les primeres eleccions municipals en democràcia des del període republicà. A Catalunya les formacions d'esquerres foren clarament les vencedores a la majoria dels consistoris de les grans ciutats. El partit més votat, a tot Catalunya, fou el PSC-PSOE amb un 26,8% del vots; el següent el PSUC amb el 20,2%; CiU fou la tercera força política en vots (18'9%) però la primera en alcaldes (216) i regidors (1.777); pràcticament la seva força electoral es concentrà en ciutats

---

⁸¹ AJNC, "Millorar la vida diària. Joventuts de CDC. Fem del nostre nacionalisme un camí de realitats", Programa electoral de les JCDC a nivell municipal. 1979, p. 3.

mitjanes.⁸² Les JCDC presentaren 83 candidats a tot Catalunya, dels quals 13 sortiren escollits en alguns ajuntaments del país.

El camí cap a l'Estatut d'Autonomia

A principis de juliol de 1979 el Consell Nacional de les JCDC realitzà una crida als partits catalans per dur a terme una “Marxa per l'Estatut” per les poblacions catalanes, cercant el suport del poble català. Segons declarà el membre de la Coordinadora Nacional de les JCDC i promotor de la idea, Joan Tarrida, l'acte, que s'inspirava en la “Marxa de la llibertat” de 1976, havia d'anar per totes les poblacions catalanes i havia de finalitzar a Madrid amb l'objectiu d'omplir de senyeres la capital d'Espanya.⁸³ La idea no trobà suficients adeptes i finalment no s'arribà a materialitzar.

Les activitats a favor de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia no es quedaren aquí i les crítiques, a través del CEN, contra el govern central s'anaren succeint: «La més ferma repulsa a la política pretesament autonomista d'UCD que ha transformat la negociació estatutària en un estira i arronsa polític, en un joc d'escacs típic de la visió madrilenya de l'Estat espanyol. Autonomia significa dret a l'autogovern en el marc de la Constitució, és a dir, capacitat de Catalunya de dotar-se de les seves pròpies institucions de govern amb la sola limitació abans esmentada. En conseqüència, al Parlament espanyol només li competeix la tasca d'afirmar o negar la constitucionalitat de l'Estatut, i no la de fer un nou Estatut».⁸⁴

El paper de les JCDC seguí consistint en donar suport al partit i en col·laborar per difondre al màxim la campanya per obtenir el vot afirmatiu per l'Estatut.

L'anomenada “Comissió dels vint”, amb tres membres del Pacte Democràtic de Catalunya, redactà l'escrit del text estatutari. El 13 d'agost de 1979 el Congrés dels Diputats aprovà el text definitiu i el 25 d'octubre fou ratificat pels ciutadans de Catalunya. El referèndum rebé el suport del 88'1% dels votants, tot i que la campanya fou poc engrescadora i gairebé només impulsada des de la Generalitat de Catalunya. El 29 de novembre tornà a ser ratificat pel Congrés i el 12 de desembre pel Senat. Finalment, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya entrà en vigor l'1 de gener de 1980.

---

⁸² Per més informació sobre el paper de CDC a les eleccions municipals entre 1979 i 1999 vegeu: RODÓ, Jordi, «20 anys de municipalisme nacionalista (1979-1999)», a CULLA, Joan B., *El pal de paller...*, *Op. cit.*, p. 265-283.

⁸³ *Avui*, 8-VII-1979.

⁸⁴ *Avui*, 2-VIII-1979.

La participació en la creació del CNJC i del CJB.

Entre 1968 i 1980, aproximadament, la participació de la joventut en diferents entitats de la societat catalana fou especialment rellevant. Poc després de la mort del dictador l'Assemblea de Catalunya convocà una reunió presidida per un dels organitzadors de l'assemblea, el director, guionista i productor Pere Portabella i Ràfols, en què participaren representants de les entitats i moviments juvenils d'iniciativa social i les organitzacions polítiques juvenils. En aquesta reunió es constituïren dos organismes de coordinació, no sempre avinguts: el Consell de Forces Polítiques Juvenils (format per les organitzacions polítiques juvenils) i la Taula Coordinadora d'Entitats i Moviments de Joventut de Catalunya, que el 27 de març de 1976 rebria el nom de Taula de Joves de Catalunya.

En aquesta darrera organització hi participaren una sèrie d'entitats, no polítiques, que decidiren redactar un document per expressar el motiu de la seva fundació: «L'existència real d'una problemàtica juvenil específica, que a nosaltres ens interessa perquè hi estem immersos i perquè volem trobar-hi solucions; la situació política i social actual que aconsella que algú es faci portaveu de la joventut en general i pugui ser un interlocutor vàlid davant d'altres institucions o instàncies, i de l'opinió pública, per tal de reivindicar, fer ressò i buscar solucions als problemes abans esmentats».⁸⁵

Un dels primers actes que dugueren a terme aquestes dues entitats fou un míting amb cinc mil joves, segons la premsa, al Palau d'Esports de Barcelona el 23 d'abril de 1976 per culminar de la campanya "Per la majoria d'edat als 18 anys". Durant l'acte hi hagueren alguns enfrontaments, fet pel qual la Taula envià una carta al Consell de Forces Polítiques Juvenils recriminant l'actitud d'algunes formacions polítiques.⁸⁶

Poc després la Taula sol·licità a l'Assemblea de Parlamentaris, presidida per Joan Reventós, la constitució d'una comissió de joventut i al creació en el marc de la Generalitat d'una Conselleria de Joventut. El 5 de juny d'aquell any també es convocà el I Congrés de la Joventut Catalana, en què destacà la campanya "Per la recuperació del patrimoni de la Delegación Nacional de la Juventud" i, sobretot, la Carta de la Joventut

---

⁸⁵ Les entitats que participaren a la Taula de Joves de Catalunya: l'Associació Catalana d'Escoltisme i Guiatge, els Escoltes Catalans, la Branca Jove d'Escoltes Catalans, els Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi i Noies i nois Escoltes, l'Associació Democràtica de la Joventut, l'Agermanament, Pax Christi, Truc i la Vocalia de Joves de la Federació d'Associacions de Veïns. HERAS, Manuel de las; JIMÉNEZ, Eduard; VALLS, Laura i VIÑETA, Josep, *La Taula de Joves de Catalunya*, Generalitat de Catalunya: Barcelona, 1989, p. 17.

⁸⁶ *Ibidem*, p. 30.

Catalana. Aquesta darrera significava un balanç de tot allò que s'havia debatut i decidit al Congrés esmentat.⁸⁷

El 29 de setembre de 1977 se signà el Reial decret pel qual es restablí de manera provisional la Generalitat de Catalunya. Immediatament el Secretariat de la Taula presentà una instància per poder posar-se en contacte amb els representants autonòmics. La Taula i el Consell reclamaren conjuntament la creació d'una conselleria específica de joventut, però aquesta sol·licitud era molt difícil de ser satisfeta donat que només hi havia set carteres i el tema de la joventut no era cap de les prioritats principals del flamant govern provisional.

Com que no s'obtingué resposta del govern, la Taula (representada pel sacerdot i membre de la Companyia de Jesús Enric Puig i Jofra) i el Consell (representat pel membre de les JCDC Jordi Bonet) presentaren una nova petició per ser rebuts pel conseller d'Ensenyament i Cultura de la Generalitat restaurada, Pere Pi-Sunyer i Bayó. La persona que s'encarregà de les demandes de les dues organitzacions fou Rosa M. Carrasco i Azemar, filla de l'advocat, polític i fundador d'UDC Manel Carrasco i Formiguera, la qual poc després fou nomenada directora general de Joventut de la Generalitat. En una de les diverses reunions amb la Taula se li plantejà la possibilitat de crear el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC).

Mentrestant, a nivell estatal també començaren a produir-se canvis en l'àmbit juvenil. El 16 de desembre de 1977, el ministre de la Presidència, José Manuel Otero Novas, signava el Reial decret per mitjà del qual es regulava, provisionalment, el reconeixement de les associacions juvenils. Malgrat tot, aquest no permetia la legalització de la majoria d'associacions i entitats; això féu que bona part d'aquestes rebutgessin la iniciativa. El dia següent, els membres del CEN Joan Oliveras i Xavier Capell assistiren, amb altres membres de la Taula de Joves de Catalunya, a una reunió organitzada pel Consejo de Fuerzas Políticas Juveniles de España en què el ministre de Cultura, Pío Cabanillas Gallas, explicà que succeiria amb el patrimoni de l'Organización Juvenil Española (OJE).

L'OJE havia aparegut el 1960 substituint el Frente de Juventudes i depenia de la Secretaria General del Movimiento. En els seus estatuts s'esmentava que «un movimiento fundado para la hermandad y entrenamiento de los jóvenes que deseen

---

⁸⁷ En el primer apartat es feia referència als aspectes institucionals que fonamentava en la creació d'organismes representatius dels joves que servissin d'interlocutors o que facilitessin serveis al jovent. El segon se centrava en una sèrie de peticions puntuals i en el tercer s'hi recollien les reivindicacions de caire jurídic. *Ibidem*, p. 31-32.

hacer de su vida un permanente acto de servicio a la justicia y a la Patria dentro de los ideales que inspiran los Principios del Movimiento Nacional».⁸⁸ Tot i que no es definia com a entitat política, podem apreciar que el text tenia una intencionalitat política clara fonamentada en l'acceptació i defensa incondicional de l'ordre i del sistema vigents lligats al Movimiento Nacional. En la reunió esmentada, Capell manifestà la negativa de les JCDC a formar part de l'OJE i de continuar donant suport al Consell de Forces Polítiques Juvenils de Catalunya:

«Nosotros, los dos representantes de las “Juventudes de C.D.C.” no hemos venido aquí por arte de magia ni con la única intención de ver como se reparten el pastel unos cuantos grupos políticos juveniles, venimos porque somos en este momento los representantes de la juventudes del partido político nacionalista más importante actualmente en Catalunya. Y como tales tenemos pleno derecho a tener la proporcional representación en dicha Federación. El ánimo que tiene algunos grupos de que esta federación sea integrada solamente por partidos políticos que actuen a nivel de estado español, no la compartimos. Y no la compartimos, porque como queda claro en la Constitución, España es un estado formado por varias nacionalidades distintas, y nosotros somos en parte los representantes de una: Catalunya.

Siento tener que decir que esta reunión hasta ahora me ha parecido como las que se hacían hace unos cuantos años. De nacionalidades ni se hablaba, quizá de peculiaridades regionales. Pues no, nosotros no lo aceptamos. Ustedes quizá tendrán la fuerza suficiente como para marginar a los nacionalistas tanto catalanes como de las otras regiones, pero no crean que nosotros nos automarginamos. Nosotros lucharemos de todas las formas posibles, tal i como lo hemos hecho durante cuarenta años, contra las fuerzas aquí presentes.

Como he dicho siento tener que decir esto, pero por otra parte me doy cuenta de que poca han cambiado las cosas. Sin duda esas fuerzas centralistas contribuyen al impase que puede surgir de no reconocerse la identidad de cada región, o mejor de cada nacionalidad. Si creen ustedes que nosotros vamos a renunciar, a siete siglos de historia o a instituciones políticas que han gobernado durante un tiempo en nuestro pueblo, van muy equivocados. La integración en esta federación quizá sea muy importante, pero para nosotros hay algo que nos importa mucho más, que sin duda lucharemos con más ahinco que por cualquier federación y es por nuestro pueblo, por nuestra gente o sea, por Catalunya».⁸⁹

Tornant a Catalunya, la Taula i el Consell es reuniren per crear el CNJC; d'aquesta trobada en sortí l'acord de crear una comissió mixta de les dues entitats, amb

⁸⁸ REGUANT, Francesc; CASTILLEJO, Germán, *Juventud y democracia (Crónica del movimiento juvenil)*, Avance: Barcelona, 1976, p. 73.

⁸⁹ DALMAU, Daniel, *La Joventut Nacionalista de Catalunya (J. N. C.), Memòria d'Investigació. Curs 1991-1992*, Universitat Autònoma de Barcelona: Bellaterra, 1992, Document annex 4.

cinc membres cadascuna, perquè s'encarregués de redactar un projecte d'estatuts i adreçar una instància al conseller. L'entrevista amb el conseller no fou gens positiva perquè no acceptà les demandes presentades, però sí que reconegué oficialment el CNJC com a organisme representatiu dels joves. Després de moltes reunions i debats amb Rosa M. Carrasco, el 16 d'abril de 1979 aparegué publicat al *Diari Oficial de la Generalitat* el decret de creació del CNJC. Deu dies després, el president de la Generalitat de Catalunya, Josep Tarradellas i Joan, i el conseller d'Ensenyament i Cultura signaren el Decret de nomenament de la Comissió gestora del CNJC, la qual estava formada per un delegat de la Direcció General de Joventut de la Generalitat, cinc membres de la Taula de Joves de Catalunya i quatre membres de les organitzacions polítiques juvenils, entre les quals hi havia les JCDC, representades per Jordi Espona.⁹⁰

Tot i la participació de les JCDC al CNJC, Espona manifestà en alguna ocasió els seus recels davant de la viabilitat del projecte juvenil. En una acta del CEN, la de 3 de desembre de 1979, explicà com havia anat la primera convocatòria de l'Assemblea de la constitució del CNJC: «A més els textos per demanar dades de les entitats juvenils eren molt pobres i incoherents. Tothom es mostrà sorprès per l'actitud de la R. M. Carrasco i sembla que prescindeix una mica de la joventut i que faci una política pròpia. Sembla que es rectificaran els textos que es demanen a les entitats i es revisarà el referent a la convocatòria. La convocatòria està feta sense data, però varies entitats han recollit ja els papers; sembla ser que el reglament de l'assemblea està ja aprovat pel Conseller sense cap mena de consulta. Hi ha un cert malestar entre la Gestora i la R. M. Carrasco».⁹¹

Les relacions entre les JCDC i Rosa M. Carrasco continuaren sent tenses; en part perquè aquesta darrera havia denunciat que les JCDC no participaven positivament en el si del CNJC.⁹² Finalment, l'Assemblea del 26 de gener de 1980 tancà tot el procés de creació del CNJC i de la Comissió Gestora; d'aquesta manera es constituïa el primer Consell de Joventut que es feia a Espanya. Malgrat la creació del CNJC, la Taula seguí mantenint la seva activitat, ara molt més minsa, fins el 1984.⁹³

⁹⁰ SERRANO, Jordi (dir.); BELLART, Gemma (coord.), *20 anys del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya. Reconstruint la participació democràtica de Catalunya*, Generalitat de Catalunya: Barcelona, 1999, p. 171.

⁹¹ AML-JFP. Caixa Joventut Nacionalista de Catalunya (1978-1981). Acta del CEN. 3-XII-1979.

⁹² AML-JFP. Caixa Joventut Nacionalista de Catalunya (1978-1981). Acta del CEN. 12-XII-1979.

⁹³ Les JEL també s'havien manifestat, l'octubre de 1977, respecte el futur CNJC. Aquestes demanaven, entre altres aspectes, que el Consell estenyés la unitat i fomentés l'entesa mútua, col·laboració entre els joves catalans, que promogués l'intercanvi d'informació i opinions entre totes les organitzacions juvenils i organitzés projectes a nivell nacional (fòrums, congressos, seminaris) i internacional (participació en

Les JCDC-JNC no només participaren en la fundació del CNJC, sinó que també prengueren part en la fundació d'altres entitats juvenils. El 2 d'octubre de 1979 es creà provisionalment la Comissió Gestora del Consell de la Joventut de Barcelona (CJB) formada pels Lluïsos de Gràcia, el Servei de Colònies, l'Escola de l'Esplai, el Servei d'Informació i Promoció d'Activitats Juvenils (SIPAJ), el Moviment de Joventuts Comunistes de Catalunya (MJCC), els Escoltes Catalans, els Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi i les JCDC. La finalitat del CJB era «aconseguir que cada vegada més hi hagi més joves associats/des; establir un compromís entre la gent jove i les entitats; esperonar l'Administració perquè doti d'infraestructures les entitats per tal de permetre el seu creixement tant quantitativament com qualitativa i fomentar la creació de consells de joventut als districtes».⁹⁴

El 20 de gener de 1980 quedà constituït el CJB i el primer Secretariat la JNC comptà amb la membre del CEN de les JCDC Lluïsa Miñana com a representant amb el càrrec d'administradora. Durant els primers anys, el CJB tenia per finalitat de dinamitzar el procés de creació dels districtes i, posteriorment, els consells de joves de districte. Gràcies al paper que realitzà el CJB com a element cohesionador del moviment associatiu de la ciutat de Barcelona, aquest reforçà la seva identitat i el seu compromís amb l'associacionisme juvenil.⁹⁵

Les relacions internacionals i nacionals

Durant el període comprès entre 1976 i 1980, les JCDC només participaren en un acte a l'estranger. Els dies 8 i 9 de juny de 1979 cinc membres de les JCDC del Vallès Oriental realitzaren una estada breu a Porrentruy (Jura), a l'acte de constitució d'aquest cantó suís, en què s'aplegaren joventuts nacionalistes de tot el món.

En canvi, les JEL sí que gaudien d'una experiència més àmplia en aquest sentit donat que bastants dels seus membres havien participat en congressos i seminaris polítics juvenils gràcies a l'ajuda econòmica facilitada per Ramon Trias Fargas.⁹⁶ El novembre de 1975 el secretari general d'EDC, Jaume Casanovas, presentà el partit a un

---

activitats i organismes, com el Consell Europeu de Comitès Nacionals de la Joventut-CENYC) que servissin per recolzar i millorar el treball dels joves i els seus interessos. AML-JFP. Projecte de Consell Nacional de la Joventut (document sense datar).

⁹⁴ ESPOT, Jordi (coord.), *Consell de la Joventut de Barcelona. 1980-2005: 25 anys de xarxa interassociativa juvenil*. Consell de la Joventut de Barcelona: Barcelona, 2006, p. 12.

⁹⁵ Entre 1980 i 1984 la JNC va tenir diversos representants en el secretariat: Joan Puigdollers, (sotspresident. 1981), Antoni Comas (secretari. 1981-1982) i Joaquim Forn (vocal. 1982-1984).

⁹⁶ Entrevista a Joan-Francesc Pont i Clemente, 22/04/08.

seminari de la Federació Europea de Joventuts Liberals i Radicals (EFLRY) realitzat a Berlín Occidental. La presència del sotspresident de la EFLRY, Jean-Maurice Duval, a Barcelona obrí la possibilitat perquè les JEL poguessin sol·licitar l'ingrés a aquest organisme. Aquell mateix any, el membre de les JEL Josep M. Bosch participà al Congrés constituent del Moviment de Joventuts Liberals i Radicals de la Comunitat Europea (LYMEC) realitzat a la Haia, fet que suposà l'ingrés de la formació a aquest organisme. A partir de gener de 1977 les JEL també entraren a formar part de la Federació Mundial de Joventuts Liberals i Radicals (WFLRY).

Els dies 13 i 14 de gener de 1978 se celebrà la II Assemblea nacional de les JEL a Barcelona. El 24 d'abril de 1978 s'inaugurà a la seu d'EDC, al carrer Bruc, 56, l'oficina del sud d'Europa de l'EFLRY. La finalitat d'aquesta acció era donar prioritat, des de l'organització europea, a la política de cerca d'afiliats a les noves democràcies i, a la vegada, a l'establiment de relacions amb l'Amèrica Llatina. Poc després l'EFLRY canvià la seva denominació per la de Federació Internacional de Joventuts Liberals i Radicals (IFLRY).

Com hem esmentat anteriorment l'acord de les JEL amb les JCDC significà momentàniament un contratemps perquè les JEL poguessin seguir afiliades a la EFLRY-IFLRY, ja que les JCDC no veien convenient la seva participació en aquest organisme europeu. Una postura que, com veurem força més endavant, varià radicalment. Malgrat això, les JCDC permeteren que els antics membres de les JEL poguessin mantenir la vinculació internacional mitjançant el MCR, el qual havia de tenir un caràcter exclusivament cultural. El 1978 el MCR edità un butlletí en anglès, *International Bulletin*, en què s'expressaven aspectes com l'explicació de la realitat catalana, la vocació d'integració europea i el desig de fer propostes polítiques de progrés com la despenalització de l'avortament, la reforma de la universitat, l'ecologisme antinuclear o el debat sobre la defensa europea; aspectes en què les JCDC encara no havien parat l'atenció suficient.⁹⁷

Els intents de relacionar-se políticament amb altres formacions polítiques no se cenyiren exclusivament a Catalunya, sinó que també es feren diverses temptatives arreu dels Països Catalans; n'és un exemple el I Encontre de Joventuts Nacionalistes celebrat entre el 18 i el 20 de maig de 1979 a València. En aquesta trobada hi assistí la

---

⁹⁷ Un dels actes més rellevants del MCR va ser la realització d'unes *Jornades sobre sexualitat i llibertat*, el 24 i 26 de gener de 1978, a la Fundació Miró. Les dirigí la que havia de ser la primera presidenta del Consell Nacional de la JNC, Dolors Torregrossa. A l'acte hi van participar Anna Ballebó, Dolors Calvet, Lydia Falcón, Mercè Fornells, Lubara Guilver, Empar Pineda, Teresa Batet i Regina Bayo.

Joventut Nacionalista del País Valencià, les Euzko Gaztedi-EGI, las Mocedades Galeguistas i les JCDC. A l'acte també s'hi convidaren les joventuts de la Unió del Poble Canari, les Joventuts d'Esquerra Nacional (JEN, vinculades al Partit Socialista de Mallorca – Partit Socialista de les Illes), les Joventuts Socialistes del País Valencià (JSPV), i es reberen les adhesions de l'Agrupament Democràtic Andorrà i de les JEC i de les JFNC. Com digué, al diari *Avui*, el membre del CEN Lluís Vilalta, la trobada fou força positiva, la finalitat essencial era «iniciar un intercanvi estable entre les organitzacions nacionalistes juvenils mitjançant l'exposició de la problemàtica que la joventut pateix –com a integrant d'un estament social explotat com a membre d'una comunitat oprimida- i, sobretot, assolir una coordinació d'estratègies entre les joventuts nacionalistes vers l'alliberament nacional dels seus pobles».⁹⁸

---

⁹⁸ *Avui*, 27-V-1979, p. 3.

ELS ANYS DE CONSOLIDACIÓ POLÍTICA (1980-1992)

VIDA INTERNA DE L'ORGANITZACIÓ

El dia a dia de l'organització

L'arribada de CiU al govern de la Generalitat el març de 1980 fou decisiu per les aspiracions polítiques de la JNC ja que la formació juvenil començà a fer prevaler la seva presència en el partit per treure'n la màxima rendibilitat possible i, així, poder dur a terme les activitats polítiques programades. A la primera reunió del CEN sorgiren un seguit de postulats que afirmaven que la JNC volia ser l'organització juvenil del PNC, amb CDC com a eix vertebrador, i recolzar la política del partit. A la reunió també es determinà que calia esbrinar quants militants de la JNC també eren militants de CDC, establir els nivells d'aportació econòmica per part dels militants i aconseguir que CDC atorgués una assignació periòdica, preferiblement mensual, independentment de les entrades de tresoreria derivades de subvencions, quotes, guanys per festes i altres activitats.⁹⁹

El setembre de 1980 el responsable de les relacions amb el partit, Joan-Francesc Pont, presentà un text, sol·licitat pel CEN i amb el vist-i-plau de Ramon Camp, sobre les relacions entre la JNC i CDC per trametre'l al gruix de la militància. L'escrit esmentava que «la JNC es constitueix com una organització juvenil independent en tot allò que li és propi. La JNC té els seus propis Estatuts, la seva pròpia Declaració de Principis i el seu propi programa d'actuació, aprovats al Congrés constituent. La JNC rep en el moment de la seva constitució el suport absolut de CDC».¹⁰⁰

Tot i l'entesa existent entre la JNC i CDC, l'organització juvenil afegia que havia de defensar els seus interessos, però sempre de manera correcta: «Forma part també de la situació ordinària (en un partit democràtic el que existeixin posicions de desacord), que es defensin als òrgans de CDC per part dels nostres representants i que es pressioni al partit perquè surtin endavant les nostres idees. Per pressionar, podem utilitzar la discussió, la presentació d'esmenes i informes, la força de la nostra militància, el pacte amb tal o qual sector del partit, ... segons el cas. Mai un col·lectiu de la JNC amenaçarà amb prendre una postura pública contra CDC o amb trencar les

⁹⁹ AML (JFPC). Primera acta del CEN, 13-V-1980.

¹⁰⁰ AML (JFPC), Escrit sobre les relacions entre la JNC i CDC. 14-IX-1980.

relacions. [...] Qualsevol situació de fricció o de ruptura ha d'ésser considerada com un event [*sic*] extraordinari, esgotades altres vies de solució».¹⁰¹

La tensió política entre la JNC i el MCR augmentà ostensiblement arran de la presència del líder del Partit Radical italià Marco Pannella a Barcelona, convidat pel sector crític el desembre de 1980. El polític italià realitzà unes dures declaracions contra el nacionalisme i tot allò que significava, afirmacions que evidentment refusaren el CEN de la JNC: «El nacionalismo y los nacionalistas son conceptos viejos. [...] Si usted va por la Rambla, entiende que el pueblo no puede ser nacionalista; es una estupidez. El pueblo está por su identidad hasta el fondo, se identifica con la libertad y la independencia». Pannella també es va reafirmar en la idea federalista manifestant: «Sóc federalista i, en el perquè el nacionalisme és un terme que la nostra generació coneix molt bé i que identifica amb el feixisme, que va trencar tota idea d'internacionalisme. Jo sóc antinacionalista, perquè sóc antifeixista. Sóc federalista, i a Europa hem d'anar cap a l'Europa dels pobles».¹⁰²

La resolució d'aquest conflicte arribà, finalment, amb el suport del MCR al candidat socialista a la presidència del CNJC. Després d'una conversa entre alguns membres del CEN de l'organització i del MCR, s'arribà a l'acord que aquest darrer abandonaria la JNC de manera que no es produís un desgavell polític a cap de les dues organitzacions. Al llarg de 1981 pràcticament tots els membres del MCR es donaren de baixa de la JNC; la majoria dels implicats argumentaren que l'organització havia anat adquirint una mentalitat més conservadora i que aquesta no era la finalitat inicial de la JNC.¹⁰³

L'intent de cop d'estat del 23 de febrer de 1981 per part del tinent coronel Antonio Tejero Molina comportà, entre altres fets, que les dues majories polítiques espanyoles, la UCD i el PSOE, signessin el 31 de juliol de 1981 els anomenats pactes autonòmics, que donaren pas a la polèmica Llei orgànica d'harmonització del procés autonòmic (LOHAPA-LOAPA). La LOAPA significà una agressió evident per part dels dos partits esmentats contra el flamant autogovern de Catalunya; aquest fet comportà que CiU eixamplés el seu espai polític ja que, d'una banda, el PSC estava implicat en

¹⁰¹ Ibidem. El subratllat és del text original.

¹⁰² *La Vanguardia*, 10-XII-1980, p. 10.

¹⁰³ Alguns dels membres més destacats de MCR que es donaren de baixa van ser: Joan-Francesc Pont, Rafael Ruiz i Garrigués, Gabriel Nadal i Vallvé, Lluís Vilalta i Serra, Vicenç Molina i Josep Soler Albertí. AJNC, Carta de Vicenç Molina a la Joventut Nacionalista, 15-I-1981 i AJNC. Carta de Josep Soler Albertí a Ramon Camp, 15-II-1981.

l'acord del govern espanyol i, de l'altra, ERC i el PSUC es trobaven electoralment molt debilitats.¹⁰⁴

Una de les organitzacions que s'enfrontà més a la LOAPA fou la "Crida a la Solidaritat".¹⁰⁵ I una de les nombroses activitats que realitzaren fou la manifestació unitària contra la LOAPA, aprofitant la celebració de l'Onze de Setembre de 1981. Tant CiU com la JNC participaren a la diada amb un cartell que tenia com a lema "Harmonització? No, gràcies". La monopolització partidista de la situació inicià una evident problemàtica entre el govern de la Generalitat i la Crida: des de CiU aviat s'intuí que la seva oposició al govern central li permetria encapçalar la protesta pels esdeveniments i, al mateix temps, enfortir el govern català i la seva formació política. La JNC també participà a la manifestació amb un cartell, realitzat pel col·lectiu de Barcelona, amb el nom de "LOAPA?, NO!, GRÀCIES. JNC". Segons el secretari general de la JNC, Joan Oliveras, aquesta Llei s'havia realitzat per:

«Elevar a caràcter de llei una qüestió com la solidaritat entre els diferents pobles que componen l'Estat espanyol, constitueix un atemptat a l'autonomia i personalitat d'aquests pobles. Per tant la LOAPA, al marge de les consideracions institucionals i de totes aquelles que fan referència a la retallada del nostre Estatut, és inacceptable. Però la LOAPA en si i el procés que l'emmarca té encara un especial gravetat al rebre el suport incondicional d'organitzacions que han nascut a casa nostra per fer un servei a Catalunya. Molt al contrari, volen hipotecar el futur i la capacitat de desenvolupament del nostre poble aliant-se amb aquelles forces que representen l'esperit secular d'opressió de la nostra identitat. Cal conèixer exactament els responsables i exigir-los-hi ja ara la responsabilitat que la història els hi exigirà. Hem d'exigir a la UCD i el PSOE, tant als partits estatals com els seus homòlegs

---

¹⁰⁴ Respecte a aquesta interessada unió, l'escriptor, assagista i militant crític del PSC-PSOE Jaume Lorés i Caballeria va realitzar una descripció força detallada del que va significar aquest fet: «En el fons, el 23 de febrer serví d'excusa als dos grans partits espanyols per deturar un procés autonòmic que, si bé podia desagradar a una part dels militants, anava també en contra de la concepció rígida de la unitat d'Espanya que tant estimava la UCD com, en el fons, el mateix PSOE. Car, si aquests dos partits s'havien mostrat abans benèvols amb l'autonomia catalana, ho havien fet dins del clima d'anormal generositat que Catalunya hi col·laborés decisivament i no creés cap problema al seu desenvolupament. Però quan van creure que havia arribat el moment de consolidar la transició, i fer l'esquema definitiu d'Espanya, es van sentir capaços de tornar les coses al seu lloc centralista i fer vigent, de forma descarada, la seva visió uniformista d'Espanya i el seu concepte de les autonomies entès més com a descentralització administrativa que com a cessió del poder polític». LORÉS, Jaume, *La Transició a Catalunya (1977-1984). El pujolisme i els altres*, Empúries: Barcelona, 1985, p. 185-186.

¹⁰⁵ Els periodistes Enric Monné i Lluïsa Selga van definir la Crida com «un moviment assembleari, tot i que progressivament ha anat cap a una major estructuració sense caure en la jerarquització que, en diferents moments, des de dins del mateix moviment, han proposat els sectors més conservadors. El moviment ha passat d'un funcionament espontani (1981-1983) a una estructuració força travada (1984 i 1989-90) que tanmateix no és tan rígida com la d'un partit polític». MONNÉ, Enric; SELGA, Lluïsa, *Història de la Crida a la Solidaritat. En defensa de la llengua, la cultura i la nació catalanes*, La Campana: Barcelona, 1991, p. 17.

catalans, la reconsideració absoluta d'aquesta fantasmada històrica. No podem permetre que s'enceti el camí de la legislació de l'engany».¹⁰⁶

Com era previsible, el diputat al Parlament i president de la JNC, Ramon Camp, també se sumà a les paraules d'Oliveras tot manifestant, a través d'un article, el seu parer respecte a aquest tema:

«La LOHAPA té un objectiu clar. Afectar el sistema competencial que estableix la Constitució i concretat per l'Estatut d'Autonomia. [...] La LOHAPA la podem qualificar de filtre entre la Constitució i l'Estatut, pretén ser una llei interposada entre aquestes dues normes, intentant modificar-les.[...] La LOHAPA no es fa per racionalitzar el procés autonòmic, sinó per afectar les dues comunitat autònomes que funcionen, Catalunya i Euskadi. L'UCD i el PSOE tenen prou força de vots com per aplicar els seus criteris "loapitzadors" els estatuts que han de passar per les Corts Generals. No els fa falta cap llei que han produït a l'Estat en provocar la generalització del sistema autonòmic, tan sols amb l'acord d'ells dos poden imposar ara els seus criteris en aquests estatuts. Aquest projecte de llei és inconstitucional per la seva naturalesa jurídica –el ser orgànica i d'harmonització- i és inconstitucional pel contingut i pel seu objectiu: Modificar de forma encoberta la Constitució i l'Estatut d'Autonomia, car en, ambdós textos legals es preveu un sistema específic per a modificar-los. Nosaltres demanem que tothom assumeixi la seva responsabilitat, i si és que es vol modificar la Constitució i l'Estatut, que es faci per la via normal i no mitjançant subterfugis. El que és inadmissible és que ara es vulgui trencar de forma unilateral sense tenir en compte el poble de Catalunya, trencant el pacte històric que va representar l'aprovació de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia. [...] Nosaltres com a joves exigim de no tenir el futur hipotecat i com a nacionalistes proclamem la nostra voluntat de continuar el combat polític enfront de qualsevol intent de retallar l'Estatut, peça clau en el nostre procés de reconstrucció nacional».¹⁰⁷

Des del CEN de la JNC també s'animava a tothom a seguir treballant per fer front a la situació política que s'estava vivint: «Sí, el jovent està desencisat, però això no obstant encara hi confiem –potser perquè és l'última solució que ens queda-, com molt bé diguérem en el nostre congrés, “ens és urgentment necessari reconstruir un ideal. Aquest país desnacionalitzat, esquarterat ha de renéixer amb una nova flama, la flama que nodreix el cor dels homes i els empeny cap endavant, cap a la terra promesa, cap a la Catalunya idealitzada, la Catalunya mítica dels nostres avantpassats, d'ara i de

---

¹⁰⁶ *Seguem*, Maig-juny de 1982, núm. 3, p. 5-6.

¹⁰⁷ *Ibidem*, p. 8-11.

sempre, la rica i plena, la Catalunya lliure del tot. [...] Ja no n'hi ha prou de posar el nom en català, escoltar un disc d'en Llach o anar a l'Onze de Setembre, així no ens en sortirem, hem de treballar i treballar amb duresa i constantment, heus aquí la gran feina que tenim plantejada si no volem deixar d'ésser el que som: catalans».¹⁰⁸

El projecte de la Llei s'aprovà a finals de juliol de 1982, una acció que fou molt útil a CiU de cara a les següents eleccions generals de l'octubre ja que demostrà el "sucursalisme" polític dels socialistes i els ucedistes.¹⁰⁹ Finalment, l'agost de 1983, el Tribunal Constitucional dictà sentència anul·lant els articles bàsics de la LOAPA.

Al marge del tema de la LOAPA, la JNC prosseguí amb el seu desenvolupament polític. El juliol de 1981, el secretari general de la Joventut del Front Nacional de Catalunya (JFNC), Raimon Gusi i Amigó, i alguns membres més de la històrica organització es donaren de baixa per ingressar a la JNC. Malgrat això, aquesta incorporació fou un acte més simbòlic que no pas d'increment de militància. Segons Gusi, aquell acte «no constitueix cap escissió, sinó que és una opció personal fruit de la reflexió política». Tanmateix, també afegia que era partidari «d'impulsar la creació de la Unió Socialista de Catalunya, de la qual jo també era un dels membres impulsors, perquè no hi ha mitjans i ara sembla una contrasentit havent-hi com hi ha un partit socialista, i tampoc no estic d'acord amb les vinculacions del Front amb Nacionalistes d'Esquerra fan un plantejament massa dogmàtics d'esquerra, tenen una programes materialistes i constitueixen una organització massa assembleària; les aliances que han fet amb els partits extraparlamentaris i espanyolistes no crec que siguin les més indicades».¹¹⁰

Aquell mateix any l'organització juvenil hagué de fer front a un altre problema que l'afectava tant internament com externament. L'intent de cop d'estat esmentat encengué totes les alarmes polítiques en considerar-se possible la repetició dels fets de 1936.¹¹¹ Això féu que un conjunt de gent propera ideològicament al president de la Generalitat, Jordi Pujol, com l'antropòleg i escriptor Raimon Galí i Herrera, el capellà i escriptor Josep M. Ballarín, el filòsof Jordi Sales i Coderch, l'advocat, empresari i

¹⁰⁸ *Avui*, 9-II-1982.

¹⁰⁹ La LOAPA va ser aprovada per 206 vots a favor, 36 en contra i 6 abstencions. Van votar a favor el PSOE-PSC i UCD, i en contra el PCE-PSUC, CiU, PNB, PSA i els diputats del grup mixt Ramon Tamames i Juan María Bandrés.

¹¹⁰ *Avui*, 7-VII-1981.

¹¹¹ La gravetat dels fets i els desconcert polític inicial va fer que la JNC amagués la documentació de l'organització en el forn del militant de la JNC Andreu Parera que es trobava al costat de la seu nacional i a casa d'alguns militants i familiars de l'organització. Entrevista a Joan Oliveras i Bagués, 10/07/08.

polític convergent Josep Espar Tico i l'ex-JCDC i fill del president de la Generalitat Jordi Pujol i Ferrusola fessin una valoració de les conseqüències que hagués comportat el triomf del cop militar. Aquests darrers es preguntaven, en el cas que s'hagués instaurat un nou règim dictatorial, si a Catalunya hi hagués hagut prou gent preparada intel·lectualment per prosseguir la lluita nacionalista. Segons aquests calia desenvolupar un nou model o prototip de jove nacionalista, el qual s'havia de caracteritzar per tenir una preparació intel·lectual important en diferents camps de la societat i un marcat sentiment cristià.

Una part de la cúpula dirigent de la JNC, per indicació del president, Jordi Pujol, es reuní els dies 19 i 20 de setembre de 1981 al Santuari de Queralt (Berguedà) amb mossèn Ballarín. Aquest darrer proposà a l'organització juvenil, en nom del Grup d'Estudis Nacionalistes (GEN), que es dissolgués i entrés a formar part de la nova entitat. Però, la JNC no acceptà l'oferiment a causa de la seva creació recent i perquè no volien incloure l'aspecte religiós al si de l'organització. Pel que fa a aquest darrer aspecte, la JNC fou molt conscient que no podia barrejar la religió amb la política (tot i tenir present que un bon gruix dels seus militants eren catòlics) perquè consideraven que l'organització no havia d'estar influenciada per cap mena de factor extern.

Des de la creació del GEN, exceptuant comptades ocasions, que veurem més endavant, les relacions entre els primers i la JNC foren força tibants.¹¹² Moltes de les tensions produïdes entre una i altra organització s'expliquen pel fet que el nou moviment es nodria, entre altres, dels diferents col·lectius locals de la JNC i de joves que tenien un perfil molt catalanista però que no volien participar en el món polític. El GEN es caracteritzava, entre altres aspectes, per voler fer prevaler l'aspecte intel·lectual per sobre del polític; considerava que els joves corrien el perill d'implicar-se excessivament en la política o de professionalitzar-se, fet que podia comportar l'abandonament dels estudis; i, certament, no anaven desencaminats ja que aquest fet es produí en nombroses ocasions en el si de la JNC. Aquest darrer postulat provenia directament del pensament del president Jordi Pujol i encara avui el manté vigent.

Tanmateix, la rivalitat entre les dues organitzacions augmentà perquè els membres del GEN eren coneguts com els "nois d'en Pujol", mentre que als membres de la JNC se'ls coneixia com els "nois d'en Roca" i, sobretot perquè el GEN participà en la

---

¹¹² El 1985 el responsable de la secretaria de Formació Jaume Padrós, amb el vist-i-plau del secretari general Enric Tico i de certs sectors de l'organització va intentar reconduir les relacions entre ambdues organitzacions, ja que considerava que els dos grups podien ser complementaris. Aquest apropament es va fer efectiu a la III Escola d'Estiu de la JNC dedicada a Europa i dissenyada per Jordi Pujol i Ferrusola.

pèrdua del control que la JNC tenia sobre de la Federació d'Estudiants Nacionalistes de Catalunya (FNEC).

Malgrat la clara divisió entre uns i altres, cal dir que hi hagué membres de la JNC que també ho eren del GEN i que en alguna ocasió intentaren acostar posicions entre un i altres. Un d'aquests membres d'enllaç fou Joaquim Forn i Chiariello, el qual estigué en contacte permanent amb el GEN i desenvolupà importants tasques dins del CEN de la JNC. Forn tenia complicitats i amistats a tots dos sectors, contactes que, com veurem més endavant, li permeteren adquirir un paper rellevant a la recuperada FNEC i a l'organització d'Acció Olímpica en els Jocs Olímpics.

El 12 d'abril de 1985 la JNC fundà l'associació Centre d'Estudis Juvenils Lluís Nicolau d'Olwer en honor a l'escriptor i polític d'Acció Catalana, d'Acció Catalana Republicana i ministre d'Economia el 1931. La principal finalitat d'aquesta secció nova de l'organització era apropar els joves a un coneixement millor i més ampli de la realitat juvenil de la societat catalana; la projecció de la imatge de la nació catalana a l'exterior; la col·laboració en la formació de futurs quadres juvenils; la creació d'una biblioteca sobre la problemàtica juvenil catalana i mundial. La Junta Gestora estava formada per Feliu Guillaumes, Pere Martínez, Xavier Bover i Josep Lluís Martínez.¹¹³

El Centre d'Estudis centrà moltes de les seves activitats en les Escoles d'Estiu que s'organitzaven anualment, entre altres motius, per mantenir el contacte entre els membres de l'organització. El Centre també aportava conferenciants per a les xerrades que es duïen a terme. El 1992, el Consell Directiu es dividí en tres àrees: cursos polítics, cursos d'història i pensament nacionalista i una darrera dirigida als cursos tècnics. El centre disposava de seu pròpia a Barcelona, davant del local de la JNC al carrer València 235.¹¹⁴

Un altre camp en el qual la JNC s'introduí durant aquells anys fou el del sindicalisme, àmbit que no potencià prou aleshores ni més endavant, tot i tenir exmembres en algun sindicat. Malgrat això, entre els dies 7 i 8 de març de 1986 es dugueren a terme, organitzades per la JNC, les jornades "Sindicalisme a Catalunya" sobre aquest tema amb l'objectiu de donar l'oportunitat a tots els sindicats d'explicar,

---

¹¹³ El 1987 es produïren alguns canvis a la Junta, que quedà de la següent manera: Feliu Guillaumes (president), Meritxell Borràs (vicepresident), Pere Martínez (secretari), Lluís Mateu (tresorer) i Pere Parés, Iolanda García, Carles Campuzano i Josep Pera (vocals). Acta de l'Assemblea General del Centre d'Estudis Juvenils Lluís Nicolau d'Olwer. 25-X-1987

¹¹⁴ La Junta del Centre d'Estudis de 1992 estava formada per Pere Martínez (president), Meritxell Borràs (sostpresident), Carles Segura (secretari), Antoni Asensio (tresorer), Ricard Beltran, Josep Soler i Lluís Mateu (vocals). El Centre d'Estudis va desaparèixer amb el transcurs del temps, en part, arran de la jubilació política dels participants i la no continuïtat per part de l'organització.

primer amb una ponència i després amb una conferència-col·loqui, la seva visió del sindicalisme a Catalunya; de parlar sobre la crisi del sindicalisme del moment i posar els fonaments d'un nou sindicalisme; de donar l'oportunitat a la militància de l'organització de formar-se dins del món laboral i sindical de Catalunya.¹¹⁵ L'acte de cloenda es deixà a mans de Miquel Roca, que donà la primícia que CDC estava disposada a donar suport a l'existència d'un sindicat nacional a Catalunya, un sindicat que representés el món dels treballadors de Catalunya. Obria la porta, doncs, a un procés de construcció del Sindicat Nacional.¹¹⁶

El 12 de juny de 1985 l'Estat espanyol signà l'acta d'adhesió a l'Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord (OTAN), mentre que l'ingrés oficial tingué lloc l'1 de gener de 1986. El 12 de març de 1986 es dugué a terme el referèndum sobre la permanència d'Espanya a l'OTAN. La JNC ja havia expressat la seva disconformitat a la seva Declaració de Principis, en el punt 10, aprovada al Congrés Constituent de 1980. En aquest s'afirmava que «calia cercar la pau mitjançant la solidaritat, la cooperació i el desarmament és el nostre primer objectiu en la política internacional». I entenien la pau com la «veritable existència d'un nou ordre polític i econòmic fonamentat en la desaparició dels blocs militars i en ordre polític i econòmic fonamentat en la desaparició dels blocs militars i en noves relacions amb el països del Tercer Món. Conseqüentment ens oposem a l'entrada de l'Estat Espanyol a l'OTAN».

Aquesta postura pacifista i el caràcter profundament nacionalista de la JNC xocà amb el partit des d'un punt de vista doctrinal.¹¹⁷ Tot i que CiU era partidària d'entrar a l'OTAN no volgué semblar un aliat del govern espanyol i deixà als seus militants plena llibertat de vot. Mentrestant, la JNC realitzà un Consell Nacional, que se celebrà a Barcelona el 8 de febrer de 1986, per decidir quina postura havia de prendre

¹¹⁵ La inauguració de les Jornades va anar a càrrec del director general de Joventut Enric Puig. Mentre que les diverses ponències que es dugueren a terme foren realitzades pel conseller de Treball Oriol Badia, el conseller de cultura Joaquim Ferrer i Roca, el responsable sindical de CDC Rafael Hinojosa, el secretari de la CIRIT Narcís Majó, el secretari d'organització d'UGT Chema López; el secretari general d'USO Paco Giménez, el secretari general de la CSTC Lluís Llerinós, el secretari general del SOC Enric Angela i el director general d'ocupació Joaquim Ferrer Mallol. *Full Informatiu*, núm. 19, març-abril 1986.

¹¹⁶ Per coneixement millor el paper de la relació de CDC i el món nacionalista amb el món sindical vegeu: RÚA, José Manuel, *Nacionalisme i món sindical a Catalunya [1974-1990]*, Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya: Barcelona, 2008.

¹¹⁷ Respecte al tema de l'OTAN el 1982 el secretari general Joan Oliveras va exposar la seva disconformitat a l'entrada de la mencionada organització: «La política de blocs no comportarà mai a llarg termini ni el desarmament ni la pacificació del món, tot i que moltes vegades aparegui com a solució a una conjuntura política concreta que neix d'una anàlisi feta amb una perspectiva de futur mancada d'un compromís veritable de pau i germanor entre tots els pobles de la terra». *Seguem*, Maig-juny de 1982, núm. 3, p. 4-6.

l'organització. Finalment, la JNC, en bona mesura influïda per la decisió presa pel partit, optà també per donar llibertat de vot entre els seus membres.

De tota manera, el secretari d'organització interna de la JNC, Pere Martínez, envià a la militància una carta en què afirmava que: «Aquesta decisió no comporta de cap manera una actitud de passivitat ni limitar-se únicament a exercir el dret a vot el dia 12 de març, sinó que suposa ser conscient i responsable de què significa aquest Referèndum. En primer lloc, hem de denunciar la burla a l'opinió pública representada democràticament a “Las Cortes Generales” i la perillositat del precedent. En segon lloc, hem d'insistir en la manca d'ètica per part del PSOE i en l'engany permanent amb què el partit que governa a Madrid té acostumats als ciutadans. I tot dins el marc del significat de plebiscit de la gestió del PSOE».¹¹⁸

Tot i la llibertat del vot, el secretari general de la JNC, Enric Ticó i Buixadós, considerava que el referèndum i el seu plantejament eren un frau i una manipulació de la col·lectivitat: «El frau ve donat pel mateix plantejament del referèndum i no per la possibilitat de manipulació dels resultats, que nosaltres ho dubtem que seran clars. Però des d'un prisma polític, sospito que en aquest referèndum se'ns pregunta si estem d'acord amb el “Gobierno de la nación” en el transvestisme polític i la incoherència».¹¹⁹

La participació en el referèndum fou del 59,4% i el “sí”, defensat pel president del Govern, Felipe González Márquez, obtingué el 52,5% davant del “no”, que assolí el 39,8%. Tot i això hi hagué algunes comunitats autònomes on guanyà el “no” com, per exemple, al País Basc, Canàries, Navarra i Catalunya. El fet que Catalunya s'hagués mostrat en contra de l'entrada a l'OTAN (50,7%) endurí un xic més les relacions entre el govern català i l'espanyol. El vot contrari a la permanència expressat a Catalunya s'explica per la confluència d'un electorat d'esquerres contrari a l'OTAN i per la voluntat del centredreta i la dreta de “castigar” el PSOE amb una posició clarament abstencionista.¹²⁰ La victòria del “sí”, a nivell general, féu que González demanés la dissolució de les Corts i convoqués eleccions generals per aquell mateix any.

A les darreries de 1987 la JNC creà l'Oficina Parlamentària, la qual fou dirigida inicialment per Joan Franquesa i Cabanas. La presència d'aquest fou força testimonial, ja que l'any següent aquesta tasca la desenvolupà l'aleshores gerent de CDC, Germà Gordó i Aubanell. La realització d'aquest projecte, ideat pel secretari general Lluís

¹¹⁸ DALMAU, Daniel, *La Joventut Nacionalista... Op. cit.*, p. 62

¹¹⁹ *Los Sitios. Diari de Girona*, 5-III-1986. *La Vanguardia*, 13-II-1986.

¹²⁰ Equip de Sociologia electoral (UAB). *Atlas electoral de Catalunya (1982-1988)*. Estudis Electorals/9, Fundació Jaume Bofill: Barcelona, 1990, p. 38 i següents.

Recoder, es fonamentà sobretot en què l'organització juvenil disposava de tres diputats al Parlament i tenia recursos suficients per informar de qualsevol aspecte relacionat amb el món juvenil.¹²¹

Durant el període intercongressual, 1986-1988, l'estructura del CEN es dividí en dues grans àrees: Acció Interna i Externa. A l'àrea d'Acció Interna, Pere Martínez, destacà el canvi de local, el 18 de juny de 1987, del carrer Consell de Cent a la Diagonal, 440; d'aquesta manera la JNC es dotà d'uns serveis administratius adients al creixement que havia experimentat l'organització: informatitzà els fitxers dels militants, adquirí de més material d'oficina, amplia el personal administratiu amb alliberats polítics i realitzà una nova política de tresoreria. També es reordenaren les sectorials, consolidant les existents o creant-ne de noves com la de Benestar Social o la de Medi Ambient. Pel que fa a l'Àrea Externa, Feliu Guillaumes impulsà que la JNC comencés a participar directament en alguns organismes internacionals com la Internacional de Joves Nacionalistes Europeus (European Young Nationalities, EYN).

Durant el 1987 la JNC realitzà diverses accions notòries que li suposaren una presència important als mitjans de comunicació. Alguns d'aquests actes foren la commemoració de l'Onze de Setembre amb l'eslògan "El nostre estel no és fugaç" i "Cap a la plena sobirania" i, sobretot, l'assalt de la caravel·la *Santa Maria* del port de Barcelona el dia 12 d'octubre per protestar contra la festa de la hispanitat. El lema utilitzat en aquest acte fou "11 sí, 12 no" i "De hispanidad, descubrimientos y colonos estamos hasta los ...".¹²²

El 1988, la JNC visqué diverses situacions incòmodes, tant a nivell intern com extern. Poc abans de les eleccions al Parlament del 29 de maig de 1988, el president de la JNC, Enric Ticó, i l'expresident Raimon Gusi realitzaren un conjunt de declaracions força punyents en el primer número de la revista *Debat Nacionalista*. A tots dos textos, mai contestats pel CEN de l'organització, s'hi mostrava un cert desencant per la política i el mateix partit a causa de les discrepàncies polítiques que mantingueren amb el CEN de l'organització arran del IV Congrés de la JNC el 1986. Com veurem més endavant,

¹²¹ *Seguem*, núm. 23, Juliol-agost de 1988, p. 12-14. Pel que fa a aquest nou organisme en el si de la JNC, Germà Gordó va esmentar en una entrevista que: «cada municipi s'han d'encarregar del seguiment de la política municipal local i alhora fer més fàcil que el jove arribi als nostres diputats i a les distintes administracions i parlaments mitjançant els nostres representants. L'oficina Parlamentària també pot ajudar a donar a conèixer a la JNC i alhora ser una eina de desenvolupament del col·lectiu. Fora bo que els col·lectius aprofitessin aquesta eina». *Butlletí Intern*, 3 època, núm. 6, Febrer de 1988.

¹²² *La Vanguardia* i *El País*, 13-X-1987.

Ticó mantingué una dura pugna política amb l'aleshores secretari general, Lluís Recoder, i l'expresident de l'organització fou rellevat de la presidència.

L'article del secretari general, "Joventut i nacionalisme davant la reconstrucció nacional", feia una dura crítica a la classe política catalana, inclosa la de CiU, per la manca d'un relleu polític català i de preparació dels polítics. A més, també era partidari de la participació i confiança cap als joves:

«La vertebració de Catalunya, el progrés cap a la plena sobirania nacional és complex i necessita del nostre esforç –el dels joves i els dels no tan joves- en un seguit de camps diferents. Sens dubte, el més important és el camp polític. La indiferència envers la política no ha garantit mai ni garantirà mai a ningú que no es vegi involucrat en els seus efectes. Els qui rebutgen la "via política" sens dubte s'equivoquen. [...] El que sí és cert és que la política avui es troba força menystinguda, per causa d'un cert esgotament del model legal, d'una banda i a l'ús que alguns polítics en fan de l'altra. Resulta evident que el marc jurídic està resultant insuficient en el nostre procés de reconstrucció nacional. Cert és que els actuals estatuts d'autonomia van significar un veritable pacte d'estat, especialment el de Catalunya, i que aquest pacte ha estat repetidament menys preat per part dels successius governs centrals. Però el que cal preguntar-nos és si l'actual marc jurídic és l'adient, si la nostra nació podrà desenvolupar en llibertat dins del marc Constitucional i Estatutari.

[...] Però no és aquest l'única causa de la crisi de la política: bona part de l'actual classe política catalana és incapaç de generar un missatge propi, d'escoltar l'altra part, i genera moltes vegades un llenguatge de sord, on cadascú té el seu paper escrit prèviament, per no parlar d'actituds dogmàtiques, mesquines i destructives o de simples intents de mantenir cotes de poder. [...] Un darrer problema s'afegeix a la via que he anomenat política: la manca real d'una alternativa a l'actual partit nacionalista en el poder. A Catalunya hi manquen sens dubte un partit nacionalista de dreta i un partit nacionalista d'esquerra, que aglutinin el sectors que en aquest moment no se senten representats per l'actual partit en el poder. Si no hi ha partits polítics que sàpiguen fer una tasca de liderat nacionalista, que esdevinguin eines pedagògiques al servei dels ciutadans, que s'apropia de les necessitats reals d'aquests, a la realitat social, i assimilïn aquesta realitat social, per tal de conduir-la a una Catalunya més lliure, hi ha quelcom que falla.

[...] És evident que el nostre és un país petit, demogràficament i territorialment parlant, i ha d'encaminar les seves passes cap a la qualitat: Això significa que els joves que se senten compromesos en el seu futur, tenen un repte indefugible: el repte de la professionalització. [...] El nacionalisme català del segle XXI, el que els joves d'avui haurem d'impulsar, ha de tenir un seguit de característiques que facin que aquest no s'esgoti en una definició teòrica, sinó que sigui un fet palpable en la nostra societat. Ha de ser un nacionalisme: democràtic, de progrés, integrador i participatiu, internacionalista, superador de fronteres, personalista, municipalista,

desacomplexat, que aposti per la revolució de la tolerància, no determinista, un nacionalisme català lliure d'esperit i pràctic».¹²³

Mentrestant, Gusi feia referència a la possibilitat d'obtenir la independència i a la generació que l'havia d'aconseguir, uns joves que, segons ell, es trobaven amb un sector polític immobiliari que no els permetia dur a terme aquesta comesa:

«És cert que l'independentisme augmenta i que els més joves n'agafen el relleu. És cert que des de les trinxeres dels testimonialisme i amb alguns franciradors dels possibilisme s'ha fet forat. Però també és dissortadament cert que s'hauria pogut anar més enllà sense els sectarismes de capelleta, els personalismes de les "patums" i els ressentiments de ferides estúpides, frívols i innecessàries, que mai s'haurien d'haver obert. I, malgrat això, l'independentisme puja, passant olímpicament d'alguns dels seus profetes. Això està molt bé si la nova generació és capaç a la vegada, d'estructurar-se políticament, de coordinar-se orgànicament i de coincidir més en els plantejaments susceptibles d'esdevenir un marc global de lliure participació personal unitària. Un autèntic moviment nacional-popular a la recerca de la independència de la seva pàtria no pot assumir mimèticament experiències d'altres països, la seva pròpia especificitat li ha de marcar la línia correcta a seguir.

[...] Molts obstacles hi haurà en el camí de la nova regeneració cap a la independència: si manifestem una voluntat seriosa i constructiva d'assolir un ple autogovern, no en cal dubtar, hom ens perseguirà i intentarà de marginar-nos, és molt forta la por i l'enveja de la mediocritat d'una bona part de l'actual classe dirigent, poc carismàtica i dèbil, permanent satisfeta del seu il·lús coqueteig amb la política espanyola, de la seva impotència institucional, de llur submissió a la nova propaganda de l'espanyolisme, de la seva hostilitat cap a la reivindicació nacional més radical, original i creativa. [...] Per tal que la nova generació de Catalunya pugui desenvolupar-se amb un grau més alt de llibertat, de comoditat i de possibilitats d'acció, haurem de desmuntar prèviament l'obstacle més immediat, les reixes que manté el nacionalisme, les reixes que empresonen tot aquell qui és susceptible de dissidència. Haurem de jubilar tots aquells qui sota el pretext de l'estabilitat, l'ordre sagrat establert, la moral amoral dels retrògrads, no fan sinó defensar aferrissadament els seus esquivats espais de poder polític i el seu convencionalisme social».¹²⁴

---

¹²³ TICÓ, Enric, "Joventut i nacionalisme davant la reconstrucció nacional" a *Debat Nacionalista*, núm. 1, Gener-febrer de 1988, p. 37-39.

¹²⁴ Entrevista a Raimon Gusi, a *Debat Nacionalista*, núm. 1, Gener-febrer de 1988, p. 41-44. Vegeu també: *Cambio 16*, 30-I-1989, p. 40.

A nivell extern, la JNC hagué de fer front a la suposada relació amb el membre del Moviment de Defensa de la Terra (MDT) Jordi Petit Ferrer.¹²⁵ A Petit, juntament amb altres membres, se l'acusava dels atemptats comesos a diverses sucursals del Banc Central, delegacions d'Hisenda, oficines de l'Institut Nacional del Treball i de l'atemptat frustrat contra la reproducció de la caravel·la de Colom al port de Barcelona. Segons el dirigent del MDT-PSAN (Partit Socialista d'Alliberament Nacional) Josep Aixelà i Jansana, Petit també era militant de la JNC;¹²⁶ una afirmació que negà categòricament l'aleshores secretari general de la JNC, Lluís Recoder; de tota manera, militants de l'organització d'alguns col·lectius de l'àrea metropolitana recordaven haver vist Petit en algun acte local; no obstant això, sembla que mai fou militant amb carnet.

Però les disputes al si de l'organització no s'acabaren el 1988, sinó que l'any següent augmentaren de manera molt notòria arran de l'elecció dels candidats de la JNC a les llistes de CiU pels comicis al Parlament Europeu del 15 de juny de 1989. Aquest fet significà el detonant per iniciar un seriós enfrontament al si de l'organització que la deixà fragmentada durant un temps. Abans de la celebració del Consell Nacional, que havia d'escollir els candidats de les eleccions mencionades, sembla que el secretari general, Jordi Martí, elegit sis mesos abans, rebé una trucada del secretari d'organització de CDC, Josep Caminal i Badia, reclamant-li els tres noms que havien d'anar a la llista. Martí sembla que els improvisà amb la condició de poder rectificar si eren escollits uns altres candidats. Els elegits pel secretari general foren Carles Campuzano, Antoni Biarnés i Josep M. Elorduy .

El Consell Nacional, que havia d'escollir els candidats, es transformà en una lluita aferrissada entre els partidaris de Martí i els seus detractors. El grup del secretari general pressionà perquè els escollits fossin els que havia anomenat el primer, mentre que els contraris al secretari general feren el mateix però amb el seu candidat, Oriol Puig, el qual acabà sent l'escollit. El conflicte s'inicià quan Jordi Martí no pogué rectificar el nou nom, fet que provocà un duríssim enfrontament amb el seu executiu, ja que disset dels vint membres del CEN, encapçalats pel secretari de relació externa, Carles Campuzano, i el secretari d'organització, Jaume Ciurana, demanaren la dimissió

---

¹²⁵ Jordi Petit i Ferrer va estar empresonat a Alcalá-Meco el 1991. Aquell any es va posicionar a favor de la dissolució de Terra Lliure i l'agost de 1994 va ser indultat pel Consell de Ministres i ja no va participar en cap moviment polític. Va morir d'un atac de cor a l'aeroport de Quito (Equador) el 2004. Per a més informació vegeu el blog de Jaume Renyer: <http://blocs.mesvilaweb.cat/node/view/id/102344> i DEULONDER, Xavier, *Història de l'MDT. Una organització independentista radical durant els anys 80 i 90*, Llibres de l'índex: Barcelona, 2005.

¹²⁶ *El País*, 11-IX-1988 i 13-IX-1988.

del secretari general al·legant que l'acció era un greu error de gestió.¹²⁷ En definitiva, una excusa simple per fer dimitir l'aleshores secretari general.

Després d'entrevistar detingudament tots els implicats, sembla cert que Martí creà un petit grup de confiança dins del CEN, el qual no acabà de quallar amb la resta de CEN. El grup disconforme amb la figura del secretari general i el seu breu model de gestió de la JNC estava format pel sotssecretari general, Feliu Guillaumes, el president del Consell Nacional i diputat al Parlament, Jaume Padrós, el president de la JNC, Lluís Recoder, i Campuzano i Ciurana. Tots creien que l'elecció de d'aquest secretari general havia estat un error i que calia arranjar la situació com més aviat millor; calia triar un nou secretari general que havia de sortir d'entre els noms que acabem d'esmentar.

L'obligada dimissió de Jordi Martí provocà la convocatòria d'un Consell Nacional extraordinari a Manresa per escollir nou secretari general o ratificar l'anterior en el càrrec. El 15 de juliol de 1989, mig any després del Congrés, Carles Campuzano fou escollit, per un estret marge de vots, com a nou responsable de l'organització. L'enfrontament que acabem d'esmentar també tenia a veure amb una divisió evident al si de l'organització entre els "pujolistes", com Martí i Gordó, i els "roquistes", com Recoder, Campuzano, Padrós, Guillaumes i Ciurana.

L'acceptació de la modificació dels Estatuts en el V Congrés de l'organització, pels quals el president podia adquirir poders plens en el cas que el secretari general dimitís fou un símptoma evidentíssim que hi havia un malestar explícit a la JNC i, sobretot, que s'estava gestant alguna acció per forçar la sortida de Martí. El trasbals de l'elecció dels representants fou una mera excusa per iniciar el procés posterior. Tant Jordi Martí com força membres de la federació de Barcelona es desvincularen de la JNC, no de CDC, i crearen un petit grup de joves nacionalistes al marge de l'organització amb el nom de Grup Jove de CDC. Aquest col·lectiu només existí a la zona de Sarrià - Sant Gervasi, on militava Martí, i a Sant Andreu amb la finalitat d'anar més enllà de la militància i potenciar la formació intel·lectual dels seus membres.¹²⁸

Davant aquesta situació tan delicada sembla que Campuzano anà a veure Miquel Roca per mirar de trobar una solució a l'actitud d'aquests dos col·lectius; segons el secretari general de la JNC, el seu homònim del partit li manifestà que no hi podia fer res.¹²⁹ Com veurem més endavant, a partir d'aquí s'iniciaren una sèrie de disputes

¹²⁷ Entrevista a Carles Campuzano i Canadés, 02/09/08.

¹²⁸ Entrevista a Germà Gordó i Aubarell, 01/07/09.

¹²⁹ Entrevista a Carles Campuzano i Canadés, 02/09/08.

internes que no finalitzaren fins el Congrés que se celebrà a Lleida el 2002, i en què es restabliren les relacions entre els col·lectius esmentats i la JNC.¹³⁰

Tot i els problemes interns de l'organització juvenil, l'arribada de Carles Campuzano a la secretaria general es traduí amb un fort activisme i, per tant, una presència a la premsa més destacada. Un altre aspecte que canvià Campuzano, aquest cop a nivell intern, fou la descentralització de l'organització amb la creació de la Federació de Comarques Centrals de Catalunya. Aquesta englobava el territori comprès per les comarques incloses a la circumscripció de Barcelona, excepte la capital i l'Hospitalet.¹³¹ Aquesta novetat era fruit d'una demanda que algunes comarques feia temps que sol·licitaven i que en els darrers temps s'havia intensificat. N'és un exemple la demanda, a través del *Butlletí Intern*, del col·lectiu del Vallès Occidental perquè els col·lectius poguessin ser més operatius:

«No n'hi ha prou amb un seguit de col·lectius escampats arreu de la nostra geografia, més o menys relacionats entre ells aprofitant la tradicional vinculació comarcal, cal revestir aquesta estructura de serveis, replantejar-ne si cal el finançament per tal de millorar el funcionament, és del tot necessari incentivar el desenvolupament comarcal de [la] JNC com a primer pas per assolir la plena descentralització. La Intercomarcal hauria de disposar de diners, material, informació i gent necessària per a que qualsevol dels militants, col·lectius i comarcals que la componen puguin realitzar amb normalitat la seva tasca sense la necessitat de passar per Barcelona. Les Comarcals haurien d'esdevenir el motor per la creació, la comercialització i la coordinació dels diversos col·lectius que la componen. [...] Tot això necessita un tipus de finançament per a poder funcionar, nosaltres creiem que les Comarcals haurien d'estar finançades per una part dels ingressos que per les quotes corresponen als col·lectius, per aportacions puntuals de l'organització, per les aportacions dels col·lectius i per la infraestructura comarcal. I les Intercomarcals, per la seva banda es finançarien per les aportacions que la organització destini per dotar d'infraestructura i operativitat».¹³²

Les activitats de la JNC durant aquests anys foren diverses, però cal ressaltar sobretot els fets succeïts a la reinauguració de l'Estadi Olímpic de Montjuïc el 8 de setembre de 1989, amb motiu de la celebració de la Copa del Món d'Atletisme. El boicot a l'acte no era cap sorpresa per les autoritats polítiques i policials ja que des de

¹³⁰ Els artífexs d'aquest fet van ser, entre altres, Manel Prat, Àlex Mañé, Sandra Casals i Neus Munté. Entrevista a Sandra Casals i Ferrer, 20/07/09.

¹³¹ Aquest darrer col·lectiu va decidir integrar-se, el novembre de 1991, a la Federació de Barcelona, que passà a dir-se Federació de Barcelona i l'Hospitalet. Anys després l'Hospitalet tornaria a "independitzar-se" i quedaria com una sola comarca.

¹³² *Butlletí Intern*, núm. 1, Tercera època. Octubre de 1989, p. 10.

feia dies la JNC havia demanat a la seva militància que anés a l'Estadi a manifestar-se a favor del Comitè Olímpic de Catalunya.¹³³ Tanmateix, la JNC no era la única que havia preparat un acte com aquest; organitzacions com la Crida i, sobretot, Acció Olímpica, provinent del GEN, també havien convocat els seus militants a aquest esdeveniment.¹³⁴ Una de les principals ajudes que tingué Acció Olímpica i, per tant, la JNC, fou la del president de la Generalitat, Jordi Pujol, el qual convencé Miquel Roca perquè comprés, amb diners del partit, 500 entrades perquè els joves nacionalistes poguessin convocar més gent.¹³⁵ Un altre suport, en aquest cas mediàtic, del qual també gaudí Acció Olímpica fou el de la Fundació ACTA, formada per un grup d'intel·lectuals catalanistes.¹³⁶

Acció Olímpica preparà l'acte a consciència ja que, dies abans de la inauguració, aquesta havia introduït a l'estadi 1.300 senyeres entre el menjar que s'havia de vendre a l'estadi. Fins i tot, aprofitant la bona entesa entre alguns dels seus membres amb alts càrrecs de la Generalitat, col·locaren, irresponsablement, al maleter del cotxe del president Pujol una gran senyera per treure-la durant la cerimònia; un fet que, pel bé de l'entitat organitzadora no s'arriba a consumir.

Alguns membres del GEN i de la JNC patiren certs incidents amb la policia. N'és un exemple la confiscació, per part d'un policia, a Joaquim Forn, a Marc Prenafeta, fill del secretari general de la Presidència de la Generalitat, Lluís Prenafeta i Garrusta, i a Laura Masvidal d'una senyera immensa.¹³⁷ Un cop finalitzat l'acte les persones esmentades anaren a sol·licitar el retorn de la bandera que els havien requisat. Però, en comptes de tornar-los la senyera, el policia en qüestió els digué que: “¡La vamos a quemar! ¡Esto es una mierda! ¡Está en la basura!” Davant d'aquest moment de tensió, altres agents s'acostaren al lloc dels fets i els demanaren els carnets d'identitat

¹³³ *El País*, 8-IX-1988. El suport de la JNC al COC també es va traduir amb l'existència de la Coordinadora Unitària de Joves pel Comitè Olímpic de Catalunya, la qual estava formada per l'Associació per a la Delegació Olímpica de Catalunya, el Bloc d'Estudiants Independentistes, el Centre Excursionista de Catalunya, els Joves Independentistes de la Crida, els Maulets, l'UJ, la FNEC, l'Associació Catalana d'Escouts de Catalunya, la JERC, els Joves d'Esquerra Catalana, els Joves d'Iniciativa i la pròpia JNC. La finalitat de la coordinadora era aconseguir el reconeixement del COC des del punt de vista internacional mitjançant actes, pressió política, propaganda, etc. La coordinadora tindrà força alts i baixos, amb més activitat aquest any i de mitjan de 1991 en endavant.

¹³⁴ Segons *El País*, la JNC, la Crida a la Solidaritat, Catalunya Lliure i el MDT havien parlat dies abans per realitzar un acte conjunt, però no havien aconseguit posar-se d'acord. Segons la Crida, aquesta tenia repartits per tot l'estadi 1.500 membres per boicotejar l'acte. Vegeu: MONNÉ, Enric; SELGA, Lluïsa, *Història de la Crida...*, *Op. cit.*, p. 146.

¹³⁵ ANTICH, José, *El Virrei*, Planeta: Barcelona, 1994, p. 176.

¹³⁶ Aquesta entitat es va constituir el 1987 i estava formada per Joan B. Culla, Pilar Rahola, Vicenç Villatoro, Oleguer Sarsanedas, Imma Tobella, Albert Viladot, Salvador Cardús, Isidor Marí, Vinyet Panyella, Vicenç Altaió, Josep Gifreu, Àngel Castiñeira, Josep M. Solé i Sabaté i Jaume Colomer.

¹³⁷ Entrevista a Joaquim Forn i Chiarello, 04/09/08.

tot i exigint-los que parlessin en castellà. Malgrat l'intent de Forn de denunciar el policia al Jutjat de Guàrdia, aquest darrer no fou amonestat per la seva actitud. Per altra banda, Forn fou cridat a un judici de faltes per desordre públic, però el policia no s'hi presentà i el jutge ordenà el sobreseïment del cas. Pel que fa a la bandera, mai fou retornada als seus propietaris.¹³⁸

El rei Joan Carles I de Borbón havia de presidir la inauguració del “reformat” estadi olímpic, amb un bon nombre de goteres i deficiències organitzatives, però es retardà més d'una hora. Durant aquest temps caigué una tromba d'aigua que deixà xops bona part dels assistents, fet que provocà que pràcticament tot l'estadi xiulés aferrissadament al monarca quan féu acte de presència. Unes mostres de desafecte que es perllongaren amb els símbols espanyols i l'alcalde de Barcelona, Pasqual Maragall i Mira. Les pancartes que utilitzaren els joves nacionalistes duïen inscrites les frases següents: “Catalunya és una nació oprimida” i, sobretot, “Freedom for Catalonia”. Aquest darrer lema, que acabaria utilitzant-se el 1992, havia estat suggerit, temps enrere, per Lluís Prenafeta als membres d'Acció Olímpica.¹³⁹

Les xiulades cap al monarca espanyol engegaren una intensa campanya contra Jordi Pujol des de diversos àmbits de la política i la societat catalana i espanyola, en especial, des de les pàgines d'*El País*, el qual acusà el president de la Generalitat de Catalunya d'orquestrar l'activitat contra el rei mitjançant la JNC. Maragall qualificà els esdeveniments de «mala pasada» i digué que «las goteras se tapan, pero las heridas tardan más en curar». També esmentava que, de ben segur, aquests actes es tornarien a repetir a la inauguració, però que en aquesta ocasió les seves reivindicacions quedarien tapades pel nombrós públic internacional.¹⁴⁰

Davant les reiterades acusacions, inicialment Pujol no tancà la possibilitat que alguns membres de la JNC haguessin participat de la xiulada, tot i que dies després tant ell com Miquel Roca negaren que l'organització juvenil hagués format part del boicot.¹⁴¹ Mentrestant, Josep M. Culler i el president d'UDC, Josep Antoni Duran i Lleida, afegien que aquestes acusacions eren un cortina de fum per desviar l'atenció de la gent davant les evidents deficiències estructurals de l'estadi i de l'apropiació partidista dels Jocs per part del PSOE.¹⁴² Les insistents pressions polítiques d'arreu del

¹³⁸ CREXELL, Joan, *Nacionalisme i Jocs Olímpics...*, *Op. cit.*, p. 35.

¹³⁹ PENAFRETA, Lluís, *L'ombra del poder*, Planeta: Barcelona, 1999, p. 111 i 163.

¹⁴⁰ *La Vanguardia*, 12-IX-1989.

¹⁴¹ *El País*, 12-IX-1989.

¹⁴² *La Vanguardia*, 10-IX-1989.

país comportaren, en part, que el govern català acabés redactant una nota en què esmentava que la Generalitat de Catalunya lamentava i condemnava els esdeveniments i mostrava la seva adhesió al monarca. Aquesta pressió també es féu evident a les files de la JNC, la qual hagué de fer un comunicat per alliberar-se de totes les responsabilitats i en què es deia que s'havia utilitzat la seva figura, de manera sectària i partidista, per part del PSC-PSOE pels fets de l'estadi.¹⁴³ Aquesta actitud comportà que la Crida considerés que el retractament de Pujol havia estat un fracàs del mateix president i l'acusava d'haver-se situat al costat de l'Estat i no al dels nacionalistes.¹⁴⁴

Malgrat finalitzar, momentàniament, aquest conflicte polític (que es tornà a avivar amb la realització dels Jocs Olímpics), la JNC no quedà exempta d'estar al punt de mira de la política catalana. A mitjan novembre de 1989 l'organització obsequià amb unes xiruques, un lot de llibres (de signe catalanista i de signe falangista) i una porra al portaveu del Partit Popular de Catalunya (PPC) al Parlament, Alejo Vidal-Quadras Roca, en protesta per les seves paraules al debat de política general en què qualificava el nacionalisme i els seguidors de Jordi Pujol de xirucaires i kumbaiàs. El lot que l'organització juvenil envià a Vidal-Quadras també incloïa una carta contundent i provocadora, escrita pel secretari d'organització de la JNC, Jaume Ciurana, que deia el següent:

«Els que vostè anomena despectivament “Kumbaiàs” són els que han mantingut encesa durant molt temps la flama de Catalunya. El 6 d'octubre de 1944, quan es produí l'agressió per part de la Falange del local central de la Unió Excursionista de Catalunya, vostè i els seus, senyor Vidal-Quadras amb qui estaren, amb els agressors, o amb els kumbaiàs agredits? Quan el 1947 i el 1949 es va penjar la bandera de la nostra Pàtria a dues agulles de la muntanya de Montserrat, vostè i els seus senyor Vidal-Quadras, amb qui estaren, amb els que la varen despenjar i perseguiren els autors, o amb els kumbaiàs que la penjaren? Per la segona Pasqua de l'any 1952 quan la Guàrdia de Franco dirigida pel comandant Clavero va assaltar un important campament d'escoltes que s'havia instal·lat al Motnegre, vostè i els seus, senyor Vidal-Quadras amb qui estaren, amb els agressors, o amb els kumbaiàs agredits. Quan en motiu de les declaracions de l'abat Escarré grups “incontrolats” varen incendiar el Casal de Montserrat de Barcelona, seu d'un grup d'escoltes, vostè i els seus, senyor Vidal-Quadras, amb qui estaren, amb els incontrolats o amb els kumbaiàs que veieren el seu local incendiat. Nosaltres, senyor Vidal-Quadras entre els kumbaiàs i els falangistes, estàvem amb els kumbaiàs, i vostè?

---

¹⁴³ *El País*, 13-IX-1989.

¹⁴⁴ *El País*, 17-IX-1989.

Amb els seu esquema de pensament, senyor Vidal-Quadras, deu considerar kumbaiàs a tots aquells que lluitaren per la democràcia i Catalunya, kumbaiàs els de l'Assemblea de Catalunya, kumbaiàs els del Consell de Forces Polítiques de Catalunya. Tots, tots menys vostès. Vostè, segurament, mentre tot això passava, mentre aquesta colla de jovenets kumbaiàs es dedicaven a una cosa tan frívola com és lluitar per la democràcia i per Catalunya, vostè, senyor Vidal-Quadras, deuria estar molt preocupat, des del sofà de casa seva estant, per tots aquests aconteixements, i sens dubte, coneixedor que anys després, seria cridat als alts dissenys de la política, no va voler arriscar ni un dit de la seva il·lustre persona per una colla de xirucaires i kumbaiàs que havien fet del servei a Catalunya i a la seva gent, una opció de vida. [...] On era senyor Vidal-Quadras? On era? Mentre la gent de la seva edat lluitava per una nobles ideals, vostè no feia més que encaixar la seva insatisfacció, la seva manca de capacitat per sortir del seu laboratori i del seu reduït món.

[...] El que si que és vostè senyor Vidal-Quadras és un gran oportunista i un brillant escalador, i si no preguntí-ho als seus companys de Grup Parlamentari i de partit. Vostè, senyor Vidal-Quadras potser no ha estat mai un kumbaià, però el que si és, és un excel·lent grimpaire, que no es mou per cap altra motivació que la de donar satisfacció a aquell ego desbordat que porta dins. [...] “El nostre Grup considera que la contribució a la defensa Nacional, a través del servei de les armes, és una de les formes més dignes i més altes de servir el país”. Senyor Vidal-Quadras: segurament es reconeixerà com l'autor d'aquesta brillant sentència pronunciada al Parlament de Catalunya. D'una persona capaç d'escriure això poc se'n podia esperar, però en el debat de política general passat, la seva supèrbia va arribar a límits difícilment superables».¹⁴⁵

La reacció del PPC posà en alerta CiU; això provocà que davant d'aquesta situació tan delicada CDC es disculpés amb Vidal-Quadras i recriminés l'actitud dels seus joves i, en especial, del seu secretari general, Carles Campuzano, en el transcurs d'un Consell Nacional. A UDC tampoc li agradà aquesta actitud i, fins i tot, el president del Parlament de Catalunya, Joaquim Xicoy i Bassegoda, prohibí l'entrada al Parlament al secretari general de la JNC, restricció que fou retirada l'any següent perquè Campuzano fou escollit diputat al Parlament. Poc temps després, el secretari general de la JNC reconegué l'error respecte la realització de l'acte, tant en el lloc com en la forma.

Al marge d'aquest activisme/d'aquesta política activista, la JNC també se centrà en aspectes de caire funcional. A més de les constants demandes perquè s'eliminés el servei militar obligatori, el desembre de 1989 la JNC realitzà una campanya per assessorar els joves sobre l'objecció de consciència amb l'organització de cicles de

---

¹⁴⁵ DALMAU, Daniel, *Memòria d'investigació, Op. cit.* Document núm. 12. s/n. Entrevista a Jaume Ciurana i Llevadot, 10/09/08.

conferències a diferents punts de Catalunya.¹⁴⁶ Des del partit es criticaren les campanyes a favor de la insubmissió realitzades per altres formacions polítiques, ja que les consideraven un «profund error d'estratègia» perquè pretenien crear un conflicte polític contra la Llei d'objecció de consciència. Des de la JNC es demanava que l'objecció de consciència tingués la mateixa durada que el servei militar i es pogués dur a terme a la mateixa comunitat autònoma.¹⁴⁷ Dos anys després d'aquesta demanda la JNC seguia treballant per mirar d'obtenir els millors avantatges respecte a aquest tema: «Nosaltres recomanem als nostres militants que es facin objectors, oferim informació i assessorament als militants o simpatitzants que opten per l'objecció. Contradicció? No, perquè mentre l'exèrcit continua obligant els joves a participar-hi, hi ha d'haver una alternativa. Una alternativa personal i també una alternativa col·lectiva, i aquí la manera d'escaquejar-se d'aquesta història de la *mili*, és fent-se objector. Nosaltres creiem que mentre no es solucioni aquesta situació, els col·lectius d'objectors poden servir per enfortir moltes entitats que tenen problemes de subsistència, per manca de persones que puguin dedicar-s'hi. És una manera de reforçar-ho».¹⁴⁸

En canvi, respecte el tema de la insubmissió, la JNC no havia estat gaire partidària d'aquesta opció. Malgrat això, el judici i la pena a dos insubmissos que havien estat condemnats pel Tribunal Militar a tretze mesos de presó replantejà l'actitud de l'organització. Tanmateix, la formació nacionalista creia que les lleis s'havien de complir i que calia canviar el marc legal que regulava l'objecció de consciència i trobar una sortida política al problema de la insubmissió.¹⁴⁹

Tornant a l'aspecte més reivindicatiu i coincidint amb els deu anys de la JNC, es dugué a terme, al llarg de 1990, una campanya anomenada “Més poder per Catalunya”, en què es demanava la desaparició dels governs civils, la utilització del català al Senat, que la Generalitat pogués elaborar sense condicions el calendari de festes de Catalunya, un nou sistema de finançament semblant al del País Basc i la reestructuració de

---

¹⁴⁶ En el Congrés Constituent de la JNC el 1980), l'autor del text sobre l'Objecció de Consciència, Jordi Ribes, va escriure que calia recolzar: «L'objecció de consciència per la vivència de greus situacions d'opressió nacional i social mantinguda a força de les armes. Per l'augment constant de gastos [*sic*] militars i del comerç de les armes, la cursa d'armament nuclear, que està estenent per tot arreu la militarització. Perquè no acceptem l'enquadrament de les nacions en blocs militars. Per la incompetència militar per resoldre de forma justa les situacions de conflictes i pel rebuig a la guerra i a totes les seves causes». AJNC, Objecció de consciència i servei civil. Jordi Ribes. 1980.

¹⁴⁷ *Diari de Girona*, 16-IV-1989.

¹⁴⁸ *Diari de Barcelona*, 18-III-1991.

¹⁴⁹ *Diari de Girona*, 7-XII-1989.

l'administració perifèrica de l'Estat, reivindicacions que ja s'havien plantejat en el Congrés de CDC de l'any anterior.¹⁵⁰

L'any 1991 començà força trasbalsat per la JNC amb la denúncia, feta pública a través d'una filtració al *Diari de Barcelona*, de 50 membres de l'organització al secretari general. Els implicats no es donaren a conèixer per temor a possibles sancions, tot i que era evident que els denunciants provenien dels col·lectius de Sarrià - Sant Gervasi i de Sant Andreu, els quals mantenien un destacat pols amb la direcció de l'organització des de la defenestració política de l'exsecretari general Jordi Martí, el 1989. La denúncia acusava la direcció d'utilitzar sistemes "foscos" de finançament pel partit a través d'entitats "fantasma" creades exclusivament per aconseguir subvencions de les administracions públiques i, així, tenir fonts de finançament complementàries.

L'informe també acusava la direcció d'haver elaborat uns estatuts "antidemocràtics i anticonstitucionals" per aconseguir que militants pròxims a Campuzano amb més de 30 anys fossin escollits per alts càrrecs com a candidats de la JNC a les llistes de CiU. L'acusació requeia directament sobre Josep Coll, de 35 anys, diputat al Parlament per Girona, o Lluís Recoder, actual president de l'organització, de 33 anys i diputat al Congrés. El col·lectiu també denunciava el procés d'expulsió del president de la Federació de Barcelona de la JNC, Cèsar Grijalvo i Estrada, i del secretari d'organització de la mateixa ciutat, Iñaqui Vázquez. Segons el text mencionat, l'expulsió evitava que el president de Barcelona pogués sortir escollit com a primer candidat de la JNC per a les llistes electorals de CiU a les eleccions municipals de Barcelona.¹⁵¹

Durant aquells dies el president de la FNEC, Joan Vives i Solervicens, també denuncià diferents pressions per part de Campuzano en el sentit que aquest havia intervingut davant d'alts càrrecs de CDC perquè la FNEC no pogués obtenir subvencions. Segons Vives, aquest fet era degut a la pèrdua definitiva del control de la FNEC per part de la JNC en el V Congrés del sindicat estudiantil el 24 de novembre de 1990.

Aquestes dues acusacions aparentment no tenien cap mena de relació però, tanmateix, no estaven tan desvinculades com d'entrada semblava. L'enfrontament, ja exposat, entre un sector de la JNC i el secretari general Jordi Martí provocà l'obertura

---

¹⁵⁰ Les quatre propostes van tenir els següents eslògans: "El català al Senat; Ara!"; "Festes, les de Catalunya"; "Governadors Civils, Fora!" i "Que ens tornin els calés!".

¹⁵¹ *Diari de Barcelona*, 16-I-1991.

d'un conjunt de ferides polítiques i personals que, ni de bon tros, havien cicatritzat. El mencionat enfrontament entre Campuzano i Grijalvo es produí perquè aquest darrer demanà una subvenció per organitzar una activitat de la JNC de Barcelona, una ajuda econòmica que sembla que finalment fou concedida a la FNEC. La cessió de la subvenció a l'enemic universitari de la JNC fou considerada pel CEN com un "acte de traïció" i, en certa mesura, de venjança cap a l'organització, pel tema de la substitució de Martí (hem de tenir en compte que Cèsar Grijalvo i el seu entorn eren partidaris de l'anterior secretari general). Finalment aquest darrer fou expedientat amb dos anys d'inhabilitació a l'organització, fet que comportà que marxés de la JNC.¹⁵²

Un cop solucionats els conflictes interns de l'organització, aquesta centrà tots els esforços polítics en la celebració dels XXV Jocs Olímpics que se celebraren a Barcelona entre el 25 de juliol i el 9 d'agost de 1992. El març de 1987, les entitats Òmnium Cultural, Obra Cultural Balear i Acció Cultural del País Valencià signaren el manifest "Els Jocs Olímpics han de ser nostres", el qual deia textualment: «La concessió de l'organització dels Jocs Olímpics de 1992 a la ciutat de Barcelona ha d'ésser motiu de joia per a tots nosaltres».¹⁵³ El 3 de febrer de 1992, es dugué a terme la presentació oficial, a la sala d'actes del Col·legi d'Advocats de Barcelona, d'Acció Olímpica. La finalitat d'aquesta entitat era: «Sensibilitzar l'opinió pública catalana per tal que reclami, exigeixi i es mobilitzi, si cal, en favor de la plena catalanitat dels Jocs. Instar totes les institucions implicades en l'organització dels Jocs perquè es comprometin, clarament i decididament, en aquesta tasca de promoció i potenciació de la llengua catalana i altres símbols nacionals; i aglutinar i coordinar les múltiples idees, accions i iniciatives que sorgeixin per tot arreu en aquesta línia de projectar la imatge de Catalunya al món i de garantir el ple ús del català».¹⁵⁴ Com hem esmentat anteriorment, el primer gran acte d'Acció Olímpica fou el de la inauguració de l'Estadi Olímpic de Montjuïc, el 1989, amb l'eslògan "Freedom for Catalonia".

Tot i que els principals dirigents d'Acció Olímpica (tots molts propers al president de la Generalitat: Jordi Pujol i Ferrusola, Marc Prenafeta, Joaquim Forn, Oriol Puig, Oriol Carbó i Antoni Rovira) continuaven sent els mateixos que els dels esdeveniments de 1989, alguna cosa havia canviat. Ara ja no es tractava de dur a terme un acte puntual com el de tres anys enrere, sinó que calia realitzar un conjunt

¹⁵² Entrevista a Cèsar Grijalvo i Estrada, 16/09/08.

¹⁵³ CREXELL, Joan, *Nacionalisme i Jocs Olímpics del 1992*, Columna: Barcelona, p. 29.

¹⁵⁴ *Ibidem*, p. 61. La Mesa Presidencial de la presentació d'Acció Olímpica va estar formada per Albert Ferrer, Ferran Martínez, Josep Guardiola, Enric Piquet, Jordi Bonet, Avel·lí Artís Tiner i Lloïl Bertran.

d'activitats que donessin a conèixer Catalunya en el marc internacional; així, doncs, l'organització disposà de 150 milions de pessetes per dur a terme aquesta comesa.¹⁵⁵

Una de les activitats més sonants, finalment fallida, havia de ser la infiltració de diversos dels seus membres al mosaic humà que havia de donar forma al colom de la pau al mig de l'estadi; a partir d'aquí una persona havia de desplegar el conegut eslògan davant de la tribuna presidencial de l'Estadi Olímpic i de 3.500 milions de televidents d'arreu del món.¹⁵⁶ Tanmateix, Jordi Pujol, que estava al corrent de totes les accions que duia i volia dur a terme Acció Olímpica, desestimà l'acció.¹⁵⁷ Mentrestant, Miquel Roca es mantingué al marge de tota la campanya perquè no hi estava d'acord.

Pel que fa a la JNC, el 4 d'abril de 1992, féu públic el seu suport a Acció Olímpica; al mateix temps aprovà en un Consell Nacional, celebrat a Vilanova i la Geltrú, una sèrie de reivindicacions a l'entorn de la presència de símbols catalans en els Jocs Olímpics.¹⁵⁸ L'organització reclamà que la senyera s'hissés i que sonessin *Els segadors* en cas que un atleta català guanyés una medalla olímpica a títol individual. Campuzano creia que l'himne, la bandera i l'idioma de Catalunya havien de tenir una presència predominant en els Jocs.¹⁵⁹ L'organització juvenil també volia que els atletes catalans portessin emblemes propis i tinguessin una posició diferenciada a les desfilades en relació amb la resta de components de l'equip espanyol.¹⁶⁰ El Consell Nacional esmentat també s'adreçà a ERC i a la Crida perquè se sumessin al moviment d'Acció Olímpica impulsat per Òmnium Cultural; no obstant això, no fou així perquè ambdues organitzacions ja havien preparat les seves accions.

¹⁵⁵ ANTICH, José, *El virrei*, *Op. cit.*, p. 275.

¹⁵⁶ FARRÀS, Andreu; SOLER, Toni, *Roca. L'últim segon*, Columna: Barcelona, 1996, p. 245. Un d'aquests infiltrats és l'actual Secretari executiu de projecte, estudis i programa de CDC Francesc Homs i Molist. Entrevista a Francesc Homs i Molist, 07/09/09.

¹⁵⁷ Entrevista a Joaquim Forn i Chiarello, 04/09/08.

¹⁵⁸ A finals del mes d'abril el Consell Nacional de CDC va mostrar el seu recolzament a la campanya d'Acció Olímpica. Poc després faria el mateix el Consell Nacional d'UDC. Per tal que hi hagués una coordinació millor entre Acció Olímpica i la JNC Jordi Pujol i Ferrusola, Joaquim Forn, Marc Puig, Carles Campuzano i Jaume Ciurana van reunir-se en diverses ocasions. Entrevista a Jaume Ciurana i Llevadot, 10/09/08.

¹⁵⁹ Pel que fa a la implicació de la JNC a Acció Olímpica i el "Freedom for Catalonia", Carles Campuzano ha esmentat darrerament: «El *Freedom* va ser una iniciativa de gent de l'entorn de CDC, i es podria dir que de CDCmateixa. I des de la JNC, ens hi vam implicar molt. També és cert que, dins del partit, algunes persones creien que seria contraproduent. Però, vist amb perspectiva, el *Freedom* va ser una bona experiència. Una manera interessant, positiva, d'aprofitar l'experiència dels Jocs per donar a conèixer el fet nacional de Catalunya. [...] Els que han escrit la història de la campanya del *Freedom* mai han reconegut a la JNC el paper que va desenvolupar. En el conjunt del territori, gran part de la campanya la va protagonitzar gent d'aquesta organització. Persones com Guillem Torres o Rosa Masagosa. I la sensació que tinc és que, veient, les coses que s'han publicat, això s'ha menystingut». GENDRAU, Pere, *Carles Campuzano. El patriotisme a peu de carrer*, Malhivern: La Garriga, 2009, p. 35-36.

¹⁶⁰ *Diari de Barcelona*, 5-IV-1992.

Tot i l'important suport, en general poc valorat, de la JNC a Acció Olímpica, l'organització nomenà Guillem Torres i Baulenas com a responsable de la coordinació de totes les seves activitats durant els transcurs dels Jocs. S'inicià un conjunt d'actes a partir de l'arribada de la torxa olímpica a Empúries a bord de l'*Icària* (una rèplica de les embarcacions utilitzades a Catalunya en el segle XVII) amb la col·locació d'una pancarta amb l'eslògan "Freedom for Catalonia" davant del pebeter que acollia la flama i que estava sent emès per la televisió.¹⁶¹ Les activitats s'anaren succeint al llarg dels dies, sobretot amb la presència de gent de la JNC que duia pancartes amb l'eslògan mencionat o senyeres al llarg de tot el recorregut de la flama i a les nombroses activitats esportives que es realitzaren. No obstant això, l'important desplegament de les forces de seguretat féu que en ocasions alguns dels militants no poguessin entrar el material que portaven perquè se'ls requisà a l'entrada del recinte. Fins i tot, algun membre de la JNC fou colpejat i detingut per la policia.

Tal com escrigué Torres en referència a aquests esdeveniments, la finalitat de la JNC era «donar-nos a conèixer al món, repartint tríptics, senyeres o bé parlant amb els esportistes o els periodistes. L'interès dels mitjans de comunicació estrangers fou força notable. [...] Una altra actuació destacada dels nostres militants, és la participació com a "activistes" a dins i fora de l'Estadi Olímpic. Tots recordem els "diàlegs" amb la policia, alguns amb simpatia, altres no tant, però sempre respectant que l'interès de Catalunya era donar-nos a conèixer d'una manera pacífica respectant la "pau olímpica". Als *Specials Olímpics* l'activitat fou centrada principalment a Vilanova i la Geltrú, repartint material que ens restava de la jornada de cloenda».

Pel que fa a la col·laboració amb Acció Olímpica afegia que: «Hem treballat molt dins d'Acció Olímpica d'una manera clara i amb aquest objectiu. Altres organitzacions, com la Crida o bé JERC, on no han volgut renunciar el seu protagonisme cosa que demostra que per a ells Catalunya és secundària i no la seva organització. La Crida va actuar a la jornada inaugural i no he tingut el gust de veure'ls més. ERC no ha fet res, llevat d'enganxar uns quants cartells».¹⁶² Tot i les crítiques, a causa de la rivalitat política, cal destacar la cadena humana de tres quilòmetres amb una

---

¹⁶¹ Una altra de les accions més destacades de la Crida va ser el desplegament de la vela d'un llagut amb el lema "Freedom for Catalonia" durant l'acte de rebuda de la torxa a Empúries. ÀLVARO, Francesc-Marc, *Ara sí que toca!. Jordi Pujol, el pujolisme i els seus successors*, Edicions 62: Barcelona, 2003, p. 222.

¹⁶² *Butlletí Intern*, núm. 12, octubre de 1992, p. 4.

bandera que envoltava l'anella olímpica de Montjuïc que dugué a terme la JERC per tal de reivindicar la catalanització dels Jocs el dia de Sant Jordi.

Un altre grup, esmentat per Torres, que també tingué un paper rellevant durant els mesos anteriors a la celebració dels Jocs, fou la Crida, la qual estava liderada per David Madí i Cendrós. Aquest encara no militava a CDC, ho faria temps més tard de la mà del seu amic i company de la FNEC Francesc Homs i de l'exJNC i expresident de la FNEC Joaquim Forn. La presència i força de la Crida era considerable; n'és un exemple l'intent de fer aterrar tres ultralleugers a l'Estadi Olímpic de Monjuïc Lluís Companys el dia de la inauguració, una proposta que finalment es desestimà.¹⁶³

Com hem esmentat anteriorment, la JNC també donava suport a la Comissió Unitària de Joves pel COC (Comitè Olímpic Català) amb l'elaboració d'una sèrie de tríptics i d'un cartell genèric amb vuit reivindicacions bàsiques: «El català, llengua oficial preferent a Catalunya; catalanització plena dels Jocs Olímpics; un sistema de finançament just i suficient; la desaparició de l'Administració perifèrica de l'Estat; la desaparició de la divisió provincial; l'organització de Catalunya en comarques i vegueries; els mossos d'esquadra, la policia bàsica de Catalunya; un model català de societat; una major actor presència a l'escena internacional de l'esport català com a tal amb el Comitè Olímpic Català».¹⁶⁴

El PSC-PSOE i la JSC (Joventut Socialista de Catalunya) denunciaren les activitats dels membres de la JNC i, sobretot, del president de la Generalitat pel seu suport a les activitats d'Acció Olímpica. Per altra banda, Pujol manifestava que no es podia xiular ni increpar el rei, però sí que es podien exhibir banderes catalanes sempre que es realitzés correctament. Enmig d'aquesta disputa es produí, el 29 de juny de 1992, la detenció de 38 persones, entre Catalunya i el País Valencià, acusades a pertànyer a una banda armada. El jutge Baltasar Garzón Real dictà presó incondicional a 14 d'ells, fet que provocà una onada de protestes per part de la Crida, ERC i IC.¹⁶⁵ Pujol demanà l'aclariment de la situació dels independentistes detinguts i la JNC qualificà les detencions com d'indiscriminades.¹⁶⁶

¹⁶³ Entrevista a David Madí i Cendrós, 02/07/09.

¹⁶⁴ Respecte al COC la JNC va realitzar, almenys, la revista *Quadern de Formació* editada per l'àrea de formació de la formació on s'explicava la conveniència o no de donar suport a aquest organisme i quina havia estat la posició dels partits polítics.

¹⁶⁵ Per a més informació vegeu: BASSA, David; GONZÀLEZ, Arnau (ed.), *Terra Lliure. Punt Final*, Ara llibres: Barcelona, 2007, p. 116-128.

¹⁶⁶ *El Observador*, 10-VII-1992. A la XXIV Universitat Catalana d'Estiu de Prada de Conflent Campuzano va esmentar que les detencions vulneraven la democràcia, trencaven la pau i limitaven la llibertat; per això calia reivindicar una democràcia real. *Diari de Girona*, 23-VIII-1992.

Malgrat els intents des del PSC-PSOE i de la premsa madrilenya de restar protagonisme al Govern de la Generalitat i, en especial, a Jordi Pujol, des de CDC se seguí apostant per realitzar activitats que enaltissin el sentiment català. N'és un exemple la publicació de dos anuncis en què es demanava l'exhibició massiva de la bandera catalana allà on fos possible.¹⁶⁷ La Generalitat de Catalunya i el seu president aconseguiren amb força èxit fer notòria la presència de Catalunya i el català en els Jocs Olímpics. El català, en ocasions, fou el primer idioma utilitzat per donar la benvinguda als esportistes i al públic assistent a les instal·lacions olímpiques. A més a més, des dels Jocs Olímpics de Hèlsinki, el 1952, no s'havia alterat el compromís, no escrit, que durant la celebració dels Jocs només s'utilitzaria l'anglès, el francès i l'idioma oficial del país que duia a terme els Jocs. Pel que fa a la presència de la senyera, aquesta onejà a tots els recintes esportius al costat de l'espanyola, l'olímpica i la de la ciutat de Barcelona. Fins i tot, s'aconseguí, a última hora, que la senyera desfilés amb les altres banderes a la jornada inaugural.¹⁶⁸

Els congressos de la JNC (1980-1992)

La creació de la JNC no fou exclusivament rellevant pel CEN, sinó que també era un projecte en què la militància havia de tenir un paper important. La pressió sobre els membres del CEN i, posteriorment, els militants era força palpable. N'és un exemple aquesta carta del membre del CEN Joan Oliveras als militants:

«És sabut de tots vosaltres que les JCDC-JNC estan abocades a un procés irreversible que ens ha de dur, si l'encert i la responsabilitat ens guien, a la consecució d'un projecte massa important per fer-lo fracassar. Sabem tots molt bé, que la creació de la JNC ha de significar bastir el món de la política juvenil de la seva principal força aglutinadora. Sabem també tots que aquest és un projecte ambiciós al mateix temps que absolutament necessari pel país, en un moment en que la joventut s'inhibeix de les tasques públiques a resultes del desencís que provoca la manca d'una idea col·lectiva que permeti a la joventut de participar decisivament en la reconstrucció del país. No si valen defalliments, ni sectarismes estèrils, ni maximalismes improductius. Només s'hi val l'esforç i el treball constructiu de cada dia, responsable i efectiu.

---

¹⁶⁷ L'Associació Barcelona, dirigida per membres de CDC i exJNC com Jordi Martí i Germà Gordó, van col·laborar conjuntament amb Òmnium Cultural, el Congrés de Cultura i Estructura 10 en la publicació d'un anunci a la premsa perquè la gent posés la senyera als balcons.

¹⁶⁸ ANTICH, José, *El virrei...*, *Op. cit.*, p. 277.

I aquest treball és fonamental en l'entesa de tots nosaltres i en la renúncia i el sacrifici pel bé d'una comunitat marginada com és la joventut». ¹⁶⁹

El Congrés Constituent de la JNC se celebrà els dies 25 i 27 d'abril de 1980 a Platja d'Aro, pràcticament un mes després de la victòria electoral de CiU. A l'acte hi assistiren uns 200 delegats dels 300 afiliats amb què comptava l'organització en aquells moments. El percentatge de delegats escollits de cada col·lectiu era igual al percentatge d'afiliats d'aquell col·lectiu respecte el total de la JNC, mentre que els membres del CEN eren delegats nats. ¹⁷⁰

Una de les ponències més rellevants i problemàtiques fou la d'"Un projecte nacional per la Joventut Nacionalista", redactada fonamentalment pel membre del CEN i del MCR Lluís Vilalta amb la col·laboració de diversos membres del mateix corrent crític. El document fou rebutjat per bona part de la direcció sortint, fet que provocà que s'hagués d'improvisar un text nou de només tres fulls d'extensió. El motiu pel qual es dugué a terme aquesta acció era que allò expressat per Vilalta diferia força dels postulats ideològics de l'organització, sobretot la proposta de "socialisme-autogestionari". ¹⁷¹

Tanmateix, també hi havia certs passatges del text que tenien un important component independentista que en aquells moments els líders de CDC no estaven disposats a permetre. Fins i tot Pujol i Roca avisaren a l'organització que si el text mencionat s'arribava a aprovar, CDC redactaria un document per desvincular-se de la futura JNC. ¹⁷²

Les altres dues ponències, amb el nom d'"Estatuts" i "Comunicacions", feien referència a diferents problemàtiques juvenils i de gènere com el dret a la lliure opció sexual, la presència de la JNC a la universitat, l'objecció de consciència, l'atur, la figura de la dona i els seus drets (treball, avortament i orientació sexual). ¹⁷³ A causa de

---

¹⁶⁹ AJNC. Carta de Joan Oliveras als Consellers Nacionals (sense datar).

¹⁷⁰ Les persones responsables de l'organització del Congrés van ser Ramon Camp (secretari general), Joan-Francesc Pont (conseller nacional de CDC i secció Estatuts), Joan Oliveras (secció estatuts), Xavier Molins (tresorer), Joan Tarrida (Principis i Relacions polítiques) i Lluïsa Miñana (Relacions polítiques), Robert Alís, Xavier Molins i Vicenç Barceló (Comitè tècnic del Congrés), Lluís Vilalta (Principis i Comitè tècnic del Congrés) i Joaquim Auladell (secretari de relacions amb la premsa).

¹⁷¹ DALMAU, Daniel, *La Joventut Nacionalista...* Op. cit., p. 60

¹⁷² Entrevista a Pere Martínez i Ametller, 31/07/08.

¹⁷³ En el primer punt de la declaració de principis de l'organització, aquesta es definia com una «Organització nacionalista i democràtica, socialment avançada, aglutinadora dels joves nacionalistes i progressistes, amb la ferma convicció de convertir-se en l'eix vertebrador dels joves davant la recuperació de les llibertats nacionals de Catalunya i per tant el seu dret a l'autodeterminació». AJNC. Declaració de

l'amença del partit derivada de la ponència mencionada, alguns membres de l'organització juvenil, com Marcel Riera, apostaren per reconduir la situació indicant que les dues formacions havien de tenir una relació cordial i ajudar-se mútuament:

«Del partit també esperem rebre'n quelcom, del partit –i això no ha d'estranyar ningú– hem de servir-nos-en, en profit d'ambdós. [...] Al partit li ha d'interessar també que nosaltres traiem profit de la seva organització, dels seus homes, de les seves actuacions, de la seva imatge. I aquest profit, que pot, per exemple, ser econòmic –el manteniment d'una organització juvenil no pot ser sinó precari i deficitari–, ha de moure's al nostre entendre, en el camp de la formació política. El partit ha de ser el primer interessat en què la seva organització juvenil no solament sigui l'avantguarda crítica i el revulsiu intern, sinó que ha de prendre consciència que la JNC és el futur del PNC, i que el PNC el dia de demà estarà bàsicament format per la gent que la JNC li hagi anat proporcionant. Per tant ha de ser el partit el que més es preocupi d'assegurar el nostre present, que és com dir llur propi futur. [...] La JNC ha d'estar disposada a fer tot això, a fer el que fan els nacionalistes “adults” més el que podem fer els “joves” i que ells, per massa respecte, per temor, per temperament, per compromís, per seguir una línia mai faran. No ens fa res jugar aquest paper. Més ben dit: volem jugar-lo perquè creiem que al futur PNC, i a Catalunya, els convé que algú com nosaltres el jugui. [...] Les circumstàncies són ara diferents de les que ens condicionaven mesos abans i que podien avalar una determinada actitud. Tenim una posició de força que ens ha donat el vot popular i l'hem de fer valer: governarem a Catalunya perquè hem guanyat les eleccions».¹⁷⁴

El nou secretari general, Ramon Camp, tornà a posar èmfasi en la possibilitat de crear el PNC, fet que de moment havia quedat posposat perquè el partit governava la Generalitat. Malgrat tot, la idea de fer realitat el PNC seguí ben present en el si de la JNC. En una entrevista, després del Congrés, Camp confirmava aquesta voluntat: «Com reflecteixen els textos aprovats en el Congrés, l'Objectiu és de vertebrar una força juvenil nacionalista, progressista i democràtica que lluiti per la recuperació plena de les llibertats nacionals de Catalunya i per tant, per la consecució del dret a l'autodeterminació. Aquests són els objectius que configuraran el marc en què duran a terme les nostres tasques».¹⁷⁵

El Congrés significà la creació política de la JNC però no aconseguí agrupar tot el ventall nacionalista. En el Congrés s'elaborà una declaració de principis, amb força diferències pel que fa a l'extensió d'aquests, en què s'intentaren agrupar les diferents

---

Principis de la Joventut Nacionalista de Catalunya. 1980. Els primers Estatuts de la JNC van ser presentats davant notari per Ramon Peron i Josep M. Via.

¹⁷⁴ AJNC, “Sobre les relacions de la “Joventut Nacionalista” amb el partit. Marcel Riera.

¹⁷⁵ *Convergència Democràtica*, núm. 8, Maig de 1980, p. 9.

tendències representades per poder gaudir de la màxima tranquil·litat en el si de l'organització durant els anys següents.

El nou CEN, dirigit per Camp, prosseguí amb l'esperit inicial de les JCDC i amb l'intent d'aglutinar el màxim nombre de sectors nacionalistes del país. L'altre membre destacat de la JNC d'aquell moment era Joan Oliveras, el qual no formà part del CEN. Abans de la realització del Congrés, Oliveras havia elaborat una llista, en què s'inclouïa Ramon Camp i algun liberal del MCR, però algunes de les persones que s'havien compromès amb Camp abandonaren el projecte i crearen una nova candidatura, que finalment resultà ser l'escollida. Joan Oliveras creia que en el nou CEN hi havia una presència desmesurada de liberals; això féu que tot just finalitzat el Congrés s'iniciés un nucli d'oposició contra el CEN de Ramon Camp. Finalment Camp i Oliveras arribaren a un acord perquè aquest darrer ocupés la secretaria general de l'organització en el següent Congrés, mentre que el primer passaria a ocupar el nou càrrec de president de l'organització.

Entre els dies 22 i 24 de gener de 1982 es dugué a terme, a l'alberg Jaume I de l'Espluga del Francolí (Conca de Barberà), el II Congrés de la JNC. A la convenció hi anaren 186 delegats, que corresponien als 910 militants que tenia l'organització, fet que mostrava que la JNC havia crescut en nombre de militants i es col·locava com a capdavantera de les organitzacions polítiques juvenils.¹⁷⁶

La ponència dels "Estatuts" tan sols afegí, respecte a l'anterior Congrés, algunes disposicions: «La JNC declara la seva voluntat d'ésser una eina que permeti els joves catalans participar decididament en el procés de construcció del Principat de Catalunya, per tal d'assolir l'alliberament nacional de Catalunya en l'àmbit dels PPCC, en el marc del progressisme social i la defensa estricta dels drets humans».¹⁷⁷ En el nou text també s'afegí un apartat que mencionava la relació amb CDC: «La JNC declararà la seva voluntat d'establir relacions polítiques de caire estable i permanent amb CDC, per col·laborar en el procés de reconstrucció nacional de Catalunya i en el ple retrobament dels Països Catalans i la Constitució del Partit Nacionalista Català. [...] Les relacions entre les dues organitzacions seran en un plànol d'estricta igualtat, i seran regulades per un text dispositiu, elaborat per una comissió mixta i paritària».¹⁷⁸

¹⁷⁶ DALMAU, Daniel, *Memòria d'investigació...*, *Op. cit.*, p. 97.

¹⁷⁷ AJNC, Estatuts del II Congrés de la Joventut Nacionalista de Catalunya, 1982, p. 1.

¹⁷⁸ *Ibidem*, p. 16.

Com hem esmentat anteriorment, un altre fet remarcable en aquesta ponència fou la creació de la figura del president de la JNC, un càrrec fet a mida per a Ramon Camp perquè no quedés desvinculat de l'organització.¹⁷⁹ D'aquesta manera la JNC podia fer prevaler la seva condició de diputat al Parlament de Catalunya. La segona ponència tractà sobre la pràctica política, la qual enfocà diverses problemàtiques del món juvenil, com la delinqüència, l'atur, l'energia, el progrés tecnològic i l'ecologia, el món rural i la participació dels joves en el terreny municipal.

Mentrestant, la ponència de "Nacionalisme" vingué precedida per una certa polèmica encetada uns mesos abans arran de la publicació d'una notícia a *La Vanguardia* en què s'informava que en una reunió del CEN, amb només set persones, s'havia decidit eliminar aquesta ponència. La decisió no fou ben rebuda per una part del Consell Nacional, el qual pressionà perquè es prenguéssin una decisió final després del debat en el si de l'organització.¹⁸⁰ Les pressions tingueren el seu efecte ja que, com veurem, la ponència fou treballada i aprovada. La JNC es definí com «una veritable escola de patriotes catalans». Una definició que ha perdurat amb el pas del temps i que ha acabat convertint-se en un eslògan de l'organització. Tanmateix, es'afegí que la formació havia de saber «dotar els seus militants d'una veritable consciència nacionalista, que els faci immunes a tot corrent distorsionador del fet català, que els faci indefallents de resistència. Cal, per tant, que els militants obtinguin un profund bagatge teòric-doctrinal capaç d'enfortir fins al límit el sentiment patriòtic i el nivell de consciència individual».¹⁸¹

En aquest posicionament ideològic, també es tractaren altres temes com el fet de la independència. L'organització catalanista esmentà que la seva lluita anava encaminada a assolir l'alliberament nacional fent ús del dret a l'autodeterminació, un tema que es tractà en congressos posteriors: «Ara bé, parlem d'alliberar Catalunya, i és Catalunya qui ha de voler alliberar-se, i Catalunya no està formada solament per nosaltres. Una opció política que pretengui arribar a plantejar l'autodeterminació, si vol ésser coherent, ha de fer-ho quan el grau de consciència nacional ho permeti. [...] El nacionalisme és un sentiment, i com a tal no es pot imposar a ningú. [...] La realitat actual és el que el grau de consciència nacional és baix, i un projecte tan ambiciós i tan

¹⁷⁹ Durant el Congrés Ramon Camp va realitzar l'informe de gestió, el qual va ser aprovat per majoria absoluta, i on va destacar la involució autonòmica produïda després del 23-F i va denunciar la política anti-autonòmica, tant per part de la UCD com el PSOE, que es concretava amb la signatura dels pactes autonòmics i la representació de la LOHAPA. *La Vanguardia*, 24-I-1982.

¹⁸⁰ *La Vanguardia*, 3-VII-1981.

¹⁸¹ AJNC, Ponència Doctrinal. Primer dictamen. Juny-octubre de 1981. p. 85.

important per a nosaltres, moralment tan sols es pot presentar quan s'estengui segur que es guanyarà, és a dir, quan hi hagi consens general».¹⁸²

Al llarg del seu mandat, el nou secretari general prioritzà l'organització territorial dels col·lectius; la realització de debats, seminaris o conferències; l'establiment d'una política econòmica i organitzativa nova que possibilités l'autonomia funcional de l'organització; incidir en el món juvenil; assegurar un òrgan d'expressió; impulsar la constitució de nous col·lectius i potenciar les relacions amb CDC.¹⁸³ A la meitat de la legislatura, Oliveras incorporà alguns dels membres del grup de "comarcalistes" com, per exemple, Feliu Guillaumes al CEN i Pere Martínez a la presidència del Consell Nacional. D'aquesta manera evitava repetir, com el 1980, enfrontaments amb altres sectors de l'organització.

Del 13 al 15 de juliol de 1984 es realitzà, a l'alberg de Santa Maria del Mar a Coma-ruga (Baix Penedès), el III Congrés de la JNC. En aquesta ocasió hi hagueren 256 delegats inscrits. Segons el futur secretari general, Enric Ticó, l'organització comptava amb 1.200 membres, fet que reafirmava la consolidació del creixement constant de l'organització. El Congrés es caracteritzà per una gran eufòria derivada de la primera majoria absoluta de CiU a les recents eleccions al Parlament de Catalunya i perquè l'actual secretari general, Joan Oliveras, tenia la intenció de deixar la primera fila de l'organització per passar a realitzar altres funcions a CDC. A aquesta baixa també s'hi uní la de Ramon Camp, per motius d'edat; d'aquesta manera, doncs, es produïa un canvi generacional en la direcció de l'organització que s'havia de dur a terme de la manera més plàcida i controlada possible.¹⁸⁴

L'informe de gestió d'Oliveras fou aprovat per 218 vots a favor, 8 en contra i 7 en blanc, fet que demostrà que l'organització es trobava en una situació interna gratificant.¹⁸⁵ Segons Ticó, les línies bàsiques d'actuació del CEN entrant eren l'enfortiment del Consell Nacional amb la introducció d'alguns canvis en el reglament;

¹⁸² *Ibidem*, p. 31.

¹⁸³ DALMAU, Daniel, *Memòria d'investigació...*, *Op. cit.*, p. 42.

¹⁸⁴ Des de la creació de la JNC, l'edat de jubilació havia passat als trenta anys.

¹⁸⁵ El 12 de juliol de 1984 *El Correo Catalán* va entrevistar a Oliveras per demanar-li que realitzés el balanç del seu mandat: «*El balance no puede ser más que positivo. La JNC nació con una expectativa y ahora está plenamente consolidada y no sólo eso, sino que se puede considerar como la organización política juvenil más importante de Catalunya. Contamos con 3.600 militantes y estamos presentes en todas las comarcas de este país. Hemos creado la infraestructura necesaria necesaria para funcionar, hemos llevado a cabo un trabajo intenso de formación de los militantes a nivel cuantitativo y cualitativo, y hemos abierto cauces para que la juventud participara en la vida política. Una participación, que por nuestra parte, se puede concretar con el hecho de que contamos con cuatro diputados en el Parlament y alrededor de 60 regidores en distintos ayuntamientos*». *El Correo Catalán*, 12-VII-1984.

la concreció de les relacions amb CDC; una presència més gran en el marc universitari i en les entitats i associacions; l'autofinançament de l'organització; la utilitat de l'organització mitjançant els seus diputats; més protagonisme de les àrees internes del CEN; l'augment de la participació dels militants; la realització d'una política internacional amb la creació d'una Internacional de Joves Nacionalistes; la creació d'una sectorial de dona; el desplegament en el territori; la formació de la militància i l'aprofundiment en el pluralisme i l'interclassisme a la JNC.¹⁸⁶

Al llarg del Congrés es discutiren les ponències d'“Estratègia política”, “Política juvenil” i d'“Organització o Estatuts”. Les dues primeres ponències, molt elaborades, tingueren una especial rellevància pel fet de ser el cos doctrinal de l'organització; mentre que la tercera, dividida en quatre apartats, es fonamentà en cercar quins eren els aspectes que més afectaven el món juvenil.¹⁸⁷ La proposta dels “Estatuts” no introduí canvis significatius, bàsicament es retocaren les escales de representació al Consell Nacional per part dels col·lectius locals, alhora que s'amplià el nombre de membres del CEN, entre 15 i 25, de resultes de l'augment del nombre de militants.¹⁸⁸ Aquest creixement també provocà que s'intentés potenciar estatutàriament l'estructuració comarcal i intercomarcal amb la proposta de distribució regional de les comarques.

Durant l'etapa 1984-86, la relació entre la direcció de la JNC i la de CDC patí diverses divergències que repercutiren directament en la primera, amb una notable divisió interna al si del CEN. Tant el president com el secretari general sortint s'havien caracteritzat per un perfil independentista molt més marcat que no pas el partit i el

¹⁸⁶ DALMAU, Daniel, *Memòria del Treball...*, *Op. cit.*, p. 57.

¹⁸⁷ En el primer apartat “Joventut i Societat” es va realitzar una anàlisi sociològica dels problemes concrets del jovent català com ara la marginació, l'atur, les drogues i la delinqüència juvenil, tanmateix també es van proposar possibles actuacions per intentar solucionar-los. En el segon apartat, “Joventut i Associacionisme”, es va tractar la necessitat de la creació d'estructures per potenciar l'associacionisme juvenil mitjançant l'oferta de llocs de reunió i trobada, la seva reglamentació i els serveis que haurien d'oferir aquests centres, reclamant una xarxa encara més àmplia de Casals de Joventut. El tercer punt va fer referència a la “Universitat i la Societat”, en la introducció es realitzava un repàs de la Universitat com a instrument al servei de la societat. En un segon punt, es feia referència als obstacles existents cap a la integració, com per exemple la desfasada estructura de l'ensenyament i l'oferta universitària a la demanda social. En un tercer bloc, s'analitzava el model i desenvolupament de la universitat que formulava la Llei de reforma universitària (LRU) i el traspàs d'aquesta a la Generalitat. Finalment es debatia quina era la tasca que havia de desenvolupar la JNC a la universitat, aspectes com l'elaboració d'una proposta pròpia d'Estatuts i la creació d'Estudiants Universitaris foren els temes més tractats. En el quart i darrer punt d'aquesta ponència es tractava el tema de l'ecologisme i del medi ambient. Després d'una síntesi històrica d'aquest tema a Catalunya, a continuació es va dur a terme un repàs als conceptes propis del camp de l'ecologia i una descripció breu de l'estat del medi ambient en aquells moments a Catalunya.

¹⁸⁸ Entre 1984 i 1986 es constituïren o reconstituïren 35 nous col·lectius. En el seu informe de gestió diu que la JNC tenia 1.900 militants. Informe de gestió del secretari general Enric Ticó. Congrés del IV de la JNC a les Drassanes de Barcelona. 1986. p. 19.

sector més “roquista” de la JNC, una situació que, per aquest grup, no es podia allargar fins el següent Congrés i, per tant, s’havia de solucionar.¹⁸⁹

El IV Congrés es dugué a terme a les Drassanes de Barcelona els dies 1 i 2 de novembre de 1986. Hi assistiren 250 delegats provinents dels diferents òrgans territorials i sectorials que representaren els 1.900 militants de l’organització.¹⁹⁰ L’única diferència respecte l’anterior Congrés fou la inclusió com a delegats nats dels caps territorials, els caps sectorials i el representant al CEN de CDC.¹⁹¹

El Congrés vingué precedit pel malestar al si de l’organització causat pel distanciament evident que hi havia entre l’organització juvenil i el partit. Això féu que el sector de la JNC més proper a la figura de Miquel Roca pressionés perquè es produís un canvi a la direcció de la JNC i, al mateix temps, es restablissin les relacions amb el partit. Els punts de conflicte entre CDC i la JNC es focalitzaren fonamentalment en la dificultat per encaixar els seus programes i les dificultats d’entesa, en certa manera lògics per la diferència d’edat, a nivell local.

Cap al final del mandat de Ticó aparegué un corrent d’opinió en el si de l’organització amb el nom de *FORÇA!*, partidari de Lluís Recoder, i per tant de Roca, que reclamava tornar a l’essència per la qual havia estat creada. Aquest corrent criticava la funcionarització de l’organització, les dificultats que tenia per dur a terme una formació integral dels seus militants, la manca de debat al Consell Nacional i la passivitat i el desencís que hi havia en la militància.

Un mesos abans de la celebració, i amb les posicions d’ambdós sectors força igualades, Enric Ticó –secretari general i diputat al Parlament de Catalunya– i Lluís Recoder –president del CN i recentment diputat a Madrid– intentaren arribar a un acord per presentar una candidatura única al Congrés. Segons Recoder hi havia «una coincidència en la forma de portar la JNC i una coincidència en els papers que ha de fer cadascú dins de l’organització, però no en un pacte».¹⁹² Tot i les aparents similituds polítiques, Ticó i Recoder només es posaren d’acord en el càrrec que cadascun d’ells havia de desenvolupar un cop finalitzat el Congrés.

¹⁸⁹ Entrevista a Raimon Gusi i Amigó, 10/07/09.

¹⁹⁰ DALMAU, Daniel, *Memòria d’investigació...*, *Op. cit.*, p. 97.

¹⁹¹ Fins el 1985 aquest càrrec l’havia ocupat Ramon Camp, que ja era delegat nat en tant que era membre del CEN; a partir de llavors ocupa el càrrec Joan Oliveras i, per tant, es dona a aquest càrrec la condició de delegat nat.

¹⁹² *El Temps*, 10-XI-1986, p. 18.

Per primer cop es realitzà un petit estudi sociològic sobre bona part dels 230 delegats a càrrec del secretari de relacions polítiques, Josep Soler Casanellas. Aquest arribà a la conclusió que el perfil dels assistents de la JNC era el d'un militant de 22 anys, estudiant universitari, solter i afiliat a l'organització des de feia quatre anys. També era totalment contrari a la realització del servei militar i es definia més socialdemòcrata (55%) que liberal (30%).

Malgrat les bones intencions mostrades anteriorment entre els implicats, aquestes foren aparents, ja que les dues parts implicades dedicaren tots els esforços perquè els seus candidats fossin els elegits. N'és un exemple aquest fulletó realitzat pel grup *FORÇA!* en què hi havia membres del CEN de Ticó que donaven suport a Recoder:

«Ens trobem en una nova etapa congressual de la JNC. Estem, per tant, en un moment de reflexió. Reflexió per veure on som i on anem. Reflexió per analitzar quina és l'evolució i la situació del país i veure com adaptem l'organització a totes aquestes necessitats i canvis. Reflexió que arriba amb retard, però que és imprescindible. [...] Ens manca una dinàmica que ens permeti aprofundir el debat intern, on les diferents maneres d'entendre aquests problemes puguin manifestar-se. I ens manca il·lusió col·lectiva, un projecte, saber a on anem i perquè volem anar-hi. Aquestes mancances ens han portat a una situació de letarg de la militància, a una disminució de la capacitat d'influència exterior de la nostra organització, a una paràlització de la seva activitat política i a la desaparició de tota directriu o plantejament polítics. [...] Necessitem un projecte que connecti amb la realitat de Catalunya. Realitat concretada per una situació d'opressió constant a la seva personalitat, essent, per tant, un moment clau de la nostra història, en tots els camps: el nacional, el social, el cultural, l'econòmic... Un projecte que doni a la JNC el liderat que li pertoca i que ha perdut. Liderat traduït en presència i influència en tot l'àmbit de la societat, en els mitjans de comunicació, etc; en definitiva, en la capacitat de generar idees i propostes noves i engrescadores per als joves de Catalunya, en el que cadascun dels militants de la JNC recobri el seu paper protagonista, perquè tothom n'ha de ser protagonista».¹⁹³

L'informe de gestió, aprovat per majoria absoluta, del secretari general sortint tingué diverses referències als seus detractors dins la JNC i a algun membre de la direcció de CDC:

---

¹⁹³ AJNC: Caixa 1984-1986. Els signants del document van ser Antoni Asensio, Miquel Batalla, Xavier Batalla, Meritxell Borràs, Mireia Borràs, Jaume Ciurana, Antoni Comas, Daniel Dalmau, Joaquim Forn, Joan Franquesa, Iolanda Garcia, Feliu Guillaumes, Laura Ingla, Joan Ivern, Jordi Martí, Pere Martínez, Lluís Mateu, Núria Mayor, Joan Oliveras, Jaume Padrós, Pere Parés, Ermengol Passola, Josep Planas, Marc Puig, Oriol Puig, Lluís Recoder, Enric Renau, Sílvia Requena, Antoni Rovira, Agustí Sanahuja, Josep M. Sanahuja, Jordi Sendra, Albert Soms, Pere Torres, Pau Villòria i Carles Viñas.

«Vull destacar que aquesta ha estat una època extremadament difícil. No ha estat difícil la relació, sinó l'època en sí: a ningú se li escapa que temes com el PRD (projecte el qual nosaltres varem demanar el màxim de seguretat, des d'una vessant nacionalista), la qüestió del referèndum OTAN (on les posicions de CDC i JNC eren en principi de difícil conjugació), qüestions com l'esclat de l'independentisme entre la joventut, etc, a ningú se li escapa, deia, que han estat dificultats que hem anat salvant, una darrera l'altre, i crec, de veritat, sense que la JNC hagi deixat de ser la JNC. Per no esmentar temes més generals. Com el perill de dretanització del Partit. [...] D'aquests dos anys heu de fer-hi dues salvetats: primera: CDC, el seu executiu nacional, ens respectarà si la JNC sabem rentar els nostres draps bruts a casa. El ploriqueig, o l'accés a la premsa per segons quins temes, ens debilita, i algunes vegades cal recomençar de nou. Segona salvetat: Encara ara, a nivell local, hi ha problemes amb CDC.

[...] D'un temps ençà, es va originar [un] front [a] l'actual CEN, un grup de persones que, lluny d'utilitzar els mètodes democràtics d'oposició es varen dedicar a fer una crítica negativa i destructiva, no de la tasca, més ben o mal feta, del CEN, sinó de persones, crítica que es feu amb poc estil ètic, polític i personal. Avui jo vull denunciar aquest fet, i demanar que mai més es produeixin. Si com nacionalistes i compartim el mateix vaixell, on cada un pot dir obertament el què cregui el què pensa, no es pot justificar actituds negatives, revenges o covardies. I cal recordar que “força” no és sinònim de raó, ni de democràcia. Generalment és ben a l'inrevés. I a més a més, companys i companyes, un judici es pot rebatre, un perjudici no».¹⁹⁴

El president sortint de l'organització, Raimon Gusi, també intervingué amb un discurs de comiat en què manifestà la seva opinió sobre què hauria de ser la JNC a partir de llavors, tot afirmant que «no volem gerontocràcies, i tenim l'obligació d'afavorir el relleu generacional», i afegí que «seria perillós, però, que aquest relleu vingués marcat per una imatge externa i, encara pitjor, per una realitat externa de joves “pijos”, fills de papà de CDC».¹⁹⁵

Les ponències que es tractaren en el Congrés foren: “Estatuts”, “Joventut, Societat i Progrés”, “Estratègia per una presència política” i “Nacionalisme i llibertat, una opció de futur”. A la primera ponència hi hagué una esmena, realitzada pels partidaris de Lluís Recoder, que demanava la supressió de la figura del president de la JNC. Una proposta que contribuí a enrarir, encara més, el conflicte ja que, si s'aprovava l'esmena Ticó, es quedaria sense cap representació a la JNC. Finalment, l'esmena es desestimà i la figura del president continuà vigent.

¹⁹⁴ Informe de gestió del secretari general Enric Ticó. Congrés del IV de la JNC a les Drassanes de Barcelona, 1986, p. 5 i 29.

¹⁹⁵ *La Vanguardia*, 2-XI-1986.

A la segona ponència es tractaren dos temes que amb el temps adquiriren una rellevància més gran dins el món social i polític: el servei militar i la selecció nacional. Respecte al primer, es demanava una professionalització de l'exèrcit i una reducció moderada del nombre d'oficials. En relació al segon, es defensava la creació de les seleccions nacionals i la presència nacional als futurs Jocs Olímpics de 1992.¹⁹⁶

A la tercera ponència, es posà un èmfasi especial en la Direcció General de Joventut. Segons la JNC, aquesta havia de ser «l'eina que coordini la política juvenil dels Departaments, introduint i proposant aquelles noves línies d'actuació política, com pot ésser la potenciació d'iniciatives juvenils fora dels tòpics habituals d'esplai, lleure, com poden ésser les iniciatives joves en el món empresarial, noves associacions juvenils al voltant d'activitats concretes. [...] Això no vol dir que la Direcció General tingui de convertir-se en una gran repartidora de subvencions, que ho ha de fer, sinó que. Coneixent l'associacionisme en la seva totalitat, amb els seus mitjans, mancances i anhels la seva actuació per a la creació de noves associacions, donant a conèixer als joves no associats la realitat associativa, i coordinant la creació de Consells locals i comarcals, com dèiem abans, d'acord amb el CNJC».¹⁹⁷

La quarta ponència no estigué exempta de polèmica: fou retirada per decisió unànime de la comissió, que la considerà poc elaborada i descompensada; en aquest sentit, es decidí prosseguir amb la ponència del congrés anterior. Tot i que possiblement la ponència esmentada s'havia d'haver treballat més, també és veritat que hi hagueren certes pressions per part del partit que modificaren alguns aspectes del contingut. En realitat, la disputa provenia de l'objectiu ideològic final de la JNC: la independència. El text inicial esmentava que «la fita de qualsevol organització que es proclami nacionalista és una: La independència nacional del seu poble conjuntament amb el seu equilibri social i territorial. [...] La JNC ha d'actuar com a veritable motor de consciència nacional entre els joves de Catalunya».¹⁹⁸ Aquest concepte incomodava políticament alguns sectors del partit, entre ells el seu secretari general, Miquel Roca, el qual en més d'una ocasió havia fet retirar banderes estelades dels actes de CDC o de CiU argumentant que hi havia militants o simpatitzants que no eren partidaris d'aquella postura política.

¹⁹⁶ Respecte a aquest tema la JONC esmentava que: «El fet nacional català ha de quedar fora de tot dubte i ésser present a tots nivells sense embuts ni tapalls [*sic*], és a dir, el món quan vegi les Olimpíades a Barcelona ha de veure la representació de tot el poble català amb la seva força i significat. Per tant, el català haurà de ser la primera llengua oficial en el desenvolupament dels JJOO.»

¹⁹⁷ Ponència III. "Joventut, societat i progrés".

¹⁹⁸ Ponència "Nacionalisme i futur". Dossier del IV Congrés de la JNC. Drassanes. 1986.

En aquesta ponència també es demanà la reforma de la Constitució i la millora de l'Estatut de Catalunya com a camí cap el reconeixement de la sobirania nacional. També es tractaren altres temes com la situació dels joves a la universitat, el treball, el servei militar, el medi ambient, la discriminació de la dona, l'ecologia, la normalització lingüística, la política municipal, la internacional i l'economia.¹⁹⁹ Finalment, la ponència marc del Congrés fou suprimida i s'establí que es faria una Conferència Nacional en què es debatiria el tema. Malgrat tot, la trobada no s'arribà a realitzar mai i quedà posposada pel Congrés següent.

Les votacions i els posteriors resultats manifestaren de forma evident el clima de conflicte en el si de l'organització. Ticó fou escollit president de la JNC per una diferència de 12 vots (91 favorables, 66 en contra i 13 en blanc), mentre que Recoder fou elegit secretari general per una diferència de només 5 vots (86 favorables, 72 en contra, 8 en blanc i 1 nul). El marge estret dels resultats verifica que l'acord inicial entre Ticó i Recoder no fou respectat cap de les dues parts.²⁰⁰ Davant de les ajustades xifres obtingudes i del greu perill de divisió interna de la JNC, el nou president i el secretari general manifestaren davant del plenari del Congrés i dels mitjans de comunicació que «la responsabilitat de tots plegats ens féu proposar-nos fermament la voluntat de treballar decididament per refer la cohesió interna».²⁰¹

Des de bon principi, Recoder deixà clar a tots els assistents quines eren les seves prioritats al capdavant de l'organització: «Recuperar la cohesió, la unitat i el lideratge de la JNC, retornar la il·lusió a la militància, definir un missatge renovat, finalitzar amb el complexa respecte d'altres organitzacions nacionalistes, intensificar la presència de la JNC en tots els àmbits possibles, dinamitzar l'organització, activar la presència territorial i augmentar la presència en el si de CDC».²⁰² Tot i que finalment els enfrontaments es pogueren reconduir mínimament, el sotssecretari general, Jaume Padrós, exposava en el *Butlletí Intern* de la JNC la mala tasca duta a terme per tots els membres de l'organització en aquest Congrés i, al mateix temps, animava a tots els implicats a treballar per reconduir aquesta situació:

«Penso que no vam saber fer-ho prou bé. No vam saber aprofundir sense pors tots els grans temes de debat plantejats, allò que realment interessava a la majoria dels joves de

¹⁹⁹ *Diari de Girona*, 2-XI-1986.

²⁰⁰ *El Temps*, 10-16-XI-1986, núm. 125, p. 16.

²⁰¹ Informe de gestió del secretari general Lluís Recoder, presentat al V Congrés (1988), p.1 i 2.

²⁰² DALMAU, Daniel, *Memòria d'investigació...*, *Op. cit.*, p. 66

Catalunya. Potser no vam recordar prou què érem i què som: una organització política, una opció que vol ser capdavantera i que vol interpel·lar a aquesta majoria. Hi ha qui segurament, tot i tenint la responsabilitat màxima, se'n va desdir. Les ponències que havien d'haver-se iniciat en la seva redacció molts mesos enrere, van ser improvisades pràcticament en pocs dies, sense que el contingut fos el suficient perquè aquelles fossin útils per al debat, útils per a tots nosaltres, útils pera als joves del país. [...] A partir d'ara ens juguem l'ésser o no ésser de la nostra organització. I això ha de quedar ben clar. I la responsabilitat torna a ser compartida des d'ara. És la responsabilitat volgudament assumida pel nou Comitè Executiu Nacional i és sobretot la de cadascun dels militants de la JNC. Tenim al nostre abast la possibilitat de recuperar el protagonisme intern i públic de la JNC i que ha perdut. Tenim l'oportunitat de bastir l'estructura d'aquest gran moviment nacionalista que s'estén amb gran força en l'àmbit juvenil».²⁰³

Malgrat a la bona situació interna de l'organització durant el bienni 1986-1988, el V Congrés deparà algunes sorpreses que de cara al futur acabaren sent nefastes pel desenvolupament intern de la JNC. Entre el 9 i l'11 de desembre de 1988 es dugué a terme a Lloret de Mar (Selva) el Congrés amb el nom d'"Avancem en Llibertat". El nombre d'inscrits era de 250 delegats i l'única novetat fou que els membres de la Mesa del Consell Nacional també hi participaren com a delegats nats. El nombre aproximat de militants en aquell moment rondava els 1.540; això significava un lleuger descens respecte el Congrés anterior, possiblement arran de les disputes internes que s'hi produïren.²⁰⁴

L'aleshores secretari general no es presentà a la reelecció del càrrec a causa de la seva constant presència a les Corts espanyoles, fet que li impedia dirigir l'organització de manera eficient; no obstant això, però, sí que optà al càrrec de la presidència. Com era costum el secretari general sortint ja feia mesos que havia proposat el seu successor al càrrec. L'escollit fou el president de l'agrupació Barcelona-ciutat, Jordi Martí i Galbis, en reconeixement a la important tasca en la creació i la unió de diversos col·lectius a la ciutat de Barcelona.²⁰⁵ En un principi Recoder i Martí acordaren que aquest darrer només ocuparia el càrrec de secretari general durant un mandat.²⁰⁶ Al marge del bon treball de Martí, sembla que Lluís Recoder considerà que alguns dels seus possibles successors eren massa joves per dirigir la JNC. En canvi, Jordi Martí es

²⁰³ *Butlletí Intern*, núm. 1, segona època, sense datar, p. 2.

²⁰⁴ DALMAU, Daniel, *Memòria d'investigació...*, *Op. cit.*, p. 98-99.

²⁰⁵ Per més informació sobre Jordi Martí vegeu: *Seguem*, núm. 25, Abril de 1989, p. 17-19.

²⁰⁶ Entrevista a Jordi Martí i Galbis, 08/09/08.

trobava per edat entremig de Recoder i de Campuzano i podia dur a terme perfectament la transició generacional de l'organització.

La candidatura de Jordi Martí causà força estupor en alguns sectors de l'organització perquè tot i la seva extensa militància, des de 1977, mai havia format part d'un CEN, mentre que hi havia alguns membres del CEN com Feliu Guillaumes o Carles Campuzano que havien desenvolupat importants àrees de l'organització i semblava que estaven millor situats per ocupar aquesta plaça.

Malgrat que la candidatura de Martí fou l'única que es presentà, durant el transcurs del Congrés es dugueren a terme unes quantes maniobres, mitjançant diverses esmenes, tant per part dels seguidors de Martí com pels detractors per tal d'enfortir o debilitar la figura del secretari general. Unes accions que, com veurem, tingueren un paper rellevant en el desenvolupament del futur CEN i de la mateixa organització.

L'altre càrrec que calia escollir en aquest Congrés era la figura del president, la qual sortí molt reforçada de la ponència d'"Organització" perquè a l'article 63 dels nous Estatuts s'establí que: «En cas de dimissió del CEN o del Secretari General, la Mesa del Consell Nacional convocaria un Consell Nacional extraordinari on, a proposta del President, s'escollirà a la persona o persones que hagin d'ocupar el càrrec fins a la celebració del Congrés». Aquest article donava a la figura del president una potestat que fins aleshores no havia tingut; al mateix temps posava de relleu, de manera molt evident, l'important descontent que hi havia en un sector de l'organització i, sobretot, la possibilitat real que el càrrec de Martí no estigués completament assegurat.

Davant d'aquests "jocs" polítics tant obscurs, el futur president Lluís Recoder decidí retirar, aquell dissabte al vespre, la seva candidatura a la presidència. Malgrat tot, l'endemà, assessorat per un conjunt de membres del futur CEN, reconsiderà la seva posició. Tanmateix realitzà serioses advertències als qui creaven conflicte.

Al seu informe de gestió, Recoder destacà la consolidació de força col·lectius, la preparació per la creació de l'intercomarcal de Barcelona-Comarques, la participació dels membres de l'organització als col·lectius o sectorials de la JNC i CDC i el treball realitzat per la millora substancial del servei militar. L'encara secretari general acabà el seu text definint la JNC com una escola de patriotes: «El nostre nacionalisme és un moviment progressista i obert, ser nacionalista és estar compromès amb el nostre país, amb la seva gent. Res del que passa a Catalunya ens és aliè. Per tant, estimularem la participació dels nostres militants i dels joves catalans, en general, en les diferents

iniciatives generades de la societat civil que vagin dirigides a promoure el civisme, la solidaritat, els hàbits democràtics i l'augment de la consciència nacional». ²⁰⁷

El Congrés estigué dividit en tres ponències: “Nacionalisme i Estratègia”, “Organització” i “Avancem en Llibertat”.²⁰⁸ De totes aquestes cal destacar especialment la primera, en què dos temes centraren l'atenció durant el Congrés. En primer lloc es proposava la fusió de CDC i UDC perquè «això farà més eficaç l'activitat que realitzen els dos partits en la coalició. [...] Després de deu anys de festeig era l'hora de plantejar-se una unió definitiva». Tot i això, no tothom veia amb bons ulls la proposta. UJ expressà que no estava d'acord amb la proposta de la JNC, una opinió que fou compartida per la delegació de Girona; per altra banda, la comarca del Vallès Occidental demanà directament la ruptura de les relacions amb UDC.²⁰⁹ Finalment, la proposta de la direcció nacional fou aprovada i traslladada al Congrés següent de CDC previst pel gener de 1989.

A la segona ponència es tractà el tema de la ratificació del dret a l'autodeterminació per Catalunya, així com la necessitat de dotar al nacionalisme de pragmatisme i modernitat. La JNC era partidària que Catalunya tingués la mateixa representació internacional que els altres països i d'estrènyer lligams amb altres organitzacions nacionalistes dels Països Catalans, tot i reconèixer l'existència de ritmes d'evolució diferents.²¹⁰ A la ponència d'“Organització” s'introduí la figura del gerent, un càrrec que es creà intencionadament perquè Pere Martínez, membre fundador de l'organització, pogués continuar vinculat a la JNC tot i tenir 30 anys, edat que obligava a jubilar-se de la formació juvenil.²¹¹

Les votacions adjudicaren la secretaria general a Jordi Martí amb el suport de 125 delegats, el vot en contra de 34, 26 en blanc i 3 de nuls. Un xifra poc consolidada, ja que significava només la meitat dels delegats; de tota manera, com podem apreciar, no votaren tots els assistents. En canvi, Lluís Recoder fou escollit president amb 160 vots a favor, 19 en contra i 9 vots en blanc. En el primer discurs com a secretari general, Jordi Martí demanà tractar un tema que CDC no contemplava en aquells moments però que la JNC ja havia exposat en alguna elecció, la reforma de l'Estatut d'Autonomia: «Sóc plenament partidari de reformar l'Estatut en aquelles qüestions en què el govern

²⁰⁷ Anàlisi de la situació actual del país. Congrés de 1988.

²⁰⁸ Uns mesos després el Partit Popular va realitzar el seu Congrés amb el mateix lema, *Avanzemos en libertad*, i un logotip força similar que el de la JNC.

²⁰⁹ Vegeu: *El Punt*. 16-XI-1988 i *Diari de Girona*, 6-XI-1988.

²¹⁰ *Avui*, 12-XI-1988.

²¹¹ DALMAU, Daniel, *Memòria d'investigació...*, *Op. cit.*, p. 88.

central no ha obert les aixetes. Després de 10 anys d'Estatut es fa necessària la revisió per tal d'assumir altres competències que en aquest moment no hi figuren. Si es vol aprofundir en l'autonomia és necessari assumir-les».²¹²

La petició de reforma de l'Estatut fou escoltada pel president de la Generalitat, Jordi Pujol, el qual, a la cloenda del Congrés, assegurà comprendre la petició de la JNC però afirmà que no sol·licitaria aquesta reforma. Tanmateix, demanà als joves catalanistes del partit que tinguessin paciència davant d'aquest tema.²¹³

Com hem esmentat abans, la secretaria general de Jordi Martí fou efímera a causa de les lluites internes iniciades al Congrés anterior. La seva obligada renúncia, el 1989, comportà l'elecció d'un nou secretari general fins el següent Congrés. L'escollit, per poc més d'un 50%, fou Carles Campuzano.

El 1991 s'arribà al VI Congrés de l'organització amb un important gruix de desavinences. Del 18 al 20 de gener se celebrà a Calella (Maresme) amb el lema "La força de la llibertat". Hi assistiren prop de 280 delegats, cosa que significava que l'organització fregava el 2.000 militants, tot i que les dades de la Generalitat deien que l'organització tenia 4.132 membres.²¹⁴ Aquest augment de mil persones entre un Congrés i l'altre responia a la gran activitat realitzada pel secretari general Campuzano i el seu CEN a través de la creació de les Federacions Intercomarcals, les quals proporcionaven la implantació de nous col·lectius.

Segons un estudi realitzat al llarg del Congrés, el model de delegat assistent responia a un militant majoritàriament masculí, amb una edat compresa entre els 18 i els 25 anys, solter, estudiant (37% llicenciatura i 28% batxillerat), tot i que hi havia un bon nombre d'enquestats que treballaven, la meitat dels quals tenia una feina fixa. També es caracteritzava per tenir poca experiència a l'organització (1 i 3 anys de militància), però amb algun càrrec, i la meitat eren militants de CDC. Pràcticament la totalitat dels delegats valoraven de la JNC el nacionalisme i la formació que aquesta proporcionava. Un 39% es consideraven nacionalistes i un 58% independentistes, tot i que també es consideraven progressistes, amb tints liberals i de centreesquerra. En canvi, veien CDC com un partit liberal moderat i de centredreta.

²¹² *Avui*, 11-XII-1988.

²¹³ *La Vanguardia*, 12-XII-1988.

²¹⁴ DALMAU, Daniel, *Memòria d'investigació*, *Op. cit.*, p. 97. Segons les dades de la Generalitat de Catalunya del 1991, les organitzacions politicojuvenils tenien els següents militants: JERC (4.630), JNC (4.132), JSC (4.003), Nuevas Generaciones (1.865) i les Joventuts d'Iniciativa per Catalunya (734). MARTÍNEZ, Raül; BERNEY, Joan, *Enquesta a la joventut de Catalunya*, Gabinet d'Estudis Socials, Generalitat de Catalunya-Departament de la Presidència-Direcció General de Joventut: Barcelona, 1991, p. 47-49.

Pel que fa al futur i a la relació amb UDC no hi havia una opinió homogènia, sinó més aviat el contrari. Un 28% pensava que calia deixar el pacte com estava, un 26% era partidari d'una integració total, un 22% creia que calia reforçar el poder per CDC i el 21% que calia la separació definitiva.²¹⁵

El Congrés, pròpiament, estigué dividit en tres ponències: “Nacionalisme i Estratègia”, “Resposta de la JNC a diferents desafiaments del món avui” i “Organització”. La primera es fonamentà bàsicament en l'actualització dels continguts aprovats al Congrés anterior. El text exposava els quinze punts d'actuació prioritaris del nou CEN, que se centraven fonamentalment en la nacionalització lingüística, l'equilibri territorial i els canvis als països de l'Est. En aquest primer apartat també sorgí la petició de demanar la revisió de la Constitució per aconseguir la plena normalització lingüística del català, exigint-ne el coneixement obligatori als funcionaris de l'administració catalana i l'ús al Senat (com a cambra de representació territorial calia que reflectís la pluralitat de l'Estat).²¹⁶

La segona ponència estigué dividida en set apartats, d'entre els quals sobresortia el de la política internacional, amb la important proposta d'incorporar la JNC a la família liberal mitjançant la IFLRY. A més, també es tractaren temes tant rellevants com el medi ambient, l'ensenyament, els drets i les igualtats, el servei militar i l'objecció de consciència, la drogodependència i la política associativa.

A la darrera ponència es dugueren a terme canvis força rellevants amb la finalitat d'aconseguir millorar la democràcia interna. S'aprovà la reducció del nombre de membres del Consell Nacional de manera que el seu funcionament es basaria en comissions de treball i de plenari. A nivell territorial, els nous estatuts donaren llibertat als diferents òrgans perquè s'estructuressin segons les seves necessitats, sempre i quan no entressin en contradicció amb els Estatuts de l'organització.²¹⁷ També es reforçà el paper de l'agrupació comarcal, suprimint les sectorials i els grups d'acció existents per

²¹⁵ Enquesta als delegats del VI Congrés de la JNC. Equip d'Estudis Socials i Polítics.

²¹⁶ «La llengua és l'instrument d'identificació i cohesió nacional d'apropament al fet nacional i de lluita enfront al fet nacional i de lluita enfront l'homogeneïtzació cultural. Per tant, el camí a seguir per assolir una plena normalització de la llengua catalana, passa necessàriament per posar de moda l'ús del català, dins d'un marc general de conscienciament nacional de tot el país i la seva ciutadania, per tal que el català sigui una llengua hegemònica i indispensable per als ciutadans [...] Els catalanoparlants hem de passar d'un bilingüisme passiu a un monolingüisme actiu, que vinculi i conscienciï a tots els ciutadans del país, a les seves empreses i institucions; portant a la pràctica una veritable, ferma i decidida política de normalització lingüística establint les normes que calgui per tal de protegir i potenciar la nostra llengua». Ponència “Nacionalisme i estratègia” (Carles Campuzano i Jaume Ciurana), Congrés de Calella 1991, p. 10-11.

²¹⁷ *Butlletí Intern*, núm. 8, Tercera època, Octubre de 1991, p. 2.

convertir-los en Moviments Federats i Departaments; d'aquesta manera s'obrí la possibilitat perquè gent no afiliada a la JNC s'hi pogués vincular.²¹⁸

Des del punt de vista organitzatiu, el nou CEN es dividí en quatre grans àrees: organització, acció sectorial, política institucional i acció directa. Aquestes se centraren, sobretot, en la potenciació de l'estructura existent, la col·laboració amb diferents institucions per tal de difondre l'organització, l'impuls de la sectorial de medi ambient i la creació d'una àrea específica de Països Catalans per elaborar una xarxa important de contactes. Curiosament, el responsable d'aquesta darrera ponència, Feliu Guillaumes, recollí força elements de les propostes organitzatives realitzades pel membre del MCR i excompany de la JNC Joan-Francesc Pont en el Congrés Constituent de l'organització de 1980 i que en aquell moment no foren aprovades pels delegats assistents.

Malgrat la possibilitat d'un vot de càstig a l'aleshores secretari general per part del sector més proper a Martí, Campuzano fou reelegit en el càrrec, mentre que Feliu Guillaumes fou escollit nou president de la JNC. D'aquest Congrés també en sorgí una demanda formal a l'organització perquè, davant les imminents eleccions municipals d'aquell any, s'incorporessin massivament joves del partit a les candidatures de CiU. A més, se seguia mantenint la proposta, ja expressada al Congrés anterior, de la fusió entre UDC i CDC, tot i que com acabem de veure les opinions entre els membres de l'organització eren força diverses. Aquesta demanda des d'un bon inici topà amb la negativa d'UDC, d'UJ i del mateix Jordi Pujol a la clausura del Congrés.²¹⁹

Entre dies 6, 7 i 8 de novembre de 1992 se celebrà a Lleida (Segrià) el VII Congrés de la JNC amb la participació de 293 delegats i sota el lema "Més enllà". L'única diferència destacable en relació amb el darrer Congrés és que els caps de col·lectiu foren delegats nats. Al Congrés hi assistiren 275 delegats, fet que significava que l'organització superava amb escreix els 3.000 militants.²²⁰ El perfil dels delegats de la JNC era majoritàriament masculí (65'7% homes i 34'3% dones), tot i que el percentatge femení havia augmentat ostensiblement en comparació amb els darrers

---

²¹⁸ Tal com esmenta el politòleg Daniel Dalmau: «La JNC, a diferència dels partits que opten per estructures indirectes (o corporativistes) opta per la relació amb diferents grups que anomena Moviments Federats. Aquests moviments es tenen en compte com un factor que pot ajudar a incrementar el nombre d'afiliats a la JNC, però sempre des de la perspectiva d'una organització indirecta, on per exemple, l'afiliació al sindicat Estudiants Nacionalistes no comporta directament afiliació a la JNC». DALMAU, Daniel: *La Joventut Nacionalista...*, *Op. cit.*, p. 64.

²¹⁹ *Avui*, 21-I-1991.

²²⁰ Carles Campuzano havia afirmat en alguna ocasió que l'organització tenia 5.850 militants. *La Vanguardia*, 31-X-1992.

congressos.²²¹ La franja d'edat oscil·lava entre els 22 i els 25 anys, la majoria eren universitaris (dret i econòmiques) i el 56'7% tenia una feina remunerada i fixa, percentatge que havia augmentat respecte al darrer Congrés. La meitat de la militància no tenia més de quatre anys d'antiguitat a la JNC, fet explicable bàsicament per l'elevat augment d'afiliats en els dos darrers anys.

El 60% dels enquestats expressaren que pertanyien a l'organització perquè «era una organització nacionalista de joves». A nivell polític se sentien al centre, amb una lleugera tendència cap a la dreta, mentre que en els anteriors congressos els delegats s'havien considerat més de centreesquerra. L'aspecte més rellevant de l'enquesta era el canvi ideològic, sobretot a nivell europeu, en el si de l'organització. Per primer cop la JNC es considerava més liberal (66'2%) que socialdemòcrata (25'1%).

Un altre canvi fou que els membres de l'organització es començaren a posicionar respecte al tema de la relació amb UDC: el 38'8% eren partidaris de la fusió dels dos partits, opció defensada en el darrer Congrés de la JNC, mentre que un 27'9% demanava reforçar el paper de CDC. També cal destacar el 83'7% de partidaris de tenir un estat propi i el 97'6% que s'inclinava pel servei militar voluntari en contra de l'obligatori. En relació a l'objecció i la insubmissió, un 69'5% eren partidaris de l'objecció. Malgrat això, hi havia un 19'7% de la militància partidària de la insubmissió i un 10'8% del servei militar.²²²

Tornant al desenvolupament del Congrés, la crisi entre Pujol i Roca també fou evident al llarg dels tres dies, sobretot per l'absència d'aquest darrer a l'obertura i la clausura. Respecte a aquest fet, la JNC, a través del seu secretari general, Carles Campuzano, manifestà que no es podia pronunciar perquè aquest no era el debat de l'organització. Tanmateix, afegí que l'organització considerava que Roca havia de tornar a ser el secretari general de CDC, una declaració del tot òbvia, ja que el secretari general smentat del partit havia estat el màxim valedor de l'organització des de la seva creació.²²³

El malestar en el si de CDC també es féu evident en el fet que Miquel Roca no realitzà, com era costum, el discurs d'obertura del Congrés. Aquest cop anà a càrrec del cap de l'oposició a l'Ajuntament de Barcelona i diputat a les Corts espanyoles, Josep M.

²²¹ En el IV els homes eren el 72% i les dones el 28%, mentre que en el V els homes eren el 74% i les dones el 26%.

²²² FERNÁNDEZ, Sergi; SÀNCHEZ, Joan Ignasi, *Enquesta als delegats al VIIè Congrés de la Joventut Nacionalista de Catalunya*, Treball universitari: 1992, 46 pàg.

²²³ *El Punt*, 8-XI-1992.

Cullell. Aquest centrà el seu parlament en la crida a la unitat entorn de les files de CDC per afrontar l'ofensiva del nacionalisme espanyol contra Catalunya, sobretot de cara a les eleccions generals de l'any vinent. Tanmateix, Cullell, coneixedor de les propostes que sorgirien al llarg del Congrés, llençà un missatge de precaució cap als joves nacionalistes en relació al que estava previst presentar i discutir durant els següents dos dies, un avís clar sobre la proposta d'independència de Catalunya que havia de presentar l'organització.²²⁴

Les quatre ponències del Congrés foren “Nacionalisme”, “Compromís i participació en la democràcia”, “Llibertat, igualtat i solidaritat” i “Organització”. La primera fou la més polèmica per la lectura independentista que se'n podia extreure. Les discussions sobre el text s'allargaren unes quantes hores, finalment s'arribà a un pacte entre les tesis que donaven preeminència a la forma de les reivindicacions (en què s'exigí que l'independentisme fos explícit) i la ponència que defensava donar més força al contingut (d'aquí el sobrenom que atorgaren a la seva via: la via sobiranista).²²⁵

La JNC proposà la refundació de l'Estat com una nova base per les relacions entre Catalunya i Espanya i s'apel·là al model anterior a 1714. Per a dur a terme aquesta comesa, l'organització apuntà quatre elements bàsics que, conjuntament amb les funcions legislatives, executives i judicials, garantirien el control sobre el territori i l'exercici de la sobirania: la plena capacitat fiscal i financera; la competència exclusiva en matèria de seguretat i del manteniment de l'ordre; el control sobre les comunicacions i les infraestructures, i la representació exterior.²²⁶

Tot i que en aquesta ponència s'esmentava que «la independència és encara l'estatus juridico-polític que més garanteix a tota entitat nacional la capacitat de preservar la pròpia identitat, desenvolupar-se i governar-se», l'opció independentista quedà momentàniament aturada.²²⁷ Segons la JNC, l'estratègia, a curt i mig termini, era aconseguir el dret de l'autodeterminació, pas previ a la independència: «Centrar-se en les posicions més que en els interessos ens conduiria a debats i lluites ara estèrils i frustrants, mentre que posar l'accent en els interessos, ultra ser més eficaç com a mètode

²²⁴ *La Vanguardia*, 8-XI-1992.

²²⁵ El mateix dia de la finalització del Congrés va publicar-se una entrevista a Campuzano al diari *El Punt* on va afirmar, entre d'altres qüestions, que la independència no era prioritària per la JNC sinó que el principal objectiu de qualsevol nacionalista havia de ser la sobirania. *El Punt*, 8-XI-1992.

²²⁶ Ponències del VII Congrés de la Joventut Nacionalista de Catalunya. 1992, p.28-29.

²²⁷ *Ibidem*, p. 23.

de treball, situa el problema en els seus justos termes (clarificant-ne l'abast i suggerint-ne possibles solucions)».²²⁸

Per assolir la sobirania, la JNC es refermava en la reivindicació del principi d'autodeterminació «irrenunciable per essència i no limitable per cap norma de dret positiu», principi que considerava «susceptible a ser exercit i aplicat». La ponència també proposava l'inici d'un procés polític, democràtic i pacífic, que permetés decidir «quin grau de sobirania desitgem per a la nostra pàtria», procés que, segons l'organització, finalitzaria amb una consulta popular, tot i que abans s'hauria de realitzar una important tasca nacionalitzadora.²²⁹

La segona ponència plantejà un seguit de mesures per promoure la participació dels ciutadans en la vida pública més enllà dels comicis, de l'habitual relació entre la política i l'elector. La tercera ponència se centrà en els drets bàsics dels individus (dret a un treball i a un habitatge dignes), la igualtat d'oportunitats entre les persones, en especial les dones i la gent amb minusvalidesa, i la no discriminació sexual. També es féu referència al rebuig de la discriminació religiosa, per malaltia o drogodependència; la integració i solidaritat amb els col·lectius marginals i els immigrants extracomunitaris i la protecció de la gent gran i la infància. A la quarta i darrera ponència, es tractaren temes tan rellevants com el relleu generacional, la formació, l'acció social i institucional, el debat intern i el reforçament de l'estructura comarcal i de districte de l'organització, on va sorgir la possibilitat de forjar unitats de barri als districtes de Barcelona.²³⁰

De tots aquests aspectes, cal destacar el del relleu generacional, respecte al qual la JNC es comprometé a «desenvolupar una acció política que vigoritzi i dinamitzi l'acció, el discurs i l'estratègia de CDC des de la pròpia CDC». Tanmateix, aquesta sol·licitava clarament al partit la seva confiança amb més implicació i més capacitat de decisió de l'organització juvenil en el si de CDC: «Caldria anar augmentant la nostra participació a les estructures de CDC introduint-hi elements de debat, reflexió i dinamització. Així, cal un compromís de tota l'organització per aprofitar al màxim les representacions de la JNC als òrgans de govern de CDC que els actuals estatuts preveuen. Tot plegat, però i també, ha de ser assumit pel propi partit».²³¹

²²⁸ Ibidem, p. 24-25.

²²⁹ Ibidem, p. 25-26.

²³⁰ En aquesta ponència també va canviar-se substancialment l'articulat del Comitè d'Arbitratge i Disciplina perquè es considerava que l'anterior era inviable.

²³¹ Ponència "Organització" del VII Congrés de la Joventut Nacionalista de Catalunya. 1992, p. 1-2.

Una afirmació, aquesta darrera, gens improvisada i força influenciada per les disputes internes en el IX Congrés de CDC. Com podem veure la declaració de la JNC era un signe evident que l'organització pretenia realitzar un acostament al partit per tal de col·laborar més estretament amb aquest i, en especial, amb Jordi Pujol. Això no significa que la relació entre el president de la Generalitat i la JNC no hagués estat cordial, més aviat havia estat de respecte i d'admiració mútua. Malgrat tot, el grau de complicitat amb Miquel Roca, sobretot perquè aquest darrer havia estat el màxim mentor de l'organització juvenil des del 1976, no era el mateix que amb Pujol, el qual havia dedicat els seus esforços al govern de la Generalitat de Catalunya i no pas al partit.

La marxa provisional de Roca de la secretaria general de CDC deixà l'organització juvenil sense el seu màxim suport i, al mateix temps, en una posició que fins i tot li podia provocar una important pèrdua de pes específic dins de CDC. El relleu generacional i polític començava a ser discutit per un grup de joves que podien provenir o no de la JNC però que es caracteritzaven per ser més “pujolistes” que no pas “roquistes”. Aquest grup de partidaris de Jordi Pujol estava format, entre altres, pel seu fill Oriol Pujol, Joaquim Forn, Marc Puig, Jordi Martí, Germà Gordó, Xavier Martorell, David Madí, Francesc Homs, Àlex Bas, Brauli Duarte, David Coloma, Daniel Panyella i Jordi Cabré.²³²

Tornant al Congrés, totes les ponències foren aprovades per una àmplia majoria, amb l'excepció de la de “Nacionalisme”, que obtingué un 78% de vots favorables i la resta foren en blanc. Les disputes que hi havia a CDC no afectaren els partidaris de Miquel Roca ni els de Jordi Pujol: els dos candidats pels dos màxims càrrecs tornaren a sortir escollits; el “roquista” Feliu Guillaumes continuà sent president i el “pujolista” Carles Campuzano, secretari general. No obstant això, aquest darrer assolí el càrrec amb un 76%, fet que demostrava un cert vot de càstig arran d'un conjunt de discrepàncies i pressions produïdes per l'esmentada ponència.²³³ A més, Campuzano havia iniciat, com la JNC, un acostament polític més ferm cap al sector pujolista derivat dels canvis esmentats anteriorment.

---

²³² ÀLVARO, Francesc-Marc, *Ara sí que toca! Jordi Pujol, el pujolisme i els seus successors*, Edicions 62: Barcelona, 2003, p. 224.

²³³ Fins poc abans del Congrés va haver la incertesa de si Jaume Ciurana, secretari general adjunt, es presentaria com a candidat a President de la JNC. Finalment es va arribar a un acord perquè Ciurana fos membre del CEN de CDC.

El Congrés fou clausurat per Jordi Pujol, el qual no féu cap esment a Miquel Roca però sí que, implícitament, recordà al partit i a la JNC que ells eren el punt de referència i un instrument que havia de durar molt de temps, que no es podia trencar a la primera de canvi. Respecte al tema central del Congrés, l'independentisme, per Pujol el nacionalisme català era “doctrina, acció i sentiment” i perseguia com a objectiu l'enfortiment de l'entitat de Catalunya, un nacionalisme que no havia de significar un element de provocació sinó un instrument d'afirmació i de construcció.²³⁴

Els congressos de CDC (1981-1992)

El VI Congrés de CDC, celebrat els dies 30 de gener i 1 de febrer de 1981, fou molt rellevant per la JNC, la qual estigué representada per 30 membres (24 per la JNC i 6 per CDC) d'un total de 1.374 representants.²³⁵ Aquesta fou la primera ocasió en què el partit reconegué la formació com una organització autònoma. L'article 26 dels nous Estatuts de CDC esmentava tres punts que feien referència explícita a la JNC: «La JNC és l'organització de Joves de CDC i assumeix plenament el programa socio-econòmic del partit. La JNC és una organització autònoma, d'acord amb els seus propis Estatuts. Les relacions entre ambdues organitzacions seran d'estreta col·laboració organitzativa. CDC assegurarà la presència de representants de JNC en l'estructura política del partit. Tot militant de la JNC que ocupi en els òrgans de decisió de CDC haurà de pertànyer necessàriament al partit».²³⁶

Les negociacions amb el partit per tal d'aprovar les propostes presentades per la JNC foren punyents i, davant els constants inconvenients que trobà la JNC perquè s'acceptessin algunes de les seves esmenes, l'organització juvenil allargà algunes ponències de manera premeditada per tal que cada cop quedessin menys delegats de CDC a la ponència, fet que facilitava a l'organització juvenil poder aprovar les seves propostes. Tanmateix, el diputat al Congrés Macià Alavedra i Moner s'adonà de la jugada política i acordà amb la JNC que negociarien directament les esmenes amb Jordi

---

²³⁴ *La Vanguardia*, 9-XI-1992.

²³⁵ El Congrés va reforçar les federacions, les quals van haver de dotar-se d'un reglament de funcionament intern que havia de ser aprovat pel Consell Nacional. Els Estatuts també van especificar que els membres del CEN havien d'assumir diferents tasques. Per més informació sobre els congressos, al marge dels Estatuts del partit, vegeu: CALSINA, Miquel, «25 anys d'estructura organitzativa de Convergència Democràtica de Catalunya», a CULLA, Joan B. (coord.), *El pal de paller...*, *Op. cit.*, p. 217-247.

²³⁶ Estatuts de Convergència Democràtica de Catalunya. 1981, p. 12.

Pujol.²³⁷ Arran de la conversa amb el president Pujol, la JNC aconseguí fer un parlament, a través d'Enric Ticó, als delegats sobre els postulats de l'organització. En un moment de l'oratória de Ticó, diversos membres, sota la direcció de Josep M. Via i Redons, desplegaren una estelada immensa darrera seu, fet que provocà l'eufòria entre els assistents.²³⁸

Cal afegir, també, que durant el Congrés alguns membres històrics de CDC i la JNC reivindicaren que el partit es denominés PNC. La negativa de la cúpula dirigent del partit es mostrà a través del mateix Jordi Pujol, el qual expressà que «nuestra tarea ahora no es un problema de nombres, sino de recatalanizar Cataluña y de consolidar el Estatut».²³⁹ Malgrat que el partit es negava a crea el PNC, la relació entre la JNC i CDC s'enfortí amb el temps; a poc a poc l'organització juvenil augmentà la presència als òrgans d'organització de decisió del partit. N'és un exemple el pas d'1 a 7 membres al Consell Nacional de CDC i de diversos consellers de la JNC al Consell de CDC de Barcelona. A més a més, la JNC podia assistir de ple dret a les reunions de la Comissió Parlamentària de CDC.

El 1985 s'inicià amb el VII Congrés de CDC, entre l'11 i el 13 de gener. Es caracteritzà pel suport del partit a l'anomenada “Operació Roca” o “Operació reformista”, que significava la creació a nivell estatal de Partido Reformista Democrático (PRD); aquest projecte havia sorgit poc després de les eleccions generals de 1982 i que, com veurem més endavant, es convertí en realitat en els comicis generals de 1986. En aquest Congrés la JNC, present amb 65 delegats (40 per JNC i 25 per CDC), tenia per objectiu que no se sacrificués cap dels senyals d'identitat del nacionalisme que s'havien defensat a la ponència d'estratègia. Per això, calia esmenar totes les ponències, amb una atenció especial a la de l'Estatut perquè, segons ells, calia aconseguir una democratització més profunda del partit. Pel CEN de la JNC «calia demostrar a CDC qui som. No som els joves, els “crios” de CDC; sinó que tenim advocats, universitaris, etc... capaços de fer-hi una aportació seriosa».²⁴⁰

Un altre aspecte que sorgí en diverses reunions del CEN fou la idea de votar en contra o abstenir-se a l'informe de gestió del secretari general per delegació (Miquel Roca). Aquest aspecte suscità diverses discussions dins del CEN; finalment aquest

²³⁷ Entrevista a Joan Oliveras i Bagués, 10/07/08.

²³⁸ Entrevista a Enric Ticó i Buixadós, 11/08/08.

²³⁹ *La Vanguardia*, 1-II-1981, p. 12.

²⁴⁰ Acta de la reunió del CEN. 7-XI-1984.

acordà abstenir-se al mencionat informe.²⁴¹ Algunes d'aquestes propostes es presentaren directament a Roca, el qual adquirí el compromís d'eixugar el dèficit econòmic de la JNC i d'intentar aconseguir una altra secretària per a l'organització juvenil.²⁴² Aquesta reunió amb un petit grup dels membres del CEN també suscità discrepàncies entre els membres del CEN que no participaren a la reunió i es posà en dubte la idoneïtat d'alguns dels representants i de certs aspectes que s'havien acordat en la trobada mencionada. Finalment es decidí negociar les esmenes amb el secretari general de CDC.²⁴³

Tot i l'entesa, al llarg del Congrés es produïren algunes discrepàncies entre la formació juvenil i el partit, en bona mesura, per algunes demandes dels primers que finalment no foren enteses o acceptades pels dirigents de CDC. Per això, l'editorial del primer *Butlletí* de l'any serví per reivindicar el paper de la JNC davant dels seus líders:

«Molt se'ns ha parlat i se'n ha aconsellat –o ben al contrari se'ns ha criticat- sobre la viabilitat de ser radicals. Potser ja van sent hora que la JNC hi digui la seva, per què al cap i a la fi, som els subjectes actius de la qüestió. I perquè cal donar-li el sentit que es mereix doncs a força de parlar-ne tant, els mots radicals i radicalisme s'han desvirtuat. Si radical és estar compromès en aquesta lluita d'alliberament nacional de Catalunya, ho som. Si radical és l'esforç i la tenacitat de cada dia en la defensa i projecció dels nostres trets característics, ho som. Si radical és la lenta però ferma tasca de reconstrucció del nostre país, ho som. Si radical és l'acceptació de nous valors i aportacions de qualsevol tipus que enriqueixi el nostre patrimoni col·lectiu, ho som. Però si radical és acceptar cotes de renúncia en els nostres plantejaments i objectius, no ho som. Si radical és desunir en lloc d'unir, destruir en lloc d'aixecar, cridar en lloc de fer, o callar en lloc de denunciar, no ho som tampoc. Ensenyem que per ser radical cal abans ser exigents amb nosaltres mateixos. Fer bandera del testimonialisme o de la intransigència no és ser radical. Si la nostra ensenya estelada significa Catalunya i més llibertats, guiem els nostres passos amb fermesa però amb prudència cap enllà. Segur que no ens equivoquem».²⁴⁴

Un aspecte que ens confirma les afirmacions anteriors és l'informe de gestió de Ticó al final del seu mandat, un any després del Congrés mencionat: «El Congrés de CDC va estar una de les pedres de toc d'aquest CEN, calia afrontar-lo amb determinació: Així ho vam fer. Varem preparar una estratègia encaminada a una

²⁴¹ La votació va quedar amb 10 abstencions, 4 en contra i 2 vots a favor de l'informe de gestió.

²⁴² Acta de la reunió del CEN. 21-XI-1984.

²⁴³ Acta de la reunió del CEN. 19-XI-1984.

²⁴⁴ *Butlletí Intern*, Gener-febrer de 1985, núm. 2, p. 2.

participació important i a una modificació de les ponències descafeïnades. Els resultats cal qualificar-los d'excel·lents. Sinó, atents als textos finals de les ponències i a les intervencions. Destacant el fet històric d'una intervenció a l'informe del Secretari General. La presentació d'un text alternatiu, les múltiples esmenes, la seva negociació i les reunions prèvies de delegats i el posterior "semi" èxit electoral, són fets a destacar».²⁴⁵

Tot i les discrepàncies existents, el secretari general, Enric Ticó, mostrà la seva satisfacció quan els exsecretaris generals Ramon Camp i Joan Oliveras aconseguiren fer-se càrrec, respectivament, de la política municipal i de l'àrea de joventut del partit.²⁴⁶

Malgrat les tensions entre el partit i l'organització juvenil que acabem d'explicar, s'arribà al VIII Congrés de CDC, celebrat a Barcelona entre el 27 i 29 de gener de 1989, en un moment molt dolç per la formació nacionalista derivada de la important implantació territorial i la reedició del govern català.²⁴⁷ La JNC aportà 85 delegats, 40 per JNC i 45 per CDC, els quals presentaren més de cent esmenes a les diferents ponències. A més de tornar a intentar la fusió entre CDC i UDC, la JNC també proposà la idea de la reforma de l'Estatut, que els càrrecs públics del partit perdessin la condició de membres nats del Consell Nacional, l'equiparació del sistema de finançament català al sistema vigent al País Basc i la proposta que CDC participés de manera més notable en les organitzacions internacionals europees, o sia, que cerqués aliats per construir l'Europa del Pobles.²⁴⁸

El nou president de la JNC, Lluís Recoder, argumentava de la següent manera les propostes de la JNC: «Que CDC se implique más con las internacionales europeas clásicas. Convergencia no puede mantener por mucho más tiempo la ambigüedad en Europa. Sé que és una cuestión difícil porque la internacionales que hoy mandan en Europa son la socialista y la demócratacristiana y aunque los liberales sean la tercera fuerza no mandan demasiado. Nosotros no cuestionamos que se esté con los liberales pero consideramos que el partido debería discutir de forma profunda esta cuestión». Però pel que fa al tema de la fusió entre CDC i UDC exposava que: «consideramos que

²⁴⁵ Informe de gestió d'Enric Ticó. IV Congrés de la JNC a les Drassanes de Barcelona. 1986. p. 10.

²⁴⁶ *El Noticiero Universal*, 14-II-1985. El Congrés va finalitzar amb la reelecció de Ramon Trias Fargas com a president del partit, Jordi Pujol com a secretari general, Miquel Roca com a secretari general per delegació i Antoni Comas com a secretari d'organització.

²⁴⁷ Jordi Pujol va sortir escollit president del partit gràcies a la renúncia de Trias Fargas, mentre que Miquel Roca va passar a ser secretari general i Josep Caminal secretari d'organització.

²⁴⁸ DALMAU, Daniel, *La Joventut Nacionalista... Op. cit.*, p. 46.

la fusión sería adaptar a la realidad algo que ya existe en la mentalidad de muchos ciudadanos de Cataluña. Son muchos los que hoy no distinguen entre CDC y UDC, sino que hablan de CiU. Lo único que me sabe mal es que la gente de UDC se lo haya tomado como una “OPA hostil” cuando la intención no era esa».²⁴⁹

L'aleshores conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, Josep Miró i Ardèvol, presentà l'esmena de la reforma de l'Estatut i la JNC la de la fusió amb UDC.²⁵⁰ Totes dues propostes foren debatudes en comissió però no es votaren. En el cas de la JNC, el secretari general, Jordi Martí, argumentà que l'organització havia retirat l'esmena de fusió perquè tant Pujol com Roca eren partidaris de la unificació, però aquesta havia quedat aparcada perquè des de la formació democratacristiana no es veia amb bons ulls.²⁵¹ Pel que fa a l'esmena de la reforma de l'Estatut, s'arribà a un pacte entre els dirigents del partit i la JNC. El text original fou substancialment modificat, no obstant això, es podia interpretar que deixaven una petita escletxa de cara a una futura i possible reforma de l'Estatut.

Tot i que semblava que la situació interna de CDC i de la JNC s'havia tranquil·litzat, en el Congrés següent del partit tornaren a sorgir problemes interns. Durant el 16 i el 18 d'octubre de 1992 se celebrà a Barcelona el IX Congrés de CDC; hi assistiren 150 delegats de la JNC, dels quals 50 provenien de la JNC i 100 de CDC. El Congrés es desenvolupà en un clima força tens derivat de la no presentació de la candidatura de Miquel Roca com a secretari general del partit. Tot i que ja des del VI Congrés de CDC, el 1981, hi havia hagut diverses disputes entre Pujol i Roca, la crisi entre els dos líders s'aguditzà força durant aquest any.

A la primavera de 1992, a causa de les tensions que hi havia entre CDC i UDC, Roca demanà a Jordi Pujol que busqués un successor pel càrrec de secretari general de cara al Congrés següent. Miquel Roca ja havia avisat que deixaria el càrrec si no se solucionaven els problemes amb UDC i es definia el paper d'aquest darrer en la coalició; en aquest sentit, Roca era partidari de la fusió entre els partits. Tanmateix, Roca demanà a Pujol poder seguir controlant l'organització i les finances de CDC, però sembla que el líder del partit prometé a Miquel Roca que el nomenaria conseller en cap: Roca no ocupà mai cap dels dos càrrecs. Tot indica que les veritables discrepàncies

---

²⁴⁹ *La Vanguardia*, 15-I-1989.

²⁵⁰ Aquell mes el president del Consell Nacional Jaume Padrós va entrar com a diputat per la renúncia de Miró Ardèvol, fet que augmentava a tres els diputats de la JNC al Parlament.

²⁵¹ *Avui*, 29-I-1989.

provenien de la participació o no de CiU al govern espanyol, en què els dos protagonistes tenien parers diferents.

Aquest fet comportà que bona part de les esmenes que presentava la JNC s'acordessin abans del Congrés. La JNC adreçà els seus esforços especialment a les ponències de "Nacionalisme" (en què es demanava la incorporació del reconeixement del dret a l'autodeterminació), la d'"Organització" (en què s'introduïen els temes de Països Catalans i de medi ambient a la definició estatutària de CDC) i la d'"Estatuts" (en què contemplava la possibilitat d'una possible fusió amb altres forces polítiques i l'augment de 10 a 15 del nombre de representants de la JNC al Consell Nacional de CDC).

Després de dotze anys de la fundació de la JNC com a tal, l'organització s'institucionalitzà a tots els nivells del partit, tant en l'àmbit territorial com en el sectorial. L'article 26 dels Estatuts de CDC passà a dir que «CDC reconeix la JNC com l'organització política juvenil pròpia, mentre la JNC renuncia a la doble militància fora de l'àmbit de CDC».²⁵² A les votacions dels 40 consellers nacionals de CDC escollits directament pel Congrés, la JNC aconseguí obtenir tres representants: Maite Fandos, Carles Segura i Jordi Rodó, tots membres del CEN de la JNC.

Jordi Pujol i Josep Caminal sortiren reelegits com a president i secretari d'organització, respectivament, mentre que la plaça de secretari general quedà vacant, una situació que perdurà fins el 31 de gener de 1993, moment en què Roca tornà a ocupar la plaça després de ser escollit pel Consell Nacional de CDC. Malgrat tot, el redreçament intern no durà gaire ja que en el Consell Nacional de CDC del 6 de febrer de 1994 s'escollí Camp com a nou secretari d'organització. El juny de 1995 el Consell Nacional escollí l'esmentat Ramon Camp i Pere Esteve i Abad com a nous secretaris generals adjunts; tot això, aquest darrer fou escollit el 7 de gener de 1996 com a nou secretari general. Finalment, els canvis de reorganització del partit arribaren a la seva fi el 28 de gener de 1996 amb l'elecció de Felip Puig com a nou secretari d'organització.

Les Escoles d'Estiu (1983-1992)

L'Escola d'Estiu és, des del 1983, la cita anual de l'organització que serveix perquè els militants adquireixin un coneixement més ampli de la política a través del

---

²⁵² Els Estatuts aprovats al VII Congrés de la JNC a Lleida (1992) s'adaptaran al text aprovat al Congrés de CDC. Estatuts de Convergència Democràtica de Catalunya. Octubre de 1992, p. 22.

contacte amb diversos representants d'organitzacions, sindicats, especialistes en diversos camps de la societat i polítics, de dins i de fora del partit, entre d'altres. No obstant això, també ha servit perquè els mateixos militants de l'organització es coneguin millor i estableixin contactes polítics entre ells ja que és molt difícil que els assistents que no tenen representació política coincideixin o coneguin companys de formació d'altres poblacions.

Les trobades pràcticament sempre s'han realitzat el darrer cap de setmana de juliol o a principis d'agost, ja que és la darrera activitat del curs polític de l'organització abans de les vacances estiuenques. Tanmateix, l'Escola d'Estiu ha servit perquè els màxims dirigents del partit anunciessin alguna proposta política per després del descans de l'estiu o simplement per confrontar verbalment els diversos adversaris polítics, tant a nivell espanyol com català.

El juliol de 1983 s'organitzà la I Escola d'Estiu a la Molina, amb més de 140 membres, sota la direcció d'Antoni Rovira i Monjo. Els dos màxims objectius d'aquesta trobada eren la formació del jovent en l'àmbit del nacionalisme i l'aprofundiment en la consciència nacional: «La nostra intenció és que des d'una variada posició ideològica puguin contemplar-se molts aspectes i vessants de la nostra realitat nacional, i que això pugui ser un punt essencial de pertinença per a tota una generació de joves que el dia de demà –ja no gaire llunyà– lluitin i treballin per un país, per uns “Països”, amb unes condicions i perspectives molt més òptimes que llurs generacions precedents. [...] Creiem també, els qui estem tirant endavant aquesta Escola d'Estiu que caldria donar a tots aquests joves una petita visió de la problemàtica i actualitat de les nostres terres germanes del País Valencià, terres sovint oblidades pels valencians del nord. És a dir, ens sentiríem molt honorats que poguéssiu venir a donar-nos una conferència que parlés del passar, present i futur dels Països Catalans».²⁵³

A la primera edició de l'Escola es realitzaren notables activitats culturals com el col·loqui entre l'historiador, polític i advocat Josep Benet i Morell i l'historiador Fèlix Cucurull i Tey sobre la pel·lícula *La ciutat cremada*. També hi assistiren com a conferenciants Teresa Barenys de Lacha, Aïna Moll i Marqués i l'historiador Josep M. Ainaud de Lasarte. Es realitzaren visites a la tomba de Pompeu Fabra, a Prada de Conflent, i a l'Abadia de Sant Miquel de Cuixà.

---

²⁵³ Tríptic de la I Escola d'Estiu de la JNC. 1983.

La II Escola d'Estiu, 1984, també fou dirigida per Antoni Rovira. Aquest explicà, a través del tríptic informatiu, quines eren les raons per les quals s'havia creat la trobada d'aquell any: «El jove que sentia el nacionalisme, el jove que volia endinsar-se en el camp de l'acció política, el jove que es deleitava [*sic*] per qualsevol vessant de l'associacionisme juvenil, però estava mancat –generalment– d'una bona formació nacionalista o política, i també personal. I és evident que amb aquestes vacances és impossible de dur a termes una acció coherent i, sobretot eficaç. Els joves de la JNC tenim dos objectius: la participació en la política del país pels canals que se'ns ofereixen: la institucional, la del partit, etc., vocació que sempre ha existit. Però alhora no hem d'oblidar que el món juvenil català és molt més ampli i que són molts els sectors que no abracen el catalanisme o, ni tan sols, la llengua catalana. Aquí la JNC hi pot desenvolupar també el seu potencial: treballar en la formació de la conscienciació nacional dels joves, en llur arrelament al país, i en la defensa i lluita –posteriorment– dels nostres signes d'identitat i de la nostra personalitat nacional».²⁵⁴

L'Escola d'Estiu de 1985, la III, serví per mirar de teixir aliances polítiques amb el GEN; per això, el director de l'Escola i responsable de la col·laboració de les dues organitzacions fou el membre del GEN i de la JNC Joaquim Forn. L'acte d'inauguració anà a càrrec del secretari general Miquel Roca, el qual realitzà un parlament enfocat al paper del partit respecte a Europa i sobre la creació del PRD, un tema que ja havia apuntat a l'anterior Escola. Respecte a aquest darrer punt, el ponent exposà que: «El Partit Reformista ha d'anar sol a les eleccions. El nostre partit ha de recórrer a la seva pròpia força, ha d'utilitzar la seva pròpia identitat. Nosaltres estem oberts i acceptem l'entesa política al marge de processos electorals. En definitiva, el nostre partit és una opció que vol entendre's amb totes aquelles forces que vulguin coincidir al voltant del nostre programa perquè aquesta és l'exigència que ens imposa la defensa dels electors».²⁵⁵

La IV Escola, celebrada el 1986, es caracteritzà per un important debat polític sobre la possible reforma de l'Estatut; precisament el secretari general, Enric Ticó, afirmà que: «El Govern central intenta convertir-lo en paper mullat i s'entra constantment en conflictes de competències entre Madrid i el Govern autònom, ja que la constant que impera és una lectura restrictiva de les facultats que té Catalunya

---

²⁵⁴ *Ibidem*, p. 10.

²⁵⁵ *Avui*, 20-VII-1985.

d'autogovern». ²⁵⁶ De la V Escola d'Estiu (1987) cal destacar la xerrada de Miquel Roca sobre Europa en què el ponent exposà que «l'Europa dels estats ja no és defensable per a ningú. Per això Mitterrand, president del govern francès, ha proposat l'Europa dels ciutadans, una gran trampa per als nacionalismes. La vinculació del ciutadà tendeix a destruir la identitat nacional i té com a objectiu afirmar els estats existents». També advocà per una Europa «vertebrada al voltant dels fets lingüístics i culturals» i defensà per Catalunya un paper protagonista i exemplar en el procés d'articulació política que calia exercir fins el punt que Catalunya acabés esdevenint una circumscripció electoral europea. ²⁵⁷

La VI Escola d'Estiu (1988) tractà sobre l'estat de la nació i sobre l'aposta de la JNC pel dret a l'autodeterminació de Catalunya. ²⁵⁸ La novetat d'aquella escola fou la participació del Club JONEC (Joventut Nacionalista per l'Esport a Catalunya), creat per la mateixa JNC el 1987, amb l'objectiu clar de fomentar i practicar l'esport de lleure. La seva comesa principal residí en la preparació d'activitats esportives al llarg de diferents Escoles d'Estiu. ²⁵⁹ L'any següent, la VII Escola d'Estiu (1989) tractà diversos temes sobre els països de l'Est i la *perestroika*, el Japó i l'eix del Pacífic, l'estat d'Israel i Palestina, les grans migracions humanes, Llatinoamèrica, el procés d'alliberament del Sàhara Occidental, l'ecologia i el medi ambient, el desarmament i el treball de la joventut a Europa. ²⁶⁰

La VIII Escola d'Estiu (1990) féu referència a la caiguda del mur del Berlín i les seves conseqüències polítiques. En el tríptic de l'esdeveniment, el secretari general Carles Campuzano feia una atenció especial a què significava i significarien aquests esdeveniments en un futur no gaire llunyà: «Cal, per tant, que des de Catalunya, hi reflexionem. Els canvis de l'Est també ens afectaran a nosaltres econòmicament, políticament, culturalment. S'està configurant un nou terreny de joc que obligarà a un replantejament de moltes de les nostres actituds. I el que és encara més important: la construcció d'un model polític per a Europa on Catalunya tingui una presència com a tal, canviarà. En paral·lel a aquesta reflexió, els canvis de l'Est tenen per als nacionalistes demòcrates una especial transcendència. L'aparició d'unes tímides

²⁵⁶ *Diari de Girona*, 12-VIII-1986.

²⁵⁷ *El Correu del Maresme*, 3-VIII-1987.

²⁵⁸ *El Periódico*, 25-VII-1988. Per més informació vegeu: *Seguem*, núm. 24, Novembre-desembre de 1988, p. 9-13.

²⁵⁹ La Junta fundacional va estar formada per Oriol Marcé i Puig (president); Pere Martínez i Ammetller (vicepresident), Maite Fandos i Payà (secretari), Pere Carles Altés i Cuixart (vicesecretari) i Manel Alemany i Migó (tresorer).

²⁶⁰ *Diari de Girona*, 4-VIII-1989.

llibertats formals han fet aparèixer amb tota la seva força importants realitats nacionals durant molts anys amagades sota les estructures totalitàries dels estats del socialisme real».²⁶¹

La IX Escola d'Estiu, duta a terme el 1991, seguí tractant els canvis polítics que s'estaven produint al món, com la invasió d'Irak a Kuwait.²⁶² L'acte de cloenda anà a càrrec pel president de la Generalitat, el qual manifestà que volia negociar amb urgència una nova lectura de l'Estatut, una postura totalment contrària a la manifestada dies abans per Roca; aquest fet demostrava que les tensions entre aquest darrer i Pujol cada cop eren més evidents. Pel president de la Generalitat: «La cuestión autonómica no se ha resuelto bien se va haciendo cada vez más una lectura restrictiva, insuficiente, homogeneizadora y uniformizadora del Estatut. Y tal como se ha efectuado la reforma del Estado no se ha tomado en consideración la realidad nacional de Cataluña como hecho diferencial. [...] Con la actual aplicación del Estatut y con la estructura del Estado español tal como funciona no está suficientement assegurada nuestra identidad como pueblo ni está asegurada con plenitud la supervivencia de nuestra lengua, de nuestra cultura y de nuestra capacidad de construcción interna del país, además de darse las insuficiencias financiera y competencial».

En definitiva, per Jordi Pujol aplicació que s'estava duent a terme de l'Estatut no era suficient per defensar la identitat catalana i per això calia una revisió del text. Tanmateix, el president afegia que en la negociació d'una nova lectura estatutària calia tractar sis grans qüestions centrades en la llengua, la cultura, el finançament, el control del propi territori, el paper de Catalunya a la integració d'Espanya a Europa i els assumptes competencials.²⁶³

---

²⁶¹ Tríptic de la X Escola d'Estiu, 1990. Durant aquells dies es realitzaren un parell de xerrades sobre "Evolució històrica de l'Europa de l'Est" i la "Configuració d'una nova Europa", i una taula rodona sobre l'economia de l'Europa de l'Est. La xerrada de clausura de l'Escola va anar a càrrec de Miquel Roca, el qual va destacar la reafirmació dels valors del nacionalisme en la societat moderna. *La Vanguardia*, 6-VIII-1990.

²⁶² Tríptic de la IX Escola d'Estiu de la JNC. 1991. Coincidint amb l'Escola d'Estiu, la JNC va assistir a l'acte del Pi de les Tres Branques, una celebració que va finalitzar amb diversos enfrontaments entre les diferents organitzacions polítiques assistents. Tot va començar quan *skins* propers al MDT va realitzar diversos atacs contra membres de la JERC. L'endemà un membre d'ERC va pujar a l'estrada per dir que ningú d'aquesta formació realitzaria un parlament com a protesta pel succeït la nit anterior. Tot seguit membres del MDT van començar a insultar i a tirar objectes al portaveu republicà, i seguidament van començar a increpar als membres de les JERC i la JNC. Inicialment aquests respongueren les provocacions amb paraules, però finalment acabaren amb alguns enfrontaments físics. *La Vanguardia*, 22-VII-1991.

²⁶³ *La Vanguardia*, 5-VIII-1991.

La X Escola d'Estiu (1992) coincidí amb els Jocs Olímpics i amb la celebració dels deu anys d'organització de l'Escola. En aquesta edició s'abordà el tractat de Maastrich i la cimera de la Terra que es féu a Rio de Janeiro el mes anterior.²⁶⁴

La creació de la Fundació Barcelona i l'Associació Ciutadana Barcelona 2020

Tenint en compte que és impossible tenir un contacte assidu entre milers de persones, un dels aspectes que ha costat més, i encara costa, a la JNC, és el manteniment del contacte amb els seus exmilitants. Malgrat que la mateixa JNC ha vetllat en diverses ocasions per crear algun tipus d'òrgan per tal que els exmilitants es puguin retrobar o es coneguin, el resultat final no ha estat mai satisfactori. No obstant això, al marge de les amistats personals entre els membres d'una mateixa època, existeixen un parell d'associacions que han estat creades per exmembres de la JNC i que engloben militants de diversos anys. En són un exemple la Fundació Barcelona i l'Associació Ciutadana Barcelona 2020.

El 1989 els exmilitants Jaume Padrós, Joan Oliveras, Marcel Riera, Jordi Bonet, Joan Puigdollers, Jordi Espona, Josep M. Via i Antoni Gelonch crearen la Fundació Barcelona. Tal com diu actualment la seva pàgina web, la finalitat de la Fundació no és altra que «repensar els grans reptes del país i donar una dimensió adequada a allò que considerem els trets bàsics de la Catalunya del present i del futur. Ens sembla que cal, potser avui més que mai i des de la tradició plural del catalanisme, que existeixin veus que siguin capaces de fer diagnòstics, d'assenyalar fites i de dissenyar escenaris, amb voluntat d'independència respecte de les organitzacions polítiques existents, i que encarin els temes que, a escala global i local, condicionen i condicionaran el nostre present i el nostre futur col·lectius. [...] El nostre objectiu es, doncs, exercir un paper d'interlocució civil, en el sentit d'estimular i provocar la reacció necessària de la societat catalana davant dels reptes d'un horitzó ple de complexitats».

---

²⁶⁴ Tríptic de la X Escola d'Estiu, 1992. A la tradicional diada del Pi de les Tres Branques, molt marcat pels incidents de l'any anterior, la JNC i l'UJ juntament amb d'altres organitzacions polítiques van llegir un manifest on es remarcava que l'objectiu prioritari era que «Catalunya, com qualsevol altre poble, té el dret fonamental a la seva independència». També es va denunciar enèrgicament la persecució i empresonament dels catalans per les seves idees nacionalistes. Aquesta declaració entrava en contradicció amb la política que practicava CiU, fins i tot aquests van arribar a minimitzar les declaracions com a opinions personals de les respectives agrupacions locals. *Diari de Girona*, 21-VII-1992. Vegeu també: *La Vanguardia*, 19-VII-1992.

Per poder dur a terme aquesta tasca l'entitat realitza un conjunt d'activitats internes, formatives i lúdiques sobre aspectes que afecten Catalunya; en ocasions les opinions de l'entitat són públiques per tal d'aportar alguna cosa al debat social del país.²⁶⁵ Bona part del Consell Directiu està format per exmembres de la JNC i membres de CDC: Josep M. Via i Redons (president), Antoni Gelonch Viladegut (vicepresident), Jordi Espona i Casado (secretari i tresorer) i Joaquim Colominas i Ferran, M. Eugènia Cuenca i Valero, Albert Esteves Castro, Joan Franquesa i Cabanas, Ignasi Guardans i Cambó, Joan Oliveras i Bagués, Jaume Padrós i Selma, Carles Pazos Cabasés, Miquel Puig i Raposo, Enric Pujadas i Rovirosa, Lluís Recoder i Miralles i Joaquim Triadú i Vila-Abadal (vocals).

Tal com succeí amb la Fundació Barcelona, un grup d'antics militants de la JNC, majoritàriament provinents del grup de Joves de CDC, fundaren el 1990 l'Associació Ciutadania Barcelona 2020. El nom de l'entitat sorgí de l'aspiració del grup perquè Catalunya fos independent l'any 2020. El Comitè de Direcció actualment està format per Jordi Martí (president), Germà Gordó (director general), Carles del Pozo (tresorer) i Francesc Portella, Lydia Padró, Miquel Trilla i Xavier Martorell (vocals). Entre els seus socis hi destaquen personalitats com el vocal del Consell General del Poder Judicial Alfons López Tena, el professor de Teoria Econòmica de la Universitat de Barcelona i eurodiputat per CiU Ramon Tremosa i Balcells i el periodista, escriptor i advocat Jordi Cabré i Trias.

L'ideari fundacional de l'entitat és la defensa de la cultura i la llengua catalanes, des d'«una òptica convergents però oberta a d'altres sensibilitats». Les principals activitats realitzades per l'associació han estat, entre d'altres, campanyes de sensibilització sobre l'ús de la llengua, sopars-col·loqui i taules rodones i debats.²⁶⁶

Si parem atenció a les persones que conformen els dos grups, podem observar que totes dues entitats foren creades per alguns dels components de la JNC que participaren en el conflicte intern de la substitució del secretari general Jordi Martí. La Fundació Barcelona està formada per alguns dels membres opositors a Martí, mentre que l'Associació Ciutadania Barcelona 2020 està encapçalada pel mateix Jordi Martí i Germà Gordó, les dues persones que crearen el grup de joves de CDC a finals dels

²⁶⁵ La Fundació compta amb 50 patrons on hi ha diversos exmembres de la JNC. Vegeu: www.fundaciobarcelona.org i RECODER, Lluís; AIRA, Toni, *La llibertat com..., Op. cit.*, p. 42-43.

²⁶⁶ Actualment l'entitat té uns 60 socis i té la seva seu al carrer Leiva 2D.

vuitanta i principis dels noranta en disconformitat amb l'actitud dels dirigents de la JNC.

VIDA EXTERNA DE L'ORGANITZACIÓ

Les eleccions generals (1982-1989)

El 28 d'octubre de 1982 se celebraren eleccions generals. La proposta electoral de la Minoria Catalana, (nom que rebia la coalició parlamentària de CiU i ERC al Parlament de Catalunya) pel que fa als joves fou força minsa i genèrica: «L'augment constant de l'atur juvenil, la crisi universitària, el fracàs escolar, l'increment del consum de drogues, la situació de la marginació i la delinqüència juvenil requereixen una acció interrelacionada i coordinada dels diferents departaments ministerials».²⁶⁷

La JNC demanava, entre altres aspectes, la tramitació d'una llei d'autonomia universitària que modernitzés l'ensenyament superior, que facilités a la universitat l'autonomia que prescrivia la Constitució i que respectés les competències que l'Estatut atorgava; la tramitació d'una llei sobre el foment i la promoció de la recerca científica i tecnològica que la impulsés decisivament, tenint en compte les competències que els estatuts reconeixen a les comunitats autònomes; la creació de nous centres d'INEF i de formació de monitors i entrenadors esportius; la derogació del Decret relatiu a l'organització i la participació en competicions internacionals; la defensa de la candidatura de Barcelona com a seu dels Jocs Olímpics de 1992; agilitzar i augmentar la política de beques per la creació literària i artística; subvencionar els grups d'arrel popular o folklòrica; la promoció de nous festivals de música i teatre a les ciutats on no se'n celebressin i cobrir en diverses etapes l'ensenyament de música, de ballet o d'arts plàstiques a l'escola.²⁶⁸

---

²⁶⁷ Des de CiU s'esmentava que es promouria una política que facilités l'enfortiment de les Direccions Generals de Joventut de les respectives comunitats autònomes i es potenciarien els intercanvis juvenils i les relacions entre els joves de tot l'Estat, i així com les possibilitats de la seva presència internacional. També s'afegia que es realitzaria una política per potenciar les associacions juvenils atorgant subvencions, millorant el seu equipament i ajudant les seves iniciatives. Des del programa polític de la Minoria Catalana també s'incidí en l'atur juvenil amb mesures per crear llocs de treball per a joves. Arxiu de Convergència Democràtica de Catalunya (Ara en endavant ACDC), *Anar per feina a Madrid. Què farem?. Les 104 preguntes de Convergència i Unió per a modernitzar l'Estat*. Eleccions generals 1982, p. 55. Minoria Catalana és el nom que va adoptar el grup parlamentari de CiU al Congrés dels Diputats durant el període 1979-1982.

²⁶⁸ AJNC. Programa electoral de la JNC i CiU en el tema de joventut. 1982.

En aquestes eleccions generals, la JNC estigué representada a la llista de CiU pel secretari general Joan Oliveras amb el número 15. Aquest apareixia, amb altres joves, en un dels cartells electorals al costat de Miquel Roca sota el lema “Per la joventut, per Catalunya. La Joventut Nacionalista de Catalunya també votarà CONVERGÈNCIA I UNIÓ”.²⁶⁹ La presència d’Oliveras a la llista condicionà que li fessin una entrevista per la revista de la JNC en què, entre altres aspectes, li preguntaven per dos temes importants per l’organització: l’atur juvenil i el servei militar. Pel que fa al primer, l’entrevistat apuntava una solució possible: «Podrien anar des de la creació de cooperatives juvenils fins a aportacions estatals a les empreses que dediquin una part dels seus llocs de treball als joves», mentre que en referència al tema militar explicava que «defensarem què es faci a la regió militar d’origen. Cal fer entendre que no es pot separar el jove dels seu entorn familiar, social i cultural, ja que només s’aconsegueix una desconexió de la societat i no pas una major inserció en la dinàmica militar».²⁷⁰

El PSOE obtingué la majoria absoluta al Congrés i al Senat amb 202 diputats, la segona força passà a ser AP (Alianza Popular) amb 106 escons, mentre que CiU i UCD aconseguiren 12 escons cadascun. El PCE obtingué uns resultats pèssims a causa de la seva escissió i només obtingué 4 diputats. A Catalunya guanyà el PSC, que vencé a totes les províncies menys a Girona, i darrera seu quedà CiU, a una distància considerable. D’aquesta manera es confirmava el que hem apuntat al capítol anterior sobre el vot dual dependent del tipus d’eleccions.²⁷¹

Els comicis de 1986 eren un objectiu des de feia molt de temps per a CiU i la JNC.²⁷² Pocs mesos després del III Congrés de l’organització juvenil, el seu president, Raimon Gusi, realitzà un seguit de reflexions i propostes per les futures eleccions. Uns comicis que, segons aquest, havien de significar la caiguda política del PSOE del govern espanyol. Tanmateix, perquè això fos possible, els militants de la JNC havien d’estar a l’alçada de les circumstàncies:

²⁶⁹ El subratllat i les majúscules són originals del cartell.

²⁷⁰ *Seguem*, Octubre de 1982, *Op. cit.*, p. 19-20.

²⁷¹ Vegeu: CANALS, Ramon M.; VALLÉS, Josep M. i VIRÓS, Rosa, «Las elecciones legislativas de 1982 en Cataluña», a *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, núm. 28, 1984, p. 208.

²⁷² Entre 1982-1986 el govern del PSOE es va caracteritzar, entre altres aspectes, per aprovar els Estatuts d’Autonomia que encara restaven pendents (Extremadura, Balears, Madrid i Castella i Lleó); dotar a les comunitat autònomes dels mitjans humans, tècnics i financers per impulsar una reforma real del procés d’autogovern i desenvolupar els traspasos de competències a les comunitats autònomes. Respecte a aquest darrer punt, el PSOE va tenir moltes dificultats i enfrontaments amb CiU i el PNB, els quals van recórrer al Tribunal Constitucional perquè no estaven d’acord amb l’oferta del govern central. Per més informació vegeu: MARÍN ARCE, José María, «La época socialista (1982-1996)», a NAVAJAS ZUBELDIA, Carlos (editor). *Actas del III Simposio de Historia Actual*, 26-28 de octubre de 2000, Vol. I, Gobierno de La Rioja-Instituto de Estudios Riojanos: Logroño, 2002, p. 130.

«El govern de l'Estat espanyol està regit per una homes que provenen d'un partit –el PSOE- centralista fins el moll dels ossos. Uns homes que no entendran mai la nostra voluntat d'adquirir gradualment i amb fermesa cotes més altes d'autonomia i autogovern. Per tant, la nostra feina, si realment la volem fer sense abdicar dels nostres objectius, serà difícil i costosa. Aquest fet, però, no ha de desanimar-nos sinó esdevenir un revulsiu per tal d'incorporar al combat nacional una joventut conscient i activa capaç d'ésser la punta de llança d'un poble que vol retrobar-se amb si mateix. En aquest sentit, hem de contribuir, en la mesura de les nostres possibilitats, a fer fora del govern de l'Estat als homes del PSOE, objectiu que hauríem d'aconseguir ja al 1986. La substitució d'aquests homes per altres més respectuosos amb l'estructuració autonòmica de l'estat es fa imprescindible. Abans, però, haurem d'haver complert el repte que tenim plantejat: esdevenir una bona escola de patriotes, el millor canal de participació dels joves catalans i l'avantguarda política del moviment nacionalista».²⁷³

El que acabaria sent candidat de la JNC al Congrés dels Diputats Lluís Recoder també realitzà una sèrie de reflexions sobre la difícil situació política i social que estava vivint el govern:

«Tornem-hi. La roda del temps no para de girar i els tombs del present continuen essent espectaculars. La societat sembla ser un espectador de tots els esdeveniments. Hi ha la sensació d'un cert allunyament entre la societat política (governants) i societat civil (governants). S'ha desnaturalitzat la política? Ha perdut el seu encís? La gent recela dels polítics i creu que cada cop menys en possibles solucions. No hi ha tant interès com fa una anys i molts anhels i esperances semblen marcits. I d'això en té la culpa tothom. És evident que una certa grisor i mediocritat és present en la política catalana i espanyola. Els socialistes no han sabut com fer-s'ho per evitar el trist espectacle que ha suposat el tema del Referèndum enlloc de lluitar per l'acompliment de les moltíssimes promeses al poble. L'atur continua augmentat i és una sivella que va estrenyent-nos a tots. I on és el famós Estat de les Autonomies, paladí de les llibertats individuals i col·lectives? Tampoc s'ha produït una profunda renovació d'alguns sectors de l'administració i la justícia espanyoles ni s'han adoptat les mesures polítiques necessàries per aturar el fenomen de la violència a Euskadi. I no parlem de la tortura. A Catalunya, les perspectives no és que siguin massa falagueres. La nostra preuada autonomia és en perill permanent, l'ofegament econòmic menat pel govern central va produint els seus efectes».²⁷⁴

---

²⁷³ *Seguem*, 3 època, núm. 2, Setembre-octubre de 1984, p. 12.

²⁷⁴ *Seguem*, 3 època, núm. 15, Març-abril-maig de 1986, p. 1.

Tant Gusi com Recoder foren els encarregats d'expressar les idees de la JNC ja que tots dos optaven a ser el primer candidat de l'organització juvenil a les llistes de CiU al Congrés. Gusi comptava amb el fet de ser el president de l'organització, mentre que Recoder tenia el suport d'Oliveras i de Miquel Roca. La candidatura d'aquest darrer, amb un important prestigi en el si de l'organització, havia sorgit després que el candidat inicial, Joan Oliveras, renunciés per motius laborals. La votació dels dos candidats donà com a vencedor Lluís Recoder.²⁷⁵

Les propostes electorals de l'organització juvenil, en sintonia amb les del partit, es fonamentaren en l'ampliació, a curt termini, del marc estatutari del moment, la interpretació àmplia de les normes reguladores del finançament autonòmic i la projecció de la realitat nacional de Catalunya a l'estranger. En el camp de la cultura es demanava la desaparició del ministeri de cultura, que s'atorguessin beneficis fiscals a les empreses que fomentessin la cultura i que es fomentés del mecenatge en la creació artística i literària. A l'àmbit esportiu es volia potenciar la distribució a de les comunitats autònomes dels recursos procedents de les travesses, la creació de nous centres de l'INEF, la incentivació fiscal a la inversió en instal·lacions esportives i el mecenatge esportiu, la presència primordial de la llengua i la personalitat catalanes en els Jocs Olímpics del 92 i el suport a la candidatura de Barcelona, la creació a Catalunya d'un circuit internacional permanent de motor i la potenciació de les diverses seleccions nacionals de l'Estat espanyol.

Pel que fa a l'associacionisme, es volia fomentar les mesures fiscals que afavorissin l'associacionisme juvenil i el seu mecenatge, la legalització d'associacions reduïnt-ne les exigències, l'enfortiment de les Direccions Generals de Joventut de les comunitats autònomes i els intercanvis juvenils amb l'estranger. Un altre tema que la JNC tractà fou el del medi ambient, de manera que es proposava l'ús racional del sòl, la protecció de l'ambient atmosfèric, dels recursos naturals, de la fauna i flora, i la potenciació de noves fonts d'energia natural. Les darreres propostes de la JNC foren l'accés dels joves a un habitatge digne a partir dels habitatges de protecció oficial i de promoció pública, i la modificació de la llei de reclutament del servei militar.²⁷⁶

²⁷⁵ RECODER, Lluís; AIRA, Toni (ed.) *La llibertat com...*, *Op. cit.*, p. 33.

²⁷⁶ *Seguem*, 3 època, núm. 16. Juny de 1986, p. 14. A l'apartat de joventut del programa electoral de CiU, la formació nacionalista esmentava que un dels principals objectius del Govern de la Generalitat respecte a aquest àmbit seria la superació de la marginació del jove en les possibilitats d'accés a un lloc de treball. Per això, des del Govern es posarien en marxa tots els mecanismes i ajuts per a «la contractació laboral i la formació dels joves; la modificació parcial de la Llei de Reclutament del Servei Militar per tal d'introduir noves figures de pròrroga i exempció segons la situació familiar, laboral i acadèmica dels

Des del punt de vista del partit, CiU potencià el PRD, dirigit per Miquel Roca, tot i que mai el considerà com un projecte propi sinó del mateix Roca.²⁷⁷ Aquest, conjuntament amb antics dirigents de la desapareguda UCD, amb Unió Mallorquina, Coalición Galega, el Partido Demócrata Liberal (de l'advocat Antonio Garrigues Walker) i alguns independents intentaren aglutinar els electors d'UCD amb l'objectiu de reconstruir l'espai polític del centre, una comesa que, salvant les distàncies i la situació política del moment, ja havia intentat l'advocat i líder de la Lliga Regionalista Francesc Cambó i Batlle el 1931 amb el Centro Constitucional.²⁷⁸ El fracàs del PRD (no aconseguí cap diputat) fou absolut, en part perquè el líder de la formació, Roca, no apareixia com a cap de llista del PDR sinó que encapçalava la candidatura de CiU.

Tot i l'arriscada aposta de Miquel Roca i CDC, la JNC des de l'editorial del *Seguem* recolzà la figura del secretari general del partit i aprofità per explicar perquè consideraven pertinent donar suport a l'“aventura” política estatal:

«Catalunya es troba des de fa temps en un cert alentiment, en un punt de vista autonòmic. Si ens ho mirem des d'una òptica nacionalista, les poques llibertats nacionals que ens atorga l'Estatut ja són a les nostres mans una vegada acomplerts la majoria dels traspassos de competències. Tanmateix, som lluny d'una satisfactòria normalitat político-nacional, i no sols per les eines que encara no tenim, sinó per la silent quan no descarada pressió i laminació que dia rere l'Estat espanyol –i els partits estatalistes– estan exercint sobre Catalunya. Davant d'això queden dues alternatives, les dues molt legítimes en tant que vulguin defensar els interessos del poble català. Per una banda, resistir-se a l'acció constant de l'Estat i lluitar contra ella amb tots els elements que un Estat de dret permet, i que són molts. El perill és que la força de l'administració central és sovint superior a la resposta que Catalunya pot donar, malgrat la tasca creadora i constructiva de les nostres institucions, la pressió i mobilització populars (en ocasions, però molt determinades) i la denúncia política que mai no s'ha deixat de fer.

---

joves; la Llei d'Objecció de Consciència». Segons la formació nacionalista, durant el primer any de legislatura es modificaria la normativa per tal de reduir la durada del Servei civil substitutori; regionalitzar-ne la presentació; reformar la normativa i els tràmits actuals que atempten contra la intimitat de la persona i la seva consciència i facilitar la prestació del servei dels objectors en entitats no governamentals. També es mencionava que es revisaria la legislació en matèria d'associacionisme per tal d'eliminar les dificultats i obstacles per les iniciatives associatives juvenils: «Aquestes entitats, quan no tinguin finalitat lucrativa, gaudiran d'avantatges econòmics i fiscals; es resituarà l'actuació del *Consejo Nacional de la Juventud* vinculant-lo directament a la Presidència del Govern i adequant-lo a la configuració de l'estat autonòmic, a fi que sigui un instrument de suport de les actuacions de les Comunitats Autònomes en matèria de joventut (col·laborant en les seves iniciatives, respectant-ne les competències i evitant duplicitats)». Vegeu: “Un aire nou al govern!”. Programa de Convergència i Unió. 1986, p. 107-109.

²⁷⁷ Jordi Pujol havia donat públicament el seu suport a l'“Operació Roca” en el Consell Nacional de CDC celebrat el 13 de maig de 1984.

²⁷⁸ MOLAS, Isidre, *El catalanismo hegemónico. Cambó y el Centro Constitucional*, Barcelona, 1972.

L'altra opció és la de transformar aquest Estat, aquest aparell administratiu uniformista i centralitzador per la via de la participació en el govern espanyol i fins i tot, en l'aspiració governar-lo. D'antuvi aquesta estratègia és difícil, i més que pel nostre escepticisme i reticència ho és per l'escleròtica dinàmica hispana de malfiar-se d'una solució que vingui de la perifèria. Malgrat tot, l'oferta és engrescadora. Treballar per una modernització i europeïtzació de l'Estat, lluitar perquè la mentalitat catalana de progrés i llibertat penetri i qualli en àmplies capes de la societat espanyola, maldar perquè un nacionalista –catalanista, com li agrada definir-se- de la talla de Miquel Roca i Junyent pugui fer possible els anhels de progrés i benestar que els espanyols desitgen amb les aspiracions de pau i llibertat que també desitgen els catalans».²⁷⁹

Les eleccions es dugueren a terme el 22 de juny de 1986; malgrat que el PSOE perdé un milió de vots, repetí la victòria electoral de feia quatre anys i, al mateix temps, revalidà la majoria absoluta amb 184 diputats. AP quedà com a segona força política, amb 105 diputats. El Centro Democrático i Social (CDS) aprofità de la desaparició d'UCD, el 1983, i recollí part dels seus vots, permetent que Adolfo Suárez obtingués uns excel·lents resultats amb 19 diputats (el 1982 aquesta formació només en tenia 2) i passà a ser la tercera força política del país. Darrera seu quedà ben a prop CiU amb 18 diputats, mentre que Izquierda Unida (IU) només n'obtingué 7. El PSUC obtingué un sol diputat i ERC perdé la representació en el Congrés.

Els bons resultats de CiU atorgaren l'acta de diputat a Lluís Recoder; la seva presència al Congrés dels Diputats comportà que els objectius i les demandes polítiques de la JNC ara també ho fossin de CiU.

El 29 d'octubre de 1989 fou la data escollida per tornar a celebrar eleccions generals, uns comicis que foren tràgics donat que Ramon Trias Fargas morí d'un atac de cor, el 22 d'octubre, mentre participava en un míting polític al Masnou. La JNC repetí candidat amb el seu president Lluís Recoder, el qual anà en una destacada novena posició, ja que havia realitzat un excel·lent treball a l'aconseguir un canvi general en la concepció del servei militar obligatori i en aspectes concrets dels desenvolupament del servei militar que afectaven directament els diversos col·lectius implicats, com ara els mateixos joves i les seves famílies.²⁸⁰

²⁷⁹ *Seguem*, 3 època, núm. 16, juny de 1986, p. 1.

²⁸⁰ Per a més informació vegeu el programa de la tasca realitzada per la Minoria Catalana (CiU) durant la legislatura 1986-1989, p. 314-322. En el programa electoral de CiU la JNC va incorporar sis grans idees que feien referència als interessos dels joves: «La substitució progressiva del servei militar per adoptar un sistema de servei militar dins el marc d'un exèrcit professional; l'elaboració d'una llei general del medi ambient que fixi criteris i bases de treball; l'homologació de moltes carreres, el reciclatge i formació de professorat, incloure una segona llengua estrangera a l'ensenyament, crear una llei d'accés a les universitats; la creació d'un pla d'ocupació juvenil; reducció de les taxes de l'atur mitjançant el foment de

L'organització edità un llibret petit, de trenta-una pàgines, on s'explicaven totes les propostes de l'organització. En el text introductori, anònim però escrit pel mateix Recoder, s'esmentava que: «Les nostres propostes –que volem que siguin compartides per la majoria dels joves catalans- tenen com a nord l'afirmació del caràcter nacional del nostre poble, la defensa de la seva personalitat, i la voluntat transformadora de la societat en un sentit de progrés i llibertat. En la defensa del progrés, de la llibertat, i del poder polític que Catalunya i al qual hi té dret, la veu dels joves nacionalistes continuarà fent-se sentir amb força i tossuderia».²⁸¹

Els comicis els guanyà, altre cop, el PSOE amb 175 diputats, fet que li permeté conservar la majoria absoluta. La segona força fou el renovat Partit Popular (PP) amb 107 escons, mentre que la tercera formació política fou CiU amb 18 diputats. Darrera de la formació nacionalista quedaren, molt a prop, IU amb 17 i el CDS amb 14. Per CiU i la JNC aquests foren uns bons resultats, ja que la consolidació del nombre de diputats comportà que el candidat de la JNC Lluís Recoder revalidés la seva acta de diputat a les Corts espanyoles.²⁸²

Les eleccions al Parlament (1980-1992)

Poc abans dels comicis al Parlament de Catalunya de 1980, el membre del CEN Joan Oliveras escrigué a la publicació *Convergència Democràtica* per mirar d'explicar la causa de la poca participació dels joves a les eleccions, fossin quines fossin, i, al mateix temps, trobar-hi una solució:

«El jove, avui, no disposa de cap eina de participació efectiva en la reconstrucció del país que el representi i li permeti accedir a nivells de responsabilitat i decisió marcats per la transcendència dels seus fruits. Això, és evident, provoca desencís i inhibició, i un cert sentiment d'imptència envers la seva específica i ampla problemàtica aparentment irresoluble. Aquesta situació, que ha arribat a un punt de gravetat considerable, no ha trobat

---

contractes en pràctiques i formació, i donar a l'estudiant una orientació professional; respecte al tema de l'habitatge demanen un increment en la desgravació fiscal, unes línies especials de crèdit per a l'adquisició d'un habitatge o bé per a la rehabilitació i un pla quadriennal per fomentar la construcció més habitatges i la defensa de la identitat de Catalunya». *Regió 7*, 16-X-1989. Vegeu també l'entrevista a Miquel Roca a: *Seguem*, núm. 26, Octubre de 1989, p. 2-5 i a Lluís Recoder al mateix exemplar, de la p. 11 a la 14.

²⁸¹ «La Força dels Joves». Programa de la JNC, 1989, p. 3.

²⁸² En aquestes eleccions la intenció de vot per part dels joves catalans va ser el següent: PSC-PSOE (16'4%), CiU (13'8%), IC (7'6%), PP (3'6%) i ERC (3'3%). Vegeu: SERRANO, Jordi (dir.); SAMPERE, David (coord.) i MARTÍN, Gemma, *Joves i participació a Catalunya*, *Op. cit.*, p. 335.

políticament cap solució adequada. [...] Només una cosa i ben senzilla: que puguin sentir-se'n coprotagonistes. I que les previsions pre-electorals puguin assegurar un coprotagonisme que no s'aturi al termini de la campanya electoral, sinó que perduri en la composició d'aquest Parlament. Això no vol dir altra cosa que la participació real dels joves i l'elaboració d'uns missatges i compromisos de govern des de la perspectiva del món juvenil, que també hi vagin destinats i enfocats, i, per altra banda, i amb la mateixa importància, amb la legítima representació dels joves a través de joves en el futur Parlament català».²⁸³

En el primer programa electoral pels comicis al Parlament de Catalunya de les encara JCDC, el segon de la seva història, l'organització es definia com a una organització que podia fer partícis els joves en el procés de reconstrucció nacional:

«La JNC és una organització política juvenil que vol englobar en el seu sí, a tots els joves nacionalistes per tal de bastir una eina, la qual ens ha de permetre, als joves, inserir-nos decisòriament [*sic*] en el procés de reconstrucció Nacional que ara amb el Parlament prendrà caràcter de realitat. [...] Els joves ens trobem abocats a una angoixosa manca d'horitzons, que no ens permet de fer plantejaments de futur, i ens condueix a uns altres de marginalitat aclaparadora. Precisament aquesta és la raó per la qual molts joves hem concebut la idea de la Joventut Nacionalista de Catalunya, a través de la qual volem configurar una eina essencial per tal que els mateixos joves puguem arribar a inserir-nos en el procés de reconstrucció nacional. [...] La Joventut Nacionalista de Catalunya vol ser aquesta organització: forta, eficaç i capaç de sintetitzar el pensament d'un ampli sector dels joves, amb un horitzó: la consecució d'una Catalunya sobirana, on els joves puguin gaudir d'una ciutadania de primer ordre».²⁸⁴

Els principals temes que s'exposaren en el programa electoral foren l'ensenyament, l'atur juvenil, el servei militar obligatori i l'objecció de consciència, l'ambient rural i jove, la política d'esplai, els mitjans de comunicació de masses, la delinqüència i la protecció de menors, i l'administració pública. Possiblement els tres aspectes més rellevants foren l'ensenyament, l'atur juvenil i el servei militar obligatori. Respecte al primer, les JCDC defensaven «una escola pública, catalana i democràtica, i basada en el respecte a la pluralitat d'opció i la llibertat d'ensenyament»; també reclamaven l'escolarització gratuïta i obligatòria per a tots els infants, exigien al nou Parlament l'elaboració d'una llei de centres docents no universitaris, i rebutjaven el

---

²⁸³ *Convergència Democràtica*, núm. 2, 31-I-1980, p. 15.

²⁸⁴ AJNC. «Aixequem Catalunya!! Els joves!!!». Programa de govern de Convergència i Unió. 1980.

sistema de trasllat de mestres, aleshores vigent, fora de la seva comunitat i el projecte d'autonomia universitària de la UCD.

Pel que fa al segon tema, proposaven l'adequació de la legislació per afavorir els treballadors joves; la creació d'un servei d'orientació professional adequat que respongués als coneixements, aptituds físiques i intel·lectuals i a la situació de la borsa de treball; i la creació d'un sistema de col·locació íntimament relacionat amb l'orientació professional per tal de crear borses de treball eficients en què tots els joves que busquessin feina s'hi poguessin inscriure. Respecte al tema del servei militar i l'objecció de consciència, aquesta fou una de les principals lluites de les JCDC-JNC al llarg dels primers anys d'existència. Les JCDC defensaven que els joves catalans poguessin realitzar el servei militar i l'objecció de consciència a Catalunya.

La força política de les JCDC a CDC encara era molt minsa; en són un exemple les escasses possibilitats que més d'un membre de les JCDC sortís escollit i la retirada de la bandera estelada del cartell electoral de l'organització juvenil, fet que obligà a repetir el pòster sense el símbol independentista. L'explicació que donà CDC fou que els enemics polítics utilitzarien l'estelada per donar una imatge de radicalisme del partit que no tenia.²⁸⁵ Com hem esmentat anteriorment, l'aparició de qualsevol símbol independentista sempre fou vist pel partit, almenys fins el 1993, com un problema potencial a causa de les diferents sensibilitats polítiques que hi havia al si de CDC i, sobretot, perquè el partit no era receptiu a aquesta proposta.

Tornem a les eleccions pròpiament. Inicialment es presentaren 15 candidatures per anar a les llistes de CiU.²⁸⁶ D'aquestes, l'organització juvenil només n'escollí quatre, totes de la circumscripció de Barcelona. Finalment els escollits foren Ramon Camp (15), Joan Oliveras (34), Joan Tarrida (54) i Pere Martínez (72).

El 20 de març de 1980 es dugueren a terme eleccions al Parlament de Catalunya. Contra tot pronòstic la força guanyadora a les quatre circumscripcions fou CiU, amb un 27'7% dels vots i 43 diputats; aquest creixement es fonamentà, sobretot, per la captació del vot de centre i de dretes representat per UCD i AP. Darrera de la formació catalanista s'hi situà el PSC-PSOE amb 33 escons. La tercera força parlamentària fou el PSUC amb 25 diputats, mentre que CC-UCD i ERC quedaren relegats amb 18 i amb 14 parlamentaris, respectivament. El triomf de CiU per majoria simple significà que el cap

---

²⁸⁵ Entrevista a Pere Martínez i Ametller, 31/07/09.

²⁸⁶ La distribució es realitzà de la següent manera: un a Girona, un a Lleida, tres a Tarragona i deu a Barcelona.

de llista, Jordi Pujol, necessitava el suport d'altres formacions polítiques. Finalment, ERC i UCD votaren a favor de Pujol perquè aquest pogués ser investit com a president de la Generalitat de Catalunya.²⁸⁷ L'obtenció de 43 diputats permeté que el secretari general de les JCDC, Ramon Camp, sortís escollit com a diputat del Parlament de Catalunya.

Alguns politòlegs han argumentat la inesperada victòria de CiU en base a les constants fluctuacions de vot per part dels anomenats electors "duals", fenomen que es produeix a Catalunya en funció dels comicis. En el cas català, un dels motius pels quals els votants es decanten pel PSOE a les generals espanyoles i per CiU a les autonòmiques catalanes és perquè opten per un repartiment de poder; un nombre important de votants considera que la divisió de poder produeix que els dos partits majoritaris es controlin mútuament, que garanteix un funcionament més bo del sistema polític i, al mateix temps, genera una oposició més activa.²⁸⁸ Tanmateix, sembla que el factor de l'abstenció, 38'6%, també influí notablement en el resultat final de les eleccions. Aquest comportament, l'abstenció, el pogueren haver provocat diversos factors, com ara que aquelles eren les quartes eleccions en un any i les setenes en només tres o que hi havia un desencís important desencís cap a la política a causa de la crisi econòmica que es vivia en aquells moments.

Les segones eleccions a la Generalitat de Catalunya se celebraren el 29 d'abril de 1984. La JNC elaborà un tríptic amb el lema "El nostre país, Catalunya. El nostre vot, Convergència i Unió", en què es repassaven els projectes juvenils on la Generalitat havia realitzat més aportacions, mentre que també s'esmentaven les principals propostes de cara als següents quatre anys: «Potenciar la creativitat cultural dels joves; el potenciar l'any internacional de la joventut; impulsar l'esport a tots els estaments de la societat, proposar iniciatives legislatives referents a temes com la regulació que condemni amb més contundència el tràfic i comercialització de la droga, el desenvolupament de mesures que afavoreixin la contractació de joves en atur, la potenciació d'una política al servei de la participació juvenil, l'enfortiment del món associatiu, la realització de més serveis i equipaments pels joves, la lluita contra al

---

²⁸⁷ Per a una visió general de la història de CDC vegeu: CULLA, Joan B., «De la primera victòria al vinteni al poder (1980-2000)», a CULLA, Joan B. (coord.), *El pal de paller...*, *Op. cit.*, p. 75-96 i MATAS, Jordi, «Convergència Democràtica de Catalunya, partit de govern», a CULLA, Joan B. (coord.), *El pal de paller...*, *Op. cit.*, p. 99-126.

²⁸⁸ RIBA, Clara, «Voto dual y abstención diferencial. Un estudio sobre el comportamiento electoral en Cataluña», a *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, núm. 91, Julio-septiembre 2000, p. 62.

marginació juvenil i la recerca d'alternatives a l'atur juvenil».²⁸⁹ Els candidats foren: per Barcelona, Ramon Camp (13), Enric Ticó (34), Josep Soler (57) i Jordi Serra (69); per Lleida, Isidre Gavín (10); per Tarragona, Joaquim Amaré i Morales (13) i per Girona, Pere Casals (11).

CiU tornà a guanyar les eleccions, però aquest cop amb majoria absoluta (72 parlamentaris),²⁹⁰ mentre que el seu màxim perseguidor, el PSC-PSOE, quedà a molta distància dels resultats dels nacionalistes amb 41 diputats. El PSUC i ERC només obtingueren 5 i 6 diputats, respectivament. La novetat d'aquestes eleccions fou l'aparició d'Alianza Popular (AP), que aconseguí 11 parlamentaris. La formació catalanista es beneficià clarament del control de la Generalitat; s'hi ha d'afegir, però, la bona imatge que havia adquirit el president Pujol al llarg dels darrers quatre anys, fet que contribuí que la formació nacionalista captés força vots del centredreta català. Un altre factor fou la poca entesa entre el candidat del PSC-PSOE i els votants, un fet que es féu més evident en les eleccions successives.²⁹¹

Els excel·lents resultats també afavoriren la JNC, la qual obtingué quatre diputats: Ramon Camp, Enric Ticó, Isidre Gavín i Pere Casals. Això féu que la JNC es convertís en la força política juvenil més representada a l'hemicicle català. La inclusió del secretari d'organització Enric Ticó corresponia a una voluntat clara de potenciar la seva candidatura com a secretari general de cara al III Congrés de l'organització que s'havia de celebrar tres mesos després.

El 29 de maig de 1988 se celebraren les terceres eleccions al Parlament de Catalunya. Com era costum, la JNC realitzà un programa electoral propi, molt similar a les propostes del partit, doncs aquest darrer es basava en les aportacions de

---

²⁸⁹ Programa de la JNC a les eleccions al Parlament de Catalunya. "El nostre país, Catalunya. El nostre vot, Convergència i Unió". 1984. Des de CiU també es van incloure una sèrie de propostes vers al món juvenil, en general la finalitat era potenciar l'acció empresa dirigida a fomentar l'educació de l'infant i el jove en la creativitat compartida; ampliar i potenciar l'oferta de serveis i equipaments que responguin a les necessitats, els desigs i les iniciatives dels joves; vetllar per la qualitat de les propostes que s'ofereixen als joves; defensa global dels problemes que afecten els joves. 1984-1988. "Un programa per al futur de Catalunya", Programa electoral de Convergència i Unió, p. 149-155.

²⁹⁰ Respecte a la victòria de la formació nacionalista, segons Jaume Lorés la derrota electoral del PSC-PSOE en aquells comicis va ser la següent: «La victòria electoral socialista del 1982 no deturà la crispació permanent dels polítics catalans. El PSC la va viure com una revenja de la derrota soferta a les eleccions autonòmiques, o com una certesa anticipada de la seva futura victòria en les eleccions catalanes del 1984. Es va equivocar, en definitiva, interpretant la derrota de Convergència com un rebuig de la població envers Pujol i l'obra de govern de la Generalitat, quan en el fons només se'n podia deduir una confiança en el socialisme a nivell de govern de l'Estat, un vot útil en contra de l'Aliança Popular i una manca de credibilitat en les possibilitats de Convergència en el Parlament de Madrid». LORÉS, Jaume, *La Transició a Catalunya (1977-1984)... Op. cit.*, p. 190.

²⁹¹ RIQUER, Borja de, *La Catalunya Autònoma. 1975-2003*, Edicions 62: Barcelona, 2003, p. 265-266.

l'organització juvenil. Els objectius generals per a una política jove es fonamentaren en els següents aspectes:

«Potenciar la participació juvenil en tots els àmbits de la vida social, fent d'aquesta un factor d'integració social, evitant el processos de marginació; posar les condicions socials, culturals i infraestructures per tal que el temps lliure esdevingui un espai de desenvolupament personal i d'interrelació social; integrar la formació i l'activitat laboral de manera que hi hagi una correlació entre el coneixement de les necessitats laborals, la formació que es dona i els canvis en les demandes del mercat de treball; fer de l'esport una activitat integrada en la vida quotidiana; respectar i potenciar la diversitat i el pluralisme del moviment juvenil, emmarcant-lo en una consciència nacional que projecti aquesta diversitat vers el futur a partir d'un marc de referència comú; lligar la consciència nacional del món juvenil amb un fort sentit de solidaritat; potenciar l'esperit d'iniciativa i creativitat, no reduint-lo a una qüestió cultural o de lleure, sinó vinculant-lo també a l'activitat laboral, donar resposta a les noves demandes socials i fer de la dinamització del moviment juvenil i del reconeixement social dels problemes i les expectatives del joves un dels eixos fonamentals de la projecció de futur de la societat catalana».²⁹²

Per l'elecció del primer candidat a diputat de la JNC per CiU a la província de Barcelona hi havia el costum de “reservar” un lloc al secretari general, però en aquests comicis no fou així perquè Lluís Recoder ja era membre del Congrés dels Diputats. Això comportà que sorgissin dos aspirants per aquesta plaça: el diputat del Parlament i president de la JNC, Enric Ticó, i el sotssecretari general de l'organització, Jaume Padrós. Tot i que per estatus polític Ticó hauria d'haver estat la persona escollida, la realitat fou una altra, l'elegit fou Padrós, fet que ens confirma l'esmentada pèrdua de pes polític del president a la JNC.

Els candidats de la JNC a les llistes de CiU foren Jaume Padrós (41), Joan Rovira (57) i Enric Ticó (79) per Barcelona; Isidre Gavín (10) per Lleida; Josep Coll (11) per Girona i Jordi Sendra (14) per Tarragona. La JNC no fou tan reconeguda

---

²⁹² “Els joves amb la majoria pel progrés de tots”. Programa electoral de la JNC, 1988, p. 11. Respecte a les propostes joves de CiU, cal destacar el foment de l'educació de l'infant i del jove mitjançant la creativitat en el temps lliure; l'ampliació dels serveis i dels equipaments que responguin a les necessitats i les iniciatives dels joves; l'afavoriment dels intercanvis de grups juvenils catalans amb entitats juvenils d'altres països, l'ampliació de la xarxa d'instal·lacions de joventut i l'oferta de serveis de l'Oficina de Turisme Juvenil, la consolidació de la xarxa de serveis d'informació juvenil, la realització de programes sobre l'atur juvenil, la prevenció de les drogodependències i la rehabilitació dels joves drogodependents, la promoció de la cultura i l'esport entre els joves; la col·laboració en la reinserció i promoció personal dels joves en situació de protecció i la participació dels joves disminuïts físics o psíquics en tota de mena d'activitats juvenils per la seva integració social. “La majoria del progrés de tots”. Programa de govern de Convergència i Unió. 1988-1992, p. 133- 134.

políticament pel partit com en les anteriors eleccions a la circumscripció de Barcelona, ja que les posicions dels membres de l'organització juvenil foren més altes.

Un dia abans dels comicis catalans Padrós escrigué un article sobre el paper dels joves en diferents camps de la societat catalana i els recursos de què haurien de disposar per desenvolupar adequadament les seves activitats:

«La participació i l'associacionisme són un estil de vida, un tarannà social i cultural. I així només es dona en la mesura que els ciutadans poden exercir en la seva vida quotidiana, de manera concreta, els seus projectes de participació, associacionisme i iniciativa. S'ha enfortit una línia de col·laboració, amb subvencions i convenis, amb les entitats juvenils. El reforçament d'aquestes entitats és una urgència cada cop més apressant el la nostra societat. Perquè aquestes entitats han de ser protagonistes en la potenciació dels individus i com a factor d'integració social. Aquests grups socials intermedis també necessiten recursos. Són aquests grups els que han jugat un paper decisiu en el sosteniment del dinamisme de la nostra societat i els que han estat la medul·la del moviment juvenil català. Són aquests grups –tots!, i sense exclusions ni discriminacions- els que han de rebre, com fins ara, el suport del govern de la Generalitat. Un suport que no ha de reduir la participació juvenil a una qüestió de lleure, sinó que ha d'ajudar a fer del lleure un element més d'una proposta global al servei de la potenciació i la iniciativa i del propi esforç dels joves. Perquè cal que els joves puguin exercir la seva responsabilitat de manera concreta i no només retòrica, com tantes vegades s'esdevé. Per això s'ha treballat en la línia d'obrir aquells camins, aquelles accions i aquelles propostes que introdueixin els joves en el que seran els eixos determinants de la societat que hauran de viure».²⁹³

CiU tornà a guanyar eleccions i, malgrat perdre 3 escons, renovà la majoria absoluta amb 69 diputats.²⁹⁴ Tot i els bons resultats de CiU, la JNC només aconseguí que Josep Coll entrés a formar part del Parlament de Catalunya.²⁹⁵ No obstant això, els freqüents moviments parlamentaris durant la legislatura propiciaren que, el novembre de 1988, Jaume Padrós i, el gener de 1990, Isidre Gavín entressin a l'hemicicle català.

Pel que fa al PSC-PSOE, aquest mantingué la posició respecte les anteriors eleccions amb 42 diputats. Les formacions que milloraren els resultats foren Iniciativa

²⁹³ *Avui*, 28-V-1988.

²⁹⁴ En aquests comicis CiU tenia una intenció de vot entre els joves del 15'2%, darrera seu hi havia el PSC-PSOE (12'1%), IC (6'7%), ERC (6'1%) i PP (1'7%). Vegeu: SERRANO, Jordi (dir.); SAMPERE, David (coord.) i MARTÍN, Gemma, *Joves i participació a Catalunya...*, *Op. cit.*, p. 340.

²⁹⁵ Els candidats de la JNC a les llistes de CiU van ser Jaume Padrós (núm. 41), Joan Rovira (núm. 57) i Enric Ticó (núm. 79) per Barcelona; Isidre Gavín (núm. 10) per Lleida; Josep Coll (núm. 11) per Girona i Jordi Sendra (núm. 14) per Tarragona.

per Catalunya (IC) amb 9 diputats i el CDS amb 3. AP perdé 5 diputats i es quedà amb 6 parlamentaris, mentre que ERC mantingué els 6 diputats de les eleccions anteriors.

El 1992 estava destinat a ser un moment rellevant per la història recent de Catalunya a conseqüència de la celebració dels Jocs Olímpics; abans, però, el 15 de març, se celebraren eleccions a la Generalitat de Catalunya. Tal com havia fet en els anteriors comicis, la JNC presentà les seves propostes. Tanmateix, el programa electoral l'organització començava afirmant que:

«Catalunya, la nació sense estat més cohesionada i forta de l'Europa Occidental, ha de saber jugar de manera intel·ligent les seves cartes, Catalunya ha d'aprofitar al màxim el conjunt de canvis per fer un nou pas endavant. Ara bé, Catalunya es troba en un context que no només no s'enfonsa sinó que es consolida com a model per als pobles que cerquen la llibertat. Aquesta situació no ha de suposar de cap de les maneres deslliurar-nos de la nostra responsabilitat de continuar treballant per la llibertat, el progrés i la solidaritat. Ans el contrari, ara és el moment de donar un nou impuls a Catalunya. [...] Els catalans, i molt especialment aquells que ens reclamen ser nacionalistes, tenim l'obligació de ser eficaços, no podem perdre posicions a canvi de mantenir suposades pureses. Cal fer passos endavant i cal consolidar-los. Hem de fer un discurs que ens mantingui prop de la gent, de la majoria de la gent que formen el país real i al qual ens volem adreçar d'una manera molt especial».²⁹⁶

Pel que fa a les propostes electorals, l'organització fonamentalment se centrà en dotze punts:

«1. Volem decidir lliurement el nostre futur i el de Catalunya. Partint del dret de l'autodeterminació pel poble català, exigim més poder per a Catalunya. 2. Promourem la realització d'un Pla d'Actuacions del Govern per a la gent jove i la creació de la Secretaria General de la Joventut. 3. Donarem ple suport al conjunt d'entitats juvenils catalanes. 4. Continuarem realitzant accions en el camp de l'habitatge que contemplin l'accés dels joves a un habitatge digne ja sigui en règim de propietat o de lloguer. 5. Facilitarem al màxim la realització de la presentació social i impulsarem la reforma de l'actual llei d'objecció de consciència. 6. Demanarem la transferència de les competències i serveis en matèria de joventut de les diputacions de la Generalitat i als consells comarcals. 7. Potenciarem la formació professional i les noves professions i ensenyaments. 8. Promourem la creació de nous serveis pels estudiants en les diferents ciutats universitàries de Catalunya. 9. Promourem el canvi de sistema d'accés a la Universitat per fer-lo molt més racional i objectiu. 10. Farem de l'acció preventiva en el camp de les drogues un element fonamental, recolzant-la amb una

---

²⁹⁶ «Catalunya avança. Ara més». Programa electoral de la JNC, 1992, p. 1.

actuació eficaç en el camp socio-sanitari. 11. Vetllarem pel respecte a l'entorn natural del nostre país. 12. Promourem l'ús social de la llengua catalana entre la gent jove».²⁹⁷

Els candidats de la JNC foren els següents: per Barcelona, Carles Campuzano (39), Iolanda Piedra (50), Jaume Ciurana (53) i Jordi Rodó (78); per Girona, Pere Saló (15); per Lleida, Isidre Gavín (8); i per Tarragona, Josep M. Elorduy (17).

Les eleccions, amb una abstenció del 45'1%, les tornà a guanyar la formació de CiU, alhora que revalidà la majoria absoluta amb 70 diputats, mentre que el PSC-PSOE es mantingué amb 40 diputats. La novetat electoral provingué d'ERC, ja que passà a ser la tercera força política amb 11 diputats. IC i el PP obtingueren 7 parlamentaris cadascun. Malgrat que les posicions dels membres de la JNC foren força similars que en els comicis anteriors, en aquesta ocasió l'organització veié com el secretari general, Carles Campuzano, i el ja diputat Isidre Gavín entraven a formar part del nou Parlament.

Si fem una valoració general de les quatre eleccions al Parlament de Catalunya, podem dir que la presència de la JNC fou força irregular. D'un diputat el 1980 es passà a quatre amb la primera majoria absoluta, però el que hauria d'haver estat una consolidació del nombre de representants es convertí en un descens, fins a un representant el 1988; de tota manera, com hem vist, ben aviat arribaren als tres diputats, una xifra que tampoc es mantingué: el 1992 es passà a dos diputats.

Tot i que la JNC jugava un paper rellevant dins de CDC, la millor posició de l'organització juvenil fou el número 13 de Ramon Camp (Barcelona), que repetí com a diputat, el 1984. Entre els comicis de 1984 i 1992, els secretaris generals es mogueren entre els números 34 i 41 a la llista de Barcelona; unes posicions força elevades que amb prou feines permetien que el primer candidat de la JNC a la Ciutat Comtal sortís escollit diputat. En canvi, en les altres tres províncies, no fou tan difícil que la JNC col·loqués, almenys, un dels seus candidats.

Possiblement la manca de bones posicions responia a gran dificultat de CiU a l'hora d'encabir tantes sensibilitats a la llista electoral en un moment en què la formació vivia els millors anys polítics de la seva història. Les fortes pressions

---

²⁹⁷ *Butlletí Intern*, núm. 10, Febrer de 1992. 12 Eixos bàsics del programa electoral de la JNC. Una de les propostes de la JNC en el seu programa electoral es va complir força aviat, després d'anys de sol·licitud, amb la creació de la Secretaria General de Joventut. La responsabilitat de la flamant secretaria va recaure en l'ex-JNC Josep Coll, fet que li va suposar deixar el seu escó de diputat l'any següent. *Punt Diari*, 5-IX-1992.

polítiques i personals des dels diferents sectors del partit obstaculitzaren, encara més, la presència dels membres de la JNC a les diferents llistes electorals. Tanmateix, crec que a CDC li mancà apostar una mica més per l'organització política juvenil en un moment en què aquesta tenia un pes polític i humà important en el si del partit.

Les eleccions municipals (1983-1991)

El març de 1983 la JNC manifestà a través de la premsa la seva disconformitat davant dels rumors sobre d'un possible pacte entre CDC i els CC-UCD a les candidatures de CiU de cara a les eleccions municipals del 8 de maig. El CEN féu constar públicament que aquesta aliança no era gens positiva, encara que fos «el camí correcte per a la clarificació dels espais polítics a Catalunya, al mateix temps que no creu que l'assimilació per part de CiU dels joves que han esta vinculats a una opció política que avui per avui ja no té cap manera al reforçament de la opció de CiU».²⁹⁸ El mateix CEN decidí exposar al Consell Nacional de CDC que la JNC donaria suport al partit en totes aquelles poblacions on no hi haguessin centristes, mentre que als llocs on formessin part de la llista, la JNC retiraria els seus candidats i no participaria a la campanya, tot i que respectaria el programa presentat per la formació nacionalista.²⁹⁹

Les propostes polítiques de CDC i la JNC foren conjuntes i posaren un èmfasi especial en l'objectiu d'aconseguir que els joves no visquessin al marge dels pobles o les ciutats. Segons la JNC, la política de joventut havia de posar l'accent per ser una política de servei i no, simplement, de serveis. També creien que hi havia d'haver una regidoria estrictament de joventut que pogués assumir i respondre la problemàtica juvenil.

Les eleccions les guanyà el PSC-PSOE, el qual es beneficià de la pèrdua de vots del PSUC i, sobretot, de la victòria en els comicis generals de sis mesos abans. Darrera de la formació socialista quedà CiU, que també augmentà el nombre d'alcaldes i regidors. En aquests comicis la JNC presentà 254 candidats repartits per 106 poblacions de tot Catalunya. El resultat final fou un xic inferior a les eleccions anteriors, ja que l'organització passà de 13 a 10 regidors.³⁰⁰

²⁹⁸ AJNC, Comunicat de premsa. 11-III-1983.

²⁹⁹ AJNC, Reunió de CEN, 16-III-1983.

³⁰⁰ AJNC. Comunicat de premsa. 28-IV-1983.

Després de les eleccions, el secretari general, Joan Oliveras, valorà els resultats de CiU i demanà un esforç més gran per part de tots els membres del partit de cara als comicis següents: «Els resultats de les municipals configuren, consoliden després del 28 d'octubre una nova distribució dels espais polítics a casa nostra. I confirmen Convergència com l'única força nacionalista amb capacitat objectiva de triomfar a Catalunya. [...] Cal, evidentment, un relleu de la imatge de Convergència. Cal, a més de fer coses, saber-les explicar. Cal una acció de govern sincera, honesta, positiva i eficaç per[què] Catalunya pugui també assolir uns camins de diàleg constant amb l'electorat. [...] La JNC ha de constituir-se en motor enèrgic per relleuar el partit a la predisposició de posar-se en marxa. De sortir al carrer a guanyar quan les raons objectives apunten que és possible. Cal esmerçar-hi tots els esforços que calgui».³⁰¹

El 1987, aprofitant l'avenç dels comicis municipals del 10 de juny, la JNC organitzà, el febrer d'aquell any, les "I Jornades sobre política municipal" a Manresa.³⁰² Els representants foren Ramon Camp (responsable de política municipal del CEN de CDC), Manel Nonó (exdirector general d'administració local i assessor de l'Associació Catalana de Municipis), Marcel Riera (diputat provincial i regidor de cultura i esports de l'Ajuntament de Badalona), Joaquim Amaré (tinent d'alcalde i regidor de cultura i esports de Tortosa) i Jordi Bonet (regidor de l'Ajuntament de Barcelona i portaveu del grup CiU a la Corporació Metropolitana de Barcelona), Pere Macias (alcalde d'Olot), Jacint Mateu (secretari general de l'Associació Catalana de Municipis), Blai Serena (regidor de Mataró) i Joan Puigdollers (assessor de l'Associació Catalana de Municipis).

Per aquests comicis la JNC elaborà un extens llibret en què aportava un nombre elevat de propostes. D'aquest conjunt d'aportacions cal destacar la normalització lingüística a l'administració municipal, que els Consells Locals de la joventut tinguessin una entitat pròpia, la supressió de barreres arquitectòniques, la confecció d'un mapa escolar, el vetllar per la integració de disminuïts físics, psíquics i sensorials en els centres del municipi (sempre que fos possible) i procurar que les escoles tinguessin mestres de suport.

També es feia referència a altres àmbits com l'educació sanitària en tots els aspectes, amb una especial atenció preventiva i assistencial als grups o sectors en els quals es detectés consum de drogues. Alhora, es volien potenciar les activitats

³⁰¹ *Bulletí Intern de la Joventut Nacionalista de Catalunya*. Setembre de 1983, p. 1.

³⁰² Hi va haver unes II Jornades de Política Municipal el 12 de desembre de 1987.

esportives, traient rendiment de les instal·lacions d'ús públic, de manera que l'esport estigués a l'abast de tothom. Un altre punt important per la JNC era el tema del treball: es proposava crear un centre d'informació i orientació per a joves aturats, fomentar l'ús i informar a les empreses de les possibilitats de contractació de joves mitjançant els contractes en pràctiques o de formació, potenciar tot el que es realitzés des de la Generalitat en referència als plans d'ocupació juvenil, crear una infraestructura empresarial al servei dels joves per temps definit, col·laborar amb les empreses existents i totes aquelles iniciatives privades o d'entitats que s'encaminessin intentar solucionar el problema de l'atur.³⁰³

En general, la victòria fou pel PSC-PSOE, que seguí controlant els ajuntaments de Barcelona i Girona i la Diputació de Barcelona, tot i que perderen, per poc temps, el de Lleida. CiU també millorà els resultats (594 alcaldes i 4.374 regidors) i controlà les Diputacions de Lleida, Tarragona i Girona. D'aquest creixement també se'n beneficià la JNC, la qual obtingué 22 regidors a diferents municipis de Catalunya, a més de l'alcaldia de Sallent (Bages), a càrrec de Jordi Moltó.³⁰⁴

Les eleccions municipals del 26 de maig de 1991 es dugueren a terme enmig dels escàndols que començaven a erosionar el govern de Felipe González. Aquell mateix mes l'organització celebrà, a la seu dels Lluïsos de Gràcia, la I Conferència Municipal de la JNC, en què es discutí i s'aprovà el programa electoral per a les eleccions municipals que s'acostaven. El programa fou defensat pel secretari de política municipal, Josep M. Sanahuja i Playà.³⁰⁵ Durant l'acte es proclamaren més de 200 candidats de la JNC perquè formessin part de les llistes per CDC, el doble que el 1987.

En aquests comicis la JNC presentà el programa electoral "22 idees joves per a l'Ajuntament", en què exposava un conjunt de propostes força generals donat que

---

³⁰³ "La Força dels Joves Nacionalistes als Ajuntaments". Programa electoral. Eleccions municipals de juny de 1987. Joventut Nacionalista de Catalunya. Pel que fa a l'àmbit juvenil, el programa electoral de CDC va incidir en el fet de potenciar la infraestructura de Serveis Juvenils, l'afavoriment de l'associacionisme juvenil com a forma de participació en la societat, l'estimulació de l'estudi i la investigació de la problemàtica juvenil, la creació de Consells Locals i Casals de la Joventut per realitzar activitats juvenils i motivar el moviment associatiu dels municipis. "Els municipis fem Catalunya". Programa municipal de Convergència i Unió. 1987, p. 105-108.

³⁰⁴ Tot i que sembla que en aquests comicis hi va haver un 41'4% d'abstenció per part dels joves, el percentatge de vot en aquest sector de la població va ser el següent: PSC-PSOE (12'9%), CiU (12'1%), IC (6'1%), ERC (3'3%) i PP (1'7%). Vegeu: SERRANO, Jordi (dir.); SAMPERE, David (coord.) i MARTÍN, Gemma, *Joves i participació a Catalunya*. Fundació Francesc i Guàrdia, Generalitat de Catalunya-Departament de Cultura-Secretaria General de Joventut: Barcelona, 1999, p. 345.

³⁰⁵ Respecte al tema municipal i l'opinió d'alguns membres i exmembres de la JNC que ocupaven càrrecs d'alcaldes o regidors vegeu: *Seguem*, s/n, Maig de 1991, p. 15-21.

entenien que cadascuna de les poblacions catalanes tenia unes necessitats pròpies. Tanmateix, a la introducció de les idees de l'organització, aquesta argumentava que:

«L'Administració Local ha de posar els mitjans necessaris per incidir davant d'aquells desequilibris que fomenten la desigualtat o que condicionen negativament el desenvolupament dels rets dels joves. Però a partir d'aquí, hem de ser els mateixos joves que assumim veritablement el protagonisme i la responsabilitat, per poder apostar fort pel nostre futur. Els nous plantejaments que proposem a la societat catalana per a la dècada dels 90 parteixen de la necessitat de sortir dels complexos terminològics que han envaït les polítiques de joventut d'aquests darrers deu anys. Els joves hem de poder manifestar allò que ens interessa, que més ens preocupa, perquè el Regidor de Joventut o Conseller Comarcal pugui canalitzar aquestes necessitats al si de l'Ajuntament o Consell Comarcal, aconseguint que l'Administració Local, sigui des de totes les seves àrees una autèntica plataforma de servei als joves, amb els joves i per als joves».³⁰⁶

Tot i els problemes polítics interns del PSC-PSOE, els socialistes seguien sent la força vencedora, fet que els permeté mantenir les alcaldies de Barcelona, Girona i Lleida. La segona força fou CiU que, tot i tenir més regidors i retallar la diferència amb els socialistes només pogué aconseguir l'alcaldia de Tarragona.³⁰⁷ Darrera d'aquests dos partits quedaren molt relegades les formacions d'Iniciativa per Catalunya (IC), PP i ERC. La JNC obtingué 41 regidors, 4 alcaldes i 1 diputat provincial, fet que significava un augment substancial en comparació amb les darreres eleccions (22 regidors). D'aquesta quarantena, cal destacar, entre altres, el nomenament de Jordi Turull i Negre, cap de llista de Parets del Vallès, com a diputat provincial per CDC.

Després d'aquests comicis Campuzano escrigué al *Butlletí Intern* una reflexió sobre la preocupant abstenció, del 42'2%, que hi havia hagut al país, la més alta de totes les eleccions municipals celebrades fins llavors:

«Consideraria erroni parlar únicament de l'abstenció, però també seria altament negatiu en la nostra anàlisi obviar-la. Hi ha una abstenció fixa filla del pasotisme polític, una altra relacionada encara amb el desconeixement i la desinformació del ciutadà, però, ningú no pot negar-nos que en aquestes eleccions ha existit una abstenció militant que representa a un sector crític amb els partits establerts i crític fins i tot amb el sistema, i això respon al progressiu allunyament que s'observa en el conjunt, de totes les forces polítiques, entre el carrer i les institucions. Respon també a un dels productes més genuïns de la postmodernitat

---

³⁰⁶ *Butlletí Intern*, núm. 4, Tercera època, Gener de 1991, p. 3. Vegeu també: Programa electoral municipal de CiU de 1991, p. 93-96.

³⁰⁷ El PSC-PSOE va obtenir 1.845 regidors mentre que CiU en va aconseguir 4.360.

com són l'individualisme, la crisi de representativitat i el descens general dels valors ideològics i abstractes que constitueixen el moll de l'os d'una societat, però que no són palpables a curt termini. L'individualisme no crida a la participació, no invita a la realització del seure cívic de votar els representants».³⁰⁸

Les eleccions al Parlament Europeu (1987 i 1989)

Les primeres eleccions europees se celebraren el 10 de juny de 1987, conjuntament amb les eleccions municipals, de resultes de l'adhesió d'Espanya a la Comunitat Europea l'1 de gener de 1986. A nivell estatal la victòria fou pel PSOE amb 28 diputats, darrera seu ocupà el lloc AP amb 17 diputats, mentre que CiU, amb Carles Gasòliba i Böhm com a candidat, obtingué 3 diputats.

La JNC dugué a terme una campanya amb el nom de "Catalunya, veu i vot al Parlament Europeu" que, entre altres aspectes, demanava la circumscripció electoral per Catalunya. La campanya, encapçalada pel responsable de la sotsàrea de relacions internacionals, Carles Campuzano, consistí en la realització d'un centenar d'actes a tot Catalunya, bàsicament a centres escolars, i l'emissió de 50.000 cartells a favor que Catalunya fos circumscripció electoral europea; hem de tenir en compte que la línia del PSOE i d'AP era fer de tot l'Estat una única circumscripció.³⁰⁹ La JNC tingué tres representants a la llista de CiU: Jaume Padrós (11), Feliu Guillaumes (42) i Jordi Moltó (candidat suplent) però, derivat dels pocs diputats que obtingué CiU, no aconseguí cap representant.

Davant l'adveniment de les segones eleccions europees, l'11 i 12 de març de 1989, la JNC organitzà unes jornades amb el nom de "L'Europa dels 90" a Girona amb una intenció clara d'incorporar les seves conclusions al programa electoral de CDC. Un dels convidats fou el cap de llista de CiU, Carles Gasòliba, el qual exposà que CiU assegurava una presència catalana, directa, clara i coherent al Parlament d'Estrasburg.³¹⁰ Al final de les jornades, la JNC demanà a CiU que pressionés el govern central, aprofitant la presidència espanyola, perquè la llengua catalana fos present al Parlament Europeu.

---

³⁰⁸ *Butlletí Intern*, núm.7, Tercera època, Juliol de 1991, p. 1.

³⁰⁹ *Diari de Girona*, 18-XII-1986.

³¹⁰ En el mateix acte van intervenir el sotsdirector general de Joventut de la Generalitat Josep Vila, el director general d' Afers Interdepartamentals Joan Vallvé, l'eurodiputat Joaquim Muns, l'escriptor Vicenç Villatoro, la catedràtica de Dret Internacional Privat de la UB Alegria Borràs, la diputada de la Minoria Catalana i membre de la comissió d'Exteriors del Parlament Espanyol Maria Eugènia Cuenca i l'assessor del conseller de treball Joaquim Ferrer. *El Punt*, 12-III-1989 i *Diari de Girona*, 14-III-1989.

A mitjan maig de 1989, la JNC aprovà un manifest sota el nom de “Joves de Catalunya, Joves Europeus” en què exposaven la seva postura davant d’Europa i les eleccions imminents. El document proposava potenciar que els joves, tant treballadors com estudiants, es poguessin moure per tot Europa, alhora que plantejaven intervenir en tots els programes europeus de mobilitat juvenil. També proposaven fomentar la presència de les associacions juvenils catalanes en els òrgans unitaris europeus, sense que haguessin de ser representades a través de l’Estat.³¹¹

En els comicis celebrats el 15 de juny de 1989, amb una elevada abstenció (del 49’5%), la força guanyadora fou el PSOE amb 27 diputats; darrera seu quedà el PP amb 15 representants. Bastant més enrere quedaren el CDS (5), IU (4) i CiU (2, un menys que en les anteriors eleccions).

Les relacions internacionals i nacionals

Un cop constituïda la JNC el 1980, en el primer CEN ja s’inclogué la Comissió de Relacions Polítiques i Institucionals. La persona escollida de les Relacions Externes fou el membre del MCR Gabriel Nadal. Els primers contactes amb altres organitzacions se centraren bàsicament amb les Joventuts del Partit Nacionalista Basc (EGI), tot i que Nadal també havia intentat establir relacions amb l’Scottish National Party i amb els partits nacionalistes gal·lesos i flamencs. Però, els problemes econòmics que arrossegava l’organització i els conflictes interns dins del CEN dificultaren els viatges a l’exterior i, per tant, el manteniment dels contactes.

El setembre de 1983 la JNC convidà a Catalunya la delegació de Volksunie, partit nacionalista flamenc, encapçalada pel senador d’aquest partit Walter Luyten i pel secretari general de la seva branca juvenil, Dirk Van Sichdm De Conbe.³¹² L’activitat política exterior de la JNC s’anà enfortint amb el pas dels anys; des de l’organització s’apostà fort per aquest àmbit ja que el fet de formar part d’algun organisme politicojuvenil internacional significava el creixement de la JNC i el reconeixement

---

³¹¹ Manifest jove per a l’Europa nova. Tríptic electoral de la JNC i *Diari de Girona*, 14-V-1989. CiU també proposava en el seu programa electoral una sèrie d’accions en favor dels joves com: l’ensenyament obligatori de dues llengües estrangeres en els programes d’ensenyament de tots els estats membres; afavorir l’intercanvi de joves entre estats diferents; introduir la idea d’Europa a l’ensenyament, millorar la cooperació universitària i la mobilitat en l’ensenyament superior; possibilitar que els joves catalans s’incorporin al voluntariat per al desenvolupament, la creació d’una oficina d’informació juvenil europea, l’afavoriment de l’accés dels joves al mercat de treball i donar a l’esport un caràcter europeu. Programa polític de CiU a les Eleccions Europees de 1989.

³¹² AJNC. Comunicat de premsa. 8-IX-1983.

europèu. Entre el 23 i el 30 de setembre de 1984 la JNC envià una delegació a Flandes amb un triple objectiu: consolidar dels llaços amb la Joventut Nacionalista de Flandes (VUJO, Volksunie Jongeren), iniciar les bases per la creació de la Internacional Nacionalista de Joves i, sobretot, obtenir un coneixement millor i més ampli de les estructures europees. La delegació estava formada per Pere Martínez, Josep Soler, Antoni Rovira i Feliu Guillaumes.³¹³

La incorporació de Guillaumes com a sotssecretari de relacions internacionals féu que la JNC posés les bases per la constitució, l'any 1985, de la mencionada EYN.³¹⁴ Aquest organisme estava format per catorze organitzacions polítiques juvenils: EGI, Volksunie Jongeren, Scottish National Party, Friske National Party, Unió du Populu Corsu, Partido Galleguista, Partito Sardo d'Accione, Partit Federalista Flamenc, Alsace Lotröngen Wolks Party, una representació de les joventuts del partit bretó i la mateixa JNC. El primer grup dirigent estigué format pel basc Xavier Ormaetxea (president), el flamenc Filip Gernaey (secretari general), el nacionalista català Feliu Guillaumes (sotssecretari general per les relacions amb la CEE i les institucions europees), la gal·lesa Sara Davies (sotspresidenta pel nord d'Europa), el sard Gianni Ruggeri (sotspresident pel sud d'Europa) i l'alsacià Patrice Meyes (tresorer).

Tot i que s'estava creant l'organització europea, ben aviat començaren a sorgir discrepàncies entre els principals implicats. El motiu de la discòrdia fou l'elecció del nom, més concretament la inclusió del terme "nacionalista". Segons Guillaumes, el problema radicava en què aquesta paraula no significava el mateix a tot arreu: «Encara que per nosaltres pugui resultar estrany, qualsevol que conegui una mica el nord d'Europa, sap que el terme "nacionalista" és pejoratiu, perquè implica en ell mateix la idea d'Estat, o encara més d'ideologia d'ultradreta».³¹⁵ Finalment, s'escolliren els noms d'EYN i Jeunesse pour l'Europe des Peuples (JEP), de manera cada país podia escollir el que més li convingués.

³¹³ *Bulletí Intern*, Octubre-novembre de 1984, núm. 1, p. 8-9.

³¹⁴ El mateix 1985 la JNC també va mantenir alguns contactes internacionals amb formacions polítiques poloneses i alemanyes que van resultar molt positives. Per poder-se donar a conèixer per diferents països europeus, Guillaumes va enviar diverses cartes de presentació política a formacions polítiques internacionals com la *United States Youth Council* de Washington i el *Comitee of Youth Organisations of the USSR de Moscou* per explicar que era la JNC. El text de la carta deia el següent: «*We are the Young Organisation of the third political Party of Spain (JOVENTUT NACIONALISTA DE CATALUNYA-JNC), as well as the one which has formed the Catalan Government. Knowing that your organisation is going to celebrate an International Young People's Meeting, we would be very pleased if you would have sent us further information, as we wish to take part. Thanking you advance for your kind help. Looking forward to hearing soon from you. Yours faithfully*». AJNC Carta de la JNC a la United States Youth Council i Comitee of Youth Organisations of the USSR. Caixa 1983-1987.

³¹⁵ *Seguem*, núm. 17, Març de 1987, p. 5.

La segona crisi esclatà arran del ventall ideològic que abarcaven les diferents organitzacions; a l'agrupació s'hi podien trobar sensibilitats polítiques diverses, de socialistes fins a liberals i democratacristianes. Per poder continuar el projecte calia redactar un text que satisfés les demandes de tots els implicats. Finalment, l'entrebanc es resolgué satisfactòriament amb l'elaboració i l'aprovació dels estatuts i d'un manifest.

Un dels primers objectius de l'EYN era formar part dels organismes europeus de coordinació juvenil: BEC (del Consell d'Europa) i Youth Forum (de la CEE). Aquesta tasca que no fou gens fàcil perquè al cap d'un any d'existència se'ls negà la subvenció del Consell d'Europa a causa del testimoniatge i la doble militància internacional d'algunes entitats i per la manca d'activitats. Aquest sotrac revifà les antigues disputes entre alguns membres de l'EYN ja que algunes formacions culpaven a les EGI de la denegació de la subvenció perquè eren membres de l'EYN i de la democratacristiana alhora. Malgrat això, sembla que la denegació de la subvenció tenia un transfons polític ja que el Consell d'Europa havia subvencionat altres organitzacions que tenien un caràcter més testimonial i que posseïen la doble militància. Per poder optar als diners, l'EYN elaborà un dossier sobre la implantació de les entitats de la Internacional en què demostrava que, tot i que aplegaven grups testimonials, també n'hi havia d'altres que comptaven amb 6 eurodiputats.³¹⁶

Entre el 27 de juliol i l'1 d'agost de 1987 se celebrà la I Universitat Internacional de l'EYN organitzada per la JNC amb la presència de cinquanta representants i les delegacions d'Escòcia, Gal·les, Bretanya, Flandes, Flandes francesa, Alsàcia, Sardenya, Galícia, Euzkadi i Catalunya. Es tractà el tema de "Les Institucions Juvenils Europees i el treball internacional de la joventut". L'any següent es dugué a terme el II Congrés de la Internacional de l'EYN a l'illa de Sardenya, on Feliu Guillaumes fou escollit secretari general adjunt.³¹⁷

³¹⁶ *Seguem*, núm. 20, Octubre-novembre de 1987, p. 4-5.

³¹⁷ *Diari de Girona. Los Sitios*, 20-IX-1986. Durant el 1986 i 1987 diversos membres de la JNC van seguir participant en diverses activitats a l'estranger. El setembre de 1986 els membres de la JNC Enric Ticó i Pere Casals van ser rebuts pel conseller de temes de joventut del Land de Berlín i tingueren una entrevista amb el Cònsol d'Espanya en aquella capital. Van participar en un Seminari sobre relacions entre Berlín Oest i Berlín Est, van visitar el CEDEFOP, l'òrgan de la Comissió Europea pel desenvolupament de la formació professional, i a l'EPIZ, Oficina Federal del Ministeri de Cooperació econòmica, que tenia com a objectiu col·laborar amb els països en via de desenvolupament. Els dies 7 i 8 de febrer de 1987 es va celebrar al municipi de la Torre del Rosselló o del Bisbe, prop d'Elna, a la comarca del Rosselló, el congrés del moviment polític Unitat Catalana de la Catalunya del Nord. Durant els dies 10 i 11 de març de 1987 la JNC va organitzar un viatge a Estrasburg per reivindicar la postura que acabem d'esmentar. En aquesta sortida es van dur a terme contactes polítics amb d'altres nacions sense

Després del V Congrés de la JNC, el 1988, el responsable de les Relacions Internacionals fou Antoni Biarnés. A banda de continuar amb les tasques dels seus predecessors encetà dos fronts de treball nous: les relacions bilaterals amb altres organitzacions, com la Juventude SocialDemocràtica Portuguesa, i amb els joves del Partit Nacional Religiós Israelità i l'IFRLY; aquest darrer havia de suposar l'entrada a les grans famílies polítiques d'Europa. A la secció de relacions internacionals s'hi afegí Maite Fandos, la qual des del CNJC també establí diversos contactes amb formacions polítiques juvenils d'arreu del món.

A mitjan gener de 1991 la JNC anuncià que aviat s'incorporaria a l'IFRLY, vinculada al LYMEC. Ni Jordi Pujol ni Miquel Roca no posaren impediments a la decisió de la formació juvenil malgrat que consideraven que en aquells moments el partit no s'havia de decantar per cap internacional; paral·lelament, però, també era cert que l'eurodiputat de CDC Carles Gasòliba formava part del Grup Lliberal del Parlament Europeu i que el partit havia desenvolupat algunes polítiques liberals al capdavant d'algunes conselleries de la Generalitat de Catalunya.³¹⁸ La incorporació oficial de la JNC com a membre candidat de la IFRLY es produí el maig de 1991 i fou membre de ple dret al LYMEC des del novembre de 1992, dos esdeveniments que com veurem més endavant, foren molt importants per la història internacional de l'organització.³¹⁹

El pas ideològic de la socialdemocràcia al liberalisme és degut al canvi polític internacional, la caiguda del mur de Berlín, la dissolució de la Unió Soviètica i la guerra dels Balcans. La incorporació als dos organismes polítics d'aquesta tendència ideològica també responia al fet que CDC era molt més liberal del que realment deia, sobretot pel que fa a les polítiques que es duïen a terme en algunes conselleries de la Generalitat i a la mateixa militància.³²⁰

Mentrestant, entre el 15 i el 17 de febrer de 1991 se celebrà el III Congrés de l'EYN.³²¹ La JNC estigué representada per Feliu Guillaumes, Iolanda Garcia i Maite

---

estat com era el cas d'Alsàcia. Per més informació sobre aquestes dues activitats vegeu: *Seguem*, núm. 17, Març de 1987, p. 3 i *Bulletí Intern*, núm. 2, segona època, Maig de 1987, s/n. Vegeu també *La Vanguardia*, 19-XII-1988.

³¹⁸ *La Vanguardia*, 19-I-1991.

³¹⁹ DALMAU, Daniel, *La Joventut Nacionalista...*, *Op. cit.*, p. 50.

³²⁰ Respecte al pas ideològic de la socialdemocràcia al liberalisme de CDC, en el X Congrés del partit (1996), els seus militants definien la formació política més com a liberal (63%) que no pas de centre (38%), demòcratacristià (36%) o conservador (33%). RENAU, Enric, «Sociologia de l'univers convergent», a CULLA, Joan B. (coord.), *El pal de paller...*, *Op. cit.*, p. 258.

³²¹ Mentre es duïen el passos pertinents cap a l'entrada a l'IFRLY, les activitats de caire van prosseguir com per exemple l'organització de la II Universitat Internacional de l'EYN celebrada entre el 17 i el 23 de juliol de 1989 a Tarragona. *Seguem*, núm. 1, Tercera època, Octubre de 1989, p. 5-6.

Fandos (aquesta darrera fou escollida secretària general en el Congrés). Cal destacar la participació d'una delegació lituana i una altra de l'antiga Alemanya de l'Est. Precisament, la delegació lituana projectà un vídeo i oferí una explicació àmplia dels darrers esdeveniments succeïts a Lituània. En el Congrés es debateren dos temes: el primer fou sobre cultura i economia i el segon tractà el futur d'Europa i la col·laboració entre regions europees.³²² La JNC proposà l'acostament als òrgans de coordinació d'entitats juvenils a Europa com el Youth Forum. També es considerà convenient continuar organitzant, cada dos anys, la Universitat Internacional d'Estiu.³²³

Els esforços polítics europeus de la JNC no tan sols se centraren en l'ingrés a l'IFLRY i el LYMEC sinó que també es basaren en una desenfrenada activitat destinada a contactar amb altres sensibilitats i formacions polítiques juvenils. En són un exemple l'acollida de 45 persones de la Jongen Democraten (joventuts del partit liberal D66) per ensenyar-los la realitat catalana; l'assistència al seminari organitzat per l'IFLRY sobre "Drogues i Política" i celebrat a Lelystad (Països Baixos); la ratificació de l'estatut de la JNC com a membre candidat a l'Assemblea General Ordinària de l'IFLRY a Lelystad, on es va escollir el nou secretari; la participació en una delegació per visitar a l'OTAN; la participació al Congrés de la JSC portuguesa; la gran manifestació reivindicativa anual dels nacionalistes flamencs (Vredesfietseling); i la visita als campaments del Front Polisari al Sàhara.³²⁴

També cal destacar, però, el seminari "Els Joves i l'Europa del 93" organitzat per la JNC a Barcelona el 30 de novembre de 1991. L'organització desenvolupà diversos actes, com les taules rodones sobre "Les línies a seguir en cooperació internacional europea en els municipis" i "Estudiants a l'Europa del 1993", les conferències de l'alcalde de Sallent i exmilitant de la JNC, Jordi Moltó, de Thor Bergers (Volksuniejongeren) i del doctor en dret internacional Eduard Serra, i els debats sobre "El futur dels Joves Estudiants a l'Europa del 1993" i amb un conjunt d'associacions d'immigrants de Catalunya.

Les relacions amb organitzacions juvenils no només se centraren en l'àmbit europeu sinó que la JNC també establí contactes amb altres formacions politicojuvenils dels Països Catalans, la Catalunya del Nord i el País Basc. Pel que fa als grups nacionalistes, a les Illes Balears, durant el bienni 1984-1986, la JNC mantingué

³²² Entrevista a Maite Fandós i Payà, (08/09/08).

³²³ *Bulleti Intern*, núm. 8, Tercera època, Octubre de 1991, p. 7.

³²⁴ *Bulleti Intern*, núm. 9, Tercera època, Gener de 1992, s/n.

relacions amb Unió Mallorquina (UM), però a partir de 1986 UM pactà amb AP i es trencaren les converses. Aquestes es redirigiren cap als partits de Convergència Balear i Unió Independent de Mallorca.

Pel que fa al País Valencià, les relacions s'iniciaren durant els anys 1980 i 1982 amb la Joventut Nacionalista del País Valencià (JPNV). En aquells moments també hi havia contactes amb els Joves per la Llengua Tirant lo Blanc, entitat propera al Partit Nacionalista Valencià (PNV). Tot i que els tractes polítics es realitzaren, bàsicament, amb les Illes Balears i el País Valencià, també hi hagueren alguns enllaços esporàdics amb la Franja de Ponent, el Principat d'Andorra i la ciutat de l'Alguer, a Sardenya. Pel que fa al País Basc s'assistí, com cada any, al Dia del Partit del Partit Nacionalista Basc (PNB). Una celebració que sobretot servia i segueix servint a la JNC per mantenir el contacte amical i polític amb la formació nacionalista basca i les seves joventuts.

La universitat i la reorganització de la FNEC

La qüestió de la presència de la JNC a la universitat ha estat, al llarg de la història de l'organització, un tema cabdal pels seus interessos, sobretot perquè durant molts anys el camp universitari fou un espai important on reclutar militants. En el Congrés Constituent de l'organització, Lluís Vilalta redactà un document amb el títol de "Sindicalisme Estudiantil –vers la FNEC–" en què ja manifestava que la JNC havia de crear un Front Universitari de la Joventut Nacionalista de Catalunya a partir dels quadres d'estudiants universitaris de la mateixa organització:

«El principal paper a interpretar pel nostre Front Universitari serà l'encaminat a la preparació i canalització del moviment estudiantil en general vers la construcció d'un sindicat estudiantil català que es constitueixi en el portantveu de les reivindicacions dels joves universitaris: la Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya. La Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya (FNEC) ha de configurar-se com un sindicat nacionalista de joves universitaris catalans, independent i amb direcció autònoma, que pugui així agrupar i catalitzar tot el moviment estudiantil en un ample front de lluita. [...] Per tal d'aconseguir aquest propòsit, el Front Universitari de la JNC haurà d'establir contacte i de penetrar en els grups col·lectius nacionalistes –com és ara el cas de la recentment creada Assemblea d'Estudiants Independentistes d'Universitat (AEIU), o d'altres de nivell de Facultat –per tal de començar ja des d'ara a valorar possibilitats i plantejar estratègies unitàries».³²⁵

---

³²⁵ AJNC, Sindicalisme Estudiantil –cap a la FNEC-. Lluís Vilalta.

A poc a poc les idees plantejades per Vilalta començaren a prendre forma; entre el 2 i el 4 de desembre de 1983 la JNC celebrà al Masnou les I Jornades Universitàries. Malgrat la baixa participació dels militants, la sensació dels organitzadors fou positiva per tot allò que s'havia dit durant aquells dies. L'acte fou organitzat per Oriol Puig (sotssecretari de política universitària), Jordi Pascual, Blai Serena i Miquel Vila. L'esdeveniment estigué dividit en tres ponències: “Acció i organització universitària” (objectius i filosofia, incidència de la JNC dins de l'àmbit universitari, estructura de l'organització), “Autonomia i model universitari” (crítiques a la LRU -Llei de reforma universitària-, alternativa al model actual i universitat pública i universitat privada) i “Universitat i societat” (relacions entre estaments socials i universitat, la formació de l'estudiant dins de la universitat i la universitat com a organisme generador d'atur).

La primera ponència definia el model més eficaç a l'hora de crear, dins de la universitat, una estructura a tots nivells, capaç d'aglutinar el nombre necessari de gent per transformar el món universitari del moment. La segona feia referència a la legislació de la universitat i s'analitzaren els punts conflictius de la llei esmentada; també es definí com havia de ser el model universitari en plena autonomia; alhora es reflexionà sobre la problemàtica entre la universitat pública i la universitat privada; la darrera ponència reflexionava sobre el paper de la universitat com una de les principals fonts que nodreixen la societat i sobre el nivell de preparació d'aquest estament educatiu (hi havia preocupació per l'elevat nombre de llicenciats que engreixaven les llistes d'atur, aspecte que no ha variat gaire actualment).³²⁶

Tot i la poca assistència de militants, el 1984 es realitzaren les II Jornades Universitàries. En aquesta ocasió el director fou el responsable de la sotssecretaria de política universitària del CEN, Carles Campuzano. En el transcurs d'aquesta trobada, Campuzano donà un èmfasi especial a l'entrada de la JNC al camp universitari, fet que es produiria l'any següent amb la creació de la FNEC:

«L'actuació de la JNC fins el moment en el terreny universitari ha estat gairebé nul·la. La nostra presència, tan a nivell institucional com de grups de pressió inexistent. És cert que tot el moviment universitari ha estat fins ara esmorteït i que més grups radicals i extremadament mòbils tenen certa incidència però és per això el que ens ha d'obligar a treballar. Com a nacionalistes no podem renunciar de cap de les maneres a incidir a aquest món. És ara, quan s'està produint certa revitalització del moviment universitari quan la JNC ha d'iniciar una tasca de penetració, penetració que s'ha de caracteritzar perquè la gent nacionalista sigui present allà

³²⁶ *Seguem*, núm. 9, Gener de 1984, p. 7. Vegeu també: *La Vanguardia*, 5-XII-1983.

on els universitaris treballen: revistes, activitats culturals i esportives... i com no, amb la presència institucional. Aviat es produiran eleccions claustrals (de moment ja s'han presentat les eleccions de delegats a la majoria de facultats). Els claustrals que sortiran d'aquestes eleccions tindran la decisiva responsabilitat de posar en marxa l'aplicació dels "estatuts" que fins ara les tres universitats han elaborat. No cal que us digui la importància que això suposa, com nacionalistes i com joves no podem restar al marge d'aquest procés, per això aprofito aquest escrit per fer una crida a la participació i a la mobilització dins del món universitari».³²⁷

El fet que les Corts espanyoles aprovessin el 1983 la Llei orgànica de reforma universitària (LRU) permeté que als òrgans de govern de les universitats i dels diferents centres hi hagués assegurada la representació dels diversos membres de la comunitat universitària. Per tant, es consentí la participació dels estudiants als òrgans de govern dels centres d'ensenyament. Això afavorí que la JNC es posés en contacte amb els seus militants universitaris, en especial a les facultats de Dret de la Universitat de Barcelona (UB) i de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i la d'Econòmiques d'aquesta darrera universitat. A partir del desembre de 1984, el CEN de l'organització juvenil inicià una sèrie de contactes amb formacions politicojuvenils, com la JERC, l'UJ o grups com el GEN, que tenien projectes similars als de la JNC, per mirar de crear un sindicat estudiantil plegats, però no trobà la complicitat necessària.³²⁸

El membre de la JNC i futur sotssecretari general Jaume Padrós mantingué una conversa amb Antoni Gelonch i Viladegut (expresident de les Joventuts Mèdiques) per tal de crear un moviment universitari. El projecte de l'organització tenia dos vessants: un referent al moviment estudiantil i l'altre adreçat al professorat, amb l'objectiu d'accedir als òrgans de govern de les universitats. La proposta de la JNC s'anà estenent i consolidant, però calia el "beneplàcit" del partit. Les diverses reunions de Padrós, persona propera a Miquel Roca, amb CDC i membres de la mateixa JNC, com Carles Campuzano, Feliu Guillaumes, Vicenç Pedret, Esteve Picola i Jaume Ciurana, propiciaren la refundació de la FNEC.

El 15 de març de 1985 es creà una Comissió Gestora en el si de la FNEC que actuà fins a la celebració del I Congrés. L'organització estudiantil reneixia, en bona

---

³²⁷ *Butlletí Intern*, Gener-febrer de 1985, núm. 2, p. 7. Les ponències que es van tractar tenien el següent nom: "Universitats, reconstrucció nacional", "Els joves als òrgans de govern de les universitats" i "Vers un nou model universitari".

³²⁸ En aquells moments existia l'Associació de Joves Estudiants de Catalunya que rebien el suport del PSC i el PSUC i deien que tenien 2.000 afiliats pels 500 que tenia la FNEC en la seva refundació. *El País*, 20-X-1985. Per a més informació de la refundació de la FNEC i la seva posterior història vegeu sobretot: www.fnec.cat.

mesura, gràcies a la feblesa del moviment estudiantil, la introducció de la LRU i la precarietat del sistema universitari.³²⁹ La primera gestora estigué formada per Antoni Gelonch, el membre del GEN i d'ERC Joaquim Triadú i Vila-Abadal (que anys més tard seria conseller de la Presidència de la Generalitat de Catalunya per CiU) i Jaume Padrós. Tanmateix, a aquests els ajudaren els membres de la JNC Joaquim Forn, Arnau Galí, Vicenç Pedret i Pere Torres. El manifest refundacional de la FNEC es fonamentava en quatre apartats:

1. Cal una modernització i catalanització plenes dels nostres centres universitaris, per tal que puguin adequar-se a les necessitats i demandes de l'actual societat catalana, amb una perspectiva progressista de cara al futur.
2. Cal principalment que al front d'aquest procés se situïn els més directament implicats, i ben específicament els estudiants.
3. Cal que en aquest procés de modernització i catalanització dels centres universitaris, ultra els agents directament implicats, hi hagi una àmplia conscienciació de tots els ciutadans per tal que entenguem que una aposta per una universitat moderna, catalana i de qualitat és una aposta pel futur del país, i que això implica necessàriament una atenció decidida i constant en diversos ordres.
4. Cal que els estudiants s'organitzin activament, en una entitat democràtica que els ofereixi possibilitats de participació, amb objectius clars i ben definits, és a dir, cal bastir una organització basada en un estil nou que impliqui l'assumpció dels principis bàsics de catalanitat i rigor en el treball, tant en els objectius com en les accions.³³⁰

Al final del Congrés fundacional el poeta i president d'honor de la FNEC Josep Vicenç Foix i Mas tancà l'acte amb unes paraules emotives: «Els estudiants, ultra estudiar, han d'esdevenir activistes d'allò que representa la revitalització cívica, cultural i política del nostre país».

Aquell mateix any es dugueren a terme les primeres eleccions al Claustre de la UB, que acabava d'aprovar els Estatuts (adequats a la LRU), i la FNEC obtingué 21 claustrals. Ja des dels inicis de la FNEC, sorgiren alguns enfrontaments interns entre les diferents “famílies” que la conformaven. Això es féu visible en l'elecció del rector de la UB. A la primera volta, els gairebé 40 delegats claustrals de la FNEC votaren en blanc i cap dels dos candidats, Eulàlia Vintró i Castells i Josep M. Bricall i Masip, obtingué la

---

³²⁹ Objectius i estratègia de la Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya. I Congrés de la Nacional d'Estudiants de Catalunya, Barcelona, 1986, p. 4.

³³⁰ FIGUERAS, Arnau, *Història de la FNEC. La Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya de 1932 a 1986*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat: Barcelona, 2005, p. 265-266.

majoria suficient. A la segona volta, i donat que fou impossible arribar a un acord per votar en bloc un dels candidats, es donà llibertat de vot; finalment la victòria fou per Bricall.³³¹ Al Claustre de la UAB, la FNEC obtingué 14 claustrals i donà suport a Ramon Pascual de Sans, el qual sortí escollit com a rector.

Respecte a la JNC, el secretari general Enric Ticó i el sotssecretari de política universitària Carles Campuzano decidiren que calia donar ple suport al projecte de la FNEC. La participació de la JNC consistí en posar la infraestructura de l'organització amb la finalitat d'impulsar una acció política destinada a evitar que la FNEC es convertís en una organització hostil als plantejaments de l'organització nacionalista. Les actuacions més immediates de la JNC foren procurar la inserció dels militants de la JNC dins de la FNEC, especialment aquells que provenien del COU i la FP, i alhora incentivar que treballessin a les estructures d'aquest sindicat. Tanmateix, creien que calia mantenir una política de coordinació amb la direcció de la FNEC per fer realment efectiva la seva presència en tots els àmbits i dotar d'una eficàcia d'acció més gran a totes dues organitzacions.

El 18 de gener de 1986 se celebrà el I Congrés de la FNEC al Saló d'Actes de la Facultat d'Arquitectura de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). La Comissió Gestora passà a anomenar-se Coordinadora Nacional i el membre del CEN Joaquim Forn en fou escollit president. En aquells moments la FNEC ja comptava amb uns 600 militants i ràpidament es consolidà com a primer sindicat universitari de Catalunya. La seva finalitat principal era la de fer una universitat catalana, plural i d'avantguarda, sense discutir qui havia de controlar l'organització estudiantil. La importància de la FNEC residí en el fet que aconseguí aglutinar molta gent no polititzada. Tot i això, hi havia elements externs, especialment provinents de formacions polítiques, que no coincidien a l'hora de definir quina havia de ser la comesa de la FNEC.

Mentrestant, la JNC seguia potenciant la seva presència a la universitat. Des de la revista de l'organització es manifestà que calia aconseguir modernitat i qualitat a les universitats catalanes, tenint com a fita les universitats europees. Això comportava la realització d'un seguit d'actuacions: «la desmassificació de la Universitats, que no significa la implantació de “números clausus”, i l'adequació del nombre d'estudiants al total real de demandes de la societat i les possibilitats d'absorció d'aquesta, no es pot fer

---

³³¹ La llibertat de vot va fer que tant gent de la JNC com del GEN votessin per cadascun dels candidats. Segons Jaume Padrós, hi va haver professors que van pressionar els seus alumnes perquè votessin a favor de Bricall. Entrevista a Jaume Padrós i Selma, (25/09/08).

front a l'atur ajornant-lo, preparant llicenciats que el dia de demà no tindran feina. Cal dedicar més recursos a la investigació i recerca». La JNC també reclamava el traspàs del Consell Superior d'Investigació Científica a les comunitats autònomes, un lligam més fort entre la universitat i les demandes de la societat, amb convenis universitaris entre estudiants i empreses, i evitar l'elitisme de la universitat.³³²

El II Congrés es dugué a terme el gener de 1987 a la facultat de Biologia de la UB. Només hi va haver la candidatura de la Coordinadora Nacional, formada per Joaquim Forn (president), Joan Vives (secretari general), Xavier Pareja (secretari de relacions amb Països Catalans), Oriol Carbó (secretari de finances), Pere Torres, Enric Renau i Raquel Miarons; Miquel Vila (UB), Jordi Canyelles (UPC) i Joan Capdevila (UAB) en formaven part com a coordinadors de les universitats.³³³

Entre el II i el III Congrés de la FNEC se celebrà, el 25 i 26 d'abril de 1987, el I Congrés del Bloc d'Estudiants Nacionalistes (BEN) a Coma-ruga. La finalitat del BEN era la d'omplir un buit en l'àmbit de l'ensenyament secundari (BUP, COU i FP). El BEN també es caracteritzava per ser precursor de la catalanització de l'escola, la millora de la qualitat de l'ensenyament i l'organització de la participació dels estudiants als centres. L'organització considerava que la seva prolongació era la FNEC, per això aconsellaven els seus socis que, quan acabessin el període escolar i passessin a l'universitari, s'hi associessin.³³⁴ Tot i la participació de membres de la JNC Antoni Gelonch (també fundador de la FNEC) i Josep M. Elorduy i Vidal en la redacció de les ponències, l'organització no potencià prou el que podia haver estat una pedrera excel·lent de membres de la JNC; si l'hagués enfortit potser no s'hagués produït el que succeí posteriorment.

El III Congrés de la FNEC, el 16 de gener de 1988, es tornà a celebrar al Saló d'Actes de l'Escola Arquitectura de la UPC. En aquesta ocasió hi hagueren dues candidatures; d'una banda, l'encapçalada pel membre de la JNC Enric Renau i de la qual formaven part els futurs membres de CDC Oriol Pujol i Ferrusola i Francesc Homs i Molist; i, de l'altra, l'encapçalada per Daniel Panyella i Joan Vives, que tingueren el

³³² *Seguem*, 3 època, núm. 16. Juny de 1986, p. 4. En el IV Congrés de la JNC (1986) s'esmentava que calia reafirmar el reconeixement i el suport a la FNEC, treballar per tal de configurar un ampli bloc universitari que aglutini a estudiants, professors i intel·lectuals per tal d'abastir un projecte universitari en la línia apuntada en les II Jornades Universitàries; promoure la presència política de la JNC a la Universitat i promoure iniciatives davant el Govern de la Generalitat.

³³³ Aquell mateix any es realitzaren eleccions als claustres de les universitats, que significaren la primera victòria clara de la FNEC. A la UB va obtenir 48 claustrals i més de 3.000 vots, i a la UAB es van aconseguir 16 claustrals.

³³⁴ Recull de ponències del Bloc d'Estudiants Nacionalistes. "L'Ensenyament secundari a Catalunya", s/d.

suport del GEN, la UJ i la JERC. La JNC decidí que Renau es retirés abans de les eleccions per no perjudicar la FNEC amb dues candidatures; aquest fet comportà que Panyella fos l'únic candidat; tanmateix, aquest obtingué més vots en blanc que no pas a favor.³³⁵ Davant aquesta situació tan inestable, Enric Renau i la JNC, pensaren que Daniel Panyella rebutjaria el càrrec, però no ho féu. Això significà que la JNC, de la manera més innocent, havia perdut el control de la FNEC.

La nova Coordinadora Nacional estava composta per diferents sensibilitats polítiques de tendència marcadament independentista que feia força temps que volien assolir el control personal i polític de la FNEC per enfrontar-se a la JNC i, de retruc al secretari general adjunt de CDC per la manera com, segons ells, tots dos havien utilitzat la FNEC. Això significà un canvi de direcció en la relació entre la FNEC i la JNC: acabava de començar una lluita politicoestudiantil aferrissada amb la finalitat de controlar aquesta associació. La Coordinadora Nacional estava formada per Daniel Panyella (president), Joan Vives (secretari general), Xavier Pareja (secretari d'organització), Domènec Orriols (secretari de finances), Ramon Puigneró (secretari de serveis), Erika Casajoana (secretària de dinamització) i Francesc Abad (UB), Jordi Solé Muntadas (UAB) i Toni Matas (UPC), aquests darrers com a coordinadors de les universitats aleshores existents.³³⁶

El III Congrés suposà, per a la JNC, la pèrdua del control de l'organització universitària. Però la JNC no estava disposada a renunciar a la important l'aposta que havia fet en aquest àmbit. El desembre de 1989 es realitzà el IV Congrés; la nova direcció de la FNEC passà a mans de Francesc Gómez (president) i Joan Vives (secretari general).³³⁷ El 12 de gener de 1990, Gómez i alguns dels membres de la Junta dimitiren perquè el secretari general, Joan Vives, es negà a fer una auditoria de comptes a la FNEC. Els Estatuts de la FNEC eren molt explícits respecte a la qüestió de la dimissió del president: comportava la destitució de la Coordinadora Nacional del moment i l'elecció d'una de nova. Mentre no se celebrés el Congrés les funcions del president havien de ser exercides, transitòriament, pel president de la Mesa del Consell Nacional.

---

³³⁵ Entrevista a Josep Rull i Andreu, 25/06/09.

³³⁶ Toni Matas va ser substituït al cap de poc temps per Meritxell Solans.

³³⁷ La resta de la direcció va estar composta per: Àlex Meseguer (secretari d'organització), Pitu Amigó (secretari d'acció política), Marc Martí (secretari d'acció sindical), Oriol Junqueres (secretari de finances) i Elisenda Paluzie (secretària de comptabilitat). Els coordinadors de les diferents universitats van ser Agustí Ten (UB), Meritxell Solans (UPC), Santi Solsona (de la delegació de Lleida) i Jordi Solé (UAB).

El març aparegué un manifest, impulsat pel president sortint (Francesc Gómez) i secundat per bona part dels membres d'Econòmiques i de Dret de la UB, que criticava Vives i alguns membres de la Junta Directiva per la manca de debat intern a l'hora de prendre decisions, per forçar l'expulsió de membres de la FNEC (entre els quals hi havia membres de la Junta Directiva), per la manipulació de documentació, pel finançament de campanyes electorals d'organitzacions independentistes i per les excessives despeses de l'associació. Tot i això, la dimissió del president no es comunicà a la militància de la FNEC fins el 3 d'abril, fet que possibilità que la Coordinadora Nacional prosseguís amb les seves funcions fins el Consell Nacional del 21 d'abril de 1990. Malgrat la sol·licitud de confiança per part la Coordinadora Nacional destituïda, es dugueren a terme eleccions.

En el aquest Consell Nacional, els tres representants de cadascuna de les universitats catalanes, Sergi Fernández (UAB), Adolf Roseaud (UB) i Damià Calvet (UPC), escolliren el nou president. La JNC, políticament, obrà amb molta habilitat perquè aconseguí que dos dels tres membres que decidien el futur de l'organització, Fernández i Calvet, fossin de la JNC.

Això permeté que els dos membres de la JNC votessin a favor de Fernández, fet que comportà que aquest darrer passés a ser el nou president de la Mesa del Consell Nacional i president de la FNEC en funcions. Roseaud, candidat proper a Vives, sortí escollit com a sotspräsident i Calvet com a secretari. Malgrat tot, la Coordinadora no destituí del càrrec ni Vives ni els seus seguidors, els quals iniciaren una campanya d'amenaçes físiques als socis de la FNEC militants de la JNC. La idea era impedir que Fernández pregués possessió efectiva del càrrec, de manera que es canviaren les contrasenyes dels ordinadors i el pany del local.³³⁸ Fernández ocupà el càrrec fins que fou substituït, per Roseaud, en el Consell Nacional extraordinari del 27 d'octubre arran d'una moció de censura presentada pel sector de Vives, el qual controlava bona part dels vots.³³⁹

El 24 de novembre de 1990 se celebrà el V Congrés, obligat per les delicades circumstàncies que travessava l'organització estudiantil, amb una baixíssima participació electoral. Uns quants dies abans la JNC intentà consensuar amb Joan Vives una candidatura unitària a la Coordinadora Nacional; no obstant això, no ho aconseguí;

³³⁸ AJNC. Informe FNEC. Necessitat d'Estudiants Nacionalistes. s/n. Entrevista a Joan Vives i Solervicens, (23/06/09).

³³⁹ AJNC, Caixa FNEC. En aquest Consell Nacional el futur membre del CEN Daniel Clivillé va ser agredit per membres de la que seria la nova Coordinadora Nacional de la FNEC.

la JNC decidí abstenir-se de fer cap acció (de fet, no tenia cap candidat) i Vives sortí escollit com a president de la FNEC.³⁴⁰ Després d'aquest congrés l'organització estudiantil quedà molt debilitada i dividida, fet que comportà que gent del GEN i, sobretot, d'ERC es donessin de baixa com a militants per crear el Bloc d'Estudiants Independentistes (BEI).³⁴¹ Mentrestant, la JNC creà un sindicat estudiantil propi, Estudiants Nacionalistes (EN), amb l'objectiu de recuperar el control del moviment universitari. La fragmentació de la FNEC suposà la pèrdua per aquest sindicat de diversos claustres universitaris a les eleccions de 1991.

Davant d'aquesta nova situació politicouniversitària, Carles Campuzano féu un estudi de l'estat de la qüestió del món universitari, en què també aprofità per carregar contra la FNEC:

«Ens continuem trobant encara davant d'una universitat catalana profundament castellanitzada. Des dels manuals universitaris fins a llengua que s'empra en la majoria d les aules arribant fins als continguts la castellanització és evident. La feina a desenvolupar per tal d'avançar en la catalanització de la nostra Universitat encara és enorme. En aquest sentit el paper que podrien jugar les associacions estudiantils és cabdal. La seva capacitat de mobilització i sensibilització hauria de permetre de concretar en positiu importants canvis. Ara bé, el fracàs de la FNEC com a projecte plural, obert i democràtic ens ha debilitat a tots plegats. Un fracàs que hem d'atribuir de manera molt especial a aquells que han volgut convertir el projecte engrescador que en el seu dia fou la FNEC en la seva "paradeta" per tal de satisfer els seus afanys de protagonisme i ambició desmesurada.

Avui la FNEC és una entitat dèbil que ha patit nombroses marxades de gent de sectors ben diversos, de gent que durant anys havia treballat amb entusiasme i generositat en la construcció d'un gran projecte, de gent que havia cregut que Catalunya requeria un ampli, fort i plural sindicat estudiantil nacionalista. Al marge de la FNEC, dels seus errors, de les ambicions i la manca de traça dels seus líders, avui la Universitat continua necessitant l'existència d'aquesta alternativa. Avui, més gran que mai, la Universitat necessita de l'existència d'un sindicat capaç de liderar a renovació nacional que el país ens exigeix. La JNC continua creient en aquesta necessitat i, per això, en els propers mesos donarem suport a

³⁴⁰ La nova coordinadora nacional va estar formada pel mateix Vives, Joaquim Bech de Careda (secretari general), Gemma López (secretària d'organització) i Elisenda Paluzie (secretària de finances), Pitu Amigó (secretari d'acció política) i Marc Martí (secretari d'acció sindical). Els coordinadors universitaris van ésser Agustí Ten (UB), Natàlia Renieblas (UPC) i Àlex Bas (UAB).

³⁴¹ El BEI va ser una associació d'estudiants fundada el 1988 a la Universitat Autònoma de Barcelona. La incorporació de la Coordinadora Universitària Independentista al BEI, el 1990, va suposar que aquest s'estengués a la Universitat Politècnica de Catalunya i a la Universitat de Barcelona. El 1992 van crear nuclis a la Universitat de les Illes Balears i durant el 1993 i el 1994 van crear nuclis a la Universitat de Lleida, Universitat de Girona i la Universitat Rovira i Virgili.

totes aquelles iniciatives que reforcin el teixit nacionalista de la universitat, i contribuïrem a vertebrar des de la nostra especificitat un moviment universitari fort, nacionalistament coherent, dinàmic, defensor dels interessos dels estudiants, democràtic, participatiu i sobretot capaç d'oferir un programa nacional, modernitzador i progressista per a les nostres universitats».³⁴²

La JNC creà EN a les III Jornades Universitàries de l'organització celebrades a Manresa el 20 d'abril de 1991. El 25 d'abril de 1992, EN celebrà el primer congrés, amb uns 80 delegats, a l'Hotel d'Entitats de la Generalitat de Catalunya; Josep Rull en sortí elegit com a coordinador general. El Congrés tingué quatre ponències: “Nacionalisme”, “Organització”, “Model d'ensenyament” i “Estratègia sindical”. La finalitat del Congrés era esdevenir una alternativa sindical als instituts universitaris, inspirada en els principis de la catalanitat i qualitat de l'ensenyament.

De les ponències aprovades en destacaren qüestions concretes com «la demanda de supressió del districte únic universitari i la creació de la universitat a distància pels Països Catalans». Així mateix, EN es declarà en contra de la Llei d'accés a la funció pública dels professors universitaris i a favor d'una llei de normalització lingüística per als funcionaris docents. També apostà per un ensenyament públic i privat, recolzant el sistema d'ensenyament vigent a Catalunya. Malgrat això, demanà que es reformés el sistema de les proves d'accés a la universitat, que consideraven arbitrari, a través de diverses modificacions per evitar que una prova de dos dies valgués el mateix que tot un any acadèmic. En aquell mateix sentit, també demanà que cada facultat tingués autonomia a l'hora de realitzar les proves per accedir als seus estudis.

Així mateix, EN no renuncià en cap moment a fer plantejaments globals respecte el procés d'alliberament nacional; en aquest sentit, a la ponència de “Nacionalisme” ja es féu referència a la independència com a l'estadi ideal pel desenvolupament dels drets nacionals de Catalunya, i als estudiants com a col·lectiu capdavanter en l'assoliment d'aquesta fita. La Comissió Gestora estava formada per Josep Rull i Antoni Biarnés; Daniel Clivillé (coordinador UB), Sergi Fernández (coordinador UAB), Damià Calvet (coordinador UPC), Marta Subirà (coordinadora UPF), Pere Saló (coordinador territorial) i Carme Sayós, Miquel Àngel Vallès i Lídia Gallego (vocals).

Poc després es constituí la Comissió Nacional d'EN, de la qual formaren part Josep Rull (coordinador general, Dret, UAB), Sergi Fernández (coordinador

---

³⁴² *Seguem*, núm. 30, Febrer de 1992, p. 5.

d'organització, Polítiques, UAB), Mireia Gimeno (coordinadora d'acció externa, Econòmiques, UAB), Lúdia Gallego (tresorera i responsable de premsa, Dret, UB); Montserrat Ravell (secretària de la comissió, Història, UB); Daniel Clivillé (coordinador de relacions internacionals, Econòmiques, UB), Joan Ignasi Sànchez (coordinador, UAB), Carles Recoder (coordinador, UB), Marta Subirà (coordinadora, UPF), Damià Calvet (coordinador, UPC), Jordi Xuclà (coordinador, UG) i Xavier Piñol (coordinador, URV).³⁴³

La presència i participació en el CNJC

El 14 desembre de 1980 es dugué a terme la III Assemblea del CNJC, on la JNC procurà guanyar-ne la presidència, però finalment aquesta fou per la candidatura del socialista Narcís Castenyet. Al marge del representant de la JNC, Jordi Bonet, al secretariat del Consell hi havia diverses persones força properes a l'organització nacionalista. Tot i això, des de la JNC es considerava que la tasca realitzada pel CNJC era inoperant.³⁴⁴ En el marc de les regidories de joventut, la JNC manifestava la necessitat que aquestes àrees fossin creades en els ajuntaments per la important tasca d'enllaç que podien realitzar amb l'entramat juvenil local.

Durant el primer any del CNJC, la JNC tingué alguns problemes amb el MCR. Ramon Camp creia que era insostenible que el membre d'aquest moviment i, al mateix temps, del CEN de la JNC, Joan-Francesc Pont, es presentés a la candidatura del socialista Narcís Castanyer al secretariat del CNJC. El MCR era membre de ple dret al CNJC com a associació de caràcter social de resultes del pacte signat per les JCDC i les JEL, en què s'establia que el MCR, de manera individual, tan sols podia desenvolupar activitats de caire cultural. La problemàtica es resolgué amb una proposta feta en un Consell Nacional de la JNC celebrat a Reus, defensada pel membre del sector "oficialista" Jaume Padrós, on es manifestà la incompatibilitat d'estar afiliat a ambdues organitzacions perquè totes dues eren considerades polítiques. Com ja hem esmentat en un altre apartat, els 12 membres actius del MCR que pertanyien a la JNC optaren per marxar-ne, excepte Gabriel Nadal que continuà.³⁴⁵

³⁴³ *Butlletí Intern*, núm. 12, Tercera època, Octubre de 1992, p. 8.

³⁴⁴ DALMAU, Daniel, *La Joventut Nacionalista de Catalunya*, *Op. cit.*, p. 30.

³⁴⁵ El representants de la JNC en el període comprés entre 1980 i 1984 van ser Joan Puigdollers, Jordi Zaplana, Josep Soler Casanellas i Jordi Plana Huc. A partir de la V Assemblea del CNJC, 19 de juny de

Entre els anys 1984 i 1985 la JNC no formà part del secretariat del CNJC. Aquest fet fou motiu de queixa per part del responsable de la sotssecretaria de política associativa Jordi Zaplana i Huch; segons aquest, la JNC no s'havia preparat prou ni havia utilitzat tots els mecanisme que tenia al seu abast per obtenir els vots necessaris per entrar al secretariat. Aquestes dificultats també s'havien traslladat a la Direcció General de Joventut, on la JNC no trobà la reciprocitat que esperava davant les seves activitats. A l'informe de gestió del secretari general sortint, Enric Ticó, aquest esmentava que «la nostra presència es limita a contactes mensuals del Secretariat i el President amb el DGJ, que donada la seva naturalesa no serveixen per a una presència activa. Proposem un programa, el defensem i el guanyem; però no l'executem. Encara que hi hagin reunions amb el propi President de la Generalitat, la relació amb la DGJ no passa de les bones paraules. La nostra obsessió, en les reunions amb el Director General de Joventut, ha estat clara, aconseguir una política global de joventut; als joves no ens afecta només els temes culturals/recreatius, sinó que especialment les qüestions d'urbanisme, treball/atur, ensenyament, etc. Des de la DGJ s'ha de coordinar tot el que afecta als joves. I ara per ara no es fa prou».³⁴⁶

Davant de la pèrdua d'influència política de la JNC en el camp de la joventut, àmbit on havia de jugar un paper rellevant, l'aleshores president de l'organització, Enric Ticó, en una entrevista a la premsa, donà les pautes sobre quina havia de ser la política de joventut:

«Realizar una política global de juventud no significa otra cosa que analizar la situación del joven y darle una respuesta adecuada, según las posibilidades de las administraciones. Ni más ni menos que conseguir que el joven salga de la marginalidad, en donde está recluso como “joven” que es, en marcha hacia la “madurez”. Significa comprender que lo que lo que preocupa a los jóvenes no son sólo cuestiones cultural-recreativas, o del ocio, sino que las principales preocupaciones se refieren al binomio trabajo-paro, escuela-universidad, paz y desarrollo, marginación... y, con suerte, ya que muchos viven de espaldas a cualquier relación social y otros preocupados sólo por sus intereses egoístas. [...] Avacemos, pues: con una Dirección General de Juventud con más poder específico, con un Consell Nacional de la Joventut de Catalunya que realiza una magnífica tarea unitaria entre las asociaciones juveniles de Catalunya y con la voluntad de todos de estar al servicio de los jóvenes de este país, no ha

---

1982, Joan-Francesc Pont va assistir solsament com a membre del MCR, el qual ocuparia el càrrec de sotspresident el 1984.

³⁴⁶ Informe de gestió del secretari general Enric Ticó. Congrés del IV de la JNC a les Drassanes de Barcelona. 1986. p.12.

de haber problemas. Ahora falta renunciar al protagonismo personal para conseguir que ser joven deje de ser una bonita frase, rentable publicitariamente. Tenemos un gran reto».³⁴⁷

Durant el bienni 1984-1986, cal destacar la celebració, el 1985, de l'Any Internacional de la Joventut; a partir d'aquí s'inicià la campanya d'«Educació Participant també s'aprèn i s'aprova el Projecte Jove» amb l'edició d'una publicació de ciutat, un tríptic explicatiu del CJB, un vídeo editat conjuntament amb el CNJC, uns plafons informatius del CJB i les entitats i un gabinet de premsa. Malgrat certes reticències inicials, la JNC participà en les activitats organitzades.³⁴⁸ Entre el 1986 i 1988, l'encarregat de les relacions, no gaire tranquil·les, amb el CNJC fou Esteve Pujals i Cogul, el qual deixà el càrrec a la meitat del mandat.

La representant de la JNC entre el març de 1989 i el març de 1992 fou Maite Fandos, la qual resumia el seu primer any com un període emmarcat per un secretariat que pràcticament s'havia desenvolupat en el món associatiu sota les sigles del CNJC. Segons Fandos, aquest secretariat era un conjunt de gent que «tenia molt ben agafada la seva cadira i que no tenia cap intenció de cedir ni un pam de gestió a un nouvingut, i molt menys si aquest era de la JNC. Un secretariat dominat pels que sempre han dominat, l'esquerra espanyolista, però més caracteritzat per persones concretes que per partits o associacions. Aquella etapa va suposar per al CNJC ben poca cosa, ja que hi havia poques idees noves, se seguia una dinàmica personalista, es volia aplicar la «Carta de la Joventut Catalana» intentant posar sempre entre l'espasa i la paret a la Direcció

---

³⁴⁷ *El Periódico*, 22-XII-1986.

³⁴⁸ Respecte al tema del Pla Jove el regidor de CiU i exresponsable de relacions institucionals, entre 1980 i 1982, de la JNC, Jordi Bonet i Agustí esmentava que: «En la realización del PJ es preciso separar dos aspectos a nuestro entender. El primero, es la reflexión y el debate interno necesario del propio gobierno municipal que superando la descoordinación que reconoce ha existido hasta ahora, permita conseguir y establecer un plan común y coordinado de los servicios que desde diversas áreas del ayuntamiento prestan a la juventud. Pero este plan, si una parte es bueno que una vez establecido sea conocido por la juventud, creemos nosotros no ha de ser objeto del debate que sí y únicamente ha de efectuar el movimiento juvenil, especialmente a través del Consejo de la Juventud de Barcelona, y éste es el segundo aspecto, sobre todas aquellas materias y ámbitos de interés de los jóvenes en relación con los cuales se quieran determinar principios, directrices, acciones y el papel a jugar y a realizar por el movimiento juvenil y por la Administración pública, la cual, por otra parte, no necesariamente ha de sentirse obligada a incorporarlos en su programa de actuación. Por tanto, este segundo aspecto no es ni debería formar parte del PJ de la Administración Municipal, sino del PJ del mundo juvenil. Que la administración pueda hecerlo suyo en todo o en parte, pero que debe, subrayo, distinguir, dado que en este segundo aspecto del debate del PJ los protagonistas han de ser los propios jóvenes y en ningún caso la administración municipal. Ahora bien, entendemos que este segundo aspecto no interese exclusivamente a la juventud de Barcelona. Con la específicas de la realidad barcelonesa es preciso incorporarlo en el debate más amplio que bien seguro se producirá el año próximo con ocasión de la celebración del Congreso de la Juventud de Catalunya en el marco de la conmemoración del Año Internacional de la Juventud declarado por la ONU». *El Periódico*, 23-VII-1984.

General de Joventut; s'estava enfrontat amb el CJE, no per concepcions nacionalistes sinó per quotes de poder; a nivell internacional es treballava de manera específica amb el CENYC, que eren els "amiguets" enlloc de prioritzar el *Youth Forum* que era la plataforma europea realment important». ³⁴⁹

Tot i les anteriors crítiques, Fandos reconeixia que en els Consells Locals de Joventut es treballava de manera seriosa i es prioritzava la política d'ensenyament. Durant aquests anys la JNC s'encarregà del tema de la dona des de diferents vessants. La constant tasca realitzada des de la JNC i, sobretot, la presència de l'organització a Europa li donaren un impuls important dins del CNJC. A la XIII Assemblea General Ordinària dels dies 10 i 11 de febrer de 1990 a Cerdanyola, la JNC fou l'entitat política més votada i l'única en entrar en primera volta al secretariat. En aquesta elecció, Maite Fandos assumí les àrees de relacions internacionals, estatals, institucionals i de dona, ³⁵⁰ mentre que un altre component de la JNC, Damià Calvet, representant el secretariat de la FNEC, assumí les àrees d'ecologisme, ensenyament i premsa.

Per Fandos, aquests foren uns bons anys per adquirir una formació més àmplia a nivell internacional, per realitzar contactes importants i per compartir experiències amb associacions d'altres països. Durant aquest temps es milloraren les relacions amb el CJE, es treballà seriosament amb el Youth Forum organitzant la reunió general de 1992, s'organitzà el seminari "Dona i Participació". Alhora, es participà al "Curs de Formació en Treball Internacional de Joventut a Europa" organitzat pel Centre Europeu de la Joventut del Consell d'Europa (Stasbourg); al Simposi sobre els drets dels joves a Europa organitzat pel Youth Forum (Avinyó) com a representant del CNJC; al Seminari Ibèric organitzat pel Consell de la Joventut de Portugal a Lisboa. La JNC també assistí com a delegada del CNJC a les Assemblees del CJE a Pamplona i a Madrid, i a l'Assemblea extraordinària de Madrid que tenia com a objectiu central la modificació del reglament del CJE.

Segons Maite Fandos, la frenètica activitat de la JNC donà certa força a la formació, fet que no agradà a determinats membres del CNJC; aquesta situació es féu evident a la XIV Assemblea General Ordinària dels dies 2 i 3 de març de 1991 a Lleida. L'Assemblea estigué marcada per diverses veus que discrepaven de la presència del

³⁴⁹ *Butlletí Intern*, núm. 11, Abril de 1992, p. 4-5. Entrevista a Maite Fandos i Payà, 08/09/08.

³⁵⁰ Respecte al repartiment de càrrecs, Fandos esmentava en el seu text que hi havia un «"pacte no escrit" de que la Presidència i les vicepresidències han d'estar a mans d'entitats socials i no polítiques, i que actualment en el repartiment de les àrees de responsabilitat aquestes són compartides per evitar que una sola entitat pugui dominar un àmbit com havia estat succeint en els darrers temps». *Butlletí Intern*, núm. 2, tercera època, Febrer de 1990, p. 10.

CNJC com a membre del CJE: les joventuts socialistes van guanyar la votació per molts pocs vots. Com escrigué Fandos: «A partir d'aquell moment el CNJC va anar a remolc, en contra de la resolució de l'assemblea, del CJE: sols es treballava en temes que el CJE proporcionava alliberats o en les campanyes que aquest proposava. Tot això va culminar amb el nomenament del CNJC com a sotspresident del CJE. L'actitud crítica de la JNC d'aquests fets i enfront de la posició sectària i polititzada del CNJC davant la política de joventut de la Generalitat, van marcar els darrers mesos caracteritzats per una manca d'activitat del CNJC i una actitud poc de consens de cara a l'assemblea».³⁵¹

El 21 i 22 de març de 1992 se celebrà la IX Assemblea General Extraordinària del CNJC. En aquesta assemblea Fandos deixà de ser la representant de la JNC al CNJC, el seu lloc l'ocupà Pilar Gomà. L'inici de Gomà fou tan complicat com el final de mandat de Fandos. En un resum de com havia anat aquesta assemblea extraordinària Gomà comentava:

«Com a joves associats ens sorprèn que el debat que hauria d'haver-se produït en relació amb els informes de gestió presentat pel Secretariat anterior i pel Coordinador General, com també el balanç econòmic, fos nul, amb el que això significa de manca d'implicació per part de les entitats presents. [...] L'únic punt de debat va ser, després de les eleccions, una resolució presentada per la JERC en el sentit de congelar les relacions que el CNJC manté amb el CJE, de la qual el CNJC ocupa una vicepresidència.

Aquesta relació ha provocat que el CNJC, el primer dels Consells de Joventut de l'Estat, anterior fins i tot al CJE, i amb un "status" propi de relacions internacionals, sigui considerat actualment com un *Consejo Autonómico*, -no Nacional- més. En aquest sentit una transaccional elaborada durant el debat, proposava passar a ser membres observadors a l'estil del Consell de la Joventut del País Basc. L'oposició a aquesta resolució, va venir de l'anomenat sector d'esquerres, que comptava però amb el suport moral de *Nuevas Generaciones*, que estava com a convidat a l'Assemblea. Aquest sector va votar en bloc contra canviar el tipus de relacions amb el CJE, ja que malgrat afirmar que no hi ha una relació de jerarquia o de seguiment de consignes, i va amenaçar amb que si aquest trencament es produís, la majoria de propostes de les línies d'actuació aprovades serien impossibles de realitzar perquè guarden relació directe amb les actuacions del CJE. Aquesta darrera afirmació ja és prou significativa, el CNJC de ser un consell a l'avantguarda de les iniciatives i exemple per a d'altres consells a passat a anar a remolc de les propostes del CJE. La resolució no va ser aprovada, per això ja no podia sorprendre'ns, de fet era un resultat lògic, vist com havien anat

---

³⁵¹ Íbidem, p. 6-7.

les votacions, en l'anàlisi de les quals haurem de reflexionar molt àmpliament la JNC com a entitat nacionalista.»³⁵²

Com podem apreciar, la situació en el CNJC no augurava moments tranquils per la JNC, la participació de les organitzacions politicojuvenils havia endarrerit el CNJC i, alhora, havia obligat a força entitats, algunes de bon grat, a posicionar-se al costat d'alguna de les formacions polítiques. D'aquesta manera s'obria un altre front -unit al polític i l'universitari- de lluita política per ser la formació politicojuvenil més incisiva del panorama català.

---

³⁵² Íbidem.

EL CAMÍ CAP A LA INDEPENDÈNCIA (1993-2003)

VIDA INTERNA DE L'ORGANITZACIÓ

El dia a dia de l'organització

Un cop realitzats els convulsos congressos de la JNC i CDC, l'organització juvenil tornà a la normalitat. A principis de 1993, la JNC creà un grup nou anomenat "DONA. Joves nacionalistes per a la igualtat", amb la intenció d'aconseguir una societat més igualitària. Tal com deia l'organització: «La igualtat per a nosaltres no és més que la plena participació de tots els col·lectius de la societat en la construcció d'un país que garanteixi el respecte i la diversitat, que garanteixi una formació, un lloc de treball, un habitatge... Així doncs també volem incidir d'una manera efectiva en tots aquells sectors i àmbits de la societat on es produeixen actes de racisme, marginació, maltractaments psíquics o físics... o qualsevol tipus de desigualtat o injustícia social».³⁵³

L'Assemblea Constituent de DONA se celebrà el 9 de gener de 1993 i la Junta Directiva la constituïren Maite Fandos (presidenta), Maria Taulats i Pahissa (coordinadora general i tesorera), Eva Bofarull i Marquès (cap d'àrea d'organització i secretaria), Eulàlia Parés i Farrera (cap d'àrea d'acció interna), Montserrat Sabater i Herrero (cap d'àrea de relacions exteriors), Imma Català i Robert (cap d'àrea de relacions internacionals), Núria Benseny i Dalmau (cap d'àrea de serveis a la dona) i Susanna Abril i Bruguera (cap d'àrea d'informació i premsa).

Una de les primeres denúncies del grup intern de l'organització fou la poca presència de dones en els càrrecs de responsabilitat de la JNC. A mesura que augmentava el càrrec, la presència de les dones anava disminuint: el 34% eren caps de col·lectiu, el 38% eren Consellers Nacionals i el 25% eren membres del CEN. A més també destacaren que en tretze anys cap dona havia ocupat el càrrec de secretària general o de presidenta, fet que encara avui no s'ha donat.

Per a DONA, aquesta situació s'havia produït perquè «la JNC és fruit de la realitat social. Una realitat on les dones no poden encara gaudir de les mateixes oportunitats que els homes, i és evident, també, que no en són culpables únicament els

---

³⁵³ AJNC. Caixa DONA. Estatuts. 1993.

homes de la JNC d'aquest fet, sinó de les pròpies dones que renunciïn a presentar-se als diferents càrrecs».³⁵⁴

Algunes de les primeres activitats foren la participació a les II Jornades sobre la Dona Jove organitzades per la Secretaria General de Joventut, la realització de sopars-tertúlia amb regidores i diputades del Parlament de Catalunya, la col·laboració amb el Consell de la Dona de CDC, etc.³⁵⁵ Tot i la intensa activitat inicial, el grup de DONA passà per diferents fases d'activisme. En el transcurs dels anys, l'associació anà disminuint la seva activitat i se centrà en la realització de diversos convenis de col·laboració o manifestos reivindicatius conjuntament amb la JNC.³⁵⁶

Durant l'octubre i el novembre de 1993 el secretari general, Carles Campuzano, féu esment de dos temes al *Butlletí Intern* als quals la JNC estava dedicant una atenció especial des de feia força temps: la normalització lingüística i l'objecció de consciència. Sobre la primera qüestió deia que «malgrat l'evidentíssim avanç en el coneixement del català que hi ha hagut d'ençà de l'inici del procés de normalització lingüística, pel que fa a l'ús de la llengua ens trobem en una situació de bloqueig. Aquesta situació és especialment preocupant entre la gent jove. Aquesta és una situació poc falaguera. Els perills de la llatinització són obvis. Cal un tomb, tant en el terreny legal amb una reforma en profunditat de la vigent llei de normalització lingüística, com de manera molt important en les actituds individuals dels catalanoparlants. En aquest segon terreny tots plegats hi tenim molt a fer. La nostra militància lingüística ha de ser conseqüent i per tant exemplar».³⁵⁷

Amb motiu de l'avantprojecte de la Llei de normalització lingüística que s'estava debatent al Parlament, la JNC realitzà una campanya sobre un dels continguts que tractava aquesta llei: l'obligació de les sales de cinema catalanes d'emetre un tant per cent de les pel·lícules en català o subtitulades. L'acció nacionalitzadora se centrà en

³⁵⁴ *Butlletí Intern*, 3 època, núm. 4, Novembre de 1993, p. 4.

³⁵⁵ Entrevista a Maite Fandos i Payà, (08/09/08). El 1994 va produir-se una renovació de la Junta, amb l'entrada d'homes, la qual va quedar composta per Silvia Requena (coordinadora general), Imma Martínez (direcció de relacions internacionals i presència i dinamització), Meritxell Lluís (organització, administració i tresoreria), Daniel Dalmau, Guillem Torres, Lídia Vega i Marc Monrós (formació), Sunsi Juanico (presència i dinamització), Rosa Reboredo (premsa i informació), Olga Martínez i Alicia Zagirre (acció social), Neus Munté (serveis d'informació jurídica), Lluís Baeza (serveis d'informació sanitària), Marisa Garcia (serveis de lleure) i Imma Català i Esther Sancho (relacions internacionals). AJNC, Caixa DONA. Composició Junta Directiva.

³⁵⁶ El coordinador general de DONA té dret a estar en el CEN de la JNC com a membre de ple dret.

³⁵⁷ *Butlletí Intern*, 3 època, núm. 3, Octubre de 1993, p. 1. Vegeu també: *Seguem*, núm. 32, 1994, p. 11-12.

el repartiment de tríptics entre els usuaris de cinemes en què s'explicava aquesta situació.

Pel que fa al tema de la fi del servei militar obligatori i, sobretot, de l'objecció de consciència, cavall de batalla de l'organització, Campuzano esmentava a l'article que: «El model definit en la Llei 48/1984 del 26 de desembre, perfilat per les sentències del Tribunal Constitucional, per les modificacions derivades de la posada en marxa de la nova llei del Servei Militar i pel propi reglament de la Prestació Social ha fracassat. I ha fracassat perquè tot el sistema girava al voltant de dues premisses falses: que l'objecció de consciència era una opció sense predicament social i que els valors que van lligats a la institució de l'exèrcit connectaven amb la majoria de la gent jove. [...] La inutilitat de la "mili" i el rebuig al militarisme situen l'objecció com a una alternativa possible, positiva i necessària. [...] Cal que plantegem una reforma en profunditat de l'actual marc legal. Una reforma que, en la línia d'allò aprovat en el Parlament de Catalunya, doni possibilitats reals de desenvolupament a totes les energies socials i col·lectives que el voluntariat jove ens pot donar per a construir una societat més progressiva, més solidària i més lliure».³⁵⁸

A les acaballes de l'any aparegué publicat a la premsa que tant Roca com Duran i Lleida havien refusat la proposta de la JNC (que en tants congressos de l'organització i del partit s'havia fet) de fusió dels dos partits.³⁵⁹ En resposta a aquestes declaracions, l'UJ proposà al seu partit deixar CDC i aliar-se amb el PNB per les eleccions al Parlament Europeu que s'havien de dur a terme l'any següent.³⁶⁰ Com era previsible, aquest fet encetà un dur enfrontament entre les joventuts de CDC i d'UDC. Des de la JNC es responia a les declaracions dels joves d'Unió tot dient que «amb la feïnada que tenim, el treball amb Unió no és prioritari. A més, les relacions amb els joves democratacristians no són ni bones ni dolentes, són impossibles perquè mai ens trobem enlloc»; mentre que des d'UJ es replicava que «la JNC volen ser les joventuts de CiU. Preferim no treballar conjuntament. Les dues organitzacions mai havien firmat cap pacte, no han constituït un comitè d'enllaç, ni mantenen contactes regulars».³⁶¹

³⁵⁸ *Butlletí Intern*, 3 època, núm. 4, Novembre de 1993, p. 1. El 20 de març de 1993, la JNC havia organitzat unes jornades sobre l'objecció de consciència a Sant Cugat i el 26 de març de 1994 va realitzar la 2a Jornada a Barcelona.

³⁵⁹ *La Vanguardia*, 14-XII-1993.

³⁶⁰ *La Vanguardia*, 20-XII-1993.

³⁶¹ *El Temps*, 27-XII-1993.

Tot aquest batibull provenia d'un document que havia elaborat el president Jordi Pujol mesos abans en què es debatia, entre altres, el tema de la crisi que CDC acabava de viure. La JNC aprofità aquest document per reincidir en el tema de la revisió del pacte entre CDC i UDC. Per la JNC, la continuïtat de la coalició no es podia realitzar a qualsevol preu i propugnava que els pactes entre les dues formacions es renovessin després de cada convocatòria electoral. L'organització també demanava que la renovació de l'acord s'havia s'encarés a una fusió futura entre tots dos partits i, si aquest fet no es produïa, la coalició es dissolgués, evitant que CDC quedés com a culpable de la separació. Finalment la JNC afegia que CDC i UDC no podien anar per separat a les eleccions europees i després unir-se; la JNC justificava aquesta afirmació dient que a les eleccions municipals UDC havia crescut gràcies a CDC i que per aquest motiu els convergents havien d'anar en solitari a les eleccions si la proposta de fusió no prosperava. Una fusió que, segons l'organització, s'havia de dur a terme abans de les eleccions generals de 1996.

Uns quants dies després d'aquestes declaracions, el secretari general de la JNC, Carles Campuzano, tensà una mica més la situació afirmant que la coalició s'havia trencat a causa de les diferències que hi hagué entre els dos partits en la votació al Ple sobre la reforma del reglament del Senat; alhora deia a CDC que si UDC modificava la seva estratègia caldria un "procés de reflexió" sobre la conveniència de mantenir la coalició i sobre l'impacte que això implicaria en la política catalana i de la resta de l'Estat. Campuzano afegí que seria convenient que els dos partits es presentessin per separat a les eleccions europees, fet que tampoc descartava per eleccions futures.³⁶²

El febrer de 1994 a la JNC es tornà a tractar el tema de l'estat real de la llengua catalana. Es redactà el manifest "Joves per la Llengua" amb la finalitat de reclamar a la societat catalana i als poders públics un veritable impuls en el procés de normalització lingüística, i als joves que assumissin un paper actiu en la consecució de la plena normalitat de la llengua catalana. La resposta de la societat es traduí amb l'adhesió de 100 entitats i més de 900 persones a títol individual. El manifest en qüestió, redactat pel responsable d'acció nacionalitzadora, Daniel Clivillé, exposava que:

«La situació de la nostra llengua no és ni de bon tros la que normalment hauria de ser. El català, després d'haver patit molts anys de prohibició i repressió, es troba relegat a un paer secundari a les Universitats, a la premsa, a la televisió, a les ràdios, als cinemes, i en general,

---

³⁶² *Avui*, 13-I-1994.

en el món dels joves, tant en l'aspecte lúdic com en el de l'estudi i treball, no assolint el paper de llengua preeminent que entenem que hauria de tenir. En qualsevol país, la llengua que li és pròpia és impulsada des de la societat i respectada i promoguda per part dels poders públics. Així és com ha estat a Catalunya en els darrers anys, i així és com els joves catalans volem que continuï essent. El llegat històric i cultural que significa una llengua, no pot veure's menys preat pels qui tenen més capacitat d'influir a la societat. Cal que entre tots col·laborem en la constitució d'una Catalunya de progrés i benestar alhora que respectuosa amb les seves arrels, i això comença pel primer element de comunicació, pel que primer caracteritza Catalunya: la llengua catalana. Com a joves que des de diversos àmbits ens sentim compromesos amb el país, reclamem a la societat catalana i als seus poders públics, un impuls en el procés de normalització lingüística del català. Aquest procés ha de portar a la nostra llengua a tenir el paper de dignitat i normalitat que li pertoca. Al mateix temps volem fer una crida als joves de Catalunya a que assumeixin un actiu paper en la consecució de la plena normalitat de la nostra llengua». ³⁶³

Mig any després de la celebració del Congrés del partit, el mes de juny, la JNC anuncià que tornaria a proposar la fusió entre CDC i UDC i que, en el cas que això no es produís, demanaria la ruptura de la coalició. Aquesta reivindicació també afegia la modificació del sistema d'elaboració de les llistes electorals, la JNC no estava d'acord que s'assignés a cada partit un lloc segons un acord preestablert. Segons el secretari general, Josep Rull, calia introduir el concepte de "proporcionalitat variable", que consistia en valorar la capacitat del candidat a l'hora d'assignar-li una posició i no en ocupar un lloc en funció d'un ordre previ. Aquesta darrera proposta provenia del fet que UDC tenia una sèrie de números assignats a les llistes electorals. ³⁶⁴

Un mes després, la JNC seguí preparant el terreny per poder influenciar en el partit. El nou escenari per presentar les propostes de l'organització fou la celebració a Calella, el 14 de juliol de 1996, dels 20 anys de l'organització nascuda el 1976. L'organització prosseguí amb l'eslògan "Generació Llibertat", lema del VIII Congrés de la JNC el 1994. A l'acte intervingué Jordi Pujol, el qual comentà, entre altres aspectes, que els principals objectius que, segons ell, calia que assolís el nacionalisme català eren mantenir la identitat col·lectiva reforçant la cultura i la llengua; mantenir i enfortir la integració i la cohesió social de Catalunya; perfeccionar i enfortir el sistema democràtic intern de Catalunya, i tenir presència i prestigi més enllà del país. ³⁶⁵

³⁶³ *Bulletí Intern*, 3 època, núm. 6, Febrer de 1993, p. 10.

³⁶⁴ *La Vanguardia*, 20-VI-1996.

³⁶⁵ *La Vanguardia*, 15-VII-1996.

El desembre de 1996, traslladaren la seu de la JNC es al carrer València, 231, de Barcelona, al mateix edifici on hi havia la seu de CDC, però en una planta independent. Tanmateix, la inauguració oficial no es produí fins el 3 de març de 1997. Mentrestant, les disputes internes amb UDC seguien vigents; malgrat que ningú demanà directament la ruptura de la coalició, sí que hi hagueren intervencions favorables a un replantejament: tothom coincidí que no es podia estar esperant que UDC tornés a actuar; aquesta havia aprofitat la reestructuració de CDC per adquirir un protagonisme més gran i força política. UDC havia esmentat que calia practicar un «nacionalisme més racional i menys sentimental, més pragmàtic i menys essencialista, més comunitari, obert i social».³⁶⁶

Fins i tot, el mateix Jordi Pujol, en el discurs inaugural de la nova seu de la JNC, fou força crític amb algunes decisions i actuacions d'UDC: «Ja sé que a la JNC hi ha un ambient crític envers UDC, i, en part, fins i tot envers la continuïtat de CiU. Personalment també crec que UDC ha pres darrerament algunes iniciatives i ha actuat d'una manera amb les que jo tampoc hi estic d'acord. Darrerament ho he demostrat prou clarament. Però també he de dir que sempre he valorat i he respectat UDC, que sóc defensor convençut de la continuïtat de la coalició i que no és bo que la seva viabilitat sigui posada en perill. En tot cas crec que no ha de ser ni per CDC ni per la JNC. I sabeu que sobre aquests temes algun cop he criticat alguna iniciativa vostra».³⁶⁷

Durant el parlament també féu referència a la important campanya que, segons ell, hi havia contra el govern de la Generalitat. Per aquest motiu es dirigí als membres de la JNC demanant-los que treballessin per ajudar el partit i fer-lo més fort; i és que, segons l'orador, cada cop hi havia més gent amb voluntat de desunir CiU i, alhora, debilitar a CDC:

«Amb eficàcia, sí. Quan hem estat forts hem estat eficaços en la defensa de Catalunya. Hem obtingut coses per a Catalunya. L'objectiu de CDC i de la JNC és aquest. No és servir una ideologia en el marc de la disciplina d'un partit estatal, o de donar suport a la seva ambició de poder a Madrid. No és tampoc prioritàriament el propi poder com a partit. Necessitem el poder per tirar endavant el nostre projecte, però no per ell mateix. I això comporta que la nostra manera de fer política no ha d'estar més dominada del compte per la preocupació mediàtica o per la polèmica de cada dia. Demano a la gent de CDC i de la JNC que això ho tinguin en compte. Que no es deixin atraure per l'espectacle, que no agafin gust a la

---

³⁶⁶ CULLA, Joan B., *Unió Democràtica de Catalunya...*, *Op. cit.*, p. 61.

³⁶⁷ AJNC. Discurs del president Jordi Pujol a la inauguració de la seu de la JNC. 3-III-1997, p. 3.

confrontació per la confrontació i que no caiguin quan encara són joves els vicis dels polítics més grans. Una política de construcció de país no es fa d'aquesta manera.

[...] Per seguir jugant el paper que juguem –com a CDC i com a JNC, o CiU, al país– necessitem ser forts, més del que ho som. Més, perquè cada cop són més grans les possibilitats que tenim, cada cop més gran la responsabilitat i cada cop també hi haurà més interès de desunir CiU i sobretot a ferir CDC. Cada cop més és la partit a batre. Cap més. Això requereix unitat interna nostra. En el govern, per començar. Per això vaig haver de reclamar unitat i corresponsabilitat governamentals. I sobretot a CDC i a la JNC, i entre CDC i JNC».³⁶⁸

El president de CDC finalitzà el seu discurs allisonador demanant als assistents que tinguessin confiança i paciència amb algunes actuacions del partit i de la Generalitat, unes actituds durament criticades per la JNC i que es referien clarament al pacte polític, que veurem més endavant, entre CiU i el PP:

«Ja sé que de vegades els joves trobeu que CDC o el govern de la Generalitat no són prou atrevits o prou agressius, o prou radicals. O que són massa pacients. I ho pensen especialment de mi. Ho heu manifestat ben clarament més d'un cop. Però us demano que abans de prendre segons quines iniciatives o de fer segons quines propostes us pregunteu: això ho entendreà la gent, o els relliscarà? Això interessa a la gent o només ens excita als qui ho fem? Això ens aportarà algun guany, o no? Això sumarà gent al sentiment catalanista, o n'allunyarà? Incrementarà o no la presència del nacionalisme en un indret o un medi determinat? Això tancarà la nostra línia de gradual increment del nostre autogovern, o no? El manteniment d'un centre nacionalista capaç de condicionar el sentit constructiu i integrador de la política i la societat catalanes passa per CiU, i fonamentalment per CDC».³⁶⁹

Entre 1993 i 1996 cal destacar una important activitat des de l'àrea d'acció nacionalitzadora amb la realització de diverses campanyes, com la de “Catalunya Sobirana”, la pintada de fites quilomètriques de les carreteres de l'Estat a Catalunya i el destacat impuls a la Plataforma per la Llengua en campanyes a favor del doblatge de cinema al català.³⁷⁰ Aquest intens activisme es traduí ben aviat en un augment notable

---

³⁶⁸ Ibidem, p. 2-4.

³⁶⁹ Ibidem, p. 4.

³⁷⁰ La queixa respecte a la possibilitat del cinema en català va estar molt centrada amb Disney, el qual durant la temporada 1994-1995 va projectar la pel·lícula *101 dalmates* en català. Era la primera vegada. Només es va dur a terme en 6 cinemes i va tenir una presència de 73.000 espectadors, mentre que en castellà, amb 20 còpies, va obtenir 173.000 espectadors. Tot i la bona acollida en català, Disney no va voler doblar la següent pel·lícula, *Pocahontas* (hem de tenir en compte que aquesta companyia doblava les seves pel·lícules en 60 idiomes).

de la implantació territorial a totes les comarques de Catalunya i en el creixement d'uns 1.500 afiliats.³⁷¹

A finals de maig de 1997 la JNC tornà a demanar a Jordi Pujol que trenqués les relacions polítiques amb el PP en un termini d'entre sis mesos i un any. El secretari general de l'organització juvenil, Josep Rull, explicava el perquè d'aquesta sol·licitud: «Creemos que el actual acuerdo no es para apoyar sólo estabilidad del PP, sino para que haya una reforma profunda en la Constitución y el Estatut para incrementar la soberanía de Catalunya. [...] Por ahora, el PP demuestra que sólo quiere su estabilidad y no ir más allá, y ante esta actitud creemos que se debe replantear la situación».³⁷²

Aquesta petició no fou escoltada en cap moment pel partit, però, encara menys, aturà o féu desdir la JNC en la seva quimera de desautoritzar el pacte entre CiU i el PP. En trobem un exemple quan el secretari general adjunt d'acció externa de la JNC, Daniel Clivillé, demanà en un Consell Nacional de CDC, en nom de l'organització, que CiU trenqués el pacte amb el PP després de l'entrada a la unió monetària i que es produís un acostament a ERC; sol·licitud que Pujol no contestà. Tot i el malestar de força consellers nacionals del partit, els quals havien manifestat el desacord d'una bona part de la militància de la formació, aquests acabaren assumint el pragmatisme del seu líder davant la necessitat de seguir amb el pacte.³⁷³

El juliol de 1997 la direcció de CDC elaborà un escrit amb una sèrie de reflexions sota el nom "Per un nou horitzó per a Catalunya". Segons la JNC el document era un bon punt de partida per arribar a superar la Catalunya autònoma i endinsar-se en la Catalunya sobirana. L'organització justificava la necessitat d'aquesta nova etapa per «l'evolució dels esdeveniments, la generació autonòmica o el trencament dels consens constitucional sobre la distinció entre nacions i regions». I afegia que s'havia estès «el sentiment que cal un canvi radical en l'estratègia de negociació amb l'Estat».

Tanmateix, la JNC reivindicava la necessitat de cercar noves fórmules per mantenir la lleialtat a l'objectiu primer del nacionalisme català, i advertia que el nou horitzó s'havia de plantejar amb «la mateixa gosadia i la mateixa ambició que, durant la dictadura, es plantejava l'horitzó de l'autonomia. Aquesta nova etapa del nacionalisme català ha de comportar amb un nou discurs útil que doni respostes a les noves

³⁷¹ DALMAU, Daniel, «La Joventut Nacionalista de Catalunya», a CULLA, Joan B. (coord.), *El pal de pallar...*, *Op. cit.*, p. 338.

³⁷² *La Vanguardia*, 21-V-1997.

³⁷³ *La Vanguardia*, 29-IX-1997.

necessitats del bé comú. [...] És per això que afirmem que mai una aposta del nacionalisme polític no es pot autolimitar en el grau de reivindicació nacional».

L'organització afegia que, abans del pacte d'Estat, s'impulsés «un pacte nacional per la sobirania que transcendeixi l'acord entre partits polítics i s'adrexi a articular consensos a l'interior de la societat civil». L'organització proposava que el nou paquet competencial descrit en el document es concretés en «forma d'un nou Estatut polític i prèvia consulta al poble de Catalunya, l'eix pacte d'Estat de Catalunya amb Espanya i no dels partits polítics de l'Estat entre si. [...] Molt més que en la comprensió a la resta de l'Estat de la realitat plurinacional, el veritable canvi naixerà el dia que el poble de Catalunya expressi molt majoritàriament el seu anhel d'ésser sobirà”. I afegeix que cal demanar novament “més poder polític, noves polítiques per a nous temps i polítiques diferenciades per a una realitat diferenciada».³⁷⁴

El curs polític de 1998 començà de forma contundent per part de la JNC amb un manifest de l'organització, en motiu de l'Onze de Setembre, en què es proposava realitzar una consulta popular per esbrinar quina era l'opinió dels catalans sobre el futur del país. La JNC deia que «calia remoure desacomplexadament conceptes adormits per la llarga etapa de consolidació de la Catalunya autònoma» i afegia que «les eines que van ser útils per recuperar un autogovern limitat s'han fet caduques i insuficients. Catalunya necessita un nou Estatut nacional que li reconegui el seu dret a l'autodeterminació i sobirania fiscal, per dissenyar les seves pròpies polítiques que afavoreixin la solidaritat i la cohesió social».³⁷⁵

En *El Butlletí* del març de 1998, la JNC es féu ressò de l'obtenció d'un dels seus màxims propòsits: la desaparició del servei militar obligatori. El secretari general, Josep Rull, esmentava que «la desaparició del Servei Militar ja és un fet inqüestionable, fins a l'extrem que s'ha estès la percepció que la data final de l'any 2001 sempre havia existit. La trepidant actualitat mediàtica massa sovint ens impedeix poder veure que les coses tenen un per què i, òbviament, un punt de partida. El 3 de març del 1996 només Convergència i Unió havia portat la supressió del servei militar obligatori en el seu programa electoral. Ni el PP ni el PSOE mai no s'havien plantejat aquesta possibilitat. Cal que signem capaços de recordar sistemàticament aquesta autoria, cal que expliquem que el PP i el PSOE –el sorprenent i amnèsic PSOE- es van limitar a fer una frívola

³⁷⁴ Totes aquestes propostes, ja mostrades i aprovades en el Congrés de 1994, van ser reafirmades amb l'aprovació del document “Un nou horitzó per a Catalunya”. *Diari de Girona*, 12-VII-1997. AJNC. Acta del Consell Nacional Extraordinari, 5-VII-1997.

³⁷⁵ *El Punt*, 8-IX-1998.

subhasta sobre la durada de la “mili”, cal que continuem portant la iniciativa sobre aquesta matèria». ³⁷⁶

Rull també afegia que la següent missió de la JNC era crear una nova llei d'objecció de consciència i prestació social substitutòria la màxima finalitat de la qual fos la dignificació del dret a l'objecció. Per això l'organització juvenil proposava 3 grans línies de treball: per una banda, l'equiparació de la durada de la prestació social substitutòria als 9 mesos que durava el servei militar; per altra banda, el traspàs de la gestió de la prestació a la Generalitat i la fixació d'un període de disponibilitat de 14 mesos –període comprès entre la renúncia a pròrroga i l'efectiva incorporació a la plaça de la prestació social– i, finalment, l'elaboració d'una llei destinada a suprimir les penes de presó per als insubmisos i a rebaixar significativament de les sancions d'inhabilitació.

Aquell mateix any la JNC presentà una nova campanya: “El català és de Llei”, arran de l'aprovació de la Llei de política lingüística en la qual configurava el concepte jurídic de llengua pròpia com a dret col·lectiu i territorial, de manera que el català singularitzava Catalunya com a nació. També reconeixia tant el català com el castellà com a llengües oficials, proclamava la unitat de la llengua i instava al Govern de la Generalitat a establir acords amb els governs de tots els territoris dels Països Catalans. ³⁷⁷

El 15 de juny de 1998 l'organització presentà a Girona la campanya “Una nació, una selecció”, eslògan que anys més tard fou utilitzat per diverses organitzacions catalanistes per reclamar el dret de disposar d'una selecció pròpia en totes les disciplines esportives. Aquesta demanda no sorgia del no-res, sinó que ja havia aparegut en alguns Congressos de la JNC i CDC. L'organització juvenil es dirigí a CDC perquè pressionés per aconseguir aquesta fita. Rull demanà canvis a la llei de l'esport espanyola i instà el govern de Madrid a ser “neutral” si una federació internacional reconeixia la independència d'una federació catalana. ³⁷⁸ Aquesta demanda, feta durant el mandat del PP, fou denegada, el desembre d'aquell mateix any, pel secretari d'Estat per l'Esport, Santiago Fisas Ayxelá, que argumentà que no hi havia cap possibilitat que Catalunya

³⁷⁶ *El Butlletí*, núm. 20, Març de 1998, p. 1.

³⁷⁷ Tríptic de la campanya “El Català és de Llei”.

³⁷⁸ *Avui*, 16-VI-1998.

pogués comptar amb seleccions nacionals perquè el marc jurídic vigent no ho permetia.³⁷⁹

El setembre de 1999 la JNC estrenà pàgina web, fet que comportà que l'organització es donés a conèixer a un nombre més gran de persones, alhora que feia arribar als seus membres la informació més ràpidament i estalviava costos en paper. Dos mesos més tard, la JNC dugué a terme un altre canvi: es traslladà a un nou local, al carrer Còrsega, 331-333, seu també de CDC, on l'organització ocupà una planta i instal·là línies telefòniques independents.³⁸⁰

Una de les accions més sonades de l'organització durant aquell any fou la manifestació de la direcció de la JNC a la seu del PP de Barcelona per mostrar el seu rebuig a unes declaracions del president del Govern espanyol, José María Aznar, contra el PNB en què comparava el nacionalisme basc amb "l'Europa de Kosovo". Els membres de l'organització juvenil mostraren, al carrer, dues pancartes; en una es feien al·lusions al Quebec, al Tibet o al dirigent txec Václav Havel i en una altra es feia referència al nazisme i a dictadors com Franco o Milosevic. Com era d'esperar, el secretari general de les Nuevas Generaciones del PPC, Víctor Martí, desqualificà l'acció de la JNC.³⁸¹

A mitjan abril de 2000, la JNC féu pública la incorporació dels dirigents de les joventuts del desaparegut Partit Independentista, liderat per Àngel Colom i Colom i Pilar Rahola i Martínez, una entrada condicionada, en part, per la incorporació de Colom.³⁸² Un mes després feren el mateix les joventuts d'UC (Unió Catalanista), l'únic partit nacionalista a la Catalunya del Nord, a causa de la manca de recursos materials i econòmics. Això significà l'afiliació de 30 membres d'UC als quals s'afegiren un petit grup independent de joves de la zona del Vallespir.³⁸³

Al maig, l'organització endegà una sèrie de campanyes reivindicatives; la primera fou "Que no et tallin la llengua", arran de del cas de Profesores por la democracia, associació integrada a la plataforma espanyolista Convivencia Cívica Catalana, liderada pel diputat del PP Alejo Vidal-Quadras; aquest dirigent havia presentat un recurs contra el reglament lingüístic de la Universitat Pompeu Fabra perquè

³⁷⁹ *La Vanguardia*, 18-XII-1998.

³⁸⁰ La inauguració oficial no es va fer fins el juny de 2000.

³⁸¹ *La Vanguardia*, 11-XII-1999.

³⁸² Per més informació del partit independentista i la seva relació amb ERC vegeu: SOLER REGÀS, Agustí, *ERC_PI. Escissió o cop d'estat a l'independentisme?*, Edicions de La Guingueta: Barcelona, 2003.

³⁸³ *ABC*, 28-V-2000.

considerava el català la llengua oficial pròpia. La JNC inicià una campanya per denunciar l'actitud d'aquests col·lectius que, segons ells, l'únic que cercaven era posar en perill la convivència lingüística. L'organització també denuncià el Govern espanyol per donar suport, de manera encoberta, a les accions d'aquests tipus d'entitats.

Una altra activitat destacada fou la important protesta contra la desfilada militar que es realitzà a Barcelona el 27 de maig de 2000 en el marc de la celebració del Dia de les Forces Armades. La JNC demanà als ciutadans i ciutadanes de Catalunya que s'adherissin a la campanya en defensa de la pau (precisament era l'Any Internacional de la Cultura de la Pau) tot lluint llaços blancs.

Aquell mateix mes l'organització juvenil celebrà la Conferència Nacional dels 20 anys de la JNC; en un dels documents exposats s'hi manifestava la intenció de crear un nou "pal de paller" format per nacionalistes de CiU, del PSC, d'ERC i d'IC; una proposta que, salvant les distàncies, com hem pogut comprovar en els darrers anys, ha acabat encapçalant CDC amb el nom de la "Casa Gran del catalanisme". Tal com digué el secretari general Jordi Xuclà «plantegem la unitat de tots aquells que defensem la superació de l'actual marc estatutari i constitucional per esdevenir una nació lliure i sobirana en tot allò que la sobirania exigirà en la nova era, tot defensant una sobirania, i un finançament just d'aquesta, necessària per a la continuïtat de la construcció i desenvolupament del nostre país, en tots els sentits i expressions del terme, i també de la nostra identitat, per poder-la relançar al món i perquè la pugui gaudir qui vulgui».³⁸⁴

El novembre la JNC, conjuntament amb CDC, Òmnium Cultural i UGT, participà en una campanya per reclamar que el distintiu "E" fos substituït pel de "CAT" a les matrícules noves i oposar-se a l'ordre ministerial que exclouïa qualsevol referència autonòmica a les plaques dels cotxes. Una de les accions de protesta fou la presència d'una representació de l'organització a la Delegació del Govern de Barcelona per mostrar la seva disconformitat a la delegada del Govern, Julia García-Valdecasas Salgado, acció que fou interrompuda per la policia.³⁸⁵

Tot i que encara quedava força temps per celebrar eleccions autonòmiques a Catalunya, CiU començava a treballar per tal de donar als electors una imatge forta de cohesió amb la federació dels dos partits. El 27 d'abril de 2001 CDC i UDC signaren l'acord de federació que s'havia de constituir, definitivament, el 2 de desembre de 2001, i que culminà el 2004 amb la Conferència Nacional.

---

³⁸⁴ *El Punt*, 19-V-2000.

³⁸⁵ *La Vanguardia*, 20-IX-2000.

Mentrestant, la JNC anuncià, a mitjans d'any, un dels projectes polítics més importants de la seva història: l'elaboració d'un nou Estatut. Aquest projecte tan ambiciós ja havia estat proposat per l'organització anys enrere, però mai s'havia acabat d'afrontar del tot. Des d'un inici l'organització explicà el perquè d'aquesta proposta tan ambiciosa que, com veurem més endavant, acabaren anomenant "Un nous estatuts per a Catalunya": «Entenem que el moment dels pactes de la transició per a la Constitució i l'Estatut el d'una excepcional fragilitat democràtica, i això va provocar renúncies importants per al nostre país». L'elaboració del text anà a càrrec d'una comissió, coordinada pel responsable d'acció política i projectes, Ricard Font i Hereu.

El punt de partida del text es fonamentava en els nous reptes socials i nacionals i en la seva adequació a les necessitats del país, prenent com a marc la construcció d'Europa: «Des de la JNC entenem que Europa constitueix una molt bona oportunitat per a les nacions sense estat. Els referents principals de l'estat nació –moneda, exèrcit, fronteres–han anat desapareixent o derivant-se cap a altres àmbits de decisió que debiliten la forma clàssica d'estat». La JNC també justificà la pertinença de redactar un nou Estatut al·legant que bona part dels habitants de Catalunya no havien participat ni en la votació de la Constitució ni a la de l'Estatut, entre ells els mateixos membres de l'organització nacionalista.³⁸⁶

El secretari general, Albert Batalla, explicà a través del diari *Avui* la nova campanya de la JNC per promocionar la proposta estatutària que dugué per nom "SXCAT=P":

«La construcció d'Europa constitueix una molt bona oportunitat per a les nacions sense Estat com Catalunya. Els referents principals dels Estats nació; la moneda, l'exèrcit, les fronteres... han anat desapareixent o derivant cap a altres àmbits de decisió que debiliten la forma clàssica d'Estat del segle XIX, en la qual alguns partits estatals tenen ganes de perpetuar-se. Però ningú no ens farà la feina per nosaltres. El repte és ara que Catalunya decideixi i treballi per definir el seu paper dins d'Europa i ja no es plantegi només, com a l'any 78, la seva adscripció a l'Estat espanyol. L'Estat de les autonomies resulta ja un model caduc i amb un plantejament de centralitat de l'Estat absolutament esgotat. Per tant, han de ser aquelles nacions que vulguin o puguin les que decideixin el marc legislatiu i executiu del seu territori. Catalunya ha demostrat la seva solidaritat i responsabilitat política sempre que ha calgut en benefici de l'estabilitat de l'Estat. Així i tot, no ens podem aturar aquí i és imprescindible un cop de timó en l'acció política.

---

³⁸⁶ El 58'93% dels catalans no havien votat l'Estatut de 1979. *El Punt*, 21-V-2001.

La política fiscal, el nou paper de l'educació, els nous reptes col·lectius, la globalització econòmica i social, la integració dels nouvinguts, el paper del voluntariat, o la societat de la informació, l'àmbit català de decisió, la descentralització de l'administració per fer-la més propera al ciutadà... són qüestions que no queden previstes ni resoltes en el nostre actual marc jurídic i polític i a les quals cal donar resposta des de Catalunya. Per tant, constitueixen reptes clars per a la definició d'un nou estatus polític per Catalunya.

Conceptes: la sobirania (S) i el progrés social (P). Aquestes són les dues potes bàsiques de la nostre feina a l'hora de proposar un nou Estatut polític per al nostre país. La fórmula és Sobirania per Catalunya és Progrés».³⁸⁷

A la Diada de l'Onze de Setembre de 2001, la JNC redactà un manifest que titulà "El nostre estel no és fugaç: independència", un lema que l'organització repetí en activitats posteriors. L'organització juvenil tornà a incidir en aspectes que un any abans s'havien tractat en el Congrés celebrat a Santa Susanna, com ara l'elaboració d'un nou Estatut que reconegués el dret a l'autodeterminació i el trencament polític amb el PP i la formació d'una nova majoria amb ERC. Respecte a la segona petició, CiU la tornà a rebutjar pel temor d'una moció de censura per part del PP al Parlament català.³⁸⁸

Tal com havia succeït en els darrers anys, la JNC repetí la campanya a favor del doblatge de pel·lícules en català. La negativa de la Warner Bros de doblar al català encetà una destacada polèmica, que finalitzà amb el compromís de la companyia cinematogràfica de subtitular al català la pel·lícula *Harry Potter i la pedra filosofal* i de doblar la resta de la saga.³⁸⁹ Aquell mateix mes la JNC celebrà els 25 anys d'existència, des de les JCDC, amb un acte destacable, amb més d'un miler d'assistents, a Sallent. Al marge dels corresponents parlaments i dels reconeixements als antics dirigents de l'organització i als d'aleshores, cal destacar l'acceptació, segurament per primer cop, per part del president Pujol, que els pactes amb el PP podien erosionar electoralment el partit. Tanmateix, afegí que l'obligació de la formació nacionalista era precisament evitar aquest fet i fer un servei al país.³⁹⁰

El 2002 fou un any fonamental per la història de CDC, de CiU i de la JNC, ja que el 7 de gener s'escollí oficialment Artur Mas i Gabarró com a candidat del partit a les eleccions del Parlament de Catalunya del 2003. La JNC, des d'un primer moment, es

---

³⁸⁷ *Avui*, 9-VI-2001.

³⁸⁸ *Avui*, 7-IX i 16-X-2001.

³⁸⁹ *La Vanguardia*, 21-XI-2001.

³⁹⁰ *La Vanguardia*, 26-XI-2001.

posicionà a favor de l'elecció de Mas; lligam que, com veurem més endavant, s'anà enfortint amb el transcurs dels anys.

El mateix gener, el PP, encapçalat pel seu líder José Maria Aznar López, traslladà una proposta enverinada a CiU perquè entrés al govern espanyol, oferiment que Mas rebutjà des d'un principi.

Segons el secretari general, Albert Batalla, hi havia dos projectes polítics ben diferenciats a l'Estat espanyol i, per això, no hi podia haver una entesa amb els nacionalistes espanyols: «Per una banda, el projecte de Catalunya i per l'altra el projecte d'Espanya. I no és que Catalunya hagi de construir el seu projecte a partir d'una nova voluntat negativa, una voluntat de ser o no ser, sinó que hem de tenir molt clar que el nostre nacionalisme de construcció topa massa sovint amb la voluntat sistemàtica del no espanyol. És per aquest motiu que crec que aquesta proposta feta per Aznar es mereix allò que ha trobat: un no contundent i clar».³⁹¹

Una de les activitats més rellevants d'aquell any fou la campanya pel reconeixement de Catalunya, arran de la cimera Europea, que es dugué a terme entre el 14 i el 16 de març de 2002.³⁹² L'organització repartí 30.000 tríptics amb l'eslògan "You are in Catalonia, a nation of Europe", editats en sis idiomes, per explicar la realitat catalana i la reivindicació del reconeixement internacional de Catalunya.³⁹³ Durant els tres dies que durà la cimera, l'organització desplegué una gran senyera a la Sagrada Família, lloc on TVE tenia el set de connexions.

A mitjans d'aquell any la JNC, conjuntament amb DONA. Joves Nacionalistes per la Igualtat, realitzà la campanya "Jo de fet tinc parella, però quan em caso?". La principal finalitat d'ambdues organitzacions era que CiU inclogués en el seu programa electoral l'equiparació dels drets de les parelles homosexuals amb els de les heterosexuales, sensibilitzar la societat sobre les diferències d'oportunitats entre homes i dones i la discriminació que suportaven, i suporten, les persones homosexuals. En aquesta campanya la JNC edità 6.000 adhesius en els quals es veia una parella tradicional de nuvis, una parella de dues núvies i una altra de dos nuvis. Com hem pogut observar en el primer capítol, el tema de la llibertat sexual és un aspecte que la JNC ja havia tractat en el Congrés Constituent.

---

³⁹¹ *Avui*, 25-I-2002.

³⁹² No obstant, abans d'aquest acte la JNC va veure com l'exsecretària general adjunta i membre de l'organització Neus Munté era escollida diputada al Parlament de Catalunya en substitució del diputat Rafael Hinojosa.

³⁹³ *Avui*, 9-III-2002.

El tema de la immigració fou una altra qüestió per la qual la JNC mostrà una sensibilitat especial. El 27 d'abril de 2002, la JNC celebrà un seminari sobre immigració per establir els fonaments del que creia que havien de ser les polítiques que tractaven aquest tema. La JNC demanà un marc que establís: «Totes les competències en matèria d'immigració per a Catalunya; un acord social i polític que permetés desenvolupar un marc legal que garantís els drets i els deures de totes les persones i el paper principal de la pedagogia tant per aquells que hi som de sempre, com per aquells que arriben».³⁹⁴ Dos mesos després, en un Consell Nacional, la JNC aprovà un text en què s'exposava el seu posicionament davant de la qüestió de la immigració. L'escrit estava dividit en diferents apartats, els quals es dividien en petits subapartats per aclarir els conceptes generals. Els principals temes tractats en el text foren: identitat i nacionalisme, polítiques d'acomodació, ciutadania, regulació de fluxos i finançament, plantejaments d'acollida, benestar social, treball, participació, sensibilització, educació, política local i prevenció de conflictes.

A la introducció del document l'organització explicava el motiu pel qual havia elaborat el document de treball esmentat:

«La immigració es consolida com un fet estructural, que neix de les diferències bàsicament econòmiques, però també socials, polítiques i culturals que existeixen en el món. Superar aquestes diferències és el repte dels qui emigren i volen assolir un major nivell de benestar i qualitat de vida. [...] La importància d'aquest fenomen fa imprescindible que els partits polítics prenguin un posicionament clar i tinguin la voluntat de concens per poder actuar. Alhora, aquests han de ser conscients de que el que cal és fer un discurs pràctic, que ha de buscar solucions reals a aquest fenomen.

Podem valorar la immigració des de molts punts e vista. Podem considerar-la com un repte, com una oportunitat, però hem de ser realistes i acceptar que genera un seguit de problemàtiques que cal saber abordar encara que ens resultin complexes. [...] La immigració demana un esforç elevat d'aprofitament i descoordinació de les diferents institucions polítiques i socials, tant a nivell territorial com sectorial, per l'execució d'unes polítiques transversals».³⁹⁵

³⁹⁴ *Xarxa* (Revista de la JNC), Estiu de 2002, p. 6.

³⁹⁵ AJNC, *Posicionament sobre immigració de la Joventut Nacionalista de Catalunya*, Text aprovat pel Consell Nacional de la JNC el 29 de juny de 2002, p. 2. El document va ser elaborat per la Comissió d'Immigració de l'organització, la qual estava formada per Gemma Pahí, Víctor Cullerell, Joan Prat, Jordi Arcarons, Pitu Cortada, Marc Bou, Francesc Sánchez, Ricard Font, Alexis Serra, Xavier Pastor, Adriana Zalacain, Arsènia Torao i Sergi Martí.

El 2003 fou un any molt prolífic per la JNC pel que fa a temes polítics, ja que es presentaren dos treballs força extensos sobre com millorar diferents aspectes de la societat catalana, en especial el camp juvenil. El 8 de febrer, en un Consell Nacional, s'aprovà el Document d'Habitatge. En aquest l'organització juvenil apostava per un conjunt de propostes que facilités als joves l'adquisició d'un habitatge digne. El gruix de les propostes es concentrà en:

«Presentar i fomentar entre la societat i des de les administracions i agents implicats, un debat positiu que permeti fer proselitisme al voltant de l'opció d'habitatge de lloguer que el presenti com a fórmula inserida en un procés natural i progressiu d'emancipació dels joves i com a resultat lògic de les noves tendències d'habitatge marcades per la mobilitat territorial, la temporalitat dels primers habitatges i per les noves formes de viure que cada cop més superen els models familiars tradicionals. En aquest marc, caldria potenciar la difusió de totes aquelles actuacions que, de l'administració, permetin donar resposta a les necessitats d'habitatge de lloguer dels joves catalans: Borsa Jove d'Habitatge, concessió de microcrèdits per a la rehabilitació d'habitatge de lloguer o de propietat, etc.

Revisar les polítiques del sòl a fi d'aconseguir més sòl urbanitzable per a més promocions públiques i privades d'habitatges però també perquè el sòl urbanitzables sigui més fàcilment urbanitzat, la qual cosa facilita la preservació mediambiental i la integració de tots els sectors en el teixit social. En aquesta línia, caldria que tots els municipis elaboressin un cens d'habitatges desocupats coma mesura de control però també de planificació.

Intentar dissociar les necessitats d'habitatge de lloguer pels joves amb les recurrents penalitzacions fiscals pels propietaris amb immobles desocupats. [...] Caldria parlar especialment de més bonificacions i/o ajudes sobre l'IBI per a aquells immobles desocupats en un període llarg i que es destinin a habitatges pels joves o per acollir entitats i/o activitats juvenils.

Constitució Taula Intersectorial de l'Habitatge, constituïda per experts (arquitectes, economistes, agents de la propietat immobiliària, administradors de finques, tècnics de les administracions, etc.) amb l'objectiu d'establir criteris al voltant de les polítiques d'habitatge – les destinades especialment als joves- i on aquests, lògicament, també hi estiguessin representants a través d'un representant dels consells municipals de joventut o del Consell Nacional de Joventut, en funció del caràcter territorial que se li donés.

Cal crear habitatges adaptats a les noves realitats. Els nostres habitatges seran espais polivalents, sense barreres arquitectòniques, flexibles i modificables, que tendiran a ser ecològicament sostenibles i on haurem de preveure un lloc determinat per la informàtica, la multimèdia. Tot i així, cal evitar la uniformització de criteris al voltant de les polítiques d'habitatge de lloguer, tant des d'un punt de vista fiscal com arquitectònic.

Necessitat de cercar fórmules de cooperació en matèria d'habitatge jove entre les diferents administracions a fi d'ampliar quantitativament i qualitativament l'oferta de lloguer.

Cal també potenciar el paper dels agents socials perquè assumeixen el paper d'interlocutors per a problemes de mancances de la societat».³⁹⁶

El segon gran projecte d'aquell any fou l'esmentat “Un nou estatut per a Catalunya”, un projecte que, com hem pogut veure anteriorment, estava sent abandonat per l'organització des del 2000.³⁹⁷ La proposta, de més de cent folis, superava de llarg l'Estatut vigent i tenia la intencionalitat evident de pressionar i influenciar en el procés de redacció del nou Estatut que CiU estava duent a terme aleshores. I així fou, aconseguiren el propòsit, donat que CiU desenvolupà molts dels aspectes que plantejava l'organització juvenil. El document fonamental era un text de bases i no un articulat; la principal finalitat de la JNC era:

«Mostrar el nacionalisme com un fenomen polític i social amb una gran capacitat constructiva, que recerca i troba respostes a molts problemes actuals que encara estan pendents i que no han trobat solució en el marc estatal i europeu. Això significa buscar i orientar un nou encaix de les estructures i organismes supraestats que sobrepassen les estructures tradicionals de l'Estat nació: l'Europa dels Pobles, que s'ha d'entendre com una proposta d'Europa unida en la seva diversitat real –la del conjunt d'entitats nacionals, estatals i no estatals, que la conformin organitzada de forma federal; també volem demostrar que el nacionalisme és un model democràtic i pacífic de reivindicació nacional dels Pobles sense veu. Aprofitar el nou discurs de l'eixamplament i aprofundiment de la democràcia per crear nous espais de participació i diàleg entre la gent i la política, entre l'economia i el medi ambient...; obrir nous espais per a una Comunitat de Persones oberta i dinàmica, que li permeti millorar la governabilitat democràtica; finalment, significa dotar-se de sistemes efectius de gestió i resolució dels conflictes: més eficaços i eficients, més equitatius i satisfactoris».³⁹⁸

Un altre aspecte que demanaven els joves nacionalistes era el reconeixement dels drets històrics de Catalunya, preexistents al marc constitucional vigent. La JNC reivindicava la seva actuació mitjançant un pacte bilateral entre Catalunya i el Regne d'Espanya que establís les relacions entre totes dues entitats sobre la base de la lliure associació. La proposta d'Estatut de l'organització no fixava només les relacions amb

---

³⁹⁶ Document de l'Habitatge de la JNC, Febrer de 2003, p. 12-15.

³⁹⁷ El text esmenta que els integrants de la comissió, tot i que van ser força més, van ser les següents persones: Roger Albinyana, Albert Batalla, Joan Ramon Casals, Carles Esquerra, Ricard Font, Marc Guerrero, Sònia Llonch, Meritxell Lluís, Llorenç Maristany, Anna Morell, Xavier Pastor, Marc Pifarré, Anna Pont, Marc Porta, Manel Prat, Esther Roca, Meritxell Roigé, David Saldoni, Francesc Sánchez, Lluïsa Sánchez, Alexis Serra, Xavier Soy, Jaume Vendrell, Francina Vila, Jordi Xuclà i Ariadna Zalacain. Ricard Font va ser el coordinador de la Comissió Redactora.

³⁹⁸ AJNC. *Un Nou Estatut per a Catalunya*, 2003, p. 16. (pot trobar-se a la pàgina web de l'organització).

l'Estat, sinó que situà al mateix nivell la vertebració amb Europa. Precisament en aquest àmbit demanava que Catalunya tingués, en una primera fase, l'estatus de "regió constitucional" per tal que pogués participar en els òrgans de govern de la Unió Europea:

«L'Autogovern de Catalunya es fonamenta en la lliure determinació de la Comunitat Nacional de Catalunya, així com en l'actualització dels seus drets històrics com a nacionalitat. El pacte històric entre el Poble de Catalunya i el Regne d'Espanya que el present Estatut Polític consigna i actualitza, es confirma com a garantia de l'autogovern de Catalunya. El seu vigor depèn de la voluntat dels catalans i catalanes, expressada lliurement i democràtica, concertada amb el Regne d'Espanya en el marc de la Constitució de l'Estat espanyol». ³⁹⁹ El text també va establir que l'Estatut Polític havia «d'establir els mecanismes de relació de Catalunya amb la resta de territoris que formen part de l'Estat espanyol, la Unió Europea, i la resta del món en tots aquells afers que sigui possible tenint en compte el propi autogovern». ⁴⁰⁰

La JNC també demanava que el futur Estatut contemplés l'àmbit dels Països Catalans i regulés les relacions amb la resta de territoris de parla catalana. En aquest apartat també ressaltava que els municipis o territoris supramunicipals de la Catalunya del Nord i de la Franja de Ponent que ho acordessin democràticament es podrien integrar a Catalunya a tots els efectes: «En virtut del present Estatut Polític, els municipis o territoris supramunicipals de la Catalunya Nord i de la Franja de Ponent que ho acordin democràticament, podran integrar-se a Catalunya a tots els efectes. En tot cas, es promouran les relacions sectorials entre aquests municipis i territoris amb els municipis i comarques catalanes amb els quals comparteixin terme, així com amb les institucions nacionals de Catalunya directament». ⁴⁰¹

Pel que fa a l'àmbit lingüístic, el text establí que el català havia de ser la llengua dels poders públics catalans i la llengua vehicular a tots els nivells educatius a Catalunya: «Existeix el dret i la obligació de conèixer la llengua catalana, pròpia de Catalunya per part de tots els ciutadans. És responsabilitat de la Comunitat Nacional catalana la seva pervivència i el seu cultiu com a expressió genuïna que és de la Cultura universal. La llengua catalana serà la llengua vehicular en tots els nivells educatius i formatius a Catalunya. Com a mitjà preferent de la cohesió social de Catalunya i de la

---

³⁹⁹ Ibidem, p. 75.

⁴⁰⁰ Ibidem, p. 76.

⁴⁰¹ Ibidem, p. 75.

seva identitat nacional, la llengua catalana serà objecte del tractament específic que la seva situació sociolingüística requereix. Els poders públics vetllaran efectivament per la promoció i el reconeixement de la llengua catalana a nivell espanyol, europeu i mundial». Mentre que el castellà tindria un reconeixement específic derivat de la llarga relació entre les dues llengües: «La llengua castellana, pròpia de molts territoris relacionats històricament amb Catalunya a través de múltiples vincles, el més important dels quals són els catalans i catalanes que hi tenen el seu origen, serà objecte de reconeixement i tractament específic. El seu ensenyament serà obligatori».⁴⁰²

L'obtenció de l'autogovern de Catalunya era un altre dels punts tractats per la JNC des de la seva creació; l'organització considerava que l'autogovern era un dret històric preexistent a qualsevol relació entre Catalunya i el Regne d'Espanya:

«L'Autogovern de Catalunya es fonamenta en la lliure determinació de la Comunitat Nacional de Catalunya, així com en l'actualització dels seus drets històrics com a nacionalitat. El pacte històric entre el Poble de Catalunya i el Regne d'Espanya que el present Estatut Polític consigna i actualitza, es confirma com a garantia de l'autogovern de Catalunya.

El seu vigor depèn de la voluntat dels catalans i catalanes, expressada lliurement i democràtica, concertada amb el Regne d'Espanya en el marc de la Constitució de l'Estat espanyol. Aquesta voluntat d'Autogovern i Sobirania s'expressa com a genuïnament europea i amb vocació de contribuir al procés d'unificació de tots els pobles d'Europa. El Poble de Catalunya és el dipositori darrer del seu dret a l'autogovern i la sobirania política. L'Autogovern democràtic de Catalunya es fonamenta en la personalitat nacional de Catalunya, en la Dignitat de totes les persones, en els Drets i les Llibertats individuals i col·lectives, en els Deures i les Responsabilitats individuals i col·lectives, en el Progrés econòmic i la generació i distribució socialment i ambientalment harmòniques de la riquesa material, en la Solidaritat entre les persones i els pobles i en la sostenibilitat de les totes les comunitats humanes, llurs cultures i del medi natural».⁴⁰³

El 15 de març de 2003, la JNC lliurà a Artur Mas, de la mà del secretari general, Albert Batalla, les conclusions del treball que acabem de mencionar. Batalla defensà el paper central de la seva generació en el compromís per renovar l'Estatut: «Seria una

---

⁴⁰² Ibidem, p. 76-77.

⁴⁰³ Ibidem, p. 74-75. Tot i el vessant exclusivament polític que acabem de veure, el mencionat text també va incidir en altres aspectes fonamentals com l'econòmic, de sostenibilitat o socials, la regulació del matrimoni homosexual o el dret a l'eutanàsia.

temeritat i una irresponsabilitat que els joves passessin del debat del nou Estatut». I va definir el text com un «somni de llibertat, sobirania i, per què no, independència».⁴⁰⁴

Per altra banda, Mas demanà a ERC que s'impliqués en la defensa del nou Estatut que CiU volia presentar al cap d'una setmana.⁴⁰⁵ Aquesta proposta es fonamentà en l'establiment d'un pacte institucional i bilateral renovat amb l'Estat. Tanmateix, CiU en destacà els deu aspectes més rellevants i la necessitat de fer-ne una revisió: «Constitució Catalana; la sobirania compartida; el pacte global per a l'autogovern; propostes concretes sobre noves realitats (noves demandes socials, immigració, noves tecnologies, Europa, la globalització); un nou model de finançament; veu pròpia en l'organització del territori i en les infraestructures; la Generalitat com a administració única de Catalunya; el reconeixement dels símbols nacionals i la proclamació d'una carta de drets i deures en el marc de l'Estatut».⁴⁰⁶ Durant el mes següent les formacions d'ERC i el PSC-PSOE presentaren les seves propostes de nou Estatut.

El 28 de juny de 2003, la JNC inaugurà la nova seu al carrer Santa Teresa, 5, de Barcelona, pràcticament tocant a la de CDC; en aquest local, de lloguer, l'organització només s'estigué tres anys. El juliol tingué lloc la inauguració del Mundial de natació al Palau Sant Jordi de Barcelona. La JNC, com era costum en els esdeveniments de màxima audiència a Catalunya, volia desplegar la pancarta del *Catalonia is not Spain* i repartir unes pilotes de platja que duïen aquest lema.

Tot i que l'acte de les joventuts era del tot pacífic, la resposta de les forces de l'ordre fou excessiva. Un bon nombre dels membres de la JNC foren escorcollats i, fins i tot, despullats completament per controlar que no entressin pancartes o símbols independentistes. Fins i tot el regidor de l'Ajuntament de Barcelona i exmembre de la JNC Jaume Ciurana, acompanyat de la seva família, patí les accions de la policia. Ciurana fou conduït per la policia a un espai diferent d'on es trobava perquè duia una bandera estelada. Fou escorcollat i se li donà l'explicació següent: “*Esta bandera es anticonstitucional, como la nazi o la del águila*”.⁴⁰⁷

---

⁴⁰⁴ *Avui*, 15-III-2003.

⁴⁰⁵ El Consell Nacional de CiU, celebrat el 31 de març de 2003 a Cardona, va aprovar les bases per a la proposta d'un nou Estatut de Catalunya. El 6 d'abril CiU va realitzar un acte, amb el nom “Nou Estatut, més Catalunya” a favor de la mencionada reforma.

⁴⁰⁶ *Full Informatiu de CiU*, núm. 74, Juny de 2003, p. 6. Membres de CiU com Josep Antoni Duran i Lleida (*Avui*, 31-III-2003), Pere Macias (*El Punt*, 21-IV-2003), Ferran Falcó (*El Punt*, 19-IV-2003) i Pere Lladó (*Diari De Girona*, 8-IV-2003) van realitzar diversos articles a favor de la revisió de l'Estatut.

⁴⁰⁷ *Avui*, 13-VII-2003.

Tot i els entrebancs constants de la policia, quan el presentador digué el nom d'Espanya uns quants militants de la JNC desplegaron una pancarta i exhibiren diverses estelades. Uns dies després, el secretari general, Albert Batalla, escrigué un article a l'*Avui* en què explicava els fets i carregava contra l'alcalde de Barcelona d'aleshores, Joan Clos i Matheu, i la responsable del servei de seguretat del govern, Júlia García-Valdecasas.⁴⁰⁸

Els congressos de la JNC (1994-2002)

Entre el 16 i el 18 de desembre de 1994 se celebrà a Platja d'Aro el VIII Congrés de la JNC amb el lema "Generació Llibertat", eslògan proposat pel secretari general d'aleshores, Carles Campuzano. En paraules del futur secretari general, Josep Rull, el lema del Congrés volia transmetre que «som una generació que hem nascut, que ens hem format i que hem viscut en un marc de llibertats formals, que són, en principi, llibertats individuals garantides. Som per tant, una generació que valorem molt la llibertat, i especialment la individual. Per això som la Generació Llibertat, perquè tenim una manera de fer, una actitud, diferent de la generació que ens va precedir, que vivia en un règim d'opressió sistemàtica».⁴⁰⁹

Al llarg dels tres dies es discutiren tres ponències: "Generació Llibertat", "Fer política, avui" i "Polítiques de Joventut". Al Congrés assistiren 350 delegats que, segons la direcció de la JNC, representaven els 5.750 militants de l'organització. Sembla ser que les xifres estaven força inflades ja que suposaven que gairebé s'havia doblat el nombre de militants. Aquestes dades generen basants dubtes però, com que no se n'ha trobat el llistat, no es poden confirmar ni desmentir. Es creu que molt probablement l'organització devia tenir, com a màxim, 4.000 militants.

La primera ponència reflexionava al voltant del paper generacional que havia desenvolupat la JNC per assolir la plena sobirania de Catalunya. Respecte a l'estratègia de la formació, al marge de la qüestió de construir una Catalunya plena, la principal línia argumental girava entorn de la premissa de "ser forts, per ser influents". La finalitat era ser una organització cohesionada, arrelada al país, eficaç en el funcionament ordinari i amb una militància formada. Segons la JNC, calia que la influència es dugués a terme des de tres nivells: la societat, les institucions i el partit.

---

⁴⁰⁸ *Avui*, 19-VII-2003.

⁴⁰⁹ *Butlletí Intern*, 3 època, núm. 9, Desembre de 1994, p. 7.

Un dels canvis més destacats fou la fórmula d'elecció dels consellers nacionals, l'obligarietat de celebrar tres debats anuals referents al programa d'actuació del CEN, al de Política Territorial i al de Política de Joventut, i el fet que els consellers nacionals de CDC fossin consellers nats de la JNC. Respecte al CEN, aquest tornà a tenir un màxim de 25 persones i els presidents de federació havien de ser membres nats amb veu i vot. La darrera modificació fou que la Mesa del Consell Nacional també havia d'assumir les funcions de Comitè d'Arbitratge i Disciplina, un apartat aquest darrer que des de la seva creació havia tingut un funcionament força irregular.

En la segona ponència la JNC exposava que calia una nova manera de fer política i, en aquest sentit, calia renovar-la perquè aquesta tingués sempre present a la gent, condicionant-ne les formes i els continguts. Paral·lelament, consideraren que havien d'acostar la política a les persones i imaginar-se noves maneres per involucrar-les en la presa de decisions. A la darrera ponència, sobre les polítiques de joventut, la JNC manifestà que totes les accions dirigides als joves s'havien d'organitzar amb la contribució de tothom; així, doncs, a escala nacional s'havia de fer mitjançant el Pla Catalunya Jove per tal de permetre una veritable coordinació entre els diversos agents públics i privats. Perquè això fos possible, els ponents parlaren de la necessitat de dotar als joves dels mecanismes pertinents per poder seguir un procés de creixement i, així, poder decidir lliurement en els seus projectes.⁴¹⁰

El nou secretari general de l'organització fou Josep Rull, amb el 95% dels vots, i Carles Campuzano passà a ser president, amb el 87%. D'aquesta manera Rull, amb un gran carisma dins de l'organització, agafà el relleu de Campuzano al capdavant de la JNC. En aquest primer CEN, Josep Rull hi afegí dues persones de confiança que ja tenien experiència en el si de la JNC, Damià Calvet (secretari d'organització) i Daniel Clivillé (responsable de relacions internacionals), perquè potenciessin al màxim possible l'organització, ja fos a nivell nacional com internacional, sempre amb el beneplàcit de Campuzano.

La nova fornada política encapçalada pel nou secretari general tenia molt clar que la JNC i el partit volien aspirar a alguna cosa més a nivell polític. El nou CEN de l'organització juvenil es mostrava més agosarat políticament que CDC, d'aquí el títol del Congrés "Generació llibertat". Tant Rull com Calvet i Clivillé eren conscients que

---

⁴¹⁰ *Butlletí Intern*, 3 època, núm. 10, Abril de 1995, p. 5-6.

tenien dos anys al davant per preparar el camí cap a un canvi polític més consistent, un camí que fins llavors la JNC només l'havia proposat: la independència de Catalunya.

El president del partit Jordi Pujol clausurà el Congrés al·ludint a una possible reforma de l'Estatut. Pujol manifestà que fins aquell moment el govern català havia intentat canviar-lo sense modificar els textos que la població de Catalunya havia aprovat el 1979. Tanmateix, afegí que si aquest fet no prosperava caldria fer-ho de manera pacífica i dialogant, i si d'aquesta manera no s'aconseguia algú ho hauria de denunciar; per això indicà als joves nacionalistes que ells havien de ser els encarregats de dur a terme aquesta tasca, un repte que agafà la nova direcció de l'organització juvenil.⁴¹¹

Un mes després del Congrés, el secretari general, Josep Rull, escrigué a l'òrgan intern de l'organització sobre l'inici de la nova etapa i les àrees on la JNC havia d'actuar:

«La nostra actuació ha d'anar adreçada a l'assoliment d'una identitat nacional que sigui capaç d'aixoplugar tots els ciutadans de Catalunya. Aquesta tasca, no obstant això, té inherent un extraordinari grau de dificultat. Efectivament, hem de tenir prou capacitat pedagògica per explicar que les identitats no s'improvisen, que només essent el que som podem aportar el màxim de nosaltres mateixos a aquell que ens envolten.

[...] No podem restar al marge de problemes que limiten les possibilitats de ple desenvolupament dels joves d'aquest país. L'atur, a banda de ser un recurrent argument informatiu, amaga una realitat amb noms i cognoms que ratlla situacions d'autèntica desesperació i impotència; les drogodependències ultrapassen el camp de la ficció televisiva i cinematogràfica per esdevenir una amenaça real, més enllà de la simple anècdota, que cada any estronca un grau immens de la potencialitat d'aquest país; la seguretat viària; l'accés a l'habitatge; les sortides de l'associacionisme juvenil; la millora de les diferents etapes del procés formatiu; la defensa del nostre entorn mediambiental; la solidaritat i cooperació internacionals. Si no som capaços, com a organització nacionalista, d'ajudar a cercar solucions per a totes aquestes situacions, el nostre concurs en la construcció del país pot quedar abocat al simple testimonialisme. [...] De tota manera, en tant que actors de l'activitat política, encara que sigui des d'un segon o tercer pla, ens hem de sentir absolutament compromesos en la reconducció d'aquesta situació. Hem de ser impecables en les nostres actituds. [...] La magnitud del repte que tenim al davant ens ha de fer cada dia més forts. Forts per poder arribar al final del camí. Forts per poder veure la llibertat de Catalunya. Forts per ser la Generació Llibertat».⁴¹²

⁴¹¹ *La Vanguardia*, 19-XII-1994.

⁴¹² *Butlletí Intern*, 3 època, núm. 10, Abril de 1995, p. 1.

Durant el 18 i el 20 d'octubre de 1996 se celebrà a Sabadell el IX Congrés de la JNC, amb la xifra rècord de 640 delegats. El Congrés se celebrà intencionadament un mes abans que el de CDC perquè les resolucions que sorgissin en el si d'aquest Congrés poguessin influenciar en les propostes del partit. Amb el lema la “Catalunya Sobirana” –el mateix nom que la ponència marc– es discutiren, per primera i darrera vegada, deu ponències, agrupades en dos grans blocs, en què s'intentà donar respostes concretes a problemes exclusius de la joventut. El primer bloc englobava: “Desenvolupament sostenible”, “El nostre encaix en el món: Europa i la Mediterrània”, “Una nova utopia: la igualtat”, “Noves formes de participació”, “El model català d'ensenyament”, “Municipalisme i poder local”, “Objecció de consciència i servei militar” i “La societat del benestar”. Per altra banda, el segon bloc agrupava: “Estratègia nacionalista i organització” i “Acció política”.⁴¹³

Pel que fa a la ponència d'“Organització” i “Acció política”, se suprimí la figura del president per diversos motius: Carles Campuzano abandonava la JNC per motius d'edat, no hi havia cap altre candidat i, d'aquesta manera, el secretari general podia gaudir de més independència a l'hora de prendre decisions. Tanmateix, es crearen les figures de secretari general adjunt d'acció interna i d'acció externa per tal de donar

---

⁴¹³ El resum de cada ponència va ser el següent: “El nostre encaix al món: Europa i la Mediterrània”: La JNC es posicionà institucionalment per l'enfortiment del que es coneixia com “ens regional” i tractaren l'encaix que havia de tenir Catalunya dins de la Unió Europea, també es va demanar que Catalunya pogués elaborar la seva política vers Europa directament amb Brussel·les i consideraven que Catalunya havia d'apostar per l'àrea mediterrània amb una cooperació més gran entre els països de l'àmbit mediterrani i potenciar la competitivitat econòmica de Catalunya. A “Valors i noves formes de participació” la JNC creia que l'organització havia d'estar entre un partit polític i un moviment social i obrir-se, perquè calia que es posicionessin i incidissin en les inquietuds socials donant solucions al problema que pateixen els joves. En “El model català d'ensenyament” es va reclamar el traspàs de la política de beques a la Generalitat, la realització d'una llei catalana d'universitats que emmarqués definitivament tots aquells problemes que afectaven a la universitat, en especial el finançament. A “Municipalisme i poder local” s'apostava per un tipus de govern local que realitzés directament les menys coses possibles i que es convertís en un govern habilitador o capacitor. També s'apostava per una organització territorial pròpia i l'eliminació de les Diputacions. A “La igualtat d'oportunitats” l'organització creia que calia incentivar la incorporació paritària dels homes i les dones al món laboral i es posicionava entorn les parelles homosexuals perquè poguessin formalitzar la seva relació mitjançant el matrimoni civil. També es va adequar la participació femenina amb la seva representació a l'organització, amb un 40% de dones al CEN. A l'àmbit del “Desenvolupament sostenible” se cercava l'obtenció d'una ordenació territorial equilibrada, evitar els desequilibris, la transformació de les institucions globals internacionals, la facilitació a l'accés a tecnologies netes i poc contaminants, la reducció de les despeses militars aplicant la conferència d'Oslo, la reducció de vehicles contaminants, l'afavoriment de la investigació en l'estalvi energètic i la potenciació de les xarxes de transport amb un impacte mediambiental més baix. A l'apartat “La societat del benestar” l'organització fixava com a objectiu bàsic el ple desenvolupament de la personalitat en les seves dimensions social, econòmica, cultural i política, la plena realització personal. Al mateix temps, també tractava definir un model de creixement sostenible i impulsar polítiques d'integració social, de lluita contra l'exclusió i la marginació per garantir una vida digna a tots els ciutadans. A “Una nova dimensió de la política de seguretat”, la ponència va tractar sobre la importància de la professionalització, l'eficàcia, el tecnicisme i la política conjunta de defensa europea. Vegeu: *Butlletí Intern*, núm. 16, gener de 1997, p. 4-13.

suport al secretari general, les quals recaigueren en les dues persones de màxima confiança pel secretari general, els ja esmentats Calvet i Clivillé. També es decidí que els presidents de les federacions intercomarcals s'escollirien mitjançant un sistema ponderat de vots, amb la idea que aquests esdevinguessin òrgans de coordinació comarcal; i es refundà el Comitè d'Arbitratge i Disciplina amb noves competències com, per exemple, poder actuar en cas de mal funcionament d'una estructura territorial.

En el terreny més polític, destacà, un altre cop, la proposta de fusió o ruptura entre CDC i UDC i el plantejament per assolir un Estat propi per a Catalunya, amb una estratègia des de la Catalunya autònoma cap a la sobirana. A l'apartat "Per una Catalunya sobirana" la JNC apostà pel sobiranisme gradualista, que s'havia d'ocupar de la transformació del present, però que no imposava cap límit, en el procés d'alliberament nacional, que no definís el poble de Catalunya a través d'un procés d'autodeterminació.⁴¹⁴ Tant una proposta com l'altra foren aprovades durant el Congrés sense cap dificultat, fet que suposava que la JNC les podia presentar al Congrés de CDC que s'havia de celebrar al cap d'un mes.

Finalment, però, l'organització abandonà la idea de debatre el tema de la independència en el Congrés de CDC, de manera que rectificava l'anàlisi i la línia dels darrers anys: aquesta no era la fita més immediata. Un altre cop, l'organització juvenil es feia enrere d'una de les seves propostes més importants a causa de la pressió política del partit.

Un altre dels temes que es tractaren al llarg del Congrés i que, en certa mesura, incomodava CDC, fou la qüestió de l'avortament, aspecte que la JNC ja havia tractat en el seu Congrés Constituent. L'organització juvenil defensava la interrupció lliure de l'embaràs durant les dotze primeres setmanes de gestació i incloïa una clàusula que fixava que aquesta decisió no es podria adoptar sense que la mare hagués estat assessorada per un equip d'especialistes de l'Administració. Amb això es volia assegurar que la decisió d'avortar es produís coneixent plenament les alternatives que hi

---

⁴¹⁴ Respecte al tema del procés a l'autodeterminació, el secretari general Josep Rull va escriure, en el *Butlletí Intern*, un article amb el nom d'"Un nou Estatut per a Catalunya" on explicava, entre altres aspectes, el perquè d'aquesta proposta i què havia de significar aquest nou Estatut. La finalitat del text no era altra que anar preparant el terreny pel Congrés de la JNC de l'any següent, on tornaria aparèixer aquesta idea: «El nou Estatut no només ha de recollir més poder per a Catalunya, sinó també i sobretot ha de garantir els drets nacionals de Catalunya per desenvolupar-se com a tal. Catalunya es dota en exercici del seu dret a l'autodeterminació, d'un estatut polític sobre el qual s'hauran de fomentar les seves relacions amb les estructures supranacionals. La reivindicació del Nou Estatut ha de servir, així mateix, per canalitzar tota aquella força motriu que reposa en el propi poble de Catalunya i que, resta desaprovechada. La fixació d'horitzons nacionals concrets i nítids mobilitza. Reforça i estén la consciència nacional». *Butlletí Intern*, núm. 15, juliol de 1996, p. 1.

havia: adopció, ajudes a les famílies, etc. En aquell moment la llei preveia la interrupció de l'embaràs solament en els casos de malformació del fetus, de risc per la salut de la mare o de violació. En canvi, CDC no tenia una postura decidida sobre aquesta qüestió i a les votacions al Congrés i al Senat la formació havia donat llibertat als seus diputats perquè votessin allò que creguessin més adient. En canvi, en relació a les parelles de fet, CiU havia rebutjat al Parlament, en tres ocasions, que fossin reconegudes, mentre que la JNC era partidària de reconèixer els seus drets.

A la ponència d'ensenyament es realitzà una crítica contundent a la Generalitat pel sistema de finançament de les universitats i, alhora s'acusà la Universitat Pompeu Fabra de rebre un tracte preferent en contraposició a la resta d'universitats. També es proposà una reforma sobre la durada dels càrrecs del partit, tot suggerint que els responsables d'agrupacions i federacions no poguessin ocupar aquests llocs més de vuit anys, i el president i el secretari general d'organització de CDC no superessin els dotze anys.

A la clausura del Congrés, Jordi Pujol donà un toc d'atenció important, amb reprimenda inclosa, a la JNC a causa d'algunes de les seves propostes, en especial la que feia referència a l'obtenció de la independència. Pel que fa a l'incident amb Pujol, Campuzano creia que les paraules del president no significaven una desautorització sinó una discrepància lògica. Malgrat això, pràcticament tota la premsa es féu ressò de la "inobediència" dels joves del partit i de la convicció amb què defensaven els seus postulats.⁴¹⁵ En definitiva, la JNC estava marcant la ruta que calia seguir per obtenir la independència, postura que continuaria amb la intenció de modificar l'Estatut i la futura Declaració de Barcelona.

Josep Rull, que sortí reelegit com a secretari general amb el 96'3% dels vots, exposà a la clausura del Congrés que: «El nacionalisme català ha de mantenir com una de les seves aspiracions legítimes aconseguir per la nostra nació aquella estructura política, un Estat propi, que, independentment de la seva configuració específica a cada moment, tingui la capacitat i estat per fer de Catalunya una nació llibre entre la resta de nacions lliures del món».⁴¹⁶

Un mes abans de la celebració del X Congrés de la JNC de 1998, la premsa ja avançava algunes propostes, filtrades per la mateixa organització juvenil, com la

⁴¹⁵ *La Vanguardia*, 20-X-1996. N'és un exemple la portada de *La Vanguardia*, la qual deia "La JNC desoye a Pujol y reclama la independencia".

⁴¹⁶ *La Vanguardia*, 21-X-1996.

demanda perquè CDC es radicalitzés: «La JNC vol convertir CDC en un partit de centre radical. Però sobretot vol que CDC aprofundeixi en la seva condició de partit nacionalista».

L'organització juvenil, que al Congrés anterior havia demanat la independència de Catalunya, ara retrocedia en les seves ambicions i postulats polítics tot argumentant que considerava que calia que passessin uns quants anys abans de tornar a introduir el discurs nacional en els seus missatges; ara calia dirigir-lo cap a altres camps com les “polítiques radicals”, el debat sobre l'eutanàsia, les drogues, els drets humans, la immigració i l'aprofundiment democràtic. L'organització juvenil també feia menció de dues propostes concretes: augmentar la sobirania en l'àmbit judicial mitjançant la modificació de determinades lleis, i crear el departament d'Administracions Públiques. La JNC ho justificava al·legant que «l'augment d'autogovern ha anat configurant una important administració pública catalana i, paral·lelament, Governació ha anat assumint unes responsabilitats i uns traspassos –els Mossos, principalment- de manera que el principal contingut d'aquesta conselleria s'aproxima al que hauria de ser un departament d'Interior».⁴¹⁷

Aquest canvi d'actitud molt probablement devia estar condicionat per alguna ordre del partit arran dels pactes polítics amb el PP des del 1996; si no, és incompreensible que la JNC reorientés les seves prioritats deixant de banda la proposta de la independència de Catalunya.

Del 20 al 22 de novembre de 1998 se celebrà a Vila-seca (Tarragonès) el X Congrés de la JNC amb un total de 564 delegats. El lema d'aquell any fou “L'oportunitat de decidir: autodeterminació”, i s'hi discutiren quatre ponències: “Organització”, “Un país d'oportunitats. Una resposta davant els reptes de formació, ocupació i habitatge”, “Un compromís renovat amb la democràcia, la llibertat i la justícia social” i “Per Catalunya i les llibertats: estratègia nacionalista i acció política”.

La finalitat de la ponència d'“Organització” responia al fet que calia «continuar essent oberta i participativa. La nova figura del simpatitzant/a, la xarxa de formadors, les enquestes periòdiques i la reforma del Consell Nacional, són alguns dels passos en aquest sentit. [...] Al mateix temps és important seguir models de descentralització que vagin acostant la presa de decisions, i les responsabilitats als militants/es i

---

⁴¹⁷ *El Punt*, 24-X-1998.

simpatitzant/es. La corresponsabilitat fiscal és una forma d'aconseguir-ho. Hem de ser transparents perquè és l'única manera de ser creïbles».⁴¹⁸

Respecte a la d'«Un país d'oportunitats: Una resposta davant els reptes de formació, ocupació i habitatge», es considerava que calia polítiques de joventut:

«Coherents amb les necessitats de la gent jove, que permetin que els joves superin les seves dificultats de desenvolupament personal i social i que fomentin la seva participació plena en totes les manifestacions de la vida col·lectiva. Com a organització política juvenil hem de tenir en compte l'existència de noves formes de marginalitat entre la joventut: la precarietat laboral, la necessitat d'adaptació a les noves tecnologies, l'accés a l'habitatge, etc. I creiem que són les administracions qui han de dissenyar polítiques específiques per a cada sector de la població en atenció a les seves necessitats, orientades a crear oportunitats de ple desenvolupament personal, econòmic i social, oferint eines de superació del problemes i atenent dignitat totes les situacions de precarietat. [...] Ara bé, és obvi que no es tracta d'esperar que les administracions ho facin tot. Ben al contrari, nosaltres volem participar en la consecució del benestar de tothom i prendre les nostres iniciatives però, al mateix temps, volem compartir aquesta responsabilitat amb l'Estat, fer-lo partícip dels nostres projectes».⁴¹⁹

A la ponència «Un compromís renovat amb la democràcia, la llibertat i la justícia social», la JNC donà un èmfasi especial a la separació entre la política i la societat: «La societat no qüestiona la democràcia, però no creu en els polítics, i els polítics, dedicats al dia a dia, sovint no fem cas o ignorem les peticions i demandes de la societat». Per això, la JNC proposà que era «necessària una reformulació democràtica per invertir les tendències i fer que la gent torni a creure i a confiar en la política i en el seu funcionament ja que, insistim, ningú no qüestiona la democràcia com a sistema. La JNC ha de posicionar-se en el debat estat-persona. [...] Calen noves idees per als nous temps i, com a joves inquiets i compromesos amb la societat, hem de generar debat i buscar noves idees, trobar noves fórmules de solució a vells i a nous problemes que sorgeixen».⁴²⁰

Les diverses ponències també tractaren altres temes com la sol·licitud a CDC perquè es convertís en una formació de centre radical; es tornà a insistir en un conjunt de demandes que ja s'havien proposat en anteriors congressos com, per exemple, la fusió dels dos partits que formaven la coalició electoral CiU, la despenalització i la

⁴¹⁸ Ibidem, Ponència 2 «Organització», p. 1-2.

⁴¹⁹ Ponència 3. «Un país d'oportunitats: Una desposta davant els reptes de formació, ocupació i habitatge», p. 1-2.

⁴²⁰ Ponència 4. «Un compromís renovat amb la democràcia, la llibertat i la justícia social», p. 3-4.

regulació de l'eutanàsia, el reconeixement del dret de les parelles homosexuals a contraure matrimoni civil, la legalització de les drogues, l'impuls de les lleis d'ordenació territorial i la posada en marxa d'una llei municipal per Catalunya que desenvolupés un sistema electoral.⁴²¹

En aquest Congrés la JNC també plantejà la redacció d'un nou Estatut que reconegués el dret de Catalunya a l'autodeterminació; tanmateix, l'organització juvenil no renunciava a constituir un estat català malgrat el procés europeu:

«El nostre dret a l'autogovern es fonamenta en el dret inalienable d'autodeterminació de les nacions. Aquest és un dret perfectament reconegut i cristal·litzat en el panorama del Dret públic internacional. I aquest és un dret, cal subratllar-ho, que no és, només, invocable en els processos d'alliberament nacional de les antigues colònies que van accedir a la seva plena sobirania amb l'esfondrament dels grans imperis colonials. [...] És propi de societats avançades i madures sotmetre a consulta periòdica l'opinió dels seus ciutadans sobre diversos afers que afecten a la comunitat i, entre ells, el més important és el grau de dependència o independència que aquesta comunitat vulgui tenir respecte a altres nivells o la pròpia adquisició de la subjectivitat internacional. La fórmula de les consultes populars, del desplegament efectiu d'un procés autodeterminista, va guanyant terreny en totes aquelles comunitats nacionals que no tenen encara satisfeta la seva demanda de reconeixement i poder polític. El Quebec n'és l'exemple més paradigmàtic, però fórmules com les experimentals a l'Ulster o als nous estats de l'Europa no comunitària en són exemples també eloqüents. La nova cultura política que el nacionalisme català impulsa a nivell de reivindicació i reconeixement dels nostres drets col·lectius, ha de fomentar la demanda de l'exercici del dret d'autodeterminació com a quelcom normal. Hem de deixar de considerar aquest dret com una premissa teòrica allunyada de la praxi política per començar-lo a incorporar en la nostra agenda política més immediata. Per tant, és una prioritat de la JNC impulsar en el si de la

---

⁴²¹ Respecte al tema de la homosexualitat, el març de 1997 el PP, CiU i Coalición Canaria van refusar les dues proposicions de llei sobre les parelles de fet presentades pel PSOE, IU i PNB. Els diputats de CiU Ignasi Guardans, Carles Campuzano i Carme Laura Gil van comentar que votarien en contra de les proposicions per disciplina parlamentària, però en contra de la seva voluntat. Aquests diputats deien que tot es devia a les pressions del PP i també d'UDC (*La Vanguardia*, 19-III-1997). El mes de maig el PP esmentava a la premsa que regularia les parelles de fet, incloses les homosexuals, sense donar-los el rang de matrimoni. El 30 de juny de 1998 el Parlament va aprovar la primera llei d'Espanya que regulava les parelles de fet homosexuals i heterosexuales. CiU no va tenir el suport del PP però sí el de tota la resta de formacions polítiques. El pacte va ser possible gràcies al canvi d'opinió de CiU a la seva postura inicial d'excloure del projecte les unitats de convivència no afectives. CiU va esmentar que mantindria la mateixa postura a Madrid, i per tant no donaria suport a la del PP (*El País*, 12-VI-1998). La llei d'unions estables de parella atorgava a les parelles de fet el dret a percebre pensions compensatòries o indemnitzacions en cas de trencament i alguns beneficis laborals equiparables a aquells que gaudien els matrimonis, però no els 15 dies actuals de permís de casament. Les parelles de fet heterosexuales haurien d'acreditar dos anys de convivència per veure reconeguda la seva unió. En el cas de les parelles homosexuals, la seva unió només seria reconeguda mitjançant una escriptura formalitzada pel notari.

societat catalana calenditzar el procés cap a una consulta popular per demanar als ciutadans de Catalunya la seva lliure determinació sobre els nostres drets col·lectius».⁴²²

Aquesta proposta, com hem vist anteriorment, fou exposada a les acaballes del 2000 i presentada públicament el 2003. A la clausura del Congrés, Jordi Pujol realitzà un discurs més modern i renovat que de costum, i es distancià del nacionalisme identitari fonamentat en elements com la llengua i la cultura.⁴²³

El nou secretari general fou Jordi Xuclà i Costa, amb el 84% dels vots, un jove olotí de 25 anys que militava a la JNC des dels catorze. Tot i el suport elevat que obtingué el nou secretari general, temps abans de la celebració del Congrés, des de la Federació de Comarques Centrals, es pressionà, legítimament, perquè la presidenta, Rosa Reboledo i Civeira, pogués optar a la secretaria general i la responsable de suport territorial de l'organització, Anna Morell i Arimany, conjuntament amb Jaume Adrover i Palau, a la presidència del Consell Nacional. Totes dues comptaven amb el suport de l'ex-JNC i sotsdirector general d'acció cívica de la Generalitat de Catalunya Josep M. Sanahuja i la Federació esmentada, mentre que Xuclà era el candidat oficial proposat pel secretari general sortint, Josep Rull. Finalment, ni Reboledo ni Morell no tingueren suficient força per aconseguir cap dels càrrecs als quals optaven i decidiren no presentar la seva candidatura.

Després del Congrés aparegué un petit reportatge a *La Vanguardia* sobre els joves “talibans”, en paraules textuales, en referència a un conjunt de joves, d'entre 27 i 36 anys, que ocupaven algun càrrec rellevant dins del partit o a la Generalitat i que podien ser de gran utilitat a Artur Mas, que ja es postulava com a possible successor de Jordi Pujol. El pas dels anys ha demostrat que l'article anava força encaminat perquè molts d'ells són, en aquests moments, membres rellevants de la direcció del partit i d'estreta confiança de Mas.

Entre altres, els joves destacats eren el director general d'Afers Interpartamentals, Oriol Pujol Ferrusola; el cap de gabinet del Conseller de Governació, Francesc Homs; el cap de gabinet del conseller d'Economia i Finances, David Madí; el cap de gabinet del conseller de Presidència, Jordi Martí; el diputat Josep Rull; el cap de gabinet del conseller de Política Territorial i Obres Públiques, Damià Calvet; el director

---

⁴²² AJNC, X Congrés de la Joventut Nacionalista de Catalunya, Ponència 1 “Per Catalunya i les Llibertats. estratègia nacionalista i acció política”, 20, 21 i 22 de novembre de 1998, p. 3-4.

⁴²³ *La Vanguardia*, 23-XI-1998.

de l'Institut de Formació de CDC, Carles Llorens (treballava a Presidència de la Generalitat); el sotspresident de la federació de Barcelona de CDC, coordinador de la campanya de Joaquim Molins i subdirector general del Departament de Presidència de la Generalitat, Joaquim Forn; el secretari de política municipal de CDC, Jordi Rodó; el director general de Seguretat Ciutadana i de Governació i màxim responsable del Mossos d'Esquadra després del conseller, Xavier Martorell; el publicista Marc Puig (és l'únic que no depenia econòmicament del partit o de la Generalitat); i el membre del gabinet d'estudis del Departament de Presidència Jordi Torrents.⁴²⁴

El XI Congrés de la JNC es realitzà del 20 al 22 d'octubre de 2000 sota el títol de “Sobirania@progres.cat”. El Congrés es dividí en quatre ponències: “Sobirania és progrés: El nostre camí cap a la independència. Estratègia nacionalista”, “Participació, organització i acció política”, “Equitat i justícia social davant els reptes de la globalització” i “Model de país, equilibri territorial. Medi ambient i món rural”. A l'encontre assistiren 443 delegats de tot el territori català que, segons l'organització, representaven 5.200 membres.⁴²⁵ Aquesta xifra, com hem esmentat abans, estava inflada. És poc probable que l'organització juvenil tingués aquest gruix de militància, i menys després de l'elevat nombre de baixes que patí la JNC, i el partit, després dels dos pactes de govern entre CiU i el PP.

Segons un estudi realitzat per la politòloga Astrid Barrio sobre els delegats participants, aquests es caracteritzaven per ser «un home d'uns 25 anys [75'3% homes i 24'7% dones], nascut a Catalunya, que viu en un entorn urbà, que té estudis universitaris i que treballa. Utilitza el català en l'àmbit família, en l'entorn laboral i en les seves relacions socials i és catòlic no practicant. La seva afiliació a la JNC és la primera experiència que ha tingut en una organització política, ocupa algun càrrec en els diversos nivells organitzatius de la formació i té un elevat grau d'implicació en el teixit associatiu. A nivell ideològic es considera únicament català i d'esquerres, i se situa en els dos eixos, l'esquerra/dreta i el nacional, en posicions més catalanistes i més d'esquerra del que hi situa la pròpia organització i CDC».⁴²⁶

Una de les novetats més rellevants del Congrés fou l'aparició, per primera vegada, de la paraula “independència” en una ponència, un aspecte que de ben segur

⁴²⁴ *La Vanguardia*, 29-XI-1998.

⁴²⁵ *El 9 Nou*, 9-VI-2000.

⁴²⁶ BARRIO, Astrid, «XI Congrés de la Joventut Nacionalista de Catalunya: El perfil dels delegats», a BARBERÀ, Òscar; BARRIO, Astrid; RODRÍGUEZ, Joan (coord.), *Els militants de les organitzacions polítiques juvenils a Catalunya*, Diputació de Barcelona: Barcelona, 2002. p. 96-97.

incomodà alguns sectors del partit. A l'apartat "Per una Catalunya sobirana: la nova independència del nou segle" de la primera ponència s'exposava que: «La millor fórmula per al nostre país continua essent l'estat propi en el projecte europeu, per tant la independència de Catalunya ha de garantir la plenitud com a poble el seu major grau de sobirania de cara al nou tombant de segle. Per tant reclamem la idea que les noves estructures d'estat són lluny d'aquelles que plantejaven els països jacobins de finals de segle en que tot havia d'estar controlat per l'estat, nosaltres volem gaudir de la nova independència com un grau de llibertat però formant part de la globalització i d'aquest món canviant».⁴²⁷

En aquest mateix punt també es reclamà el dret a l'autodeterminació que, com hem vist anteriorment, era una demanda de l'organització en els darrers anys: «El nostre gran debat popular serà aquell que ens permeti definir el nostre futur polític, la nostra ubicació al món. És per aquest motiu que reclamem, una vegada més, el dret dels catalans i catalanes a decidir el nostre futur a través d'un referèndum d'autodeterminació i a fer sentir també la nostra veu per decidir, més sovint, qüestions que puguin afectar d'una manera important la globalitat del país. Així doncs, el dret a l'autodeterminació de Catalunya i la implantació de consultes populars, com a eines democràtiques i de major participació ciutadana, presidiran el discurs polític de la JNC. És en aquest sentit que demanem per aquest curs polític una consulta popular per tal que el poble de Catalunya pugui ésser consultat sobre la seva sobirania fiscal. La societat catalana té tot el dret a poder participar en la decisió d'un tema prou transcendental com són els recursos econòmics de Catalunya».⁴²⁸

Un altre aspecte que es tractà fou l'intent utòpic, nascut el 1979, de crear el PNC. Tanmateix, la JNC reconeixia que aquesta temptativa, en bona mesura, s'havia obtingut amb el paper de CDC al llarg dels anys: «La JNC va néixer fa vint anys amb l'esperit de ser les joventuts del PNC que agrupés tota aquella gent que treballés políticament amb l'esperit de poder fer realitat el somni d'una Catalunya lliure. La idea del PNC no ha quallat al llarg dels anys i amb el pas del temps els fets no s'han desenvolupat com es podia preveure en un principi i la Joventut Nacionalista de

---

⁴²⁷ XI Congrés de la JNC, 2000, Ponència 1. "Sobirania és progrés: El nostre camí cap a la independència. Estratègia nacionalista", p. 36.

⁴²⁸ *Ibidem*, p. 43.

Catalunya ha tingut un referent clar en Convergència Democràtica de Catalunya, com a partit polític nacionalista amb voluntat i acció coherent de transformar el país». ⁴²⁹

La JNC tornà a incidir en la idea de l'acostament polític entre CDC i ERC a conseqüència de la reedició del pacte polític, com veurem més endavant, amb el PP: «És per això que la Joventut Nacionalista de Catalunya creu que cal prioritzar un acostament real i sincer a Esquerra Republicana de Catalunya per tal de valorar, amb voluntat d'entesa, les opcions de fer front comú davant de les més que possibles investides d'una majoria absoluta del Partit Popular a les Corts Espanyoles». ⁴³⁰

A la segona ponència s'insistí especialment perquè membres de l'organització participessin en el màxim nombre d'àmbits de la societat i, alhora, es volia donar un protagonisme més gran als líders territorials de l'organització. ⁴³¹ La tercera ponència tractava sobre de l'equitat i la justícia social davant els reptes de la globalització; en aquest apartat s'abordaren temes com el nacionalisme i la globalització, la política de la democràcia, la gestió del canvi i la innovació, les noves tecnologies, la dona i la igualtat d'oportunitats, les desigualtats nord-sud i la globalització i la immigració. ⁴³² Per altra banda, a la quarta i darrera ponència es tractaren temes com el de les infraestructures: logística i mobilitat, la societat de la informació, les noves polítiques mediambientals (educació ambiental i sensibilització, tractament de residus, l'aigua i la política forestal) i el món rural (els joves i les dones en món rural, agroturisme, la comercialització i la formació). ⁴³³

El CEN també patí una important reestructuració en el seu si ja que, com hem vist, l'organització arribà al Congrés amb una important crisi interna. Bona part de la direcció nacional no estava d'acord amb la manera de fer del secretari general, Jordi Xuclà, i inicià una sèrie de contactes polítics perquè es produís un relleu en la direcció de la JNC. Per poder dur a terme aquesta comesa, una part del CEN i la Federació de Comarques Centrals, en especial la comarca del Baix Llobregat, establiren contactes per tal de canviar la direcció i redreçar la JNC. Finalment fou la unió entre el secretari d'organització, Marc Guerrero, la responsable de l'àrea d'estudis i projectes, Sandra Casals i Ferrer, i el director del Congrés i militant del Baix Llobregat, Francesc Sánchez

---

⁴²⁹ Ibidem, p. 41.

⁴³⁰ Ibidem, p. 41.

⁴³¹ XI Congrés de la JNC, 2000, Ponència 2, "Participació, organització i acció política", p. 3.

⁴³² XI Congrés de la JNC, 2000, Ponència 3, "Equitat i justícia social davant els reptes de la globalització", p. 4.

⁴³³ XI Congrés de la JNC, 2000, Ponència 4, "Model de país, equilibri territorial. Medi ambient i món rural", p. 4-5.

i Vera, els que treballaren perquè les diferents postures existents en el si de l'organització arribessin a un acord per l'elecció del nou president i secretari general.

Tot i que en algunes ocasions sonà el nom de Guerrero pel càrrec de secretari general, acabà sent el president del Consell Nacional, ja que la majoria del CEN cregué pertinent “començar de nou”. El nou secretari general havia de ser una persona que no hagués participat en les baralles internes de l'organització però que tingués els coneixements suficients per saber quina era la situació real de la JNC. L'escollit fou el responsable de l'àrea de Política d'Ensenyament, Albert Batalla i Siscart. Malgrat que Batalla havia participat a l'anterior CEN, aquest no havia participat en les disputes internes. Molts dels implicats en aquestes disputes de l'organització es defineixen com una “generació perduda” donat que hagueren de renunciar a continuar en el CEN per tal que es restablís la normalitat a l'organització. Malgrat això, creiem que aquesta no és l'única generació “perduda” ja que alguns dels seus successors al capdavant de l'organització hagueren de fer front a la delicada situació partint d'una inexperiència política i vital important, que també els acabà afectant políticament al llarg dels anys.

L'entesa general entre els implicats comportà que s'elegís secretari general a Albert Batalla, amb el 91% dels vots, i president a Jordi Xuclà, el qual tan sols obtingué un 60% dels vots.⁴³⁴ Malgrat la caiguda de popularitat de Xuclà en el si de l'organització, aquest sabé rendibilitzar la seva privilegiada posició política. El nou president de la JNC era l'únic representant de l'organització entre el Parlament de Catalunya, el Congrés dels Diputats i el Senat; en part, això havia obligat a l'organització juvenil a recuperar en aquest Congrés la figura del president, per no perdre l'únic representant polític de què disposava.

A la clausura del Congrés, el president Pujol aplacà les ànsies independentistes dels assistents i les demandes del nou secretari general dirigides a l'establiment d'un pacte amb ERC i l'elaboració d'un nou Estatut d'Autonomia. Pel que fa a la primera sol·licitud, Jordi Pujol contestà que aquest no era un objectiu que tingués plantejat el partit en la legislatura que s'acabava d'iniciar; a més, afegí que no es podien marcar objectius “inassolibles o massa ambiciosos” perquè podien crear desànim a la societat.⁴³⁵ Tanmateix, el conseller d'Economia i Finances, Artur Mas, en la seva

---

⁴³⁴ En la conversa amb Jordi Xuclà, aquest va manifestar la seva desconfiança que els resultats finals fossin realment els que es van donar. (29/06/09).

⁴³⁵ *El Punt*, 23-X-2000.

intervenció manifestà que si sortia escollit president de la Generalitat a la legislatura següent tiraria endavant la reforma de l'Estatut d'Autonomia.⁴³⁶

El XII Congrés de la JNC es dugué a terme, entre el 29 de novembre i l'1 de desembre de 2002 a Lleida i sota el lema "Progressem per ser lliures". Al llarg de tot el cap de setmana els 400 delegats assistents discutiren i treballaren les ponències següents: "Estratègia i Acció política"; "Estratègia electoral i organització"; "Compromís programàtic de la JNC. Catalunya, un país d'oportunitats per als joves" i "Educant a nous valors". Tot i que no tenim les xifres oficials de militants d'aquest any, segons el nombre de delegats que participaren al Congrés, podem estimar que molt probablement no arribaven als 4.000. D'aquesta manera l'organització juvenil veia com els pactes polítics entre CiU i el PP, el 1996 i el 2000, la perjudicaven directament amb la pèrdua de militants.

La primera ponència inclogué una important crítica a CDC derivada de la ja esmentada reedició del pacte amb el PP: «Un partit espanyolista, amb voluntat uniformitzadora, amb poca receptivitat per les nacions sense Estat, no és un partit amb qui CiU hagi de fer-hi pactes de govern. La JNC sempre ha estat d'acord en cercar complicitats per assegurar l'estabilitat del nostre Govern, però no ens podem permetre el luxe de fer-ho amb un partit que ha demostrat la seva voluntat d'aniquilar qualsevol procés de recuperació de sobirania política per part d'Euskadi o Catalunya».⁴³⁷ Tanmateix, la JNC també instà a la formació nacionalista a canviar el rumb polític per tal de solucionar, segons ells, la situació política del moment:

«És ben cert que Convergència i Unió ha comès alguns errors, però encara som a temps de redreçar-los. El principal error ha estat pensar que el nacionalisme espanyol, després de la contribució de CiU a l'estabilitat del govern de l'Estat, no seria tant agressiu ni intentaria acabar amb el nacionalisme i la reivindicació de drets nacionals. Un altre error ha estat la manca d'un missatge clar que fes arribar a la població el significat de les diferents decisions que s'han pres a nivell central. La població no ha entès aquest pacte entre dues forces polítiques tant diferents, l'únic objectiu del qual era aconseguir el màxim fruit per a Catalunya.

No obstant, creiem que és responsabilitat de Convergència i Unió fer un canvi de rumb en l'estratègia política per tal d'assolir aquest pacte. Hem de procurar actuar amb coherència i si fins ara hem pensat que tractar amb el partit de govern a l'Estat espanyol podia donar algun fruit pel nostre país, vist que no és així de cap manera, hem de començar a bastir sinèrgies amb

⁴³⁶ *La Vanguardia*, 22-X-2000.

⁴³⁷ XII Congrés de la Joventut Nacionalista de Catalunya, Ponència 1. Estratègia i Acció Política, 2002, p. 6.

els partits d'obediència catalana, els nacionalistes, els de casa, per aconseguir el màxim benefici per a la ciutadania de Catalunya». ⁴³⁸

Per a la JNC, aquesta situació es podia reconduir amb l'establiment d'un pacte polític amb ERC:

«I creiem que una de les estratègies passa per un apropament a ERC, sense complexos, però tenint present que no volem fer un pacte a cegues, En tot cas, ha d'existir per part de CiU, el ferm propòsit d'unitat d'acció amb els partits nacionalistes. [...] Per una banda, tenim els partits d'estricta obediència catalana, que de moment i a causa d'interessos electorals no actuem conjuntament en aquesta necessària redefinició de l'estratègia nacional que cal emprar per superar el nivell actual d'autogovern i recuperar la sobirania política de Catalunya. Una proposta basada en l'esperit i la unitat d'acció del Partit Nacionalista Català (PNC), idea que sempre ha defensat la JNC, i a la qual més endavant hi tornarem a fer referència. D'altra, hi ha la postura dels partits espanyols. En aquest cas és força coincident, com a mínim, en la voluntat de trobar un encaix definitiu de Catalunya dins de l'Estat espanyol. És en aquest punt on s'emmarca el tancament de l'Estat de les autonomies que pregona el Partit Popular i també la proposta federalista del PSC-PSOE, plantejada com una solució definitiva per a Catalunya». ⁴³⁹

L'últim aspecte, defensat per l'organització en els darrers congressos, era l'elaboració i aprovació d'un nou Estatut. Davant d'aquest tema, la JNC esmentà que «qualsevol projecte d'augment del poder polític del nostre país s'ha de basar en el reconeixement explícit de la següent premissa: el poder del poble català resideix en el propi poble i per això té el dret d'expressar la seva llibertat a través de l'exercici del lliure dret a l'autodeterminació». ⁴⁴⁰ La segona ponència plantejà diferents propostes de direcció i d'estratègia electoral, una diferent per cada elecció. Mentre a les eleccions generals el CEN era el que s'havia d'encarregar de marcar l'estratègia de la formació, als comicis municipals havien de ser els col·lectius locals els que decidissin en quines propostes caldria incidir, tenint en compte les necessitats de cada territori. ⁴⁴¹

A la tercera ponència es posà un èmfasi especial a tres aspectes: la formació i l'educació, l'ocupació juvenil i l'habitatge. La JNC entenia la formació personal com un motor de canvi important, un mecanisme indispensable perquè els joves es poguessin

---

⁴³⁸ Ibidem, p. 12-13.

⁴³⁹ Ibidem, p. 9 i 13.

⁴⁴⁰ Ibidem, p. 17.

⁴⁴¹ XII Congrés de la Joventut Nacionalista de Catalunya, ponència 2. Estratègia electoral i organització, 2002.

adaptar a la societat del moment i del futur. En l'àmbit de l'ocupació es tractà el tema de l'accés a una feina digna, considerat bàsic en el desenvolupament la vida. Pel que fa al tema de l'habitatge, l'organització manifestà que es tractava d'un dret i que calia combinar els vessants social i econòmic amb eficiència.⁴⁴² La darrera ponència abordà l'aplicació d'un model fonamentat en la superació de la dicotomia social de majories i minories, que tractés des de la igualtat a tots els individus, des del respecte escrupolós a la diferència, ja fos a nivell sexual, de gènere, d'aparença física, de nacionalitat, d'addicció a les drogues, de salut o de renda econòmica. Una de les propostes de la ponència fou la creació de regidories de drets civils.⁴⁴³

A la clausura del Congrés hi participaren Jordi Pujol i Artur Mas, els quals, en els seus discursos, tractaren la demanda que havia formulat la JNC al llarg d'aquells tres dies sobre l'elaboració d'un nou Estatut. Mas manifestà que també era partidari d'un nou Estatut per tal de "blindar l'autogovern" de Catalunya i evitar que legalment o políticament pogués ser retallat per una majoria absoluta del PP. Segons el conseller en cap de la Generalitat, aquest blindatge era necessari perquè des de la majoria absoluta del PP l'Estat central s'havia enfortit i havia oblidat dels pactes signats amb CiU.⁴⁴⁴ Tanmateix, Jordi Pujol assenyala que la reivindicació per aconseguir un nou Estatut seria un procés llarg; per aquest motiu, demanà a la JNC que fos l'encarregada de liderar la proposta.

La direcció de la JNC continuà encapçalada per Batalla, mentre que la presidència de l'organització i del Consell Nacional recaigué en Esther Roca i Isart: era la primera ocasió en què una dona ocupava la presidència de la JNC.

Els congressos de CDC (1996 i 2000)

Durant el 8 i 10 de novembre de 1996 se celebrà el X Congrés de CDC a l'Hospitalet de Llobregat. La JNC participà amb més de 300 delegats (si comptem els

---

⁴⁴² XII Congrés de la Joventut Nacionalista de Catalunya, ponència 3. "Catalunya, un país d'oportunitats per als joves", 2002.

⁴⁴³ Respecte a aquest tema, la JNC va esmentar que: «Les lleis estatals continuen sent discriminatòries en molts sentits, ja que no contempen determinats drets que facilitarien la no exclusió de les persones. Sovint, aquestes són fruit d'una manca de conscienciació que ignora moltes realitats i que no té coneixement de la diversitat entre aquestes. No hi ha prou informació i formació sobre la realitat de les persones, fet que provoca que es caigui en falsos tòpics que poden arribar a ser molt negatius i que malmeten la bona convivència.» XII Congrés de la Joventut Nacionalista de Catalunya, ponència 4: Educant en nous valors; un compromís amb la no discriminació, p. 10-11.

⁴⁴⁴ *Avui*, 01-XII-2002.

que hi anaren en representació de CDC) del total dels 1.721 que hi assistiren.⁴⁴⁵ A nivell ideològic, CDC accentuà l'orientació sobiranista amb algunes demandes referides al dret a l'autodeterminació i a la sol·licitud d'un pacte d'estat que proporcionés a Catalunya una sobirania política i financera més àmplia, sense ometre la reforma de la Constitució i de l'Estatut, peticions que, com acabem de veure, havia fet la JNC en el seu Congrés pràcticament un mes abans.

Els principals càrrecs de l'organització foren reelegits com a mostra de confiança ja que, com hem esmentat anteriorment, alguns d'ells feia pocs mesos que havien iniciat la nova tasca. El fet que Felip Puig hagués estat escollit secretari d'organització fou del tot beneficiós pels interessos de la JNC, sobretot pel seu plantejament sobiranista i perquè això acabà significant la incorporació del secretari general adjunt d'Acció Interna de la JNC, Damià Calvet, a l'estructura del partit. Aquest fet comportà que altres membres de l'organització juvenil tinguessin un pes polític i una presència més gran dins de CDC i de la Generalitat.⁴⁴⁶

L'empremta de la JNC en aquest Congrés fou força rellevant, sobretot en les esmenes presentades a la ponència de "Nacionalisme" sobre la reforma de la Constitució. Alhora, a la ponència de "Política social" es realitzà un reconeixement important en relació a les parelles de fet i a la voluntat de vetllar perquè els homosexuals no fossin discriminats, un assumpte que la JNC també havia plantejat en el darrer Congrés.

Cal destacar la ponència d'"Organització", concretament la introducció del títol XI dels estatuts de CDC (coalició, fusió i dissolució), en què va aparèixer la novella possibilitat que, a les poblacions on no es produís acord a l'hora de confeccionar les llistes municipals, CDC i UDC es podien presentar per separat amb el nom del partit respectiu però no amb les sigles de la coalició. En aquesta ponència també s'aprovà l'esmena de la JNC, que proposava el sistema de llistes tancades però no bloquejades en l'elecció de càrrecs del partit.

---

⁴⁴⁵ *Butlletí Intern*, núm. 17, Gener de 1997, p. 17. Per saber quelcom més del perfil del Congrés i dels seus delegats al Congrés vegeu: COLOMINAS, Joaquim, «X Congrés de Convergència Democràtica de Catalunya», a SÁNCHEZ, Jordi (ed.), *Estudis de les elits dels partits polítics de Catalunya*, Institut de Ciències Polítiques i Socials: Barcelona, 1999, p. 29-46.

⁴⁴⁶ La situació d'alguns exmembres de la JNC anava consolidant-se a nivell institucional; el març de 1996 l'exmembre Jordi Serra va passar a ser el nou secretari general de joventut en el lloc del també exmembre Josep Coll, el qual va passar assumir noves responsabilitats a l'Institut Català de Seguretat Viària. Serra havia desenvolupat tasques de director general de Recursos Sanitaris i de Seguretat Ciutadana. També l'exmembre de la JNC Xavier Martorell havia passat a ser el nou director de Seguretat Ciutadana. *Butlletí Intern*, núm. 14, abril de 1996, p. 14.

Les aportacions de la JNC foren del tot rellevants i, al mateix temps, neguitejaren la direcció de CDC, la qual negocià fins a altes hores de la matinada amb l'organització juvenil i dues federacions de CDC el tema de la reclamació de la reforma de l'Estatut i de la Constitució amb l'objectiu d'incrementar l'autogovern de Catalunya. Finalment, la cúpula de CDC no considerà necessari canviar la Constitució i el text de la ponència política acabà dient que «el dret de l'autodeterminació és un dret col·lectiu irrenunciable, tant fonamental com de la llibertat per a les persones. Per això estableix que en un moment determinat es permeti reformar la Constitució i l'Estatut per definir i garantir el reconeixement que es proposa».⁴⁴⁷

El XI Congrés del partit es dugué a terme entre el 10 i el 12 de novembre de 2000, sota el lema “Avancem amb tu”, a Cornellà de Llobregat.⁴⁴⁸ Un dels aspectes més destacats fou el canvi de la secretaria general de CDC, on Artur Mas adquirí més protagonisme en detriment de Pere Esteve. Aquest Congrés suposà la consolidació del relleu i la garantia de futur del projecte de país i de progrés que pretenia dur a terme CDC.⁴⁴⁹

La ponència ideològica de CDC incloïa l'antiga reivindicació de la JNC, amb 246 delegats entre JNC i CDC, sobre el reconeixement del dret a l'autodeterminació per a Catalunya, remetent-se a la resolució que havia aprovat el Parlament de Catalunya l'octubre de 1998; aquesta petició ja l'havien exposat i aprovat les joventuts del partit en el seu congrés d'un mes abans i en els congressos de la JNC i CDC de 1996. En el redactat inicial del text, aquesta reivindicació no hi figurava, malgrat que s'havia assumit en el X Congrés, celebrat quatre anys abans. Per resoldre aquesta important contradicció, els redactors de la ponència assumiren directament l'esmena, fet que comportà que ni tan sols fos debatuda en el Congrés.

Jordi Pujol fou ratificat com a president del partit. Els nous secretari general i secretari d'organització foren, respectivament, Artur Mas i Gabarró i Lluís Corominas i Díaz. Arran d'aquest moviment polític intencionat s'obrí una pugna molt clara per succeir Pujol com a cap de llista de les següents eleccions al Parlament de Catalunya. En aquest Congrés, el president de CDC aprofità l'avinentesa per donar llum verda a la federació amb UDC, fet que s'acabà d'enllestir el 2004. Recordem que la JNC havia

⁴⁴⁷ *La Vanguardia*, 11-XI-1996.

⁴⁴⁸ Per més informació respecte els delegats que van assistir a aquest Congrés vegeu: BARRIO, Astrid, «XI Congrés de Convergència Democràtica de Catalunya», a BARAS, Montserrat (ed.), *Els militants dels partits polítics a Catalunya. Perfils socials i percepcions polítiques*, Institut de Ciències Polítiques i Socials: Barcelona, 2004, p. 57-80.

⁴⁴⁹ El ja esmentat col·lectiu *Sinapsi* va desaparèixer poc abans de la realització del Congrés de CDC.

sol·licitat en diversos congressos una postura clara davant d'aquesta coalició i que aquesta demanda li havia comportat diverses reprimendes.

Uns quants dies després del Congrés, *La Vanguardia* prestà una atenció especial a l'aparició d'una nova generació política, a les files de CDC, que envoltava la figura d'Artur Mas; aquest estudi, com hem vist anteriorment, també s'havia realitzat dos anys abans. Entre els joves més propers al secretari general de CDC, la majoria exmembres de la JNC, hi havia Oriol Pujol, David Madí, Antoni Vives, Xavier Martorell, Francesc Homs, Joaquim Forn. Per altra banda també destacava a un nombrós grup format per gent com Marc Puig, Jordi Martí, Germà Gordó, Jaume Ciurana, Joan Puigdollers, Joaquim Colominas, Carles Campuzano, Josep Rull, Ferran Falcó, Damià Calvet, Neus Munté, Jordi Moltó, Jordi Xuclà, Isidre Gavín, Imma Juan o Divina Esteve, tots vinculats a la política municipal.⁴⁵⁰ Aquest conjunt de noms començava adquirir certa rellevància política dins del partit, fet que provocà certes disputes internes per liderar-lo; amb el transcurs dels anys, podem veure que han acabat tenint-hi una influència notòria.

El 28 d'octubre de 2001, CDC celebrà al Palau de Congressos de Tarragona un Congrés Extraordinari per decidir si s'endegava el procés de federació entre CDC i UDC. El resultat fou un aclaparant 99,7 % de vots a favor de la federació. Durant el transcurs del Congrés, aparegué un manifest que reclamava al cap de llista d'ERC, Josep-Lluís Carod-Rovira, que negociés amb Artur Mas un pacte bilateral que garantís a CiU l'estabilitat política al Parlament. El text fou repartit entre la militància i obtingué un suport important, de més de tres-cents dirigents i quadres de CDC. L'escrit, que aparegué a l'*Avui* l'endemà del Congrés, estava signat per exmilitants de la JNC i en aquell moment membres destacats del partit com Meritxell Borràs, Carles Campuzano, Maite Fandos, Joaquim Forn, Germà Gordó, Josep Rull, Pere Torres o Jordi Xuclà.⁴⁵¹ Com és sabut, el pacte no es produí.

Les Escoles d'Estiu (1993-2003)

A partir de 1993 l'Escola passà a anomenar-se Escola d'Estiu Ramon Trias Fargas, en honor al malaurat polític de CDC, traspasat el 1989. Un dels aspectes més destacats d'aquest trobada foren les declaracions de Jordi Pujol, el qual, sorprenentment, anuncià que l'objectiu de la formació nacionalista era la «restitució de

---

⁴⁵⁰ *La Vanguardia*, 4-XII-2000.

⁴⁵¹ *Avui*, 30-X-2001.

l'Estatut allà on estava l'any 79». Segons Pujol, els mateixos que acusaven CDC d'amagar la cartera rere la bandera ara li demanaven que oblidés la bandera i s'ocupés de la cartera. Respecte a això, el president de la Generalitat afirmava que «no ho farem. Una de les nostres responsabilitats és la defensa de Catalunya i a vegades hi ha gent que sembla que ho oblidí». També afegí que era conscient que l'Estatut era insuficient i que en els darrers anys el govern central havia practicat una política autonòmica restrictiva. No obstant això, afegí que ara no era el moment de reformar l'Estatut sinó de reclamar una «interpretació generosa de l'Estatut que hi havia l'any 79».⁴⁵²

Durant la XII Escola d'Estiu es debateren i s'estudiaren amb profunditat diverses problemàtiques vinculades al medi ambient i les possibles solucions per preservar-lo.⁴⁵³ També es realitzaren taules rodones sobre educació ambiental, ordenació territorial, medi ambient i economia; xerrades lligades a la Conferència de les Nacions Unides sobre el medi ambient a Rio de Janeiro el 1992; es tractà sobre els nombrosos incendis que s'havien produït en els darrers anys; es debaté sobre l'educació viària, els sistemes electorals i els cursos de formació d'equips de qualitat, màrqueting polític i premsa. Aquesta atenció especial de la JNC pel medi ambient responia a un interès de l'organització, fet que comportà que se'n creés una comissió.

La XIII Escola d'Estiu, 1995, estigué influenciada per la celebració d'eleccions generals a la primavera de l'any següent, comicis que albiraven un més que possible canvi polític al capdavant del govern espanyol; per aquest motiu, Jordi Pujol avisà els assistents que el PP podia capitalitzar vots descontents del PSOE; en aquest sentit, demanà als membres de la JNC que treballassin per evitar que el PP es beneficiés de l'erosió política dels socialistes. Pujol també acusà els nacionalistes espanyols de portar a terme campanyes que intentaven dividir Catalunya entre catalanoparlants i castellanoparlants, un fet que podia ser molt perillós perquè incidia en ferides que encara existien i podia fraccionar la convivència i la cohesió social que s'havia aconseguit a Catalunya. També manifestà que CiU havia d'aconseguir altre cop la majoria absoluta a les autonòmiques perquè la formació nacionalista pogués seguir

---

⁴⁵² *Avui*, 2-VIII-1993.

⁴⁵³ Dies abans de l'inici de la tradicional Escola d'Estiu, l'organització va iniciar la campanya "You are in the catalan nation". A través d'un tríptic informatiu la JNC va repartir 50.000 exemplars per sensibilitzar els estrangers que Catalunya és una nació amb llengua pròpia. Aquesta campanya es va repetir als estius durant diversos anys. El 1994 es va realitzar una campanya amb una plataforma d'entitats que portava per títol "DesmarCA'T". El motiu era que el govern espanyol volia implantar un nou model de matriculació europea, aprovat per la Unió Europea, però en cap cas obligatori. A Espanya es volia imposar la "E" als nous vehicles matriculats a partir d'octubre. La JNC va fer un adhesiu que posava CAT perquè la gent el col·loqués al cotxe de manera que tapés la lletra esmentada.

realitzant el paper aglutinador de la política catalana.⁴⁵⁴ Per primer cop es donà el premi Ramon Trias Fargas, el qual premiava a aquella personalitat o entitat que hagués treballat o treballava pel desenvolupament de Catalunya. El primer guardonat fou Josep Espar Ticó.⁴⁵⁵

A la XIV Escola d'Estiu se celebraren les dues dècades d'existència de l'organització, inclosa les JCDC, amb el nom de "20 anys de JNC. 20 anys de nacionalisme". L'Escola també fou un escenari excel·lent perquè l'organització avancés un tema important del qual se'n parlaria molt durant els mesos posteriors: la superació de l'Estatut d'Autonomia i de la Constitució: calia dotar Catalunya d'un estatut diferent al de la resta de comunitats autònomes i amb sobirania plena.

L'acte principal de la XV Escola, el 1997, fou el debat que duia per nom "Les relacions Catalunya-Espanya al segle XXI", el qual comptà amb la presència del ministre d'Administracions Públiques, Mariano Rajoy Brey, el president de la Junta d'Extremadura, Juan Carlos Rodríguez Ibarra, el secretari general de CDC, Pere Esteve, el sotssecretari general d'ERC, Joan Puigcercós, i el diputat de CiU i exmembre de la JNC Carles Campuzano en qualitat de moderador.

Rodríguez Ibarra encetà la seva intervenció amb unes declaracions sorprenents en què afirmava que no era «anticatalanista, ni nacionalista espanyol però tinc dret a discrepar de les propostes dels nacionalismes». També afirmà que «Espanya és el que vol que siguin els espanyols que l'habiten en un moment històric», i insistí en què la realitat històrica no el condicionava en els seus plantejaments perquè «el que té valor per a mi és el que pugui dir el Tribunal Constitucional i no pas qualsevol invocació als Reis Catòlics o a un polític del passat». Les declaracions del ponent no suscitarren comentaris ni crítiques fins que afirmà que «mai, al llarg de la història, Catalunya ha estat una nació» o, sobretot, quan es referí a un hipotètic referèndum per l'autodeterminació que «donés per exemple un resultat del 52% a favor del sí i del 48% a favor del no. Com se soluciona?, es va preguntar; segurament amb una neteja ètnica».

Rajoy es mostrà crític amb algunes actituds de CDC com, segons aquest, el «discurs constant de la reivindicació». Tanmateix, reclamà als nacionalistes catalans que definissin i manifestessin els seus horitzons. Paral·lelament, Puigcercós defensà la independència de Catalunya, la qual hauria de mantenir «amb Espanya la mateixa relació que manté amb Portugal i ser un Estat més d'Europa». Pere Esteve subratllà que

⁴⁵⁴ *La Vanguardia*, 31-VII-1994.

⁴⁵⁵ Per més informació sobre els següents guardonats vegeu l'annex al final del treball.

CDC no apostava per la independència però sí per l'obtenció dels nivells de sobirania que el poble decidís, sempre des del diàleg.⁴⁵⁶

A més de les activitats tradicionals, la XVI Escola d'Estiu es caracteritzà per les paraules de Jordi Pujol, a la clausura de la trobada, el qual demanà la revisió de l'aplicació de la Constitució de manera que es respectés la plurinacionalitat de l'Estat i no es fes una interpretació "capriciosa" del contingut. També reflexionà sobre els nous horitzons del nacionalisme i considerà que per superar les mancances actuals calia una nova lectura de la carta magna. Així mateix, fixà com a prioritari obtenir un sistema de finançament nou per garantir la sostenibilitat de l'autonomia catalana. Pujol també lamentà que es tendís a l'homogeneïtzació a l'hora d'aplicar la Constitució. El president explicà que la carta magna permetia que totes les comunitats assumissin les competències en sanitat i ensenyament, però que, en canvi, hi havia autonomies, com Madrid, que no tenien cap interès en assumir-les perquè comportaven un risc polític i social i creaven dèficit.

L'altra insuficiència que denuncià el president de la Generalitat estava relacionada amb el finançament: «El nacionalisme català no ha plantejat prou a fons ni prou bé l'aspecte del finançament de la Catalunya autonòmica, ni ara ni en l'època republicana». Segons Pujol la insuficiència del model de finançament podia arribar a afectar la competitivitat i la sostenibilitat del país, per aquest motiu calia revisar l'actual sistema l'any 2001. També parlà de l'estancament de la consciència nacional i realitzà un discurs per renovar-lo, però conservant les línies mestres en què s'havia inspirat el seu govern.⁴⁵⁷

L'Escola d'Estiu de 1999, la XVII, es caracteritzà per l'ambient electoral dels comicis al Parlament de l'octubre següent, els darrers de Pujol com a candidat a la presidència de la Generalitat. Pujol exposà que volia aixecar el sostre de la sobirania catalana i que no estava disposat a seguir transigint amb la fórmula del *café para todos* amb la qual el PP i el PSOE intentaven banalitzar i buidar de sentit de les autonomies, de manera que tot hagués de passar per Madrid.⁴⁵⁸

A la XVIII Escola d'Estiu l'organització commemorà els vint anys de la creació de la JNC. A la clausura de l'Escola, Jordi Pujol animà els joves assistents a no deixar-se portar per "discussions nominalistes"; es referia al Congrés de CDC que s'havia de

⁴⁵⁶ *Diari de Girona*, 31-VII-1997.

⁴⁵⁷ *Avui*, 2-VIII-1998.

⁴⁵⁸ *La Vanguardia* i *Avui*, 2-VIII-1999.

dur a terme el mes de novembre i als possibles canvis dins la direcció de l'organització: «No ens hem de deixar arrossegar massa discussions nominalistes, a la discussió de quotes de poder». El premi Ramon Trias Fargas fou concedit al periodista i director de *Vilaweb*, Vicent Partal i Montesinos.

La XIX Escola d'Estiu, el 2001, tingué com a convidat destacat el president del Parlament basc, Juan María Atutxa; aquest afirmà que no era inevitable que la globalització comportés la desaparició de les aspiracions i les particularitats de pobles com el basc i el català, sinó que, amb els seus mateixos instruments, la globalització podia contribuir a la universalització dels pobles esmentats. Entre d'altres temes, també parlà de la Declaració de Barcelona, firmada el 1998, i es mostrà partidari de revitalitzar-la. Tanmateix recordà que l'entramat polític i institucional d'Espanya impedia, en ocasions, que s'anés més enllà del que s'havia fet fins aleshores. En aquest marc, Artur Mas manifestà la seva satisfacció per l'acord que el Govern de la Generalitat havia subscrit sobre el finançament autonòmic, tot i que no n'especificà l'abast econòmic.⁴⁵⁹

La XX Escola d'Estiu posà èmfasi en la conveniència que s'elaborés un Estatut polític. La proposta de la JNC no era gens innocent ja que, com hem comentat més enrere, l'organització estava en ple procés de creació d'una proposta de nou Estatut que acabà lliurant l'any següent. En el tríptic de presentació de l'Escola, el secretari general, Albert Batalla, es feia ressò d'aquesta necessitat: «Una de les condicions bàsiques per tirar endavant qualsevol projecte individual o col·lectiu és la preparació de les persones que han de participar-hi. L'alliberament nacional de Catalunya és, com molt bé saps, un projecte de gran envergadura que tots nosaltres tenim com a prioritat vital. Hem triat un bon instrument per a treballar-hi –la JNC– i també som conscients que una fita com la que ens plantejem no s'aconsegueix amb dos dies, ni tampoc amb una sabata i una espartanyia. Nosaltres som corredors de fons que sabem molt bé on volem que arribi el poble de Catalunya i per això sabem que ens cal invertir molt en les persones, especialment en la formació humana i política de tots i cadascun de nosaltres. Un nou Estatut polític per a Catalunya. Aquest és el repte que se'ns planteja com a organització i com a generació».

El darrer dia de l'Escola, Jordi Pujol advertí al govern del PP que si aquest continuava mantenint l'actitud hostil que mostrava en aquells moments es podria arribar

---

⁴⁵⁹ *El Punt*, 29-VII-2001.

a trencar el pacte. També demanà a la JNC que no inclogués la revisió de l'Estatut com a projecte immediat, però entenia que en algun moment s'hauria d'afrontar.⁴⁶⁰

La XXI Escola d'Estiu tractà el tema de la independència de Catalunya, una proposta treballada en diverses ocasions, però sobre la qual la JNC, per diversos motius, no havia incidit prou. No fou fins l'arribada d'una nova generació de militants, la majoria nascuts després del franquisme, encapçalats pel secretari general, Albert Batalla, que l'organització mostrà clarament les seves intencions polítiques, entre les quals hi havia la independència del país, sense prejudicis a l'hora de proposar-les i defensar-les davant de CDC.⁴⁶¹

VIDA EXTERNA DE L'ORGANITZACIÓ

Les eleccions generals (1993-2000)

Un mes abans dels comicis generals de 1993, el secretari general de la JNC, Carles Campuzano, pronosticava, a través del *Butlletí Intern*, que ningú tindria prou força per governar sense els diputats de CiU. Per Campuzano aquest havia de ser el moment per «plantejar de manera clara i inequívoca la necessitat de donar un pas endavant en el reconeixement de la personalitat nacional de Catalunya, en l'enfortiment de l'autogovern i de les institucions del país. [...] Finalment el 6 de juny ha d'imposar per al conjunt de l'estat un nou estil de fer política; un estil basat en la dignificació de la vida política, en la renúncia explícita del “acoso derribo”, en l'exposició de propostes positives, en la connexió profunda entre la gent i els seus polítics, en la capacitat d'engrescar i participar en un projecte de país, en la regeneració de la política. El 6-J ha de portar una alenada d'aire nou. Catalunya i la seva gent ho necessitem. Una alenada que ens alliberi de 10 anys de socialisme esgotat i que ens eviti uns quants anys de conservadorisme ranci i passat de moda».⁴⁶²

Com era habitual, la JNC elaborà un programa polític propi; hi destacaven “12 raons per decidir”, que feien referència als temes següents:

---

⁴⁶⁰ *Avui*, 29-VII-2002.

⁴⁶¹ *Avui*, 27-VII-2003.

⁴⁶² *Butlletí Intern*, 3 època. núm. 1, Maig de 1993, p. 1.

«S'elaborarà un nou Pla d'Ocupació Juvenil, que freni el creixent atur entre els joves; s'augmentaran les desgravacions fiscals als menors de 30 anys en l'adquisició d'habitatge; es promourà la construcció i rehabilitació de pisos de protecció oficial en règim de lloguer i es subvencionaran els lloguers dels joves amb poc mitjans; es traspassaran beques a la Generalitat i es dotaran de recursos les autonomies per a què puguin aplicar la LOGSE; es crearà una UNED catalana; es respectarà l'autonomia universitària i s'eliminarà la selectivitat com a sistema d'accés a la Universitat; s'eliminarà el servei militar i es reformarà la Llei de l'Objecció de Consciència; s'assegurarà la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, al treball, al si de la família i a la societat; que el govern central es comprometi a fons en la defensa del Medi Ambient tal i com va fer la Generalitat amb la creació de la conselleria de Medi Ambient; que Catalunya pugui tenir un Comitè Olímpic Català i seleccions que la representin en tornejos i competicions internacionals; més suport i atenció i menys dirigisme a les entitats juvenils; es fomentarà el mecenatge a les entitats i a les iniciatives culturals els recursos suficients per estimular la diversitat i la llibertat creativa; es faran respectar les competències exclusives en matèria de joventut que tenen les Comunitats Autònomes i s'abolirà l'*Instituto de la Juventud* i, finalment, es reconeixerà el caràcter plurinacional i pluricultural de l'Estat».⁴⁶³

El 6 de juny de 1993 se celebraren eleccions generals i la victòria tornà a ser pel PSOE, amb 159 diputats, però perdé la majoria absoluta. Paral·lelament, el PP, liderat per José María Aznar, aconseguí uns grans resultats, amb 141 diputats (en guanyà 34). A Catalunya el PSC-PSOE obtingué 18 diputats, mentre que CiU en perdé un i es quedà amb 17. La JNC havia presentat en aquests comicis a Feliu Guillaumes (núm. 13 per Barcelona) i cinc candidats suplents al Senat. Guillaumes no obtingué l'escó de diputat, però entrà posteriorment a la cambra, el 12 de desembre de 1995, per substituir Rafael Hinojosa i Lucena.

L'estratègia i, al mateix temps, èxit del PP radicà en saber treure el màxim rèdit possible dels escàndols econòmics i de corrupció del PSOE: Luis Roldán, Carme Mestre (presidenta de la Creu Roja), Carmen Salanueva (directora del BOE) i Mariano Rubio. És cert que en ocasions es divulgaren casos de corrupció de gent de negocis que no tenien res a veure amb l'òrbita socialista però la premsa més propera del PP s'encarregà de barrejar-los; els exemples més clars foren el de Mario Conde i Javier de la Rosa. Tanmateix, possiblement el cas més greu de tots els que es divulgaren fou el dels

---

⁴⁶³ Programa polític de la Joventut Nacionalista de Catalunya. Eleccions generals de 1993. Vegeu també el programa de la joventut de CiU, "La gran oportunitat", 1993, 12 pàgines.

Grupos Antiterroristas de Liberación, més conegut com a cas GAL, denunciat l'any 1994.

La nova situació del panorama polític obligà Felipe González a pactar amb el PNB i CiU.⁴⁶⁴ Pel que fa als acords presos amb la formació nacionalista catalana cal destacar l'oferiment rebut i les constants pressions per part del PSOE perquè entrés a formar part del govern espanyol. CiU declinà la proposta adduint que tant legítim era entrar en el govern com no fer-ho; no obstant això, garantí el seu suport per la governabilitat i l'estabilitat des de fora. La decisió de formar part o no del govern no fou fàcil, ja que Roca era partidari de fer-ho mentre que Pujol no.⁴⁶⁵

De manera més oficial CiU justificà la seva decisió al·legant que desconfiava del PSOE per qüestions com la de la LOAPA i que si entrava en el govern, per una banda es podria interpretar com que ja s'havia aconseguit el grau d'autogovern a què s'aspirava i, per l'altra, seria difícil de reivindicar l'autogovern des del govern del qual formava part. Anys després Pujol explicà més explícitament el perquè de la negativa:

«Hablando con sinceridad, hemos de decir que no acabábamos de tener confianza y que entrar en el gobierno nos temíamos que fuese una ratonera. Se entra, pero es muy difícil salirse y más para gente como nosotros que tenemos un sentido agudo de la corresponsabilidad gubernamental. Si ya hemos sido tan leales teniendo sólo un pacto parlamentario [...] Hubiéramos estado mucho más ligados si hubiéramos entrado en el gobierno y, además y sobre todo, nuestra capacidad de negociación se habría reducido mucho. Creíamos entonces, y creemos ahora, que metidos en el gobierno habríamos estado, de un lado, más comprometidos, sin ganar fuerza negociadora. De otro, la experiencia de nuestra relación con el PSOE [...] No nos daba el complemento de confianza que no hubiera hecho falta para atarnos de manos y entrar en el gobierno. Creemos que la experiencia de estos dos años confirma que hicimos bien no entrando en el gobierno».⁴⁶⁶

⁴⁶⁴ Segons el politòleg Jordi Calvet, els 75% del militants del PSOE i CiU eren partidaris de la coalició política pel que fa a l'estabilitat política. CALVET I CRESPO, Jordi, «La opinión pública catalana frente a la coalición parlamentaria entre PSOE y CiU en la V legislatura de las Cortes Generales (1993-1996)», a *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, núm. 68, 1999, p. 193.

⁴⁶⁵ *Full Informatiu de CDC*, núm. 49, Octubre de 1993, p. 2.

⁴⁶⁶ AGUILERA, Cesáreo R., «Convergència i Unió ante los pactos de gobernabilidad de 1993 y 1996», a *Sistema. Revista de Ciencias Sociales*, núm. 165, Noviembre 2001, p. 102. Per a una visió des de l'altre partit polític vegeu del mateix autor: AGUILERA, Cesáreo R., «Los socialistas ante los pactos de gobernabilidad de 1993 y 1996», a *Revista de Estudios Políticos*, núm. 111, Enero-marzo 2001, p. 9-43. Per més informació vegeu també: MATAS DALMASES, Jordi, «La política de las coaliciones en Cataluña», a *Revista de Ciencia Política*, núm. 9, Octubre 2003, p. 83-112; i «Los gobiernos de coalición en Cataluña», a MATAS DALMASES, Jordi (ed.), *Coaliciones políticas y gobernabilidad*, Institut de Ciències Polítiques i Socials: Barcelona, 2000, p. 87-125; GUERRERO SALOM, Enrique, «Apoyo(s) parlamentario(s) antes que gobierno(s) de coalición. El caso español: 1993-1996 y 1996-2000», a *Política y Sociedad*, Vol. 40, núm. 2, 2003, p. 77-88.

El pacte entre el PSOE i CiU passà per diversos moments delicats a causa dels escàndols polítics successius relacionats, fonamentalment, amb la corrupció. En tots els casos, CiU exigí la depuració de responsabilitats polítiques sempre que no impliquessin la destitució de González. El suport de CiU tenia un “preu”, el qual es traduí en la complicitat del PSC al Parlament de Catalunya en què, fins i tot, s’abstingué a la votació d’investidura de Jordi Pujol com a President de la Generalitat el 1995. El suport de CiU es prolongà fins a finals de 1995, quan la pèrdua de la confiança nacionalista obligà al president del govern espanyol a convocar eleccions anticipades.

Un mes després de les eleccions Campuzano elaborà un escrit a l’editorial de l’òrgan intern de la JNC en què feia balanç dels comicis anteriors i pronosticava una legislatura força transcendent per a la formació nacionalista:

«L’administració de la nostra força política, però, no es presenta gens fàcil. Les pressions que hem rebut per tal d’incorporar-nos de manera immediata al nou govern i la complexitat del mapa polític estatal, amb un PSOE dividit, però en procés de renovació, i un PP que puja, juntament amb la situació de crisi econòmica que viu el conjunt de l’Estat, ens ha de fer preveure uns propers mesos difícils. Caldrà que CDC sàpiga estar a l’alçada de les circumstàncies i exerceixi la seva força des de la més estricta coherència nacional, sent exigents en la defensa dels nostres drets i contundents en la denúncia d’aquelles polítiques que afectin negativament els nostres interessos nacionals. Alhora, però, no hem d’oblidar que hem aixecat en el conjunt del país unes determinades expectatives de canvi i que caldria saber-les concretar. I és obvi, que en aquesta nova etapa tan difícil i tan important, la JNC ha d’esdevenir un element actiu. Actiu en la generació de propostes concretes en el marc de l’Estat, actiu en la defensa dels nostres drets nacionals, actiu en la denúncia de les agressions al nostre país, actiu en el debat intern del partit. Perquè és evident que per superar amb èxit aquesta situació ens cal un partit fort. Un partit capaç de debatre amb profunditat, defugint inútils personalismes. Un partit estructurat i present a la nostra societat. I en aquest àmbit també hi tenim molt a dir».⁴⁶⁷

La imatge de corrupció oferta pel PSOE vaticinava, força abans de les eleccions, la derrota del PSOE, una desfeta que es confirmà en les eleccions generals del 3 de març de 1996. La introducció del programa electoral de la JNC deixava ben clares quines serien les sol·licituds de CiU i la JNC al partit vencedor si volia el seu suport polític:

---

⁴⁶⁷ *Butlletí Intern*, 3 època, núm. 2, Juliol de 1993, p. 1.

«Catalunya, com a nació que pretén esdevenir lliure i plena en el marc de les nacions lliures en el món, haurà de plantejar-se sense embuts que la seva participació en un projecte d'Estat espanyol només pot ser possible des del reconeixement amb totes les seves conseqüències polítiques i jurídiques, del seu caràcter de nació. L'acceptació del caràcter plurinacional, pluricultural i plurilingüístic de l'Estat espanyol és la condició bàsica que haurà d'orientar la nostra acció en els propers temps. En aquest ordre de coses, esdevé prioritària la solució del finançament de Catalunya, posant fi a l'actual discriminació que pateixen els ciutadans del nostre país i avançant cap a un sistema de finançament similar, en els seus efectes, al Concert d'Euskadi i Navarra, el desplegament dels Mossos d'Esquadra com a Policia bàsica de Catalunya, el control de les infraestructures del nostre país, la desaparició de l'Administració perifèrica de l'Estat i la possibilitat que Catalunya pugui desenvolupar una acció exterior de primer ordre sense traves».⁴⁶⁸

Com era costum, la JNC també havia elaborat les unes propostes amb l'objectiu de millorar certs aspectes del món juvenil com, per exemple, la demanda de la fi del servei militar obligatori:

«Reforçar la cohesió social i desenvolupar la societat del benestar amb el reforçament de la prestació dels serveis socials des de l'àmbit no governamental i comunitaris des de l'àmbit privat; desenvolupar un Pla d'habitatge que presti unes millors condicions d'accés als joves als habitatges de promoció pública i oficial, mesures fiscals per facilitar l'adquisició, el lloguer o la rehabilitació; millores en les beques i el traspàs d'aquest tema a la Generalitat de Catalunya; supressió de la Llei d'Objecció de Consciència i la transferència a la Generalitat per tal d'elaborar programes alternatius per millorar la prestació; promoure la fi del Servei Militar Obligatori, defensant un nou model d'exèrcit vinculat a la societat i amb una clara perspectiva de vinculació al futur exèrcit europeu; realització de campanyes de sensibilització ciutadana per reduir la SIDA i la drogodependència per tal d'evitar la marginació dels afectats potenciant els recursos d'atenció social i psicològica tant els afectats com als familiars; supressió de l'actual sistema d'accés a la universitat amb la introducció d'una nova prova d'accés i la millora de les universitats amb noves titulacions amb un suport adequat i concordant-les amb els projectes de la resta d'estats de la Unió Europea; millores en tots els camps per a un major medi ambient i protecció del patrimoni natural; realització de polítiques de gènere al servei de les dones sobretot amb l'equiparació de la remuneració salarial; el dret a la diferència amb una regulació lògica i solidària de la immigració amb l'objectiu de superar el sentiment i l'actitud de provisionalitat que envolta aquesta realitat i en la perspectiva de l'assoliment de la seva plena ciutadania caldrà

---

⁴⁶⁸ Programa Electoral de la JNC a les Eleccions Legislatives al Congrés i al Senat, 1996, 15 pàgines.

desenvolupar un sistema que permeti als immigrants d'aprendre la cultura i la llengua dels seus avantpassats en el context d'una escola catalana».⁴⁶⁹

Els candidats de la JNC al Congrés foren: per Barcelona, Carles Campuzano (6), per Girona, Jordi Xuclà (4), per Tarragona, Joan Pere Gómez i Comes (suplent) i per Lleida, Alexis Guallar i Tàsies (suplent). A les llistes del Senat per Lleida hi havia Lídia Aixalà i Coll (suplent) i Òscar March i Llanes (suplent). Cap d'ells sortí elegit senador en primera instància; tanmateix, March exercí aquest paper només un mes, en substitució del senador Joan Horaci Simó i Burgués.

La derrota socialista no fou tant important com es preveia; la victòria electoral fou pel PP amb 156 diputats, mentre que el PSOE n'obtingué 141. Malgrat els casos de corrupció continuats del govern socialista, sembla que pesà més el procés de declivi del mateix partit, l'enfrontament intern, la desmobilització del seu electorat, la reincidència en un projecte polític caducat i el lideratge del candidat socialista Joaquin Almunia, repetidament posat en qüestió.⁴⁷⁰ Alhora, la imatge, distorsionada, oferta pel PP davant dels mitjans de comunicació com un partit de dreta moderada, democràtica i cohesionada al voltant de José María Aznar acabà per inclinar, en part, el canvi polític espanyol. Aquesta visió, quatre anys després, caigué per ella mateixa quan la formació espanyolista mostrà el seu veritable tarannà.

CiU obtingué 16 diputats, un menys que les eleccions anteriors, i prosseguí amb el seu particular i constant degoteig electoral. Per poder governar, el PP rebé el suport, com tot seguit veurem, de CiU, del PNB i de Coalició Canària (CC). D'aquesta manera, José María Aznar passava a ser el nou president del Govern.

Arran de la possibilitat que es produís el pacte entre nacionalistes catalans i espanyols, a CDC s'encengueren les alarmes a diferents sectors de la formació. Precisament, al *Butlletí Intern* de la JNC hi aparegué un text en què es ressaltaven les precaucions que calia tenir presents davant la possibilitat que el pacte fos un fet:

«Ser decisius de nou ens torna a situar al bell mig de la política espanyola i ens fa assumir la responsabilitat de la mateixa. En aquest context les limitacions i mancances de

⁴⁶⁹ *Ibidem*. Vegeu també el Programa de Govern de CiU (1996-2000), «Fem que Catalunya sigui clau», 1996, p. 319-332.

⁴⁷⁰ Vegeu: MARÍN, José María, «La época socialista (1982-1996)», a NAVAJAS, Carlos (editor). *Actas del III Simposio de Historia Actual*, 26-28 de octubre de 2000, Vol. I, Gobierno de La Rioja-Instituto de Estudios Riojanos: Logroño, 2002, p. 142; i BARREIRO, Belén, «La progresiva desmovilización de la izquierda en España: un análisis de la abstención en las elecciones generales de 1986 a 2000», a *Revista Española de Ciencia Política*, núm. 6, Abril 2002, p. 183-205.

l'autogovern de Catalunya i del nostre propi projecte polític es posen de manifest d'una manera alarmant. Un autogovern limitat en la seva capacitat financera per la feblesa dels acords subscrits al llarg d'aquests anys en relació amb el seu finançament, fet que té el perill de convertir l'autonomia en fantasia, més quan ens movem en època de restriccions pressupostàries. Un autogovern que continua deixant l'Estat moltes de les decisions claus que afecten als ciutadans: reforma laboral, política fiscal, funcionament dels sistema judicial, sistema general universitari... Un autogovern que segurament no l'estem aprofitant prou des de la perspectiva de la generació de consciència nacional de Catalunya enfront de la consciència d'espanyolitat. La puixança d'Antena 3, Tele 5, les cadenes de ràdio privades en són l'evidència més clara. I un projecte polític necessita d'una manera urgent la seva renovació. Una renovació que s'ha d'afrontar especialment en les formes de participació de la militància, de la presa de decisions, en el nomenament dels càrrecs públics d'elecció popular, en els mecanismes de treball sectorial, en el paper del municipalisme, en l'acció internacional, en la formació de quadres i de militants i en la generació de noves respostes als nous desafiaments d'una societat oberta i complexa com la nostra. [...] Assumir responsabilitats en aquest context, per tant, és especialment perillós. Cal que ho fem. No em podem defugir. Però cal que ho fem amb precaucions i sense conformisme. Amb precaucions mentre no arribi el proper Congrés de CDC on tindrem l'oportunitat de plantejar la renovació que el nostre partit necessita i també amb precaucions perquè el projecte del PP continua sent hostil a la idea de Catalunya com a nació».⁴⁷¹

Davant del creixent malestar entre la base del partit i la mateixa formació, el secretari general, Pere Esteve, envià una carta als militants per convidar-los a analitzar a fons el nou panorama polític i el paper de la formació nacionalista envers aquest. La finalitat de l'escrit era el d'anar preparant la base del partit per un possible pacte entre CiU i el PP. La JNC reafirmà la seva posició, en un Consell Nacional al Vendrell, contrària a la futura aliança. Tanmateix, l'esmentat Consell autoritzà al diputat Campuzano a votar a favor de l'aliança en funció de les propostes que aquest realitzés; d'aquesta manera la JNC no s'havia d'enfrontar directament al partit.

La possibilitat real que CiU acabés donant suport polític al PP comportava, un altre cop, que la formació catalanista pogués formar part del govern espanyol; una opció que es tornà a descartar al·legant que el govern havia de reconèixer el caràcter plurinacional d'Espanya. CiU acabà definint el seu paper polític en tot aquest entramat com a formació nacionalista amb voluntat de govern (central en la política catalana i rellevant en la política espanyola) o, com també se l'anomenà, com a *partido bisagra*. Al PP no li quedà més remei que concedir un bon nombre de peticions de CiU i de la

---

⁴⁷¹ *Butlletí Intern*, núm. 14, abril de 1996, p. 3.

JNC com, per exemple, el canvi dels governadors civils per subdelegats del govern, la cessió del 30% de l'IRPF a les comunitats autònomes i les competències de trànsit a la Generalitat, l'*Instituto Social de la Marina*, les polítiques actives de l'INEM, la gestió dels ports, el desplegament dels Mossos d'Esquadra, la rebaixa al 7% de l'IVA de les autopistes de peatge, la participació de la Generalitat a la unitat administradora del Fons Social Europeu, l'assumpció del desmesurat deute sanitari i la reforma de la Llei de sòl.⁴⁷² Posteriorment, a tot això s'hi afegí la cooperació dels diputats del PP a Catalunya durant la legislatura catalana i la investidura de Jordi Pujol, novament com a president, el 1999.

A les acaballes d'abril, el suport de CiU al PP fou acceptat explícitament, de manera oficial, al si de la coalició. El 80% dels membres del Consell Nacional de CDC votaren a favor del pacte amb el PP (188 vots a favor, 22 abstencions i 22 en contra). Els vots contraris se centraren, bàsicament, en els representants de la JNC i els tres membres del CEN de CDC i ex-JNC Carles Campuzano, Jaume Ciurana i Meritxell Borràs. Tot i l'ampli suport aconseguit per la direcció del partit, nombrosos consellers reconegueren, posteriorment, que havien donat suport al pacte per pragmatisme, responsabilitat o fidelitat personal a Jordi Pujol.⁴⁷³ El 29 d'abril s'oficialitzà l'acord entre les dues formacions, conegut com el "pacte del Magestic", ja que s'havia signat a l'hotel barceloní.⁴⁷⁴

Tanmateix, el pacte no significà, en cap moment, l'entesa política entre les dues formacions, ja que les tensions entre uns i altres per la defensa dels seus interessos ideològics comportà diversos enfrontaments polítics. Tal com ha dit l'historiador Joan B. Culla: «En la mesura que l'acord d'investidura i governabilitat de l'abril de 1996 no havia propiciat cap acostament doctrinal entre els dos signataris, aquests seguien eriçats de recels mutus que era facilísim inflamar. Si Convergència o el seu líder es mostraven massa crítics amb Aznar, o deien coses del tipus «hem de fer passar el PP per l'adreçador», el PPC responia amenaçant de deixar Pujol en minoria. Quan CiU es

⁴⁷² *La Vanguardia*, 31-III-1996.

⁴⁷³ *La Vanguardia*, 29-IV-1996.

⁴⁷⁴ Respecte a aquest pacte Carles Campuzano ha escrit: «L'any 96 veníem d'una campanya duríssima del PP contra la majoria relativa del PSOE, en què els populars havien utilitzat el suport de CiU als socialistes per fer una campanya basada en l'anticatalanisme. És molt semblant al que hem viscut després amb la tramitació de l'Estatut. És per això que, quan el PP de José María Aznar va guanyar per majoria relativa, a una part molt gran de CiU i especialment a la JNC se'ns va fer molt difícil donar-los suport. I és per aquest motiu que la posició de la JNC va ser contrària als pactes amb el PP i a la investidura de l'Aznar. Segurament, allò va tenir un efecte positiu, perquè va ajudar a CiU a reforçar la posició negociadora amb els populars, i va suposar que el partit incorporés la supressió del servei militar obligatori com una condició del pacte del Majèstic». GENDRAU, Pere, *Carles Campuzano. El patriotisme...*, Op. cit., p. 45.

mostrava díscola a Madrid (censurant el polèmic portaveu del govern, Miguel Ángel Rodríguez, o bé a propòsit de l'anomenada «lei del futbol», o en matèria pressupostària...), els *populars* catalans, en represàlia i per realçar el seu paper arbitral, li feien perdre votacions a Barcelona».⁴⁷⁵

Finalment, el 4 de maig de 1996, s'aprovà la investidura de José María Aznar com a cap del govern amb els vots, entre d'altres, de la formació nacionalista. Un suport que, al final, comptà amb el vot del representant de la JNC Carles Campuzano a favor de la investidura.

El primer govern Aznar, 1996-2000 tingué una actuació relativament moderada de resultes dels pactes que havia mantingut amb CiU i el PNB.⁴⁷⁶ L'èxit del govern del PP se sustentà, fonamentalment, gràcies al creixement econòmic i al descens de l'índex d'atur arreu de l'Estat espanyol.⁴⁷⁷ No obstant això, el segon mandat es caracteritzà per ser radicalment diferent a causa d'un conjunt de reformes polèmiques –algunes eren contrareformes de lleis socialistes– en què, en moltes ocasions, no hi hagué cap intent de consens amb altres formacions polítiques. La modificació de la LOGSE, l'elaboració de la Llei orgànica de qualitat de l'educació, la Llei orgànica d'universitats o la Llei d'estrangeria foren qüestions que obriren un gran debat polític i un enfrontament directe amb la Generalitat de Catalunya.

El 12 de març de 2000 se celebraren eleccions generals. Per aquests comicis la JNC realitzà un manifest en què es queixava del tracte econòmic que estava patint Catalunya en relació a la resta de comunitats autònomes, una queixa que malauradament s'ha repetit amb el pas dels anys: «Els i les joves de la Joventut Nacionalista de

⁴⁷⁵ CULLA, Joan B., *La dreta espanyola a Catalunya 1975-2008*, La Campana: Barcelona, 2009, p. 421-422.

⁴⁷⁶ Vegeu, entre d'altres: TUSELL, Javier, «La alternativa de la derecha (1996-2000)», a NAVAJAS ZUBELDIA, Carlos (editor). *Actas del III Simposio de Historia Actual*, 26-28 de octubre de 2000, Vol. I, Gobierno de La Rioja-Instituto de Estudios Riojanos: Logroño, 2002, p. 177-193.

⁴⁷⁷ La incorporació d'Espanya en la tercera fase de la Unió Europea, amb la fixació del canvi pesseta-euro, el 1999, i la plena circulació efectiva de la nova moneda l'1 de gener de 2002, fou força efectiva. També va influir que es poguessin retenir els preus, rebaixar els tipus d'interès, dominar la despesa i disminuir el dèficit i el deute públics. Durant aquest període es va realitzar un gran pla de privatitzacions d'empreses públiques que va afectar sectors com la banca (*Argentaria*), l'energia (*Endesa*, *Repsol*), les telecomunicacions (*Telefónica*), els transports (*Transmediterránea*) i d'altres com *Tabacalera*. Però el govern també va flaquejar en alguns àmbits com el nou ministeri de Medi Ambient, el qual va provocar una notable polèmica atès que es va enfrontar amb la majoria de les organitzacions ecologistes i amb els partits d'esquerra. També cal ressenyar que el nou govern es va caracteritzar per potenciar un clar ressorgiment del discurs espanyolista que pretenia recuperar el “terreny perdut” des de la transició i que responsabilitzava els nacionalismes “perifèrics” de qüestionar i diluir la identitat espanyola. Per una visió general i diversa del període polític i el paper del PP i dels seus dirigents vegeu, entre d'altres: COLOMINAS, Joaquim (coord.), *L'Espanya d'Aznar. Dotze visions del projecte polític del PP*, Proa: Barcelona, 2004.

Catalunya manifestem la nostra preocupació pel tractament injust que pateix el nostre país, i per tant cadascuna de les persones que hi vivim, en matèria de finançament. Gran part de la riquesa que produeix Catalunya se'n va en forma d'impostos, i només ens és retornada una part bàsicament com a inversions de l'estat central. Els i les joves d'avui som els que el demà haurem de viure a la societat que ara es construeix. Per aquest motiu manifestem la nostra preocupació i indignació per la possibilitat, de seguir aquest sistema de finançament, d'heretar un país lligat de mans i peus, que no pot desenvolupar totes les seves capacitats per falta de la força econòmica que ens és sostreta per part del Govern espanyol».⁴⁷⁸

Com veurem més endavant, la JNC repetí, com a les eleccions al Parlament de 1999, la fórmula de les targes amb diferents propostes com l'obtenció de la tarifa plana assequible, portar el català al Senat i convertir-lo en una llengua oficial a la Unió Europea, la supressió del servei militar obligatori, l'augment dels drets de les parelles de fet, la facilitació a l'accés a habitatges dignes de lloguer per a joves i l'equipament de sous dels treballadors de les ETT.⁴⁷⁹

Els comicis, amb un 64'1% de participació, donaren com a resultat una victòria esperada i espectacular del PP, amb l'obtenció de 183 diputats, fet que li concedí la majoria absoluta, mentre que el PSOE n'obtingué 125, un important descens provocat per les divisions a dins del partit i la manca d'un referent polític. La tercera força política fou CiU amb 15 diputats, xifra que demostrava el seu particular descens, en bona mesura derivat del pacte amb el PP.

---

⁴⁷⁸ La JNC va denunciar el tracte fiscal discriminatori i injust que, segons ells, patia Catalunya tot esmentat que: «Denunciem l'espoli fiscal al que està sotmès el nostre país. Amb quin dret els diners dels catalans i catalanes no són gestionats pel Govern de Catalunya?; considerem imprescindible solucionar el tema del finançament perquè Catalunya pugui seguir avançant en el seu procés de reconstrucció nacional i de recuperació de la plena sobirania; reclamem per part de l'Estat espanyol la justa consideració de maduresa per al nostre país. Catalunya és un país prou madur com per poder recaptar i gestionar solidàriament els seus diners. No demanem favors sinó que reclamem drets. Catalunya no necessita ser tutelada per cap altre govern aliè que li administri els diners i li digui com s'han d'invertir; com a joves de Catalunya, reclamem heretar un país modern, obert al món; demanem la revisió del sistema de finançament de Catalunya, actualment injust i insuficient per al desenvolupament econòmic i social del país; demanem que els impostos dels catalans siguin recaptats a Catalunya i gestionats pels catalans i per la propera legislatura donem suport al pacte fiscal amb l'estat per tal de millorar l'actual situació del finançament de Catalunya».

⁴⁷⁹ En el programa electoral de CiU, el candidat era Xavier Trias, feia un èmfasi especial, als següents aspectes: afavorir l'accés dels joves a l'habitatge; el treball jove i estable (contractes estables pels joves, més control a les ETT, fomentar l'autoocupació i els emprenedors joves i millorar la formació laboral dels joves); la realització de millores a les universitats i la selectivitat (política de beques més propera i més justa, reforma de la selectivitat); l'avançament de la supressió militar; l'accés dels joves a les noves tecnologies o la promoció de l'associacionisme juvenil). La fi del servei militar es va aprovar el 8 de novembre de 2000. Programa Electoral a les Eleccions Generals de CiU, "La Força Positiva", 2000, p. 101-107.

La JNC presentà com a candidats al Congrés per Barcelona Carles Agustí i Hernández (13), Rosa Reborado i Civeira (17), Joan Queraltó i Ibáñez (30) i Anna Morell i Arimany (suplent); per Tarragona, Daniel Llevat i Gateu (suplent); i per Lleida, Àngel Riudelvàs i Codina (suplent). Al Senat, els candidats per Barcelona foren Sergi Fernández i Porta (suplent) i Sònia Tubau i Garcia (suplent) i per Girona, Jordi Xuclà (3). L'organització no obtingué cap representant a les Corts espanyoles; tanmateix, sí que aconseguí que el secretari general, Jordi Xuclà, sortís escollit: era la primera ocasió que la JNC aconseguia un senador directament per votació.⁴⁸⁰

Al *Butlletí* de la JNC posterior a les eleccions, el secretari general i senador flamant exposà quina havia de ser l'actitud política de CiU durant els següents quatre anys: «La majoria absoluta dels conservadors espanyolistes ens deixa sense la capacitat d'influència de la força aritmètica parlamentària. Tot i això continuarem essent presents a Madrid perquè convé ser allà on encara retenen part de la nostra sobirania nacional. I hem de ser-hi per planejar el nostre programa electoral, evitar i condicionar... per tenir una actitud vigilant davant el perill que es deformin “els instints bàsics” d'un govern espanyol amb la majoria absoluta. A les Corts Generals, durant aquesta setena legislatura, tenim tota la feina d'exigir el compliment estricte de l'Estatut, el traspàs de les seves competències i un tracte social just. Tot i això mentre anem fent pedagogia d'una nova cultura política de la plurinacionalitat i anem empapant la política espanyola dels principis de la Declaració de Barcelona».⁴⁸¹

El relleu polític del president Jordi Pujol fou un tema que a partir d'aquell any començà a prendre força, ja que s'iniciava una important pugna per la seva successió. Una de les opcions era el líder d'UDC Josep Antoni Duran i Lleida, alternativa que proposà UJ; aquesta possibilitat, evidentment, fou descartada pel secretari general de la JNC. Xuclà argumentà que l'aposta de lideratge de Duran i Lleida podia perjudicar els interessos legítims d'aquest darrer en la seva carrera política perquè «no es podia ser més papista que el papa ni més duranista que Duran».

Aquestes disputes, en força ocasions orquestrades pels mateixos partits, entre les seccions juvenils de CDC i UDC no eren el principal problema de CDC; el problema, més aviat, eren les disputes hi havia dins del mateix partit. El sector més “radical” de CDC, el grup *Sinapsi*, encapçalat per ex-JNC, amb el suport de la JNC, continuaren

⁴⁸⁰ Com ja hem apreciat anteriorment, a la darrerria de la legislatura anterior Òscar March havia estat senador, durant un mes, substituint a un company del mateix partit.

⁴⁸¹ *Butlletí*, núm. 25, s/d. p.1

pressionant la cúpula del partit perquè es dugués a terme el pacte amb ERC. Tot i aquesta postura, també hi havia un altre grup nombrós que apostava per la decisió presa per Jordi Pujol. En el Consell Nacional de CDC celebrat el 26 de març de 2000, Pujol refusà el pacte amb ERC i apostà per continuar al costat de la majoria absoluta del PP. Segons la formació nacionalista catalana, el suport polític de CiU al govern del PP, igual que al del PSOE, havia estat profitós en diferents aspectes per a tot el país i, per això, el pacte es tornava a reeditar. Malgrat les paraules de CiU, la reedició de l'acord es produí, entre altres motius, perquè la coalició depenia dels diputats del PPC al Parlament català, els quals havien garantit i garantirien l'estabilitat del darrer mandat del president Jordi Pujol.

Com també ha dit Joan B. Culla: «Aquesta vegada, però, el suport a la investidura no era fruit d'un nou Pacte del Majestic; Aznar s'havia limitat a oferir als convergents un contracte d'adhesió al programa del PP. [...] Les coses també havien canviat força al Parlament del Parc de la Ciutadella, on Pujol ja no podia aconseguir els vots dels populars catalans amb una telefonada a Madrid; on aquests salvaven els presupostos, sí, però a canvi d'erigir-se en socis únics de CiU i de vetar qualsevol acord amb els altres grups».⁴⁸²

Com era d'esperar, la decisió del partit no fou acceptada per la JNC; l'organització aprovà, per un 98%, en un Consell Nacional, el vot en contra de la investidura d'Aznar.⁴⁸³ Perquè fos més visible el malestar de l'organització juvenil amb el partit, la JNC es concentrà a les portes d'un Consell Nacional de CDC per protestar per l'actitud presa per CiU. Fins i tot, el CEN de l'organització es plantejà tancar-se al monestir de Sant Cugat en protesta pel que havia succeït, una acció que finalment no es dugué a terme.⁴⁸⁴

Les relacions polítiques entre CDC i el PP s'anaren trencant a partir del 2002 (any en què Artur Mas fou escollit candidat de CiU per les següents eleccions a la

---

⁴⁸² CULLA, Joan B., *La dreta espanyola a Catalunya*, *Op. cit.*, p. 469.

⁴⁸³ En una entrevista a Carles Campuzano, aquest manifestava que era partidari d'abstenir-se a la votació d'investidura d'Aznar; no obstant això, afegia que si el partit l'obligava a votar ho faria ja que, segons ell, es devia a la disciplina de partit i els votants que havien votat per CiU i no per ell. *El País*, 16-IV-2000.

⁴⁸⁴ Entrevista a Albert Batalla i Siscart, 17/06/09. Pel que fa al suport de CiU al PP i a l'esmentat acte de la JNC, l'actual Secretari Executiu de Comunicació i Estratègia, David Madí, ha esmentat el següent: «Admeto que donar un suport que no calia a la segona investidura d'Aznar va ser una decisió controvertida. La JNC s'hi va manifestar en contra a l'entrada del consell nacional de CDC. Però va ser una decisió estrictament pragmàtica. Va ser a canvi de res, però amb una majoria tan ampla gairebé ens va semblar un acte de respecte democràtic. També és evident que, al Parlament, CiU necessitava els vots del PP». Vegeu: MADÍ, David, *Democràcia a sang freda. Les interioritats de la política catalana*, L'arquer: Barcelona, 2007, p. 45.

Generalitat) a causa de les constants actituds provocadores, de caire espanyolista, per part del PP i de l'intent de CDC de desvincular la seva imatge dels pactes amb els populars, donat que la formació catalanista havia rebut moltes crítiques per la reedició dels acords el 2000. Tanmateix, cal destacar que durant el segon mandat del PP, aquest suprimí, el 8 de novembre de 2000, el servei militar obligatori gràcies, en bona mesura, al pacte polític entre el PP i CiU; una petició, la de CiU, que havia sorgit de les repetides demandes de la JNC des de 1986 i que s'havien inclòs en diversos programes electorals de la formació catalanista.⁴⁸⁵

Les eleccions al Parlament (1995-2003)

Les cinquenes eleccions autonòmiques se celebraren el 19 de novembre de 1995. La crispació política existent, a nivell espanyol, no contagià excessivament els comicis catalans. El principal temor de CiU era el desgast que podia haver causat el pacte amb el PSOE, una inquietud que finalment s'acabà complint. Perquè no es produís un daltabaix electoral a les seves files, CiU emfatitzà els beneficis aconseguits amb el pacte amb el PSOE: la cessió del 15% de l'IRPF i el desplegament dels Mossos d'Esquadra. Mentrestant, a les files del PSC s'havien produït certs enfrontaments entre Josep M. Sala i Raimon Obiols; això féu que els socialistes triessin l'alcalde de Girona, Joaquim Nadal, com a candidat a la presidència de la Generalitat.

Les principals propostes del programa de la JNC foren les següents:

«Un Pla Nacional d'Ocupació Juvenil a través d'un nou contracte estable, els recursos provinents del Fons Social Europeu, el Servei Català d'Ocupació, i iniciatives d'autoocupació amb mesures de política fiscal; una política Nacional de Beques amb la implantació d'un sistema de crèdits que agilitzi el pagament de beques i ajuts; l'Oficina Catalana d'Objecció de Consciència la qual elaborarà un pla que canalitzarà tots els recursos relacionats amb la PSS, l'Agència Catalana de Cooperació amb la participació directa de les ONG catalanes per tal d'assolir el 0'7% del PIB per ajudes al 3r. Món; un Pla Nacional d'Habitatge amb ajuts als joves per a la seva adquisició, la promoció d'ofertes d'habitatge de lloguer, construcció de

---

⁴⁸⁵ Tal i com ha esmentat Carles Campuzano: «A jugada passada tot sembla fàcil, però no es poden treure mèrits als esforços de CiU. I, dins la federació, hi va haver una persona que va tenir un mèrit especial en el fet de ser capaç de convèncer Pujol i Roca. Parlo de Lluís Recoder. És veritat que l'evolució natural era encaminar-nos cap a la supressió del servei militar, tot i que no tots els països europeus ho han fet. Sigui com sigui, el que és innegable és que des de la JNC, amb Recoder, en la meua etapa i després amb Rull, es va optar per una estratègia, en col·laboració amb moltes entitats i especialment amb l'associació d'objectors de consciència, d'estendre al màxim la prestació social substitutòria». GENDRAU, Pere, *Carles Campuzano. El patriotisme...*, *Op. cit.*, p. 63-64.

residències per a estudiants, i implantació d'un sistema de concessió a terminis per a lloguers; un pla nacional de transport amb la potencialització del transport públic i l'impuls d'una línia d'abonaments per als joves i la plena normalització del català per tal de promoure l'ús social del català entre la gent jove».⁴⁸⁶

Els candidats de l'organització foren: per Barcelona, Josep Rull (38), Jordi Turull (47), Joan Ignasi Sánchez (50), Daniel Clivillé (61), Santi Vigil (70) i Carles Campuzano (suplent); per Girona, Pere Saló (11) i Emma Gumbert (suplent); per Lleida, Pilar Jové (10); i per Tarragona, Jordi Ciuraneta (17) i Joan M. Diu (suplent).

Tal com temia CiU, aquests comicis els passaren factura pel pacte amb el PSOE: la formació nacionalista perdé 10 diputats, es quedà amb 60 parlamentaris i perdé la majoria absoluta que havia mantingut durant més d'un decenni. El descens electoral de la formació nacionalista també repercutí directament en els interessos de la JNC, ja que cap dels seus candidats entraren a formar part del Parlament. Tan sols Josep Rull, el setembre de 1997, hi pogué entrar.⁴⁸⁷ Tot i la pèrdua de diputats de la formació nacionalista, la resta de formacions polítiques encara quedaven força lluny. El PSC-PSOE perdé 6 parlamentaris i es quedà amb 34 diputats, mentre que la resta de formacions polítiques milloraren els seus resultats: el PPC augmentà fins als 17 diputats, IC n'aconseguí 11 i ERC 13.

El 17 d'octubre de 1999 es tornaren a celebrar eleccions autonòmiques a Catalunya. La campanya electoral s'enfocà com una lluita personal entre Jordi Pujol i Pasqual Maragall, malgrat que aquest darrer havia expressat en alguna ocasió que no optaria a la presidència de la Generalitat.⁴⁸⁸

Les propostes de la JNC se centraren fonamentalment en la realització d'un Pla Nacional de la Joventut que incidís en millores en àrees com la formació, el treball i l'habitatge (pressió fiscals als habitatges desocupats), la retallada progressiva de la llei d'ETT i del marc legal de precarietat entre els joves, la incorporació massiva de les noves tecnologies, la formació continuada, la potenciació de la política de cooperació i

---

⁴⁸⁶ *Butlletí Intern*, 3 època, núm. 12, Octubre de 1995, p. 11. Vegeu també el Programa Electoral de la Joventut Nacionalista de Catalunya, "Construïm la llibertat. Anem + lluny", 1995, 19 pàgines i Programa Electoral de CiU. "Portem Catalunya més lluny. Un programa per a la Catalunya del segle XXI", 1995, p. 461-476.

⁴⁸⁷ Els diputats Macià Alavedrà i Josep Lluís Vilaseca van deixar el seu escó de diputat el 1997; el seu lloc va ser ocupat per Josep Rull i per l'ex-JNC Marcel Riera.

⁴⁸⁸ *La Vanguardia*, 1-VI-1999. Per més informació sobre aquesta campanya vegeu: GIFREU, Josep; PALLARÉS, Francesc (eds.), *La campanya més disputada. Mitjans, partits i ciutadans a les eleccions catalanes del 1999*, Pòrtic: Barcelona, 2001.

l'ajuda humanitària amb la creació de l'Agència catalana de cooperació, i l'enfortiment del marc institucional dels Països Catalans amb la creació de l'oficina de relacions dels Països Catalans.⁴⁸⁹ L'organització juvenil també elaborà unes postals, que es repartiren per diferents espais joves de Catalunya i a través dels correus electrònics, sobre sis àmbits i objectius que CiU havia assolit a la legislatura anterior: la fi del servei militar obligatori, la Llei de parelles de fet, la millora en aspectes mediambientals, la prioritització per la solidaritat i la cooperació, i l'equiparació de sous dels treballadors de les ETT.⁴⁹⁰

L'elecció del primer candidat de la JNC a les llistes de CiU comportà seriosos conflictes en el si de l'organització juvenil. Tot i que el Consell Nacional, la Federació de Barcelona-ciutat i Regió 1 escolliren al secretari general, Jordi Xuclà, com a candidat de la JNC (un lloc que havia estat pactat pel mateix Xuclà i Pere Esteve a l'Escola d'Estiu d'aquell any),⁴⁹¹ aquest darrer revocà l'acord i determinà que la persona que havia d'anar en primer lloc a les llistes era la secretària general adjunta de la JNC, Neus Munté i Fernández. Aquesta acció desautoritzava l'organització juvenil i el mateix secretari general. El fet que des del partit s'hagués decidit aquest canvi era degut a la decisió de CDC de potenciar la figura de la dona a les llistes, i la vàlua política demostrada per Munté la posicionà com a millor opció.

La situació es complicà un xic més quan es clogueren les llistes de CiU al Parlament i ni l'organització juvenil ni el partit no havia escollit la citada candidata de la JNC per concórrer a les eleccions. El fet que la JNC no hagués canviat el candidat abans que CiU hagués tancat definitivament la llista fou interpretat per una bona part del CEN com una maniobra de Xuclà per mirar de pressionar el partit, fins al darrer instant, per ser el candidat definitiu de la JNC. Malgrat això, Jordi Xuclà sempre manifestà que no havia tensat ni provocat la situació per ser l'escollit perquè Esteve li havia ofert una bona posició per sortir elegit al Senat a les eleccions generals de l'any següent. Aquesta situació provocà que el CEN de la JNC aprovés, obligat per les circumstàncies, i de manera extraordinària, la candidatura de Neus Munté.

⁴⁸⁹ *El Butlletí*, núm. 24, Gener-febrer 2000, p. 1.

⁴⁹⁰ El programa electoral de CiU en matèria de joventut proposava, a grans trets, els següents aspectes: L'elaboració d'un Pla Nacional de Joventut; l'afavoriment del lligams entre l'ensenyament professional i les empreses; l'impuls de les activitats d'educació sanitària adreçades als joves; que tots els joves poguessin tenir la seva oportunitat laboral; la facilitació als joves d'uns habitatges més accessibles i econòmics i l'increment de l'oferta de pisos amb lloguers assequibles als centres de les ciutats. Programa Electoral al Parlament de Catalunya de CiU, 1999, p. 83-86.

⁴⁹¹ Entrevista a Jordi Xuclà i Costa, 29/06/09.

Tot i que inicialment semblava que Munté havia d'anar en una posició amb possibilitats clares de sortir, finalment CDC concedí el lloc 39, a la circumscripció de Barcelona, lloc que l'organització ja havia obtingut quatre anys enrere. La resta de candidats de la JNC foren els següents: per Barcelona, Manel Rodríguez (52), Miquel Àngel Vallès (55) i Roc Fernández (61); per Girona, Eva Font (10) i David Ginesta (13); per Lleida, Núria Costa (10) i Marc Porta (2 suplent); i per Tarragona, Francesc Benet (14) i Josep M. Tost (15).

Tot i la rellevància dels comicis només votaren un 59'9% dels electors. CiU fou la formació política que obtingué un nombre més gran de diputats, 56, mentre que el PSC-PSOE-Ciutadans pel Canvi n'aconseguí 50. Aquest repartiment es donà malgrat que la coalició socialista havia obtingut més vots que els catalanistes. El PPC incrementà el nombre de vots, fet que li suposà ser per primer cop a Catalunya la tercera força política amb 12 diputats, i que reforçà la bona situació política del partit arreu de l'estat espanyol. ERC aconseguí el mateix nombre de diputats que els populars, mentre que ICV, que es presentà sola només a la circumscripció de Barcelona, tan sols obtingué 5 parlamentaris. El retrocés electoral de CiU comportà que Neus Munté no pogués entrar com a diputada al Parlament; tanmateix sí que ho pogué fer el febrer de 2002, al substituir el diputat Rafael Hinojosa.

L'obtenció de 12 diputats tan per d'ERC com pel PPC, els justos perquè CiU pogués repetir govern, obrí la possibilitat de crear un govern de concentració nacionalista català. No obstant això, el mateix president de la Generalitat advertia als seus quadres (encapçalats per exmembres de la JNC com Jordi Rodó, Carles Campuzano, Jaume Ciurana, Josep Rull o l'actual secretari general Jordi Xuclà), en un Consell Nacional, que no seria una acció fàcil perquè el líder d'ERC, Josep-Lluís Carod-Rovira, només era partidari de la fórmula tripartita formada per CiU, PSC i ERC i sense la participació de Pujol ni Maragall.⁴⁹² Com era previsible, l'opció no fou acceptada per cap de les altres dues formacions implicades.

Tot i les declaracions del president Pujol, al cap d'uns dies aparegué un article amb el títol "El nou catalanisme, un compromís" signat per alguns del quadres polítics més joves del partit, força d'ells exmembres de la JNC, amb responsabilitats en el Govern o a CDC, com Damià Calvet, Brauli Duart, Joaquim Forn, Germà Gordó,

---

⁴⁹² *Avui*, 8-XI-1999. Per la proposta gens factible de Carod-Rovira vegeu: *El País*, 6-VIII-1999.

Francesc Homs, Carles Llorens, David Madí, Jordi Martí, Xavier Martorell, Marc Puig, Oriol Pujol, Jordi Rodó, Josep Rull, Jordi Torrents i Antoni Vives.⁴⁹³

Malgrat que el tema de l'apropament a ERC no apareixia explícitament, els autors potenciaven la creació d'un nou catalanisme davant la possibilitat política del moment: «Val a dir que estem convençuts que el camí recorregut és el correcte, però també que ara tenim una oportunitat immillorable per fer un gran salt qualitatiu que ens permeti assolir els nivells de sobirania a què tota societat té dret. Per fer-ho, considerem insuficient el marc institucional en què ens movem perquè no respon a la naturalesa de la nostra identitat, ni als reptes i necessitats d'una societat moderna. En definitiva, el legítim reconeixement de la nació catalana i dels seus drets inherents ha quedat pendent. Cal doncs redifinir i aplicar noves prioritats, nous plantejaments i nous conceptes entorn d'un *nou catalanisme* en el marc dels eixos formats pel principi de nacionalitat i el de ciutadania, superant la confrontació dreta-esquerra».⁴⁹⁴

Sembla que durant un temps CiU deixà la porta oberta a un acord amb ERC, per si aquesta realitzava una oferta. No obstant això, l'oferiment de Carod-Rovira, unit a un conjunt de retrets a Jordi Pujol, tancà de manera immediata qualsevol possibilitat d'entesa.⁴⁹⁵ Aquest fet comportà que finalment fos el PPC el que votés a favor de la investidura de Jordi Pujol com a President de la Generalitat de Catalunya. D'aquesta manera el PP tornava l'ajuda que tres anys abans havia donat CiU a l'investidura de José M. Aznar en les eleccions generals. Malgrat que les eleccions s'havien celebrat i tancat amb els resultats exposats, la victòria per vots però no per escons del candidat socialista fou tema de debat durant uns quants dies, ja que Maragall es declarava vencedor dels comicis i, fins i tot, defensava un pacte contra CiU.⁴⁹⁶

El 16 de novembre de 2003 es dugueren a terme les setenes eleccions a la Generalitat de Catalunya. La renúncia del president Jordi Pujol a presentar-se en aquests comicis comportà que molta gent pensés que la victòria del PSC-PSOE, encapçalat per Pasqual Maragall, podia ser una realitat. A més, el relleu de Jordi Pujol per Artur Mas donà molts motius perquè bona part de la societat política pensés que CiU perdria les eleccions i, per tant, la Generalitat.

⁴⁹³ Per saber alguna cosa més d'aquest grup de joves promeses polítiques vegeu: ÀLVARO, Francesc-Marc, *Ara sí que toca!...*, *Op. cit.*, p. 208-246 i NOVELL, Montserrat, *Artur Mas. Biografia d'un delfí*, Llibres de l'Índex: Barcelona, 2002, p. 84-87.

⁴⁹⁴ *Avui*, 11-XI-1999.

⁴⁹⁵ MADÍ, David, *Democràcia a sang freda...*, *Op. cit.*, p. 48.

⁴⁹⁶ *El País*, 17-VIII-1999.

La JNC presentà un extens programa electoral que començava amb un escrit del secretari general, Albert Batalla, on exposava que: «Un nou Estatut no és una idea genèrica d'aquelles que no entén ningú. Un nou Estatut és un projecte generacional que ens afecta a tots i totes. Molts de nosaltres tenim la sort d'haver nascut en democràcia i aquest fet ha comportat que no entenguem en tota la seva dimensió què significa per a un país com Catalunya, comptar amb un Estatut potent i ambiciós. Aquest projecte de renovació de l'Estatut potent i ambiciós. Aquest projecte de renovació de l'Estatut, que la JNC va encapçalar l'any 2000 i que ara ha tingut una resposta de continuïtat quasi majoritària però heterogènia entre els partits polítics del Parlament de Catalunya, ha de ser també una prioritat per tu».

La proposta dels joves nacionalistes es dividí en tres grans apartats: “Nou Estatut: un pacte per l'autogovern de Catalunya”, “Polítiques d'emancipació” i “Imagina't un país i dibuixem-lo plegats”. En el primer es realitzà una explicació breu sobre la conveniència d'elaborar d'un nou Estatut. El segon es dividí en tres àmbits més que feien referència a la formació (sistema educatiu propi, potenciació de l'escola com a transmissora de valors, impuls de mesures per incidir en l'analfabetisme digital i millores en la formació professional i universitària), a l'ocupació (nou marc de relacions laborals, actuacions per afavorir la inserció laboral en condicions de qualitat, creació de treball i articulació d'ocupació, eradicar la precarietat juvenil i implantar polítiques específiques per a joves emprenedors) i a l'habitatge (promoure el lloguer amb desgravacions en l'IRPF, cedir espais per la construcció d'habitatges públics en règim de lloguer, borses de pisos per a joves, aplicar i desenvolupar la Llei d'habitatge catalana i aplicar del Pla Català de l'Habitatge o concedir ajuts per l'adquisició d'un habitatge). El tercer apartat del programa feia referència a diferents aspectes com ara la llengua, la cultura, la societat de la informació i comunicació, la salut, el medi ambient, la mobilitat i l'equilibri territorial, el món rural, la igualtat entre les persones i la cooperació i la solidaritat.⁴⁹⁷

---

⁴⁹⁷ Programa electoral al Parlament de Catalunya de la JNC, 2003, p. 1. L'apartat sobre aspectes juvenils en el programa electoral de CiU només va tenir una pàgina ja que la JNC ja va realitzar un programa propi prou extens. Des de CiU es va destacar la realització de nous programes d'iniciació professional; la realització d'una política de beques i ajust basats en el mèrits i les capacitats individuals i no econòmiques, l'impuls d'una borsa per a joves, la lluita contra la precarietat laboral juvenil, el plantejament de l'augment del salari mínim interprofessional, la compatibilitat del treball i l'estudi, la creació d'ajuts destinats als joves pel seu primer habitatge, l'augment de la construcció d'habitatges de lloguer, la intensificació de la informació i educació sanitàries, el foment de la participació de les entitats (en especial les juvenils), la creació de programes de lleure amb entitats sense ànim de lucre i la promoció de l'associacionisme juvenil. Programa Electoral al Parlament de Catalunya de CiU, 2003, p. 24.

Els candidats per Barcelona foren Maria Senserrich (41), Joan Ramon Casals (54), Roger Albinyana (64), Lluís Francesc Nuñez de Castro (78), Francesca Domènech (84) i Francina Vila (1 suplent); per Tarragona, Esther Roca (16), David Godall (3 suplent) i Maritxell Roigé (4 suplent); per Girona, Santi Vila (10) i Begonya Montalban (11) i per Lleida, Albert Batalla (5). De tots ells només el darrer, que era el secretari general, fou escollit diputat.

La rellevància dels comicis comportà una campanya aferrissada, amb moltes promeses per part dels candidats i dels màxims càrrecs dels partits estatals, com la del secretari general del PSOE i líder de l'oposició, José Luis Rodríguez Zapatero, que va prometre aprovar l'Estatut que sortís del Parlament de Catalunya.

El bullici electoral també es manifestà a les urnes, ja que hi hagué un increment de participació de quatre punts. No obstant això, aquesta no fou l'única sorpresa i novetat. Tot i que el PSC-PSOE-Ciutadans pel Canvi fou la formació que obtingué un nombre més gran de vots, el partit amb més diputats fou CiU amb 46 representants, mentre que el PSC-PSOE-Ciutadans pel Canvi n'obtingué 42. Malgrat la repetició de la situació que es donà en els comicis de 1999, una força guanyadora en nombre de vots i una altra en diputats, totes dues formacions polítiques patiren un notable retrocés. Tot i que la formació nacionalista s'havia anat allunyant a poc a poc del PP fins a trencar el pacte un any abans de les eleccions al Parlament a causa el discurs reiteratiu i purament espanyolista dels populars, l'electorat català, entre els quals hi havia militants de CiU, castigaren electoralment a la formació nacionalista per la reedició del pacte amb el PP l'any 2000.

Els grans vencedors d'aquestes eleccions foren la resta de formacions polítiques. ERC passà de 12 a 23 diputats i Iniciativa per Catalunya-Verds (IC-V) obtingué 4 diputats més que en els anteriors comicis. El cas més sorprenent fou el del PPC, el qual augmentà la representació en 3 diputats tot i l'actitud del govern espanyol, encapçalat per José María Aznar, en temes com el Pla Hidrològic Nacional, l'actuació lenta i negligent davant la catàstrofe de l'enfonsament del petrolier *Prestige* el 19 de novembre de 2002 prop de les costes de Galícia, la imposició de quatre hores de castellà en comptes de les dues que aleshores s'impartien i, sobretot, el suport incondicional a la política del president nord-americà, George Walker Bush, pel que fa a la invasió de l'Iraq amb l'enviament de tropes militars,⁴⁹⁸ fet que provocà que milers de persones

---

⁴⁹⁸ El 15 de febrer de 2003 es va produir una de les manifestacions més multitudinàries a nivell mundial per protestar contra la invasió de l'Iraq. Austràlia, Estats Units, Espanya, Itàlia, Portugal, Polònia i Itàlia

sortissin als carrers de les grans capitals de l'Estat per protestar en contra de la decisió del govern.⁴⁹⁹

El nou panorama polític proporcionà dues possibilitats per formar el nou govern català: la majoria nacionalista amb CiU i ERC (69 escons) i la majoria d'esquerres formada pel PSC-PSOE-Ciutadans pel Canvi, ERC i IC-V-Esquerra Unida (74 escons). A partir d'aquí bona part del món polític i intel·lectual català començà a posicionar-se cap a una possibilitat o l'altra. Des de CiU, Felip Puig demanà a ERC que es decantés pel pacte nacional.⁵⁰⁰

Després de nombroses negociacions, batejades com el Pacte del Tinell, ERC es decantà per formar l'inèdit tripartit, una tria que, molt probablement s'havia decidit abans de les eleccions donada la possibilitat real d'entrar a formar part del govern català; només cal recordar que la formació republicana havia intentat proposar un tripartit amb CiU i el PSC-PSOE abans de les eleccions de 1999. L'acord que exclouia CiU es reafirmà el 14 de desembre amb l'anomenat "govern catalanista i d'esquerres" en un acte solemne al Saló del Tinell de Barcelona i que comptà amb la presència, al saló i al balcó de la Generalitat de Catalunya, de l'aleshores líder del PSOE i de l'oposició al Congrés dels Diputats, José Luis Rodríguez Zapatero.

Això féu que el candidat del PSC-PSOE-Ciutadans pel Canvi i exalcalde de Barcelona, Pasqual Maragall, passés a ser el nou president de la Generalitat de Catalunya i Josep Lluís Carod-Rovira el nou conseller en cap. La federació nacionalista de CiU passà a l'oposició després de vint-i-tres anys al capdavant del govern de la Generalitat.

El canvi de situació política de CiU, evidentment, també implicà la JNC; el pas a l'oposició del partit comportà que l'organització juvenil s'hagués de resituar i de replantejar una nova manera de fer política; evidentment no era el mateix estar al govern que a l'oposició.

---

van ser els països on hi va haver més repercussió política i social a causa del suport dels governs a la invasió esmentada. Tal com van fer milions de persones, la JNC també hi va ser present amb una important representació arreu del territori.

⁴⁹⁹ Per més informació, des de diferents aspectes, d'aquestes eleccions vegeu: PALLARÉS, Francesc; GIFREU, Josep i CAPDEVILA, Arantxa (ed.), *De Pujol a Maragall. Comunicació política i comportament electoral a les eleccions catalanes de 2003*, Documenta Universitaria: Barcelona, 2007 i LAGO PEÑAS, Ignacio; MONTERO, José Ramon, «Más votos y menos escaños: el impacto del sistema electoral en las elecciones autonómicas catalanas de 2003», a *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, núm. 105, Enero-marzo 2004, p. 11-42.

⁵⁰⁰ *La Vanguardia*, 20-XI-2003.

Les eleccions municipals (1995-2003)

Les eleccions municipals del 18 de maig de 1995 se celebraren enmig dels escàndols del PSOE i de les discrepàncies polítiques entre Pujol i Roca. A causa de les nombroses poblacions i ciutats de Catalunya i la seva diversitat, la JNC realitzà un manifest municipalista amb deu punts de caire molt general. En els dos primers punts l'organització feia una declaració de principis: «1. La Joventut Nacionalista de Catalunya es compromet, a través de la seva representació municipal, a servir el projecte de Convergència Democràtica de Catalunya amb l'objectiu d'aconseguir un país nacionalment lliure, socialment just, solidaria i sostenible en el seu desenvolupament» i «2. Els joves nacionalistes volem un municipis plens de vitalitat on sigui possible viure amb benestar i participar en la vida quotidiana», mentre que la resta de propostes de l'organització es fonamentaven en els següents punts:

«3. Volem un territori equilibrat i amb suficients serveis per a tothom, un territori on ningú no hagi de renunciar a poder continuar vivint a casa seva per viure amb comoditat; 4. Desitgem una vida associativa en tots els municipis de Catalunya, volem uns barris vius, uns veïns inquiets per millorar el seu entorn, un moviment associatiu fort i compromès; 5. Una política municipal que deixi i ajudi a fer, que pensi en els pobles i les ciutats a la mida de les persones, que sigui respectuosa amb el medi ambient i recuperi espais de lleure; 6. Una política de joventut que tracti els pobles dels joves en la seva integritat; 7. Aspirem a bastir un país territorialment articulat segons la pròpia personalitat de Catalunya, on les comarques recullin més protagonisme, on es defineixi un nou model d'administració d'assistència als municipis i programació dels grans reptes del territori i on, indefectiblement, les Diputacions caminin cap al seu buidatge competencial per donar pas a uns consells comarcals forts; 9. Desenvoluparem una política municipal que reforci la personalitat nacional de Catalunya des dels seus fonaments; volem contribuir a introduir una nova manera de fer política, allunyant-nos de la prepotència, el dogmatisme i la demagògica, volem fer de la política un espai de participació i diàleg; 10. volem una Catalunya millor des de la seva base mateixa».⁵⁰¹

Tot i els problemes interns del PSC i CiU, cap de les dues patí excessivament una disminució del nombre de regidors. Els grans vencedors d'aquests comicis foren el PPC, IC i ERC, els quals augmentaren, ostensiblement, els regidors en comparació amb

---

⁵⁰¹Manifest Municipalista de la Joventut Nacionalista de Catalunya, 1995. Tot i que el programa electoral de CiU es tractaven el mateixos temes, aquest era més explícit en les propostes per a la joventut. Programa Electoral de CiU, "A casa Convergència i Unió", 1995, p. 139-145.

les eleccions anteriors. En aquests comicis la JNC presentà 550 candidats i 10 caps de llista de CiU, el resultat final fou la xifra gens menyspreable de 57 regidors, 8 alcaldes, 15 consellers comarcals i 3 diputats provincials.⁵⁰² Aquestes dades mostraven que la JNC anava adquirint més rellevància en el si dels col·lectius de CDC d'arreu de Catalunya i que a la llarga es convertia en la possibilitat real de formar part, a vegades amb responsabilitats importants, d'uns quants consistoris catalans.

La JNC no només atacà políticament el PP sinó que també denuncià que el PSC-PSOE utilitzava “marques blanques” o d'altres noms per presentar-se a les distintes poblacions catalanes. Per això, l'organització elaborà un tarja en què denunciava aquesta actitud: «On són els socialistes? Uns van fent via. D'altres, plataformes. I d'altres no saben ni com dir-se. Davant les eleccions municipals, els socialistes han perdut el nord... i el nom. Es camuflen rere “independents progressistes”, “progrés municipal”, “ciutadans pel canvi”, “grup d'esquerres” o “fem via”. Qualsevol nom excepte el seu. Per això abans de votar, estigues a l'aguait».⁵⁰³

Per la JNC, la preparació de les eleccions municipals de 1999 ja s'havia començat a gestar el 1996, en especial pels responsables de la política municipal Àlex Mañé i Magrí i Ferran Falcó i Isern. Aquests creien que el treball de l'organització s'havia enfocar cap a «un treball intern que ens permeti anar a una negociació amb uns arguments sòlids pel que fa a la preparació de la gent jove del partit» i «un treball extern que ens permeti fer servir els recursos de què avui disposem, una bona base de dades i una gent del CEN disposada a visitar col·lectius, alcaldes, presidents de Consells Comarcals i regidors, per guanyar credibilitat en el discurs de la renovació i de la idea de “l'assalt democràtic al poder”».⁵⁰⁴

Els dos autors de l'informe donaven un èmfasi especial a la necessitat de convèncer els regidors joves de CDC i aquells que haguessin anat a una llista com a independents i que no militessin a la JNC que es fessin membres de l'organització. A més a més, també afegien que els regidors de la JNC havien d'estar al corrent de «saber quina postura té la JNC front a les mocions que periòdicament elabora la Federació de Municipis de Catalunya, i que reparteix a tots els grups municipals socialistes i comunistes perquè siguin presentades a Ple. De mocions, per exemple, nosaltres també

⁵⁰² *Butlletí Intern*, 3 època, núm. 11, Juliol de 1995, p. 14-15.

⁵⁰³ *Avui*, 18-19, V-1999.

⁵⁰⁴ AJNC, *Línies d'acció en l'àmbit de la política municipal. 1996-1998*, 12-X-1996, p. 1. El text havia estat elaborat per l'àrea de política municipal del CEN amb la col·laboració de l'exregidor de joventut de l'Ajuntament de Manresa i responsable de política municipal de CDC i l'exregidor de l'Ajuntament de Terrassa i actual sotsdirector general d'acció cívica de la Generalitat de Catalunya, Josep M. Sanahuja.

em podem presentar, si ens posem d'acord amb la gent de CDC. El que està clar, és que una moció de JNC haurà de ser presentada al cap de llista de torn, i als responsables de la política municipal del partit».

Més que un programa electoral, en aquesta ocasió la JNC elaborà un manual del regidor. L'eslògan de la Campanya era “PJ=3¶”, que es traduí com a “Política de joventut= PPP III”. En aquesta ocasió l'ordre dels factors no alterava el resultat. Es tractava de sis inicials que corresponien a sis apartats amb els quals proposaven desenvolupar l'actuació municipal en matèria de joventut. Les sis inicials corresponien als següents mots: 1. Planificació-programació; 2. Participació; 3: Promoció-projectes; 4. Informació; 5. Infraestructures; 6. Interdepartamentalitat.

El text mencionat era un extens treball de 98 pàgines amb un pròleg conjunt de l'exsecretari general Josep Rull i l'actual Jordi Xuclà, els quals esmentaven: «Aquest text, que per la seva complexitat, i també pels canvis i evolució constant del marc competencial i jurídic de l'administració pública ha costat força temps d'editar, es podria definir com un manual de navegació per a un regidor/a jove. És fruit del treball de joves regidors/es d'ajuntaments del país, que han intentat explicar de manera senzilla però exhaustiva què es pot fer per als joves des d'un ajuntament, a partir de la seva experiència en el món municipal. Per tant, pretén donar idees als regidors/es joves i, més enllà, tracta de ser una eina per fer realitat una visió més àmplia de l'administració la qual volem que sigui un ens prestador de serveis adreçats als joves de manera específica. Volem fer uns municipis generadors d'oportunitats i garanties, que fomentin la lliure iniciativa i siguin comunitats locals adaptades als nous temps».

A la introducció s'explicava quina era la finalitat del manual:

«És, només, una proposta oberta per conferir un model de política municipal de joventut sense fixar conceptes ni estereotipar tècniques; volem que sigui un motiu de reflexió i contrast per a dissenyar nous camins en l'evolució de la política i l'administració local a Catalunya. Volem que serveixi als nous responsables en matèria de joventut d'un ajuntament com a guió per a l'elaboració dels seus programes de govern. Volem donar una base teòrica de justificació a la gestió que faran, però, sobretot, volem que sigui una guia pràctica per confeccionar projectes i definir camps d'actuació, partint del fet que l'acció municipal a fer ha de ser adreçada a tots els joves, i no únicament als associats o, més enllà, als més “conscienciats”, respecte a la seva condició “juvenil”. [...] Volem desmitificar el mot “jove”. Les ganes d'assolir quotes de llibertat política i social i de conquerir l'administració més propera al ciutadà, han capitalitzat durant anys moltes iniciatives amb un objectiu potser massa ambigu, a cops inoportú i altres demagògic. Creiem que fa falta tot un replantejament del concepte

“joventut” i “juvenil” per treure’l de l’encarcament i mitificació que ha patit, i flexibilitzar la seva concepció cap a estructures més obertes. No es pot justificar una acció política i administrativa sols per ser “jove”». ⁵⁰⁵

Tal com havia succeït en els anteriors comicis municipals, la diversitat dels interessos i problemàtiques de cada ciutat i població féu que cadascuna d’elles centrés les propostes segons les seves necessitats. Tanmateix, en general la JNC potencià temes habituals però encara deficitaris com l’habitatge, la salut i el benestar social, l’ocupació i el treball, la cooperació i el desenvolupament, l’educació, la cultura i l’oci, la mobilitat, la sostenibilitat, la participació, els esports i la societat de la informació.

Les eleccions municipals del 13 de juny de 1999 se celebraren sota el domini polític estatal del PP i amb un PSOE immers en una lluita de poder pel lideratge de la formació entre Joaquin Almunia Amann i Josep Borell Fontelles. Tanmateix, a Catalunya la realitat fou una altra, ja que el PSC-PSOE augmentà en 300 el nombre de regidors mentre que CiU perdé 200 regidors. El PPC es consolidà com a tercera força política a tot Catalunya. Aquests comicis significaren una incorporació important de candidats de la JNC en posicions propícies per sortir escollits a les ciutats mitjanes de Catalunya. Finalment, l’organització obtingué 68 regidors, 3 alcaldes i la presència al Consell Comarcal del Pla de l’Estany. Malgrat la disminució de vots i de regidors per part de CiU, la JNC no es veié afectada per aquest aspecte, sinó que, com podem apreciar, augmentà els representants als municipis catalans, fet que demostrava que a poc a poc el partit s’anava rejuenint i, sobretot, anava confiant en els joves.

Les eleccions, celebrades el 25 de maig de 2003, donaren a la JNC 183 regidors a tot Catalunya. Els resultats d’aquestes eleccions demostraren que CiU es mantenia en el nombre de regidors i tot i que augmentà el nombre de vots. El PSC-PSOE fou la formació amb més vots a les quatre províncies i en el total de Catalunya, tot i que va perdre un 13’5% dels vots i 55 regidors. CiU continuà sent el partit amb més regidors, 3.687, mentre que el PSC-PSOE en tenia 2.264. No obstant això, les grans ciutats catalanes, sobretot Barcelona i l’àrea metropolitana, estaven sota el domini dels socialistes.

Les eleccions europees (1994 i 1999)

---

⁵⁰⁵ PJ=3¶. Una proposta per a una política municipal de joventut, Març de 1999, p. 1.

El 1994 es dugueren a terme eleccions al Parlament Europeu. Per primer cop hi hagué una coalició electoral entre CiU, representat per Carles Gasóliba, Unitat del Poble Valencià i el Partit Socialista de Mallorca-Nacionalistes de Mallorca (PSM-NM), que abraçava l'àmbit dels Països Catalans. Els escollits en un Consell Nacional per representar la JNC foren Antoni Biarnés (14), Daniel Clivillé (23) i Iolanda Garcia (45); però cap sortí escollit.

A finals d'abril, les joventuts de les formacions polítiques que acabem d'esmentar realitzaren un manifest en què també repetien el pacte electoral dels seus partits:

«Pot ser que molts joves pensin que aquestes eleccions no són massa importants ja que no estan en joc ni els governs autonòmics ni el govern central. Tanmateix, la construcció europea com a comunitat política, econòmica i amb un patrimoni cultural i lingüístic, la major riquesa del qual es basa en la seua [sic] diversitat, tot i que puga [sic] ser més lenta del previst, és imparabile. [...] Aquesta candidatura representa, tot respectant les nostres pròpies diversitats, la primera ocasió, des que s'inicià el procés de construcció europea, en la qual els pobles de les Illes Balears, Catalunya i el País Valencià podem anar junts per defensar allò que ens és comú: no sols una llengua i una cultura, de la vitalitat de la qual som solidàriament responsables davant d'Europa, sinó també uns problemes específics comuns de les nostres realitats econòmiques: el turisme l'agricultura, la petita i mitjana empresa, l'economia productiva, etcètera. Signaren Ferran Puchades secretari general de Joves d'UPV, Carles Campuzano i Magí Moranta de les JEN-PSM».⁵⁰⁶

Les propostes de les tres organitzacions polítiques es fonamentaren en: la creació d'una direcció general de joventut i formació; el reforçament dels programes de mobilitat de la Unió Europea; l'homogeneïtzació del temes de la majoria d'edat penal, civil i l'edat per ser escollit o per a casar-se sense consentiment; l'augment substancial dels recursos destinats a donar suport a les associacions juvenils d'àmbit europeu; la creació d'un programa específic per ajudar a crear ocupació per als joves a través de la formació; la creació d'un nou sistema de seguretat d'àmbit europeu basat en un exèrcit de caire defensiu i professional; mentrestant, però, en relació a l'últim punt, reclamaven una harmonització de les legislacions dels Estats de la Unió en matèria d'objecció i

---

⁵⁰⁶ Manifest en suport de la Candidatura d'UPV-CiU-PSM-NM. 30-IV-1994. Vegeu també: *Butlletí Intern*, 3 època, núm. 8, Abril de 1994, p. 10.

l'organització d'un servei civil europeu que permetés als objectors poder desenvolupar la seva tasca a qualsevol país de la Unió.⁵⁰⁷

Les eleccions es realitzaren del 12 de juny de 1994; CiU fou la formació més votada a Catalunya, fet que li suposà recuperar el tercer escó. Aquests comicis els guanyà el PP amb 28 diputats, seguit del PSOE amb 22 representants i IU amb 9. Els populars es veieren beneficiats pels escàndols de corrupció que estaven afectant els socialistes i que al cap de dos anys els atorgarien el govern d'Espanya.

Els comicis europeus es tornaren a convocar el 13 de juny de 1999. El 10 d'octubre de 1998, la JNC s'havia queixat, a través d'un Consell Nacional, que Catalunya no pogués ser una circumscripció pròpia en aquestes votacions: «Seguint les directrius fixades en el projecte sobre principis comuns per a les eleccions al Parlament Europeu de l'any 2004 aprovat per els eurodiputats i les eurodiputades, i on s'estableix la possibilitat de constituir circumscripcions electorals amb l'objectiu que els representants i les representants s'aproximin als seus electors i electores en funció de les característiques de cada Estat, la reforma de la llei electoral espanyola per permetre que Catalunya, i les altres nacions de l'Estat espanyol, siguin circumscripcions electorals pròpies en les eleccions al Parlament Europeu». La JNC feia aquesta sol·licitud perquè el govern laborista del primer ministre del Regne Unit, Toni Blair, havia establert el sistema d'elecció proporcional i havia reconegut Anglaterra, Escòcia, Gal·les i Irlanda del Nord com a circumscripcions electorals europees.⁵⁰⁸

Respecte a aquest tema, el secretari general, Jordi Xuclà, exposà que: «Una vegada més, ens avancem tot apuntant un tema que serà d'absoluta actualitat en l'agenda europea de futur. Europa només existirà com a realitat política amb el reconeixement de la diversitat històrica, cultural, lingüística... de les diverses nacions que conformen el conglomerat europeu. Des del respecte i la promoció dels drets col·lectius, els drets que avui dia defensen els col·lectius polítics més avançats. Europa, doncs, ha d'anar lligada a conceptes i objectius com el dret a l'autodeterminació, l'estatut nacional, el reconeixement simbòlic, la pluralitat cultural... Aquest és el projecte que estem plantejant. Per aconseguir-ho, hem plantejat una campanya de contactes amb entitats, joves d'altres països europeus que estudien a Catalunya, i el

⁵⁰⁷ Programa electoral de la Joventut Nacionalista de Catalunya, Joves del Poble Valencià i Joves d'Esquerra Nacionalista-PSM, "Junts a Europa", 1994.

⁵⁰⁸ AJNC. Eleccions al Parlament Europeu 1999.

reforçament dels llaços polítics entre les forces nacionalistes del Països Catalans, mitjançant una presència ben directa al carrer i als centres d'ensenyament».⁵⁰⁹

El candidat de CiU fou Pere Esteve. La formació nacionalista anà en coalició amb el Bloc Nacionalista Valencià i el PSM-NM: era la primera ocasió que Unitat Catalana assolía una coalició que abastia tots els Països Catalans. La JNC també s'uní a les seccions juvenils del PSM-NM, del Bloc Nacionalista Valencià i d'Unitat Catalana de la Catalunya Nord (UC), les quals proposaren: «El Català com a llengua oficial de Catalunya; la participació directa de Catalunya al Consell de Ministres de la Unió Europea; la realització de la circumscripció electoral pròpia per a Catalunya; que el Parlament europeu sigui una institució forta i principal d'Europa, que el president de la Comissió Europea sigui electe pel Parlament Europeu; l'obtenció d'una Europa més democràtica, transparent, federal, verda amb ús d'energies renovables; elaboració d'un passaport únic pels 455 milions de ciutadans europeus, una Europa més unida, cohesionada i amb una sola veu al món, amb ocupació de qualitat i autoocupació, més mobilitat i educació per als joves».⁵¹⁰ Els candidats de la JNC a la llista europea foren Marc Guerrero (9), Rosa Massegosa i Perxés (30), Àlex Mañé (41) i Josep Solé i Chavero (Suplent). Tal com havia succeït en les eleccions anteriors, en aquesta ocasió la JNC no aconseguí treure cap representant a causa dels pocs diputats que obtingué el partit en aquests comicis.

A nivell espanyol, les eleccions les guanyà el PP, tot i que el PSOE hi quedà molt a prop. A Catalunya, el PSC-PSOE fou la força política vencedora, darrera la qual vingué CiU, que tan sols aconseguí tres diputats, una xifra que féu que els candidats de la JNC no tinguessin cap oportunitat de sortir escollits.

⁵⁰⁹ *El Butlletí*, núm. 23, Juny de 1999, Especial eleccions europees, p. 1.

⁵¹⁰ Propostes de la JNC i els joves del PSM-Nacionalistes de Mallorca, el Bloc Nacionalista Valencià i d'Unitat Catalana de la Catalunya Nord a les Eleccions Europees, 1999. Mentre que les propostes de CiU se centraven en: "Política lingüística" (el català, llengua comunitària; el català i els programes educatius europeus); "Patrimoni cultural europeu" (la cultura com a patrimoni europeu i eina de convivència, projecció de la cultura catalana a l'exterior, participació de Catalunya als programes culturals impulsats per la UE, les indústries i les gestions culturals com a creadores d'ocupació, xarxes culturals, lliure circulació de persones, drets d'autor, l'impuls a la diversitat cultural, ajuts fiscals a la cultura, Barcelona 2004, Fòrum Universal de les Cultures, la cultura popular i tradicional); "Universitats i recerca" (els intercanvis d'estudiants i professors entre les universitats europees, la col·laboració entre les universitats europees per la utilització de les noves tecnologies de la informació, la cooperació europea per a la definició d'un nou model universitari europeu, dinamitzar la recerca universitària); "Joventut" (difondre la realitat i els ideals europeus entre els joves, impulsar l'associacionisme juvenil, la participació de la joventut en el procés de construcció europea, l'impuls dels programes europeu adreçats als joves, la prioritat per a les polítiques d'ocupació adreçades als joves) i "Esport". Propostes al Parlament Europa de CiU "Amb tu fem Europa". 1999-2004, 1999, p. 169-187.

Les relacions internacionals i nacionals

Com hem apreciat en els capítols anteriors, la JNC havia posat un èmfasi especial per participar a la política europea, una feina que s'intensificà al llarg d'aquests anys amb la participació a congressos i seminaris de l'IFLRY i el LYMEC amb l'objectiu d'entrar en aquests estaments polítics. El novembre de 1992, la JNC assistí a l'Assemblea general de l'IFLRY a Easbourne (Anglaterra), on hi ingressà com a membre de ple dret després de dos anys de treball.

Del 21 al 24 d'octubre de 1993 se celebrà un Congrés Extraordinari del LYMEC a Portugal en què hi assistiren els membres del CEN Daniel Clivilé i Antoni Biarnés. Entre altres aspectes, el Congrés serví per reformar els estatuts de l'organització i perquè la JNC plantegés la participació dels grups de joves liberals de l'Europa de l'Est.⁵¹¹ Mentrestant, el YEN havia perdut consistència política, tot i que encara organitzà un Seminari i l'Assemblea General anual a Planoles, durant la setmana del 3 al 9 d'abril de 1993, on s'escollí Mireia Molina com a sotspresidenta de l'organització. Aquest organisme acabà desapareixent amb el pas del temps, en part per la dedicació exclusiva de la JNC a l'IFLRY i el LYMEC.

Un dels moments més cabdals de la JNC en l'aspecte internacional fins aquell moment fou l'organització, del 13 al 16 de gener de 1994, del Congrés i un seminari del LYMEC a Lloret de Mar i Barcelona, respectivament. La JNC aconseguí, en el Congrés, que el responsable d'imatge i comunicació de l'organització Daniel Clivillé fos escollit sotspresident de l'organització europea, càrrec que ocupà entre 1994 i 1996.⁵¹² Aquest esdeveniment també serví per anunciar l'exposició esmentada "Eurojove" amb motiu de les eleccions europees del mes de juny. En el Congrés del LYMEC, el secretari general, Carles Campuzano, parlà del sentiment de comunitat europea tot dient que: «Caldrà un esforç per explicar el projecte europeu, la seva importància pel nostre futur col·lectiu, la necessitat que els ciutadans ens hi sentim implicats. Caldrà treballar per exigir una construcció europea que tingui present l'existència de diverses realitats nacionals que, com la catalana, no podem expressar lliurement totes les seves potencialitats. Una unitat europea que tingui en compte les seves desigualtats internes, entre persones i territori, i que treballi per superar-les. Una

⁵¹¹ En aquest Congrés també es va aprovar la reforma del sistema de presa de decisions, de manera que les entitats més representatives tinguessin més força, i la de dotar a la LYMEC d'entitat jurídica pròpia, al marge de l'IFLRY. *Butlletí Intern*, 3 època, núm. 4, Novembre de 1993, p. 13.

⁵¹² *El Punt*, 17-I-1994.

unitat europea capaç d'actuar amb coherència pels drets humans i les llibertats i que no sigui còmplice del genocidi. Una unitat europea no reclosa en ella mateixa, més activa en la consecució d'un nou ordre mundial. Una unitat europea que cerqui el seu propi equilibri ecològic».⁵¹³

El nou sotspresident del LYMEC també donà el seu parer pel que fa al paper que havia de desenvolupar Catalunya a Europa: «Realitats com Catalunya tenen el seu paper a jugar en el futur d'Europa. Cal que enfortim la nostra administració perquè sigui eficaç en la resolució dels nostres problemes perquè això és sobirania en el món d'avui. Catalunya ha de ser capaç de gestionar la seva realitat i contribuir al projecte de la construcció d'Europa com ho fan les altres nacions. Així és com hem d'exercir el dret a l'autodeterminació en una Europa en què les regions tindran un paper cada vegada més important».⁵¹⁴

El 1997 fou un any crucial pel LYMEC, encapçalat per l'holandès de JOVD Dennis Straat, ja que l'organització guanyà rellevància de manera substancial a l'European Liberal Democrats pel fet que el president de LYMEC formà part del buró del partit europeu i situà el secretariat de l'organització al cor del Parlament europeu. Aquell mateix any, la JNC organitzà un seminari sobre “Els Joves i les Polítiques Mediterrànies” a Sitges, que serví perquè el secretari d'organització, Marc Guerrero, preparés la seva campanya per entrar al secretariat del LYMEC. El treball constant i a consciència de Guerrero es veié recompensat amb la seva elecció com a secretari general del LYMEC al Congrés celebrat a Brussel·les el març de 1998.⁵¹⁵

La nova responsabilitat de Marc Guerrero féu que la JNC cerqués un nou representant de l'àrea d'internacional. En el Congrés del LYMEC que se celebrà a Eslovènia l'abril de 1999, el delegat de l'organització juvenil fou Jordi Arcarons i

⁵¹³ *Butlletí Intern*, 3 època, núm. 7, Febrer de 1994, p. 1.

⁵¹⁴ *Ibidem*, p. 4. Durant tot aquests temps, són diversos els membres de la JNC que també van tenir la possibilitat d'assistir en algun acte en representació de l'organització. En són un exemple Antoni Biarnés al Seminari de la LYMEC celebrat a Bèlgica sobre el tema de “La política social de la Unió Europea”, Maite Uró al Congrés celebrat a Eslovàquia per les joventuts del partit en el govern, les YMDS (Joventuts del Moviment per a una Eslovàquia Democràtica), Marc Guerrero al Congrés del LYMEC a Hebden Bridge (Anglaterra. 1995) o Dolors Grijalvo a un seminari del LYMEC celebrat a Mainz (Alemanya. 1995).

⁵¹⁵ El mandat de Marc Guerrero es va caracteritzar per la celebració a Barcelona de dues reunions del secretariat del LYMEC i una trobada de joves líders el setembre de 1999. Una de les trobades va comptar amb la presència del president Pujol i la participació dels assistents a la Diada reivindicativa i commemorativa de l'Onze de Setembre. L'obtenció del càrrec de Guerrero també va suposar que aquest també fos representant del LYMEC al European Youth Forum, així com també va participar a les reunions de secretaria generals dels partits membres del Grup Liberal al Parlament Europeu. Aquestes trobades de joves líders s'inicien l'any 1997 a Maastricht i s'organitzen cada any amb la presència dels líders de totes les organitzacions de LYMEC. Entrevista a Marc Guerrero i Tarragó 07/04/09.

Rabadà. Entre el 7 i 9 d'abril del 2000 es dugué a terme a Dinamarca el Congrés del LYMEC, on el membre de l'organització Marc Guerrero finalitzà la seva etapa al capdavant d'aquesta organització. Com a fets destacables, Guerrero havia organitzat, per primera vegada, un congrés fora de la Unió Europea (Eslovènia) i havia aconseguit aprofundir en el concepte de ciutadania europea, sent la primera organització juvenil d'Europa que permetia ser-ne membre sense haver d'estar afiliat a una organització d'àmbit territorial.⁵¹⁶

A partir d'aquell moment el LYMEC començà a experimentar un canvi substancial derivat de la seva obertura a organitzacions provinents de països amb estatus de candidats a la Unió Europea (deu estats) i de països amb perspectiva d'ésser candidats (com era el cas dels països balcànics). Així mateix, països que s'havien mantingut al marge de la Unió Europea com Suïssa, Noruega, Islàndia o Andorra foren convidats a afiliar-se al LYMEC. En relació amb aquest darrer punt, cal destacar l'important paper que la JNC tingué per tal que les Joventuts del Partit Liberal d'Andorra (PLA) esdevinguessin membres de ple dret en el LYMEC.⁵¹⁷

El 30 de març de 2002, en el Congrés del LYMEC a Romania, el secretari general de la JNC, Albert Batalla, la responsable de relacions internacionals de la JNC, Francina Vila, i l'exsecretari general de LYMEC Marc Guerrero aconseguiren, entre altres coses, que el membre de la JNC Roger Albinyana i Saigí sortís elegit secretari general del LYMEC. L'enfortiment de l'espai polític europeu i, per tant, dels partits polítics, facilità la consolidació del LYMEC com a organització liberal europea connectada amb el partit de l'ELDR.⁵¹⁸

A nivell estatal, el 15 d'abril de 1999 se signà un manifest amb el nom de *Galeusca*, durant l'Egi Eguna a Bilbao, el qual volia ser la versió de les organitzacions juvenils dels partits que signaren la "Declaració de Barcelona" el 1998. Respecte a aquest tema, el secretari general Jordi Xuclà esmentava que aquesta «no es una opció de radicalización, sino que es una opción avanzada de plantear una nueva etapa en

⁵¹⁶ ALBINYANA, Roger, "La mirada enfora, consolidació de la presència dels joves catalans als moviments liberals catalans". Text inèdit. Vull agrair a l'autor que m'hagi permès accedir al document.

⁵¹⁷ La secció jove del PLA liderada per Marc Vilallonga i Àlex Armengol va fer possible que al Congrés de Romania del 2002, el LYMEC els acceptés com a membres observadors, mentre que un any més tard al Congrés de Lituània, els joves del PLA són plenament acceptats al LYMEC com una organització de ple dret. ALBINYANA, Roger, "La mirada enfora, consolidació..." *Op. cit.*, s/n. Text inèdit

⁵¹⁸ Del 26 al 30 de març de 2003, la JNC va enviar una delegació de 45 persones per realitzar una visita a les institucions europees de Brussel·les (dues seus del Parlament europeu, la Comissió Europea, el Centre Europeu de la Joventut i el Fòrum Europeu de la Joventut). Des de llavors la JNC va participar en diversos congressos del LYMEC, en diferents Comitès Executius de l'IFLRY i, sobretot, va organitzar el Congrés del LYMEC el 31 d'octubre, 1 i 2 de novembre de 2003 al Principat d'Andorra.

cuanto a la reestructuración de la visión plurinacional del Estado y una nueva cultura política de diálogo que supere ciertos modelos caducos, como por ejemplo la negociación puntual con el Gobierno o el techo autonómico. Las propuestas de la Declaración no son radicales sino una puesta por el futuro».⁵¹⁹

El Manifest Jove de Barcelona, equivalent de la “Declaració de Barcelona”, estava format per Galiza Nova, EGI, BNJV, JEN-PSM, JUC, UJ i JNC i declarava que: «Com a joves nacionalistes veiem amb esperança i il·lusió el procés endegat arran de la signatura de la Declaració de Barcelona, i l’evolució que ha tingut en el sentit d’aprofundir en la configuració plurinacional de l’Estat Espanyol. Nosaltres, com a joves nacionalistes que treballem amb la mirada posada a Europa, més que no pas en un Estat espanyol ancorat en una vella cultura política uniformitzadora, reclamem el reconeixement nacional, en una Europa en procés d’articulació econòmica i política i que, a més, s’encara a mig termini cap a una redistribució del poder polític entre les seves diverses instàncies i nivells. Una Europa, la Unió de la que la ha de basar-se en el respecte, la vertebració i reconeixement dels diversos pobles i cultures que abasta».

Al final del document les organitzacions esmentades acordaven, entre altres aspectes, que s’havien de «coordinar les nostres actuacions per assolir la plena sobirania de les nostres respectives nacions com a condició indispensable per participar de projectes de més gran abast d’articulació confederal. Assumim el repte de formular un discurs nacionalista des de l’òptica generacional d’un joves que lluitem perquè les nostres nacions siguin presents en el concert de nacions lliures del món en el marc d’un procés de creixents i positives interdependències. Promoure a nivell europeu la construcció real d’Europa de les nacions, entenent que aquestes han de liderar la construcció de l’Europa del s.XXI».⁵²⁰

Les activitats exteriors, tant estatals com estrangeres, de la JNC no minvaren durant aquests quatre anys sinó que, més aviat, cresqueren i milloraren. El 29 i 30 d’abril i 1 de maig de 2000, la JNC anà a Santiago de Compostel·la per participar a l’assemblea general (Congrés) de Galiza Nova, les joventuts del BNG. En aquesta ocasió s’hi desplaçaren Albert Batalla i Francina Vila com a representants de l’organització. Al llarg de 1999 i fins el 2003, la JNC no oblidà el seu compromís amb el PNB i participà a tots els *Egi Eguna* al País Basc.

⁵¹⁹ *El País*, 6-VIII-1999.

⁵²⁰ A les acaballes del juliol de 1998 la JNC havia donat suport a la Declaració de Barcelona, signada pel Bloque Nacionalista Galego (BNG), CiU i el PNB. AJNC, Manifest Jove de Barcelona, 13-III-1999. Els iniciadors del manifest van ser els joves del PNB, BNG i la mateixa JNC.

Un altre acte destacable fou la sortida, el maig de 2000, arreu dels Països Catalans per fer una enganxada de cartells engegada per la Plataforma per la Llengua, creada per la mateixa JNC. La majoria de les campanyes se centraren en l'àmbit del cinema i l'etiquetatge de productes a les empreses, a les universitats, al sector de l'hosteleria i a Europa. Respecte als Països Catalans també cal destacar la signatura, l'agost de 2002, de la "Declaració de Mallorca" entre les organitzacions juvenils del PNB, CDC, ERC, UDC, Bloc Nacionalista Valencià, Unió Mallorquina, EA i Chunta Aragoneista. El document signat sol·licitava, entre altres aspectes, «el respecte a l'exercici a l'autodeterminació de cada poble o nació». El text també ressaltava que «l'Estat de les Autonomies està en crisi per les agressions contra l'autogovern i la invasió per part del govern central de competències pròpies de les comunitats autònomes».⁵²¹

El paper d'Estudiants Nacionalistes

Com hem apreciat en el capítol anterior, per a la JNC, el tema de la universitat féu un tomb radical a la dècada dels anys noranta amb la creació d'EN el 1991. El coordinador, Sergi Fernández, realitzava aquest positiu balanç al cap de dos anys: «Dos anys després podem dir que els resultats han estat bons: EN està implantada a totes les universitats catalanes i també en l'ensenyament secundari a diversos centres de tot el territori del Principat. [...] El passat 9 d'octubre de 1993 va tenir el seu 3r Congrés que va suposar la fi de la primera etapa que podríem definir com d'inici. Ara comencem la consolidació d'EN».⁵²²

Tanmateix, el secretari general, Carles Campuzano, no veia de manera tan positiva l'evolució de l'organització en el camp universitari. A través del *Butlletí Intern*, Campuzano realitzà una autocrítica relacionada amb la manera de gestionar el tema de la universitat, amb la victòria del BEI en les eleccions a Claustre General d'aquell any i amb el tema candent de les mobilitzacions estudiantils per la pujada de les taxes universitàries:

«No hem sabut donar tota la importància que el treball a la Universitat requereix. La participació de la militància de la JNC en la vida universitària, en general, i en concret en

---

⁵²¹ *Avui*, 4-VIII-2002.

⁵²² *Butlletí Intern*, 3 època, núm. 4, Novembre de 1993, p. 4.

Estudiants Nacionalistes, és clarament insuficient. Sovint preferim sentir-nos còmodament instal·lats en la nostra militància al col·lectiu conegut de la JNC o exercint una determinada responsabilitat a nivell de federació o a nivell nacional, però en canvi som incapaços d'intervenir en el nostre entorn més immediat que per a molts constitueix el medi universitari. Aquesta situació l'hem de corregir. Políticament i nacional ens interessa corregir-ho, però també per companyerisme amb la gent que treballa a la Universitat.

En segon lloc, cal redefinir tant les nostres maneres de treballar en aquest àmbit com, fins i tot, les seves expressions organitzades. El triomf electoral del BEI, la continuada davallada d'una desacreditada FNEC i la situació encara feble d'EN ens hi obliga. El problema és més profund. Cal repensar què és el que esperem com a nacionalistes, com a CDC, com a JNC, de la Universitat. Cal que la direcció del partit assumeixi la importància d'aquesta qüestió i obri un debat absolutament necessari. Des de la JNC ens proposem fer-ho. I ho farem convençuts que Estudiants Nacionalistes ha estat la nostra única resposta possible a una situació de crisi del nacionalisme majoritari a la Universitat. Una resposta que continua tenint tot el nostre suport. Una resposta que avui ha de participar activament en aquesta reflexió en veu alta.

En tercer lloc, aquest debat ha d'implicar continuar definint un model propi d'universitats. La sectorial de Recerca i Universitats ha iniciat un seguit de jornades de reflexió. Des d'aquestes planes els felicitem, però cal ampliar i estendre aquest debat. Les mobilitzacions estudiantils són el reflex d'una profunda preocupació de molts joves sobre el seu futur més immediat. Cal que doni resposta a aquestes preocupacions. I cal fer-ho des de la JNC, però també des de CDC». ⁵²³

Les eleccions als claustres de 1993 donaren com a vencedor al BEI, amb un important retrocés de la FNEC. L'1 de juny de 1995, EN creà la publicació *Rauxa i seny*. En el primer número, seu coordinador general, Àlex Mañé, explicava què significava aquesta organització político-universitària:

«Com a Estudiants volem una Universitat pública i de qualitat que garanteixi a tots els ciutadans la possibilitat d'accedir a les titulacions superiors universitàries. Per garantir aquesta accés, la Universitat ha d'estar subvencionada per les Administracions públiques, però amb això no n'hi ha prou; la qualitat de la Universitat ha de ser l'objectiu de tots: Administració, professors, estudiants i personal d'administració. [...] Per això tenim un projecte de país que volem dur a terme. I volem una Universitat arrelada al país, una Universitat que se senti partícip del procés de construcció de la Catalunya del demà. Una Universitat ben arrelada a la nostra nació ha d'esdevenir el focus difusor de la consciència nacional a la resta de la societat. Com a nacionalistes, constatem la manca d'una plena catalanització de la Universitat; llengua,

---

⁵²³ *Butlletí Intern*, 3 època, núm. 5, Desembre de 1993, p. 1.

cultura, història... que formen part de la nostra identitat nacional i que encara no són plenament presents en el món universitari». ⁵²⁴

La finalitat de la revista no era altra que ser una eina d'informació, amb un important component nacionalista, i d'ajuda a tots els estudiants. Aquesta publicació també era un espai on podien expressar les seves opinions, reaccions, suggerències i debatre-les. Al llarg del pocs números, cinc en total, que es publicaren es tractaren temes com el greuge comparatiu que patia Catalunya pel que fa al repartiment dels fons destinats a beques o s'informava de la creació de la plataforma DesmarCA'T (impulsada des de la JNC).

Les eleccions a la Generalitat del novembre de 1995 també foren objecte de tractament a la publicació universitària. Per Mañé, el futur president de la Generalitat havia de tenir molt present que s'havia «d'enfortir les opcions d'ensenyament superior universitari amb una política contemplada en la reforma educativa de reforçament i millora de la Formació Professional com alternativa real i de qualitat a la universitat; repensar el sistema d'accés a la universitats; potenciar la redefinició i adaptació a la realitat social i laboral dels plans d'estudi des de tots els sectors de l'ensenyament; continuar en el procés de normalització lingüística a la universitat i l'assoliment d'un finançament adequat de les universitats catalanes amb l'exigència del traspàs dels sistema de beques a la Generalitat». ⁵²⁵

En el Consell Nacional de la JNC que se celebrà a Reus el 15 de novembre de 1997, el responsable d'universitats del CEN, Ricard Font i Hereu, exposà el document marc de la política universitària i proposà que els militants de la JNC que estudiaven a la universitat es fessin militants d'EN i d'altres sindicats. Font també repassà la situació a les diferents universitats catalanes; segons aquest «a la UPF el sindicat majoritari era el BEI i EN tenia una petita representació; a la UB el BEI i AEP; a la UAB no existien associacions majoritàries (hi havia poca representació del BEI); a la UdG i l'EDG havien creat serveis als estudiants, a la UPC majoritàriament hi havia independents i en menor nombre el BEI i l'AEP; a la UdL hi havia un model similar a la UdG una majoria d'independents i després Estel, BEI i l'AEP; la UdT hi havia una majoria d'independents i els sindicats no tenien molta acceptació però eren propers al PSC i la URV els sindicats estaven a mans dels socialistes (BEI)».

---

⁵²⁴ *Rauxa i Seny*, núm. 1, Juny de 1995, s/n.

⁵²⁵ *Rauxa i Seny*, núm. 3, Novembre de 1995, s/n.

Durant l'explicació de Font es féu referència a EN; per aquest, la JNC havia de participar en un model més independent i mirar d'aconseguir que gent no propera a l'organització hi entrés. Al Consell Nacional també es considerà que EN havia de continuar a la UB i que a la UAB calia formar part del BEI o d'algun sindicat independent, mentre que a la UdG calia incorporar-se a Estudiants de Girona. No obstant això, alguns consellers proposaren que la JNC recuperés la FNEC, una possibilitat que Ricard Font no veia viable perquè considerava que aquesta era un model mort.⁵²⁶ No obstant, la JNC no perdé mai el contacte amb la FNEC.⁵²⁷

El següent responsable de l'àrea d'ensenyament fou Albert Batalla, el qual seguí potenciant la presència de la JNC a totes les universitats catalanes. Batalla també intentà crear un sindicat d'estudiants de Secundària amb el nom de BRAM (les inicials no responien a cap acrònim) similar al que havia estat el BEN, però finalment no es donaren les condicions necessàries per poder dur-ho a terme.⁵²⁸

La desaparició d'EN en perdre la poca influència universitària que li restava féu que la JNC hagués de començar pràcticament de nou. La presència de la JNC en el món universitari, bàsicament, es concentrà en uns quants militants que encara formaven part de la FNEC. Un dels més destacats fou Roger Mestre i Fàbregas, el qual formava part de la Coordinadora Nacional, 1999-2003, amb el càrrec de secretari d'acció política. Un any després, Mestre fou el responsable de l'àrea de política d'ensenyament del CEN de la JNC. Entre el 2000 i el 2002 fou escollit secretari general de la FNEC; al marge del control del desenvolupament de l'organització universitària, Mestre aconseguí que es produís la reconciliació entre la FNEC i la JNC.⁵²⁹

A partir del 2002, el responsable de l'àrea d'ensenyament i universitat fou el futur president de la JNC, Gerard Figueras i Albà. Com acabem d'esmentar, la JNC hagué de tornar a iniciar contactes a la universitat; durant els dos anys següents, l'organització es començà a fer visible a la facultat de polítiques de la UPF, amb el nom de Grup d'Acció Universitària, format pel mateix Figueras, Roger Albinyana, Guillem Mateo i Carles Ruiz, entre altres. Les principals accions d'aquest grup foren el desplegament de diversos eslògans de l'organització, portar representants de CiU a la

⁵²⁶ AJNC, Acta del Consell Nacional celebrat a Reus, 15-XI-1997.

⁵²⁷ Entrevista a Ricard Font i Hereu, 17/06/09.

⁵²⁸ Entrevista a Albert Batalla i Siscart, 17/06/09.

⁵²⁹ Entrevista a Roger Mestre i Fàbregas, 19/06/09.

universitat per realitzar xerrades, elaborar bases de dades dels universitaris de la JNC i establir contactes amb les facultats d'Econòmiques i Dret de la UB.⁵³⁰

La presència i participació al CNJC

Com ja hem esmentat al capítol anterior, la situació del CNJC a principis dels noranta no era gens plàcida. A la XVI Assemblea General Ordinària del 13 i 14 de març de 1993 es considerà que calia iniciar una reflexió sobre el CNJC per tal de redirigir-lo i superar els seus problemes de manca de legitimació i de participació de les entitats en les actuacions que duia a terme,⁵³¹ un fet que des de feia anys havia estat denunciat per la formació nacionalista i la Secretaria General de Joventut, dirigida per l'exdiputat i exmembre de la JNC Josep Coll. La relació no era gens bona a causa del bloqueig de la partida pressupostària del Consell Nacional (en total vint-i-quatre milions) per part de la Secretaria General a condició de negociar les activitats del CNJC. Aquesta situació féu que el president del Consell, Xavier Bretones i Hernández, dimitís.⁵³²

Agustí Pujol i Birbe presidí de manera transitòria el Consell, però el 22 i 23 de març de 1994, es dugué a terme una assemblea per concretar els canvis anteriorment esmentats, la discussió i l'aprovació de les línies d'actuació i per posar al capdavant una sèrie de persones que lideressin el nou projecte del CNJC. Malgrat les bones intencions, la situació es capgirà per culpa per interessos partidistes. L'Assemblea mencionada es desenvolupà sense conflictes fins el moment de decidir el nou secretariat i, per tant, president del CNJC.

A aquesta plaça hi optaven dos candidats. D'una banda hi havia cinc entitats, encapçalades per Pep Castells, els Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, el Moviment d'Universitaris i Estudiants Cristians, l'Associació d'Estudiants de Ciències de la Salut, el Centre Cristià dels Universitaris i el Casal Lambda, que es definien com a apartidistes. En contraposició, hi havia la Secretaria de Joves de Comissions Obreres de Catalunya i l'Associació de Joves Estudiants de Catalunya, clarament partidaris de la JI i les JSC, els quals havien dirigit el CNJC durant els darrers anys. Aquest grup estava

⁵³⁰ Entrevista a Gerard Figueras i Albà, 01/07/09.

⁵³¹ Per més informació vegeu: DOMÈNECH, Xavier, *Entre el poder i la societat. El Consell Nacional de la Joventut de Catalunya*, Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia: Barcelona, 2008, p. 88-89. Entrevista a Miquel Àngel Vallès i Blistin, 25/06/09.

⁵³² *Ibidem*, p. 88. Vegeu també l'entrevista que van fer a Xavier Bretones en el llibre dels 20 anys de l'organització: CONSELL NACIONAL DE LA JOVENTUT DE CATALUNYA, *20 anys del Consell Nacional de Catalunya (1979-1999). Reconstruint la participació a Catalunya*, Generalitat de Catalunya: Barcelona, 1999, p. 162.

encapçalat per Gabriel Serrano i Sánchez, del Consell de la Joventut i la Infància de Cornellà.

Mentrestant, des de la JNC, representada per Miquel Àngel Vallès i Blistin, es defensava que calia construir un Secretariat potent, de consens i que tingués prou força i recolzament com per dur endavant tota mena de propostes. Segons l'organització nacionalista, aquest havia d'estar format per les quatre organitzacions polítiques juvenils més representatives i per dos Consells Locals que funcionessin bé. Tanmateix, la resta d'entitats no acceptaren aquesta postura i s'hagué d'escollir per votació. Això féu que no s'arribés a cap consens i que hi hagués una divisió important dins el Consell. La primera votació donà com a vencedor a Pep Castells amb 29 vots a favor i 39 en blanc, però aquest renuncià al càrrec en la segona volta i Gabriel Serrano i el seu secretariat sortiren elegits amb molt pocs vots i fraccionats.⁵³³ Per a Vallès, aquest esdeveniment comportà que moltes entitats perdessin les ganes de treballar pel CNJC, de manera que l'organització se'n ressentí notablement.⁵³⁴

Durant el bienni 1994-1996, la situació del CNJC encara era força precària a causa dels diversos enfrontaments arran dels interessos partidistes d'algunes formacions polítiques juvenils. La JNC s'exposà, a través del *Butlletí Intern*, quina era la conjuntura d'aquells instants: «S'ha parlat amb els Grups Parlamentaris i sembla que no hi ha inconvenient per modificar la Llei del CNJC en el sentit de dotar-lo de sobirania per autoregular-se i fixar la seva pròpia estructura o derogant l'anterior llei que és excessivament reglamentista i dificulta la modificació dels Estatuts en exigir la seva aprovació per Decret del Govern. També s'ha elaborat una proposta d'Estatuts i ara s'inicia el termini per formular esmenes. L'actual redactat no encara, però, amb prou valentia un dels reptes més importants: dotar les entitats socials el protagonisme en el CNJC d'acord amb la seva representativitat. És per això que hem de treballar perquè s'adopti aquesta direcció única que farà possible que el CNJC esdevingui representatiu de les entitats més fortes». Amb la desconfiança per part de les distintes associacions que formaven el CNJC cap a les formacions polítiques juvenils, en el Consell Nacional del 31 de maig de 1997 a Ripoll s'arribà a l'acord d'admetre dues formacions: la JNC i la JERC.⁵³⁵

⁵³³ Per més informació sobre Serrano i el seu mandat vegeu: Consell Nacional de la Joventut de Catalunya, *20 anys del Consell Nacional...*, *Op. cit.*, p. 166-167.

⁵³⁴ *Butlletí Intern*, 3 època, núm. 7, Abril de 1994, p. 9.

⁵³⁵ *Butlletí Intern*, núm. 14, Abril de 1996, p. 15.

Entre el 1997 i el 1998 la responsable de la JNC en el CNJC fou Neus Munté, la qual visqué el procés de refundació del CNJC sota la direcció Maria Solés i Boladeras. El fet que es pogués refundar el CNJC fou, en part, gràcies al fet que les formacions politicojuvenils no controlaven la institució.⁵³⁶ En el *Butlletí* de l'organització del mes de desembre de 1997, el secretari general, Josep Rull, explicava com havia anat el procés de refundació del CNJC a la darrera Assemblea General del 13 de desembre: «La recepta ha estat senzilla: El consens, la confiança i, sobretot, la voluntat de bastir un projecte molt propi de les entitats que componen el CNJC avui. [...] Considero que darrere d'un resultat brillant com el de la refundació del CNJC, s'hi ha establert la idea que només des del diàleg i la transacció és possible d'avançar. L'època de les trinxeres ideològiques o estratègies inamovibles i impermeables comença a esmicolar-se. Hi ha un acord tàcit en la necessitat de tornar a ser amos del nostre propi context».⁵³⁷

Les diverses disputes entre les distintes organitzacions del CNJC féu que aquest es reorganitzés. Després de Neus Munté, el responsable de la JNC al CNJC, entre 1998 i 2000, fou Jordi Arcarons. El març del 2000 entrà al Secretariat del CNJC, sota la presidència de Maria Dolors Camats i Luis, com a secretari de relacions internacionals i responsable de la Comissió internacional. El 2001 continuà dins el secretariat del CNJC, sota la presidència d'Oriol Illa i Garcia, com a secretari, càrrec que mantingué fins el març de 2002. Durant aquest període, Arcarons participà en els projectes “Calidoscopi”, “Triangle Jove” i, sobretot, el Pla Nacional de la Joventut Nacional 2010, del qual Marc Guerrero (JNC) n'havia estat el coordinador del projecte. També coordinà el butlletí i la revista *Debat Juvenil*, que encara se segueix publicant.⁵³⁸

El representant de la JNC al CNJC entre el 2000 i el 2004 fou el responsable de l'àrea nacionalitzadora i futur secretari general adjunt Alexis Serra i Rovira. Segons Serra, aquests quatre anys foren força tranquils, tot i que la JNC no estava gaire ben vista pel pacte de CiU amb el PP i el tema del Pla Hidrològic Nacional.⁵³⁹

---

⁵³⁶ Entrevista a Neus Munté i Fernández, 18/06/09.

⁵³⁷ *El Butlletí*, núm. 19, Desembre de 1997, p. 1.

⁵³⁸ Entrevista a Jordi Arcarons i Rabadà, 09/07/09.

⁵³⁹ Entrevista a Alexis Serra i Rovira, 06/07/09.

CONCLUSIONS

Les JCDC van néixer arran de la inquietud política d'un conjunt reduït de joves propers ideològicament a CDC -alguns eren fills de militants del partit- apareguda durant la perspectiva dels importants canvis polítics i socials que viuria el país després de la mort del dictador. Els objectius inicials de l'organització se centraren fonamentalment a consolidar el seu espai polític en el si de CDC, per tal de passar d'una sectorial del partit a una organització realment "independent". Això fou el que va permetre a bastir la futura JNC.

L'enfortiment -polític i de base- dels joves de CDC permeté que aquests poguessin realitzar un pas més cap a la seva consolidació política amb la creació de la JNC i el reconeixement des de CDC com una organització autònoma amb estatuts propis i amb presència en el Comitè Executiu Nacional del partit. La primera victòria electoral de CiU, el 1980, significà el control del Govern de la Generalitat per aquesta coalició, això beneficià el partit i notablement la JNC. Això accelerà el protagonisme polític de l'organització, possiblement més aviat del que li pertocava, amb un important increment del nombre de militants d'arreu de tot el territori català. La xifra de membres de la JNC anà en augment any rere any, passant dels 300 del 1980 fins gairebé 5.400 el 1996.

Durant els anys vuitanta i noranta, el nacionalisme català fou protagonista en les temàtiques de caire catalanista, tan en els seus aspectes polítics i administratius com culturals i ideològics, en detriment dels aspectes més socials. Les persones ideològicament més nacionalistes trobaren el seu gran moment polític al llarg de la dècada dels vuitanta i noranta; moltes d'elles es van veure reflectides en el moment històric que vivia el país, i prengueren part a les formacions polítiques nacionalistes a causa del convenciment ideològic i perquè el terreny polític era molt propici. A més, les successives majories absolutes de CiU, entre el 1984 i el 1992, proporcionaren una situació privilegiada a les JNC respecte la resta de formacions politicojuvenils. Això, que juntament amb la presència de molts dels seus membres en institucions públiques, acabaren de consolidar l'augment del nombre de militants. Aquest creixement del nacionalisme també es beneficià de la conjuntura política internacional per l'ensulsiada de la Unió Soviètica i Iugoslàvia. A Catalunya, aquest procés quedà, en part, estroncat

amb el pacte polític entre CiU i el PP; i a Europa per les matances a l'esmentada Iugoslàvia.

Malgrat l'evident creixement de la militància en la JNC, és difícil acceptar algunes de les xifres donades, sobretot la de gairebé sis mil militants que es divulgà durant els anys noranta; i més, si tenim en compte els pactes entre el partit i els Governos espanyols del PSOE, primer, i del PP, després. De fet, aquestes relacions ben aviat repercutiren de manera directa provocant una pèrdua constant de militants.

Tot i la bona situació i sintonia política que gaudia la JNC en relació amb el partit, es produïren diverses desavinences ideològiques. L'organització juvenil exposà noves propostes, que el partit ni tan sols es plantejava, i que aconseguiren generar idees que, en ocasions, quedaren relegades momentàniament, com la sol·licitud de l'autodeterminació, la independència de Catalunya o la reforma de la Constitució. Mentre d'altres, com per exemple la fi del servei militar obligatori, tingueren el seu efecte i, fins i tot, acabaren complint-se.

D'aquesta manera, demandes com ara la independència, era una proposta que al partit li incomodava, en part, a causa de la disparitat de tarannàs polítics en el si de CDC i CiU. Aquest malestar es féu més visible durant el mandat del secretari general Enric Tico (1984-1986), el qual potencià la qüestió de la independència en alguns actes i discursos de l'organització. Això, i alguns problemes interns, propiciaren que el sector més proper a Miquel Roca i Junyent treballés per forçar un canvi en la direcció de l'organització, considerada massa "independentista", per una persona ideològicament més propera als postulats que propugnava el partit en aquells moments. A partir de llavors, el contacte directe i amical entre el secretari general de CDC, Miquel Roca, i la majoria de secretaris generals condicionà, en part, l'actitud política de l'organització. Un fet força explicable, ja que l'intermediari polític entre la JNC i el partit era el mateix Roca.

Aviat, però, la divisió ideològica existent entre els que s'han anomenat "pujolistes" i "roquistes", es manifestà com una desavinença d'àmbit territorial. La majoria dels militants de comarques eren partidaris de Pujol i els del col·lectiu de Barcelona d'en Roca. Aquesta divisió es produí, en bona mesura, per la diferent realitat social i política de cadascun dels territoris. En el Congrés Constituent de la JNC del 1980, el sector "comarcalista" ja pressionà perquè les seves demandes fossin incorporades al cos ideològic de l'organització. El creixement de la militància arreu del

territori català anà enfortint aquest sector que tingué la força suficient per tornar aconseguir, el primer havia estat Ramon Camp el 1980, l'elecció d'un secretari general no barceloní, atès que, com ja hem vist al llarg del treball la secretaria general sempre havia estat en mans d'un membre d'algun col·lectiu de Barcelona.

Aquest canvi es materialitzà l'any 1989, amb la destitució del secretari general Jordi Martí per obra del sector "comarcalista" i amb l'ajuda d'alguns col·lectius barcelonins que discrepaven amb la manera de dirigir la formació. Això comportà que una part de l'organització de Barcelona se separés de la JNC, divisió que trigà força anys a ser reparada. Aquest trencament ideològic, i en algun cas personal, encara perdura i ha repercutit directament dins de les diferents "famílies" de CDC. Des de llavors fins a l'actualitat, la JNC no ha tornat a tenir un secretari general -però sí un president- provinent d'algun col·lectiu de Barcelona.

La sortida definitiva de Miquel Roca com a secretari general de CDC, el nomenament de l'antic dirigent de les JCDC-JNC Ramon Camp, el seu substitut, el 1995, juntament amb l'entrada a la direcció del partit de Pere Esteve i Abad, i de l'exJCDC Felip Puig com a secretari d'organització el 1996, provocà un important canvi polític al partit i a la JNC. Els joves de CDC es beneficiaren clarament del canvi generacional i del fet que un nombre important dels seus dirigents passessin a ocupar càrrecs destacats dins de l'Administració catalana i en la mateixa formació política.

Els congressos de 1994 i, sobretot, de 1996, foren un pols polític i una prova de foc vers les relacions amb CDC, ja que la JNC es mostrà oficialment partidària de la independència de Catalunya. La proposta de l'organització juvenil era un intent premeditat per tal de pressionar el partit perquè, com a Govern de la Generalitat, actués per aconseguir aquest estat polític tan anhelat per a la JNC i un sector de CDC. Un somni que ben aviat xocà amb la realitat, quan des de la direcció de CDC no es donà suport a aquesta demanda i, fins i tot, es refusà a través del mateix Jordi Pujol. Malgrat la negativa de bona part del CEN del partit, la JNC ha continuat reclamant aquesta possibilitat fins a l'actualitat.

En nombroses ocasions, l'opció independentista ha tingut un suport minoritari entre els antics membres de l'organització un cop han estat elegits per un càrrec públic, com ara el de regidor. Una explicació d'aquest canvi es podria trobar en el fet que els càrrecs electes esmentats haurien prioritzat donar resposta al problemes més immediats

plantejats en els seus respectius municipis. No obstant això, no podem oblidar que l'opció política del president Pujol no passava per assolir les tesis dels sector independentista del partit.

Els enfrontaments ideològics emergiren amb tota la força amb motiu dels pactes de govern entre CiU i el PP, 1996 i 2000, i del suport polític del PPC a CiU al Parlament català perquè aquest pogués continuar governant el país a partir de 1999. Aquests esdeveniments polítics comportaren que la JNC reorientés una mica les seves propostes i activitats, i se centraren a atacar sovint les actituds i les decisions polítiques del PP. L'existència d'aquest fet va permetre que la JNC mostrés obertament la seva disconformitat cap aquests pactes i aprofità la conjuntura per atacar sovint les actituds i les decisions polítiques del PP, que eren percebudes per a la JNC com un atac directe a Catalunya. El suport del PPC a CiU per accedir al Govern català també fou criticat per l'organització juvenil de manera encara més contundent, fins al punt que exmembres de la JNC, alguns d'ells diputats al Parlament, demanaren repetidament a la direcció del partit que es fes un acord polític amb ERC.

En bona mesura, el debat polític es canalitzà pels òrgans previstos tant per la JNC com per CDC. Quan es vol exposar la ideologia política de l'organització, la documentació que es genera en els congressos ha estat -i són- la font més útil. Allí s'hi debaten els postulats que després han servit per incorporar-los a la ideologia del partit mitjançant els congressos o en els programes electorals de CDC i CiU. Els casos que exemplifiquen aquest procés són tots aquells temes que impliquen els joves en qüestions socials, entre d'altres, com la millora de la situació dels joves amb discapacitats, l'atur juvenil, l'avortament, la llei de parelles de fet, la finalització del servei militar obligatori, la immigració o l'habitatge digne. Tot i així, la JNC no deixà mai de plantejar altres qüestions de caire més nacional, com l'obtenció el dret a l'autodeterminació, la independència de Catalunya o el del "nou estatus per a Catalunya".

De tots aquests temes, la mostra més clara de la capacitat d'incidència i d'èxit de la JNC en el partit fou la supressió del servei militar obligatori. CiU exposà aquesta demanda al Parlament espanyol durant varies legislatures fins que el novembre del 2000, arran dels pactes polítics entre CiU i el PP, s'aconseguí la desaparició del servei militar obligatori. Ara mateix, en el posicionament polític de CiU en el procés de reforma de l'Estatut, la JNC ha vist reflectit una gran part de les seves propostes i

demandes polítiques; que havien estat expressades el 2003 en el mencionat document “nou estatus per a Catalunya”. Els futurs esdeveniments polítics, tant a nivell espanyol com català, ens mostraran el veritable nivell d’incidència dels suggeriments de la JNC cap a CiU.

L’augment de la capacitat de la JNC d’influir en CDC, també coincidí, però, amb la constant pèrdua de vots i de diputats de CiU. Aquest fet repercutí directament en els interessos polítics de la JNC, ja que malgrat mantenir les posicions en l’ordre a les llistes electorals, ja no eren en llocs per sortir escollits com a diputats. Això féu que el 1995 i el 1999, els primers candidats de la JNC a la circumscripció de Barcelona a les eleccions al Parlament no entressin a formar part directament de l’hemicicle català i haguessin d’esperar la renúncia d’algun diputat durant la legislatura.

Tot i la participació de membres de la JNC en diferents càrrecs polítics, tant en l’àmbit estatal com en el nacional, a l’organització juvenil encara li resta consolidar la seva presència al Parlament amb un major nombre de diputats. Aquesta situació no és només responsabilitat de la mateixa organització juvenil, sinó que també ho és de la direcció de CDC, ja que la confiança del partit també es reflecteix en l’assignació de llocs a les llistes amb possibilitats reals de sortir escollits.

Aquest darrer aspecte sovint ha portat que la JNC hagi manifestat que no ha estat prou reconeguda en les llistes electorals per la feina i el notable paper que ha tingut dins i fora del partit. La JNC tampoc ha vist prou satisfetes les expectatives en l’obtenció d’alts càrrecs en el Govern de la Generalitat o, fins i tot, candidat a la presidència de Catalunya. Aquesta possibilitat, de moment, ha estat truncada amb la pèrdua del Govern de Catalunya el 2003.

Els estudis d’alguns dels congressos de la JNC ens han mostrat l’evolució ideològica i personal d’alguns dels seus militants. El 1986, els membres de l’organització eren estudiants universitaris que es consideraven nacionalistes catalans i més socialdemòcrates (55%) que no pas liberals (30%). L’evolució personal i política de l’organització durant els noranta canvià considerablement el perfil del militant. En els congressos del 1991 i del 1992, el nivell d’estudis dels assistents es dividia entre els universitaris i els que tenien estudis secundaris. Dels que treballaven, la meitat eren fixes. Des del punt de vista ideològic, la majoria es considerava més independentista que nacionalista i, sobretot, més liberal (66’2%) que no pas socialdemòcrata (25’1%).

Com hem esmentat al llarg del treball, el pas ideològic de la socialdemocràcia al liberalisme cal cercar-lo en el canvi polític que s'estava produint amb la crisi global de la socialdemocràcia i l'auge del liberalisme. La caiguda del mur de Berlín, la dissolució de la Unió Soviètica que donava pas a nous països independents a Europa, o la guerra ètnica dels Balcans foren una mostra més que evident que el panorama polític europeu i mundial estava canviant. En bona mesura, l'entrada a l'IFRLY (1991) i el LYMEC (1992) també es deu que el partit era molt més liberal del que realment deia, així ho expressaren els seus militants en el Congrés del 1996 i per les polítiques dutes a terme en algunes conselleries de la Generalitat. L'obtenció d'alguns militants de la JNC de la sotssecretaria general (1994), la secretaria general (1998) i la presidència (2000) del LYMEC acabà d'afermar el referent liberal, sobretot internacionalment, en el si de l'organització juvenil.

Un altre àmbit on l'organització juvenil dedicà molts esforços, i que es traduí durant alguns anys amb la presència de la JNC en els claustres de les principals universitats catalanes. Cal destacar la refundació de la històrica FNEC, constituïda el 1932, el 1985. La renovada FNEC fou una organització estudiantil catalanista inicialment dirigida per la JNC i que li fou de molta utilitat a l'hora d'arribar a un electorat potencial i per obtenir més militants. Aquest predomini de la JNC s'esvaí per la unió de diferents formacions politicojuvenils i organitzacions associatives, quan aconseguiren, que la JNC perdés el control de l'organització de la FNEC. A partir d'aquí, s'inicià un seriós conflicte entre la nova direcció i la sortint, enfrontament que deixà la FNEC en una situació molt debilitada respecte d'altres sindicats estudiantils i que arrossegà durant força temps. La JNC es desdí de l'opció proFNEC, i va creà el seu propi sindicat estudiantil, Estudiants Nacionalistes, però que amb el pas dels anys anà perdent força fins a la seva desaparició a les acaballes dels noranta.

L'associacionisme juvenil fou un altre camp on la JNC tingué un paper destacat i en especial el CNJC. La presència de la JNC en aquest organisme, del qual fou membre fundador, ha estat més irregular i amb un protagonisme desigual. Tal com hem vist, les aliances entre les formacions juvenils dels partits amb organitzacions associatives féu que la JNC hagués pogut tenir un paper més o menys destacat en el CNJC.

El fet de participar en els dos àmbits que acabem d'esmentar, els serví com a banc de proves perquè tingueren contacte polític amb altres formacions polítiques i

altres organitzacions juvenils, és a dir, feren les pràctiques polítiques que alguns dels seus militants desenvoluparien més endavant en el partit.

En definitiva, la JNC ha estat una bona escola per formar quadres polítics i joves nacionalistes. Així mateix, ha actuat com una “llebre ideològica” que ha motivat el partit amb les seves propostes ideològiques que, com hem vist, en ocasions, s’han acabat duent a terme. Però, també hem comprovat que, en diverses ocasions, tot i que la JNC portà les seves propostes ideològiques i els enfrontaments polítics al límit, quedaren supeditades a l’estratègia del partit malgrat la seva independència política l’una de l’altra.

La unió del PSC-PSOE, IC i ERC -finals del 2003- per formar un nou Govern de la Generalitat posà punt i final a vint-i-tres anys de govern de CiU. La nova situació política de la formació catalanista, aquest cop a l’oposició, féu que tant el partit com l’organització juvenil s’haguessin de replantejar bona part de l’activitat política, ja que a partir de llavors no disposarien de la maquinària del govern català. Ara bé, per contra, guanyarien més llibertat a l’hora de manifestar els seus postulats ideològics i d’enfrontar-se als seus rivals polítics.

L’entesa política entre CDC i la JNC havia possibilitat que aquesta darrera gaudís dels beneficis d’estar a prop del Govern, un guany que li permeté una gran presència en els mitjans de comunicació, notables ingressos econòmics i un nombrós planter de joves dins les seves files. La JNC va saber gestionar eficaçment els recursos que disposava, i aconseguí bastir un aparell organitzatiu més complert. Aquest fet, unit a la tasca realitzada pels diferents comitès executius nacionals i el treball, de la militància acabaren convertint la JNC en la important organització politicojuvenil catalanista que hem intentat explicar al llarg d’aquestes pàgines.

BIBLIOGRAFIA

- AGUILERA, Cesáreo R., «Convergència i Unió ante los pactos de gobernabilidad de 1993 y 1996», a *Sistema. Revista de Ciencias Sociales*, núm. 165, noviembre 2001, p. 99-129.
- AGUILERA, Cesáreo R., «Los socialistas ante los pactos de gobernabilidad de 1993 y 1996», a *Revista de Estudios Políticos*, núm. 111, enero-marzo 2001, p. 9-43.
- ALBINYANA, Roger, *La mirada enfora, consolidació de la presència dels joves catalans als moviments liberals catalans*. Text inèdit.
- ÀLVARO, Francesc-Marc, «CDC i Jordi Pujol, catalanisme sostingut. Una aproximació periodística a l'evolució recent del nacionalisme moderat hegemònic», a TERMES, Josep; CASASSAS, Jordi (dirs.), *El nacionalisme com a ideologia. Materials de treball i estudi*, Proa, Barcelona, 1995, p. 125-134.
- ÀLVARO, Francesc-Marc, *Els assassins de Franco*, L'esfera dels llibres, Barcelona, 2005.
- ÀLVARO, Francesc-Marc, *Ara sí que toca!. Jordi Pujol, el pujolisme i els seus successors*, Edicions 62, Barcelona, 2003.
- ANTICH, José, *El Virrei*, Planeta, Barcelona, 1994.
- AMAT, Jordi, *Els laberints de la llibertat. Vida de Ramon Trias Fargas*, La Magrana, Barcelona, 2009.
- ARACIL, Rafael; Segura, Antoni (eds.); *Memòria de la Transició a Espanya i a Catalunya*, Vol I, Edicions Universitat de Barcelona, Barcelona, 2000.
- ARACIL, Rafael; MAYAYO, Andreu i Segura, Antoni (eds.), *Memòria de la Transició a Espanya i a Catalunya. Els joves i la Transició*, Vol IV, Edicions Universitat de Barcelona, Barcelona, 2003.
- ARGELAGUET, Jordi, «Las características sociales y políticas de los diputados del parlamento de Cataluña (1988-1995)», a *Revista de las Cortes Generales*, núm. 48, tercer trimestre, 1999, p. 114-132.
- ARTÉS, Joaquín; BUSTOS, Antonio, «Eficacia económica de la colaboración parlamentaria de CiU en el gobierno central en la V y VI legislaturas», a *Revista de Estudios Políticos*, núm. 124, abril-junio 2004, p. 149-171.
- BALCELLS, Laia, «¿Es el voto nacionalista un voto de proximidad o un voto de compensación? Una ueva aproximación “especial” al voto en dos dimensiones», a *Revista Española de Ciencia Política*, núm. 16, Abril 2007, p. 61-88.

- BALFOUR, Sebastian; QUIROGA, Alejandro, *España invertebrada. Nación e identitat desde la Transición*, Península, Madrid, 2007.
- BALLESTER, David; RISQUES, Manel, *Temps d'amnistia. Les manifestacions de l'1 i el 8 de febrer a Barcelona*, Edicions 62, Barcelona, 2001.
- BALLESTER, David; RISQUES, Manel i SOBERQUÉS, Jaume, *El triomf de la memòria. La manifestació de l'onze de setembre de 1977*, Editorial Base, Barcelona, 2002.
- BARBERÀ, Òscar; BARRIO, Astrid, «Convergència i Unió: from Stability to Decline?», a DE WINTER, Lieven; Gómez-Reino i LYNCH Peter, *Autonomist parties in Europe: Identity politics and the revival of the territorial cleavage*, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 2006, p. 103-139.
- BARBERÀ, Òscar, *Unió Democràtica de Catalunya (1976-1978)*, Mediterrània, Barcelona, 2000.
- BARBERÀ, Òscar; BARRIO, Astrid; RODRÍGUEZ, Joan, *Els militants de les organitzacions polítiques juvenils a Catalunya*, Diputació de Barcelona, Barcelona, 2002.
- BARAS, Montserrat (ed.), *Els militants dels partits polítics a Catalunya. Perfils socials i percepcions polítiques*, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 2004.
- BARREIRO, Belén, «14-M: Elecciones a la sombra del terrorismo», a *Claves de Razón Práctica*, núm. 141, abril 2004, p. 14-22.
- BARREIRO, Belén, «La progresiva desmovilización de la izquierda en España: un análisis de la abstención en las elecciones generales de 1986 a 2000», a *Revista Española de Ciencia Política*, núm. 6, abril 2002, p. 183-205.
- BARREIRO, Belén, *Los determinantes de la participación en las elecciones españolas de marzo de 2000: el problema de la abstención en la izquierda*, Working paper, núm. 171, octubre 2001, Instituto Juan March, Madrid.
- BARRIO, Astrid, «La trajectòria de CiU (1978-2006): de coalició de partits a partit indirecte? », a *Diàlegs*, número extraordinari 32-33, abril-setembre 2006, p. 67-85.
- BASSA, David; BENITEZ, Carles; CASTELLANOS, Carles i SOLER, Raimon, *L'independentisme català (1979-94)*, Llibres de l'index, Barcelona, 1995.
- BASSA, David; GONZÀLEZ, Arnau (ed.), *Terra Lliure. Punt Final*, Ara llibres, Barcelona, 2007.
- BASSETS, Lluís; RIQUER, Borja de i CULLA, Joan B., *Memòria de Catalunya*, Taurus, Barcelona, 1997.

- BATISTA, Antoni; PLAYÀ, Josep, *La gran conspiració. Crònica de l'Assemblea de Catalunya*, Barcelona, Empúries, 1991.
- BIARNÉS, Antoni, «Els joves i la política», a *Diàlegs*, octubre-desembre 2001, núm. 14, p. 7-25.
- BRUTER, Michael & HARRISON, «Tomorrow's Leaders? Understanding the Involvement of Young Party Members in Six European Democracies», a *Comparative Political Studies*, Vol. 42, number 10, october 2009, p. 1259-1291.
- BUCH, Roger, *L'esquerra independentista avui*, Columna, Barcelona, 2007.
- BUCH, Roger, *El Partit Socialista d'Alliberament Nacional (PSAN). (1974-1980)*, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 1995.
- CALVET CRESPO, Jordi, «La opinión pública catalana frente a la coalición parlamentaria entre PSOE y CiU en la V legislatura de las Cortes Generales (1993-1996)», a *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, núm. 68, 1999, p. 185-205.
- CALVO, Kerman; MONTERO, José Ramon, «Cuando ser conservador ya no es un problema: religiosidad, ideología y voto en las elecciones generales de 2000», a *Revista Española de Ciencia Política*, núm. 6, abril 2002, p. 17-56.
- CAMINAL, Miquel; MATAS Jordi (eds.), *El sistema polític de Catalunya*, Edicions Universitat de Barcelona-Tecnos-Universitat Autònoma de Barcelona, Barcelona, 1998.
- CAMINAL, Miquel, *Nacionalisme i partits nacionals a Catalunya*, Empúries, Barcelona, 1998.
- CANALS, Ramon M.; VALLÉS, Josep M. i VIRÓS, Rosa, «Las elecciones legislativas de 1982 en Cataluña», a *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, núm. 28, 1984, p. 207-222.
- CARDÚS, Salvador (dir.), *Anuari de l'Opinió publicada a la premsa diària*, Fundació Centre Documentació Política, Barcelona, 2003.
- CASALS, Xavier, Ultracatalunya. *L'extrema dreta a Catalunya: de l'emergència del «bunker» al rebuig de les mesquites (1966-2006)*, L'esfera del llibres, Barcelona, 2006.
- CASASSAS, Jordi, *La fàbrica de les idees. Política i cultura a la Catalunya del segle XX*, Afers, Catarroja-Barcelona, 2009.
- CASASSAS, Jordi, Jaume Bofill i Mates (1878-1933), Curial, Barcelona, 1980.
- CASASSAS, Jordi, «Els quadres del regionalisme. L'evolució de la Joventut Nacionalista de la Lliga fins el 1914», a *Recerques*, núm. 14, p. 7-32.

- CASTRO, Carles, *16-N: un vot estrany en unes eleccions agòniques*, Working paper, núm. 238, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 2005.
- CASTRO, Carles, *Relato electoral de España (1977-2007)*, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 2008.
- CEBRIÁN, Carme, *Estimat PSUC*, Empúries, Barcelona, 1997.
- COLOMÉ, Gabriel, *El partit dels socialistes de Catalunya. Estructura, funcionament i electorat (1978-1984)*, Edicions 62, Barcelona, 1989.
- COLOMER, Josep M., *Instituciones políticas*, Ariel, Barcelona, 2001.
- COLOMINAS, Joaquim (coord.), *L'Espanya d'Aznar. Dotze visions del projecte polític del PP*, Proa, Barcelona, 2004.
- CONSELL NACIONAL DE LA JOVENTUT DE CATALUNYA, *20 anys del Consell Nacional de Catalunya (1979-1999). Reconstruint la participació a Catalunya*, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1999.
- CREXELL, Joan, *Nacionalisme i Jocs Olímpics del 1992*, Columna, Barcelona, 1994.
- CROSS, William & YOUNG, Lisa, «Factors influencing the decision of the young politically engaged to join a political party. An investigating of the Canadian case», a *Party Politics*, Vol. 14, No. 3, 2008, p. 345-369.
- CULLA, Joan B., «Unió Democràtica de Catalunya: le parti démocrate-chrétien catalan (1931-1989)», a D. D. A. A., *Christian Democracy in Europe*, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 1992, p. 83-110.
- CULLA, Joan B., *La dreta espanyola a Catalunya 1975-2008*, La Campana, Barcelona, 2009.
- CULLA, Joan B., *Unió Democràtica de Catalunya. El llarg camí (1931-2001)*, Unió Democràtica de Catalunya, Barcelona, 2002.
- CULLA, Joan B. (coord.), *El pal de paller. Convergència Democràtica de Catalunya (1974-2000)*, Pòrtic, Barcelona, 2001.
- CULLEL, Pere; FARRÀS, Andreu, *L'oasi català. Un recorregut per les bones famílies de Barcelona*, Planeta, Barcelona, 2001.
- CULLEL, Pere; FARRÀS, Andreu, *El 23-F a Catalunya*, Planeta, Barcelona, 1998.
- D. D. A. A., *La pàtria dels humans. Història dels socialisme català*, Edhasa, Barcelona, 2003.
- D. D. A. A., *Esquerra Republicana de Catalunya. 70 anys d'història (1931-2001)*, Columna, Barcelona, 2001.

D. D. A. A., *1r Congrés d'Història de l'Independentisme Català*, Centre de Lectura de Reus, Reus, 2007.

DALMAU, Daniel, *La Joventut Nacionalista de Catalunya*, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 1994.

DALMAU, Daniel, *La Joventut Nacionalista de Catalunya (J.N.C.)*. Treball d'Investigació (tutora: Montserrat Baras i Gómez)- Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat de Ciències Polítiques i de Sociologia, 1992, 193 pàg.

DEULONDER CAMINS, Xavier, *Història de l'MDT. Una organització independentista radical durant els anys 80 i 90*, Llibres de l'índex, Barcelona, 2005.

DOMÈNECH. Xavier, *Temps d'interseccions. La Joventut Comunista de Catalunya (1970-1980)*, Fundació Ferrer i Guàrdia, Barcelona, 2008.

DOMÈNECH. Xavier, *Entre el poder i la societat. El Consell Nacional de la Joventut de Catalunya*, Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia, Barcelona, 2008.

EQUIP DE SOCIOLOGIA ELECTORAL DE LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA, «Las elecciones al Parlamento de Cataluña de 29 de abril de 1984», a *Revista de Estudios Políticos*, núm. 40, p. 155-187.

EQUIP DE SOCIOLOGIA ELECTORAL DE LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA, *Atlas electoral de Catalunya 1976-1980*, Barcelona, 1981.

EQUIP DE SOCIOLOGIA ELECTORAL DE LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA, *Atlas electoral de Catalunya 1982-1988*, Barcelona, 1990.

FARRÀS, Andreu; SOLER, Toni, *Roca. L'últim segon*, Columna, Barcelona, 1996.

FAULÍ, Josep, *Convergència és així*, Edicions 62, Barcelona, 1991.

FERNÁNDEZ, Sergi; SÀNCHEZ, Joan Ignasi, *Enquesta als delegats al VIIè Congrés de la Joventut Nacionalista de Catalunya*, Treball universitari, 1992, 46 pàg.

FIELDHOUSE, Edward; TRANMER, Mark & RUSSELL, Andrew, «Something about young people or something about elections? Electoral participation of young people in Europe: Evidence from a multilevel analysis of the European Social Survey», a *European Journal of Political Research*, 46, 2007, p. 797-822

FONT, Joan; CONTRERAS, Jesús i RICO, Guillem, *L'abstenció en les eleccions al Parlament de Catalunya*, Editorial Mediterrània, Barcelona, 1998.

FONT, Joan, *La participación política de los jóvenes*, Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia, Barcelona, 1993.

FRAILE, Marta, «El voto económico en las elecciones de 1996 y 2000: una comparación», a *Revista Española de Ciencia Política*, núm. 6, abril 2007, p. 129-151.

GALLEGO, Ferran, *El mito de la Transición. La crisis del franquismo y los orígenes de la democracia (1973-1977)*, Crítica, Barcelona, 2008.

GALLEGO, Ferran, *Una patria imaginada. La extrema derecha española (1973-2005)*, Editorial Síntesis, Madrid, 2006.

GENDRAU, Pere, *L'Estatut. Km 0. Off the record d'un periodista català a Madrid*, L'albí/Idees, Barcelona, 2007.

GIFREU, Josep; PALLARÉS, Francesc (eds.), *Comunicació política i comportament electoral a les eleccions autonòmiques de 1995 a Catalunya*, Mediterrània, Barcelona, 1998.

GIFREU, Josep; PALLARÉS, Francesc (eds.), *La campanya més disputada. Mitjans, partits i ciutadans a les eleccions catalanes del 1999*, Pòrtic, Barcelona, 2001.

GIVANELL, Joan, *Bibliografia catalana*. Premsa, Vol I, Institució Patxot, Barcelona, 1931.

GONZÁLEZ, Arnau, *Les Joventuts d'Esquerra Republicana-Estat Català (1931-1952) i les Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya (1973-2008)*, Fundació Josep Irla, Barcelona, 2010. (en premsa).

GONZÁLEZ, Miquel, «El sistema de partits català des de la transició fins avui (1977-1996)», a ARNABAT, Ramon; MARÍN, Martí (eds.), *Franquisme i transició democràtica a les terres de parla catalana*, Actes del 2n Congrés de la CCEPC, Coordinadora de Centres de Parla Catalana-Institut d'Estudis Baleàrics-Fundació Pública Institut d'Estudis Ilerdencs-Edicions Cossetània, Barcelona, 2001, p. 173-195.

GONZÁLEZ I BATLLEBÓ, Isaac (coord.), *Participació, política i joves. Una aproximació a les pràctiques polítiques, la participació social i l'afecció política de la joventut catalana*, Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP), Generalitat de Catalunya-Departament d'Acció Social i Ciutadania-Secretaria de Joventut, Barcelona, 2007.

GONZÁLEZ CALLEJA, Eduardo; SOUTO KUSTRÍN, Sandra, «De la Dictadura a la República: orígenes y auge de los movimientos juveniles en España», a *Hispania. Revista Española de Historia*, Vol. LXVII, núm. 225, enero-abril 2007, p. 73-102.

GONZÁLEZ CUEVAS, Pedro Carlos, *El pensamiento político de la derecha española en el siglo XX. De la crisis de la Restauración al Estado de partidos (1898-2000)*, Tecnos, Madrid, 2005.

GUERRERO SALOM, Enrique, «Apoyo(s) parlamentario(s) antes que gobierno(s) de coalición. El caso español: 1993-1996 y 1996-2000», a *Política y Sociedad*, Vol. 40, núm. 2, 2003, p. 77-88.

GUILLAMET, Jaume, *Por quien votar en Catalunya*, Dopesa, Barcelona, 1977.

HARGREAVES, John; GARCÍA FERRANDO, Manuel, «Public opinion, national intergration and national identity in Spain: the case of the Barcelona Olympic Games», a *Nations and Nationalism*, núm. 3 (1), March 1997, p. 65-87.

HARGREAVES, John, *Freedom for Catalonia? Catalan Nationalism, Spanish Identity and the Barcelona Olympic Games*, Cambridge University Press, Cambridge, 2000.

HERRERA PUJOL, Laia; TERRIBAS JUNQUERA, Paula, *Dona jove i política*, Diputació de Barcelona. Barcelona, 2005.

HOOGHE, Marc; STOLLE, Dietlin & STOUTHUYSEN, Patrick, «Head start in politics. The recruitment function of youth organizations of political parties in Belgium (Flandes)», a *Party Politics*, Vol. 10, No. 2, 2004, p. 193-212.

HOMS MOLIST, Francesc, *Catalunya a judici*, Ara llibres, Barcelona, 2008.

INSTITUT DE CIÈNCIES POLÍTiques I SOCIALS, *Estatuts dels partits polítics catalans. 1977*, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 1998.

INSTITUT DE CIÈNCIES POLÍTiques I SOCIALS, *Estatuts dels partits polítics catalans. 1992*, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 1997.

ION, Jacques, *La fin des militants*, La Decouverte, París, 1997.

JIMÉNEZ, Manuel, «Mobilitzacions against the Iraq War in Spain: Background, participants and Electoral Implications», a *South European Society & Politics*, Vol. 12, núm. 3, september 2007, p. 399-420.

KEATING, Michael, *Naciones contra el Estado. El nacionalismo de Cataluña, Quebec y Escocia*, Ariel, Barcelona, 1996.

LAGO PEÑAS, Ignacio; MONTERO, José Ramon, «Los mecanismos del cambio electoral. Del 11-M al 14-M», a *Claves de Razón Práctica*, núm. 149, enero-febrero 2005, p. 36-44.

LAGO PEÑAS, Ignacio; MONTERO, José Ramon, *The 2004 Election in Spain: Terrorism, accountability, and voting*, Working paper, núm. 253, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 2006.

LAGO PEÑAS, Ignacio; MONTERO, José Ramon i TORCAL, Mariano «The 2006 Regional Election in Catalonia: Exit, Voice, and Electoral market failures», a *South European Society & Politics*, Vol. 12, núm. 2, june 2007, p. 221-235.

- LAGO PEÑAS, Ignacio; MONTERO, José Ramon, «Más votos y menos escaños: el impacto del sistema electoral en las elecciones autonómicas catalanas de 2003», a *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, núm. 105, enero-marzo 2004, p. 11-42.
- LO CASCIO, Paola, *Nacionalisme i autogovern. Catalunya, 1980-2003*, Afers, Barcelona, 2008.
- LORÉS, Jaume, *La Transició a Catalunya (1977-1984)*, Empúries, Barcelona, 1985.
- LUCAS, Manel, *ERC. La llarga marxa: 1977-2004. De la il·legalitat al govern*, Columna, Barcelona, 2004.
- MADÍ, David, *Democràcia a sang freda. Les interioritats de la política catalana*, L'arquer, Barcelona, 2007.
- MAGRE, Jaume, *L'abstencionisme entre els joves a Catalunya*, Working paper, núm. 76, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 1993.
- MAIR, Peter, *Party System Change*, Clarendon Press, Oxford, 1997.
- MALLÓ, Oriol, *De les urnes a les armes. Coses que volia saber sobre ERC i no s'atrevia a preguntar*, L'Esfera del Llibres, Barcelona, 2005.
- MARCET, Joan; MAESTRO, Jesús i MEDINA, Lucía, *El comportament electoral dels espanyols el referèndum de la Constitució Europea*, Working Paper, núm. 240, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 2005.
- MARCET, Joan, «Convergència Democràtica de Catalunya: the only Spanish Liberal reference at European level», a DE WINTER, Lieven (ed.), *Liberalism and liberal parties in the European Unión*, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 2000, p. 183-198.
- MARCET, Joan, *Convergència Democràtica de Catalunya. El partit i el moviment polític*, Edicions 62, Barcelona, 1984.
- MARCET, Joan, BARTOMEUS, Oriol, *Las elecciones municipales de 2007 en Cataluña*, Working paper, núm. 269, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 2008.
- MARCET, Joan; ARGELAGUET, Jordi, «Nationlist parties in Catalonia», a DE WINTER, Lieven; TÜRSAN, Huri, *Regionalist parties in western Europe*, Routledge, London and New York, 1998, p.70-87.

MARÍN ARCE, José María, «La época socialista (1982-1996)», a NAVAJAS ZUBELDIA, Carlos (editor). *Actas del III Simposio de Historia Actual*, 26-28 de octubre de 2000, Vol. I, Gobierno de La Rioja-Instituto de Estudios Riojanos, Logroño, 2002, p. 127-142.

MARÍN ARCE, José María, «Los socialistas al poder (1982-1996)», a *Historia y Política*, núm. 20, julio-diciembre 2008, p. 43-71.

MARTÍNEZ, Raül; BERNEY, Joan, *Enquesta a la joventut de Catalunya*, Gabinet d'Estudis Socials, Generalitat de Catalunya-Departament de la Presidència-Direcció General de Joventut, Barcelona, 1991.

MAS, Artur, *Per una Casa Gran del catalanisme*, Editorial Base, Barcelona, 2008.

MATAS DALMASES, Jordi, «Convergència Democràtica de Catalunya: un «partit de gent» i nacionalista en l'etapa de «fer govern»», a *Papers*, núm. 45, 1995, p. 129-138.

MATAS DALMASES, Jordi, *Majorities, oposició i coalicions*, Working paper, núm. 166, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 1999.

MATAS DALMASES, Jordi, «La política de las coaliciones en Cataluña», a *Revista de Ciencia Política*, núm. 9, octubre 2003, p. 83-112.

MATAS DALMASES, Jordi, «Los gobiernos de coalición en Cataluña», a MATAS DALMASES, Jordi (ed.), *Coaliciones políticas y gobernabilidad*, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 2000, p. 87-125.

MAURI, Luis; URÍA, Lluís, *La gota malaia: una biografia de Pasqual Maragall*, Edicions 62, Barcelona, 1998.

MAYAYO, Andreu, *La ruptura catalana*, Editorial Afers, Catarroja-Barcelona-Palma, 2002.

MERCADER, Jordi, *Mil dies amb PM. Crònica viscuda de la presidència de Pasqual Maragall*, La Magrana, Barcelona, 2008.

MOLAS, Isidre, «Electores, simpatizantes y partidos políticos: el caso de Cataluña», a *Revista del Centro de Estudios Constitucionales*, núm. 12, mayo-agosto 1992, p. 145-179.

MOLAS, Isidre, *Abstenir-se és una altra manera de participar*, Working paper, núm. 100, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 1994.

MOLAS, Isidre; BARTOMEUS, Oriol, *Estructura de la competencia política en España (1986-2000)*, Working Paper, núm. 196, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 2001.

- MOLAS, Isidre (eds. i dir.); CULLA, Joan B. (dir.) *Diccionari dels partits polítics de Catalunya. Segle XX*, Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 2000.
- MOLAS, Isidre, *El catalanismo hgemónico. Cambó y el Centro Constitucional*, Barcelona, 1972.
- MOLAS, Isidre. *Lliga Catalana. Un estudi d'estasiologia*, 2 Vols, Edicions 62, Barcelona, 1972.
- MONNÉ, Enric; SELGA, Lluïsa, *Història de la Crida a la Solidaritat. En defensa de la llengua, la cultura i la nació catalanes*, La Campana, Barcelona, 1991.
- NOVELL, Montserrat, *Artur Mas. Biografia d'un delfí*, Llibres de l'índex, Barcelona, 2002.
- OÑATE RUBALCABA, Pablo; OCAÑA LARA, Francisco, «Elecciones de 2000 y sistemas de partidos en España: ¿Cuánto cambio electoral?», a *Revista de Estudios Políticos*, núm. 110, octubre-diciembre 2000, p. 297-336.
- OÑATE RUBALCABA, Pablo; OCAÑA LARA, Francisco, «Las elecciones generales de marzo de 2004 y los sistemas de partidos en España: ¿Tanto cambio electoral?», a *Revista de Ciencia Política*, núm. 13, octubre de 2005, p. 159-182.
- PADRÓ-SOLANET, A., «Espacio Político-ideológico y temas de campaña. El ejemplo de las elecciones autonómicas de Cataluña de 1992», a *Revista de Estudios Políticos*, núm. 78, Octubre-Diciembre 1992, p. 131-159.
- PALLARÉS, Francesc; RIBA, Clara i FRAILE, Marta, «Variables socioestructurales y comportamiento electoral en las elecciones generales españolas. Una perspectiva evolutiva 1979-2000», a *Revista de Estudios Políticos*, núm. 135, enero-marzo 2007, p. 109-158.
- PALLARÉS, Francesc i FONT, Joan, «Las elecciones autonómicas en Cataluña», a CASTILLO, Pilar del, *Comportamiento político y electoral*, Centro de Investigaciones Sociológicas, Madrid, 1994, p. 221-273.
- PALLARÉS, Francesc; GIFREU, Josep i CAPDEVILA, Arantxa (ed.), *De Pujol a Maragall. Comunicació política i comportament electoral a les eleccions catalanes de 2003*, Documenta Universitaria, Barcelona, 2007.
- PALLARÉS, Francesc (ed.), *Eleccions i comportament electoral a Catalunya 1989-1999*, Editorial Mediterrània, Barcelona, 1999.
- PARTIT SOCIALISTA DE CATALUNYA, *30 Anys de socialisme català*, Partit Socialista de Catalunya-Fundació Rafael Campalans, Barcelona, 2008.
- PENAFRETA, Lluís, *L'ombra del poder*, Planeta, Barcelona, 1999.

- PÉREZ, Joan Lluís, «El nacionalisme personalista d'UDC», a TERMES, Josep; CASASSAS, Jordi (dirs.), *El nacionalisme com a ideologia. Materials de treball i estudi*, Proa, Barcelona, 1995, p. 97-105.
- PÉREZ-NIEVAS, Santiago; FRAILE, Marta, *Is the nationalist vote really nationalist? Dual Voting in Catalonia 1980-1999*, Working Paper, núm. 147, Juan March Institute, Madrid, 2000.
- PORRAS NADALES, Antonio Joaquín, «Las elecciones generales de marzo de 2004: aspectos problemáticos y consecuencias», a *Revista de Estudios Políticos*, núm. 126, octubre-diciembre 2004, p. 29-58.
- POWELL, Charles, *España en democracia. 1975-2000*, Plaza y Janés, Madrid, 2001.
- PUJOL, Jordi (amb la col·laboració de Manuel Cuyàs), *Memòries (1930-1980)*, Proa, Barcelona, 2007.
- PUJOL, Jordi (amb la col·laboració de Manuel Cuyàs), *Memòries. Temps de construir (1980-1993)*, Proa, Barcelona, 2009.
- PUJOL, Jordi, *Als joves de Catalunya*, Edicions 62, Barcelona, 1988.
- PUJOL, Jordi, *Quatre conferències. Analitzar el passat per renovar el projecte*, Edicions 62, Barcelona, 1990.
- PUJOL, Jordi, *Tot Compromís comporta risc*, Edicions 62, Barcelona, 1997.
- RECODER, Lluís; AIRA, Toni (ed.) *La llibertat com a resposta*, Ara Llibres, Barcelona, 2009
- REGUANT, Francesc; CASTILLEJO, Germán, *Juventud y democracia (Crónica del movimiento juvenil)*, Avance, Barcelona, 1976.
- RENIU VILAMALA, Josep M., «¿Merece la pena coligarse? La formación de gobiernos minoritarios en España, 1977-1996», a *Revista Española de Ciencia Política*, núm. 5, octubre de 2001, p. 111-142.
- RIBA, Clara, «Voto dual y abstención diferencial. Un estudio sobre el comportamiento electoral en Cataluña», a *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, núm. 91, julio-septiembre 2000, p. 59-88.
- RIQUER, Borja de, «La configuración del sistema autonómico. El caso de Catalunya», a TUSELL, Javier; SOTÓ, Álvaro (eds.), *Historia de la Transición (1975-1986)*, Alianza Editorial, Madrid, 1996, p. 465-492.
- RIQUER, Borja de, *La Catalunya Autonòmica. 1975-2003*, Edicions 62, Barcelona, 2003.

- ROVIRA, Marta; Vázquez, Félix (coord.), *Polítiques de la memòria. La transició a Catalunya*, Pòrtic, Barcelona, 2004.
- RÚA, José Manuel, *Nacionalisme i món sindical a Catalunya [1974-1990]*, Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya, Barcelona, 2008.
- RUBIRALTA, Fermí, *Orígens i desenvolupament del PSAN (1969-1974)*, Edicions La Magrana, Barcelona, 1988.
- SÁNCHEZ LLIBRE, Josep, *Les veritats de l'Estatut. Allò que no s'ha publicat al diari de sessions*, L'esfera del llibres, Barcelona, 2006.
- SÁNCHEZ, Jordi (ed.), *Estudis de les elits dels partits polítics de Catalunya*, Institut de Ciències Polítiques i Socials, Barcelona, 1999.
- SANTACANA, Carles, «El pensament nacionalista d'ERC (1975-1992)», a TERMES, Josep; CASASSAS, Jordi (dirs.), *El nacionalisme com a ideologia. Materials de treball i estudi*, Proa, Barcelona, 1995, p. 143-155.
- SANTAMARÍA, Julián, «El azar y el contexto. Las elecciones generales de 2004», a *Claves de la Razón Práctica*, núm. 146, p. 28-41.
- SERRANO, Jordi; SAMPERE, David, *La participación juvenil en España*, Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia, Barcelona, 1999, p. 71-89.
- SERRANO, Jordi (dir.); SAMPERE, David (coord.) i MARTÍN, Gemma, (assessora), *Joves i participació a Catalunya*, Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia, Generalitat de Catalunya-Departament de Cultura-Secretaria General de Joventut, Barcelona, 1999.
- SOBREQUÉS, Jaume, *La fi del silenci. La recuperació de la Generalitat i el retorn de Tarradellas*, Editorial Base, Barcelona, 2002.
- SOLÉ i SABATÉ, Josep M., «La bandera independentista neix a Cuba», *Revista de Catalunya*, núm. 52, Maig de 1991, p. 44-52.
- SOLER LLEBARIA, Josep, «Las elecciones autonómicas en Cataluña (1980-1995) », a ALCÁNTARA, Manuel; MARTÍNEZ, Antonia (eds.), *Las elecciones autonómicas en España 1980-1997*, Centro de Investigación Sociológica, Madrid, 1998, p. 225-256.
- SOLER REGÀS, Agustí, *ERC_PI. Escissió o cop d'estat a l'independentisme?*, Edicions de La Guingueta, Barcelona, 2003.
- SOTO CARMONA, Álvaro, «Crecimiento económico y legitimación (España. 1996-1999)», a NAVAJAS ZUBELDIA, Carlos (editor). *Actas del III Simposio de Historia Actual*, 26-28 de octubre de 2000, Vol. I, Gobierno de La Rioja-Instituto de Estudios Riojanos, Logroño, 2002, p.195-245.

- TAIBO, Carlos (dir.), *Nacionalismo español. Esencias, memoria e instituciones*, Catarata, Madrid, 2007.
- TORCAL, Mariano; MEDINA, Lucía, «Ideología y voto en España 1979-2000: los procesos de reconstrucción racional de la identificación ideológica», a *Revista Española de Ciencia Política*, núm. 6, Abril 2002, p. 57-96.
- TORCAL, Mariano; RICO, Guillermo, «The 2004 Spanish General Election: In the Shadow of Al-Qaeda?», a *South European Society & Politics*, Vol. 9, núm. 3, winter 2004, p. 107-121.
- TORMOS, Raül, *La influència de l'edat en el comportament electoral a Catalunya. Cicle vital o generació?*, Generalitat de Catalunya-Departament de la Presidència. Secretaria General de Joventut, Barcelona, 2005.
- TUSELL, Javier, «La alternativa de la derecha (1996-2000)», a NAVAJAS ZUBELDIA, Carlos (editor). *Actas del III Simposio de Historia Actual*, 26-28 de octubre de 2000, Vol. I, Gobierno de La Rioja-Instituto de Estudios Riojanos, Logroño, 2002, p. 177-193.
- TUSQUETS, Esther; VILANOVA, Mercedes, *Pasqual Maragall. L'home i el polític*, Ediciones B, Barcelona, 2008.
- UCELAY DA-CAL, Enric (dir.), *La joventut a Catalunya al segle XX. Materials per a una història*, 2 Vols, Diputació de Barcelona, Barcelona, 1987.
- URQUIZU SANCHO, Ignacio, «El voto oculto en España», a *Revista Española de Ciencia Política*, núm. 13, octubre de 2005, p.119-156.
- URQUIZU SANCHO, Ignacio, «Las elecciones catalanas del 1-N. Del tripartito a l'Entesa», a Claves de Razón Práctica, núm. 169, enero-febrero 2007, p. 20-27.
- VILAREGUT, Ricard, *Terra Lliure. La temptació armada a Catalunya*, Columna, Barcelona, 2004.
- VALLS, Núria; BORISON, Andrea, *Joves i política*, Fundació Jaume Bofill, Barcelona, 2007.
- VIRÓS, Rosa, «Comportament electoral a Catalunya», a D. D. A. A., *Visió de Catalunya. El canvi i la reconstrucció nacional des de la perspectiva sociològica*, Diputació de Barcelona, Barcelona, 1987.
- YSÀS, Pere (ed.), *La Transició a Catalunya*, Fundació Doctor Lluís Vila d'Abadal, Barcelona, 1997.

YSÀS, Pere, «El Estado de las Autonomías: orígenes y configuración», a *Actas del III Simposio de Historia Actual*, 26-28 de octubre de 2000, Vol. I, Gobierno de La Rioja-Instituto de Estudios Riojanos, Logroño, 2002, p. 101-125.

ARXIUS

Arxiu de la Joventut Nacionalista de Catalunya (1976-2008)

Arxiu de Convergència Democràtica de Catalunya (1976-2008)

Arxiu Privat Joan-Francesc Pont

Arxiu Nacional de Catalunya. Fons Consell Nacional de la Joventut de Catalunya.
02. 04. Entitats del CNJC. Joventut Nacionalista de Catalunya (1981-1999).

PREMSA I REVISTES (1976-2003)

ABC

Avui

Correo Catalán

Diari de Girona

El Mundo

El Noticiero Universal

El País

El Periódico

El PuntDiari

El Temps

La Vanguardia

Los Sitios

Mundo Diario

ENTREVISTES

ARCARONS I RABADÀ, JORDI (09/07/09)
BATALLA I SISCART, ALBERT (17/06/09)
BIARNÉS I MAS, ANTONI (18/09/08)
BORRÀS I SOLÉ, MERITXELL (23/07/08)
CALVET I VALERA, DAMIÀ (09/07/09)
CAMP I BATALLA, RAMON (19/09/08)
CAMPUZANO I CANADÉS, CARLES (02/09/08)
CASALS I FERRER, SANDRA (20/07/09)
CASALS I MATA, JOAN RAMON (19/06/09)
CIURANA I LLEVADOT, JAUME (05 i 10/09/08)
CLIVILLÉ I MORATÓ, DANIEL (13/07/09)
CUMINAL I ROQUET, JORDI (15/07/09)
FANDOS I PAYÀ, MAITE (08/09/08)
FARRÉ I MORELL, AMADEU (19/09/08)
FERNÁNDEZ I BADIELLA, ROC (07/04/09)
FERNÁNDEZ I PORTA, SERGI (26/06/09)
FIGUERAS I ALBÀ, GERARD (01/07/09)
FLAMERICH I , CARLES (17/09/08)
FONT I HEREU, RICARD (17/06/09)
FORN I CHIARELLO, JOAQUIM (04/09/08)
GORDÓ I AUBARELL, GERMÀ (01/07/09)
GRIJALVO I ESTRADA, CÈSAR (16/09/08)
GUERRERO I TARRAGÓ, MARC (07/04/09)
GUILLAUMES I RÀFOLS, FELIU (21/07/08)
GUSI I AMIGÓ, RAIMON (10/07/09)
HOMS I MOLIST, FRANCESC (07/09/09)
MACIAS I ARAU, PERE (31/07/08)
MADÍ I CENDRÓS, DAVID (02/07/09)
MAÑÉ I MAGRÍ, ÀLEX (19/06/09)
MARCÉ I SIÑOL, MAGDA (18/06/09)
MARTÍ I GALBIS, JORDI (08/09/08)
MARTÍNEZ I AMMETLLER, PERE (31/07/08)

MESTRE I FÀBREGAS, ROGER (19/06/09)
MOLTÓ I BIARNÉS, JORDI (01/09/08)
MONRÓS I IBÁÑEZ, JORDI
MUNTÉ I FERNÀNDEZ, NEUS (18/06/09)
OLIVERAS I BAGUÉS, JOAN (08 i 10/07/08)
PADRÓS I SELMA, JAUME (25/09/08)
PIFARRÉ I ESTRADA, MARC (16/07/09)
PONT CLEMENTE, JOAN-FRANCESC (22/04/-08/07/08)
PUIG I GODES, FELIP (23/07/08)
PUIG I GODES, ORIOL (16/09/08)
PUIGDOLLERS I FARGAS, JOAN (04/09/08)
PUJOL I FERRUSOLA, JORDI (17/09/08)
PUJOL I FERRUSOLA, ORIOL (30/07/09)
PUJOL I SOLEY, JORDI (16/07-03/10/08; 08/07/09)
RECODER I MIRALLES, LLUÍS (28/07/08)
RIERA I BOU, MARCEL (05/08/08)
ROCA I ISART, ESTHER (07/07/09)
ROCA I JUNYENT, MIQUEL (10/12/08)
RULL I ANDREU, JOSEP (25/06/09)
SALDONI I DE TENA, DAVID (16/07/09)
SEGURA I BUXÓ, CARLES (14/07/09)
SERRA I ROVIRA, ALEXIS (06/07/09)
TICÓ I BOIXADORS, ENRIC (11/08/08)
TORRES I BAULENAS, GUILLEM (03/07/09)
TURULL I NEGRE, JORDI (07/07/09)
VALLÈS I BLISTIN, MIQUEL ÀNGEL (25/06/09)
VIVES I SOLERVICENS, JOAN (23/06/09)
XUCLÀ I COSTA, JORDI (29/06/09)

TAULA DE SIGLES DE PARTITS POLÍTICS I ORGANITZACIONS

AP: Alianza Popular

BEI: Bloc d'Estudiants Independentistes

BEN: Bloc d'Estudiants Nacionalistes

BNG: Bloque Nacionalista Galego

CC: Centristes de Catalunya

CDC: Convergència Democràtica de Catalunya

CDS: Centro Democrático y Social

CEN: Comitè Executiu Nacional

CiU: Convergència i Unió

CJB: Consell de la Joventut de Barcelona

CNJC: Consell Nacional de la Joventut de Catalunya

EDC: Esquerra Democràtica de Catalunya

EGI: Joventuts del Partit Nacionalista Basc

EN: Estudiants Nacionalistes

ERC: Esquerra Republicana de Catalunya

EYN: European Young Nationalist

FNC: Front Nacional de Catalunya

FNEC: Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya

GEN: Grup d'Estudis Nacionalistes

IC: Iniciativa per Catalunya

IC-V: Iniciativa per Catalunya i els Verds

IFRLY-EFLRY: International Federation of Liberal Youth

IU: Izquierda Unida

JCDC: Joventuts de Convergència Democràtica de Catalunya

JEC: Joventuts d'Estat Català

JEL: Joventuts d'Esquerra Liberal

JERC: Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya

JFNC: Joventuts del Front Nacional de Catalunya

JNC: Joventut Nacionalista de Catalunya

JNPV: Joventut Nacionalista del País Valencià

JPSAN: Joventuts del Partit Socialista d'Alliberament Nacional

LOHAPA: Llei Orgànica d'Harmonització del Procés Autonòmic

LYMEC: Liberal Young Movement of European Community

MCR: Moviment Crítica Radical

MDT: Moviment de Defensa de la Terra

OJE: Organización de Juventudes de España

OTAN: Organització del Tractat de l'Atlànti Nord

PCE: Partido Comunista Español

PDC: Pacte Democràtic per Catalunya

PNb: Partit Nacionalista Basc

PNC: Partit Nacionalista de Catalunya

PNPV: Partit Nacionalista del País Valencià

PP: Partido popular

PPC: Partit Popular de Catalunya

PRD: Partit Reformista Democràtic

PSAN: Partit Socialista d'Alliberament Nacional

PSC: Partit Socialista de Catalunya

PSC-R: Partit Socialista de Catalunya-Reagrupament

PSOE: Partido Socialista Obrero Español

PSUC: Partit Socialista Unificat de Catalunya

PVN: Partit Valencià Nacionalista

UC: Unitat Catalana de la Catalunya Nord

UCD: Unión de Centro Democrático

UDC: Unió Democràtica de Catalunya

UJ: Unió de Joves d'UDC

UGT: Unió General de Treballadors

UM: Unió Mallorquina

ANNEX DE COMITÉS EXECUTIUS NACIONALS

COORDINADORA DE LES JCDC (1976-1977)

Coordinador Nacional: Ramon Camp i Batalla

Universitat: Amadeu Farré i Morell

Comarques: Antoni Panella

Institut i COU: Núria Fornas i Prat

Estudis: Albert Sala

Informació: Lluïsa Fornas i Prat

Treballadors: Josep M. Ugarte

Propaganda: Joan Oliveras i Bagués

Activisme: Jordi Pujol i Ferrusola

Institucions Culturals: Xavier Capell i Oller

Formació: Rosa M. G. De Pando i Coronas

COORDINADORA DE LES JCDC (1977-1978)

Coordinador Nacional: Joan Oliveras i Bagués

Jordi Bonet i Agustí

Menna Bonvehí

Xavier Capell i Oliver

Neus Escòlies i Miró

Amadeu Farré i Morell

Pere Macias i Arau

Pere Miró i Orpinell

Francesc Sànchez

Joan Tarrida i Bellver

Àngels Torrens

Jordi Pujol i Ferrusola⁵⁴⁰

---

⁵⁴⁰ Deixarà la coordinadora el 1977

COORDINADORA DE LES JCDC (1978-1979)⁵⁴¹

Coordinador Nacional: Ramon Camp i Batalla

Representant en el CN de CDC: Marcel Riera i Bou

Representant en el CN de CDC i relacions amb el partit: Josep Soler i Albertí

Membre del CN de CDC: Pere Macias i Arau

Membre del CN de CDC: Josep M. Bosch

Ponència Política: Joan Oliveras i Bagués⁵⁴²

Ponència Declaració Programa: Josep Serra i Busquets

Ponència Declaració Programa: Lluïsa Miñana

Grup de relacions polítiques: Jordi Bonet i Agustí

Assessoria de Publicacions: Neus Escòlies i Miró

Premsa: Sergi Lacomà

Universitat: Joaquim Auladell

Tresoreria: Xavier Molins i Amat

Assumptes administratius: Marta Bonet i Alsina

Responsable Barcelona ciutat: Joan Tarrida i Bellver

Responsable Vegueria X: Menna Bonvehí

Responsable Vegueria II i Formació i estudis: Joan-Francesc Pont i Clemente

Responsable Vegueria V: Antoni Sant i Blanch

Responsable Vegueria VI: Agustí Sanahuja i Playà

Responsable Vegueria IV: Lluís Vilalta i Serra

Responsable Vegueria III: Àngels Torrents

---

⁵⁴¹ En una altra llista em surt també en Toni Sant.

⁵⁴² A partir de 1979 va passar a ser Secretari d'Organització

Secretari d'organització territorial: Vicenç Molina

Institucions culturals: Xavier Capell i Oller

Relacions Polítiques: Jordi Espona i Casado⁵⁴³

Representant de les JCDC al Consell Municipal de la Joventut de Barcelona:

Joaquim Amare⁵⁴⁴

Candidat a membre del Secretariat del Consell Nacional de la Joventut de

Catalunya: Joan Tarrida i Bellver

---

⁵⁴³ Va adquirir el càrrec a partir de 1979. Al gener de 1980 va marxar a realitzar el servei militar.

⁵⁴⁴ Acta del CEN. 27-XII-1979.

COMITÉ EXECUTIU NACIONAL (1980-1982)⁵⁴⁵

Secretari General: Ramon Camp i Batalla

Relacions amb CDC: Joan-Francesc Pont i Clemente

Comissió d'Organització Interna

Secretari d'Organització: Pere Martínez i Ammetller

Administració i Finances: Rafael Ruiz i Garrigués

Xarxa Territorial i Relacions Externes: Gabriel Nadal i Vallvé

Relacions amb el Consell Nacional: Josep Soler i Casanellas

Comissió de Relacions Polítiques i Institucionals

Relacions Polítiques: Joan Tarrida i Bellver

Relacions Institucionals: Jordi Bonet i Agustí

Política Territorial: Joaquim Vert i Barata

Comissió d'Acció Política

Acció Política: Marcel Riera i Bou

Activitats: Josep Batalla i Saigí

Política Universitària i de Centres: Roser Torrelles i Subirà

Prensa i Publicacions: Carles Pazos i Cabasés

Documentació i Estudis: Lluís Vilalta i Serra

Secretaria de Relacions Polítiques: Jordi Espona i Casado

---

⁵⁴⁵ El 1981 es donen de baixa del CEN de la JNC els següents membres del Moviment Crítica Radical: Joan-Francesc Pont i Clemente; Rafael Ruiz i Garrigués i Lluís Vilalta i Serra. Els seus llocs foren ocupats per Joaquim Brofau (Economia, subvencions); Albert Esteves i Castro (Economia, pressupost); Lluïsa Miñana i Cabañeros (Activitats) i Joan Puigdollers i Fragas (Municipal).

COMITÉ EXECUTIU NACIONAL (1982-1984)

President: Ramon Camp i Batalla

Secretari General: Joan Oliveras i Bagués

Secretari de Relacions Polítiques: Raimon Gusi i Amigó

Sotssecretari de Política associativa: Jordi Espona i Casado⁵⁴⁶

Sotssecretari de Política municipal: Josep Soler i Casanellas

Sotssecretari de Relacions internacionals: Gabriel Nadal i Vallvé⁵⁴⁷

Sotssecretari de Política universitària: Oriol Puig i Godes

Departament de l'Escola d'Estiu: Antoni Rovira i Monjo

Secretari d'Organització: Enric Ticó i Buxadós

Sotssecretari d'Organització comarcal: Jordi Zaplana i Huch

Sotssecretari d'Organització sectorial: Jordi Quintana i Osuna

Sotssecretari de Finances i serveis administratiu: Antoni Planas i Pujol

Departament Secretari del CEN: Montserrat Llorach i Boladeras

Secretari de Premsa: Lluís Recoder i Miralles

Sotssecretari de publicacions: Jordi Boada i Andrés

Departament de Comunicació interior: Pere Casals i Lezcano

Departament de Comunicació exterior: Gemma Subirà i Pifarré

Sotssecretari de Formació Comarcal: Jordi Moltó i Biarnés

Departament de Programes: Montserrat Andreu i Folch

Sotssecretari d'Estudis i documents: Josep M. Galí i Izard

Departament d'Afers econòmics: Jaume Castro i Moragues

---

⁵⁴⁶ A partir de l'abril de 1983 deixà el seu càrrec, el seu lloc fou ocupat per Joan Puigdollers i Fargas.

⁵⁴⁷ Feliu Guillaumes i Ràfols es va incorporar al CEN el 1983.

COMITÉ EXECUTIU NACIONAL (1984-1986)

President: Raimon Gusi i Amigó

Secretari General: Enric Ticó i Buixadós

Secretari de Relacions Polítiques: Josep Soler i Casanellas

Sotssecretaria de política associativa: Jordi Zaplana i Huch

Sotssecretaria de política internacional: Feliu Guillaumes i Ràfols

Sotssecretaria de política universitària: Carles Campuzano i Canadés

Sotssecretaria de política sindical: Jordi Fayos i López

Sotssecretaria de política municipal: Sabina Silici i Casajoana

Secretari d'Organització: Jordi Serra i Rovira

Sotssecretaria d'Organització territorial: Isidre Gavín i Valls, Joaquim Forn i Chiarello, Jaume Domingo i Planas, Carles Puigdemont i Casamajó i Pere Martínez i Ammetller

Sotssecretaria d'Organització sectorial: Joaquim Ureta i Buxeda

Sotssecretaria de Mobilització, Arxius i Secretaria: Josep Pera i Colomé

Secretaria de Finances: Jordi Moltó i Biarnés

Secretaria de Premsa, propaganda i publicacions: Antoni Rovira i Monjo

Directora del *Seguem*: Maria del Mar Espar i Almeda

Directora del *Butlletí Intern*: Meritxell Borràs i Solé

Secretaria de Formació: Josep M. Galí i Izard/ Jaume Padrós i Selma/ Josep M. Via i Redons⁵⁴⁸

Oficina Parlamentària (Diputats):

Ramon Camp i Batalla

Pere Casals i Lezcano

Isidre Gavín i Valls

Enric Ticó i Buixadós

---

⁵⁴⁸ Josep M. Galí deixà el seu càrrec per motius professionals mentre que el cas de Jaume Padrós va ser ho per personals.

COMITÉ EXECUTIU NACIONAL (1986-1988)

President: Enric Ticó i Buxadós

Secretari General: Lluís Recorder i Miralles

Sotssecretari general: Jaume Padrós i Selma

Secretari d'Organització d'Acció Interna: Pere Martínez i Ammetller

Secretaria d'Organització Acció Externa: Feliu Guillaumes i Ràfols

Sotssecretari de Dinamització: Jordi Sendra i Vallvé

Sotssecretari d'Organització sectorial: Jaume Ciurana i Llevadot⁵⁴⁹

Tresorer: Lluís Mateu i Vergely

Secretari de Formació, informació i premsa: Josep M. Sanahuja i Playà⁵⁵⁰

Sotssecretaria de relacions amb els mitjans de comunicació: Maria del Mar Espar i Almeda⁵⁵¹

Directora de l'Institut de formació: Meritxell Borràs i Solé⁵⁵²

Director de la publicació *Seguem*: Ermengol Passola i Vidal

Director del Butlletí Intern: Pere Parés i Rosés

Sotssecretaria de publicacions: Marta Conejos i Chia⁵⁵³

Sotssecretari de Relacions Internacionals: Carles Campuzano i Canadés

Coordinador de l'Oficina Parlamentària: Joan Franquesa i Cabanas⁵⁵⁴

---

⁵⁴⁹ Durant aquest mandat va deixar el seu càrrec per anar al servei militar.

⁵⁵⁰ El 1987 va passar a dirigir l'àmbit de la Política Municipal. El seu lloc va ser ocupat per Roger Loppacher i Chehuet.

⁵⁵¹ Va deixar el càrrec a mitja legislatura, el seu lloc va ser ocupat per Elisabet Cañellas i Gay.

⁵⁵² El 1987 Meritxell Borràs i Solé va deixar el càrrec per motius professionals, el seu lloc va ser ocupat per Pere Casals i Lezcano.

⁵⁵³ A partir de 1987 va dirigir la Secretaria d'Organització Sectorial.

⁵⁵⁴ Va deixar el càrrec a mitja legislatura, el seu lloc va ser ocupat per Germà Gordó i Aubarell el 1987.

Sotssecretaris de Política Municipal i Consells locals de la joventut: Esteve Pujals i Cojul⁵⁵⁵

Sotssecretari d'organització sindical i política laboral: Jordi Fayos i López

Secretaria del CEN i relacions amb el Consell Nacional: Iolanda Garcia i Llanta⁵⁵⁶

Diputats: Pere Casals i Lezcano i Isidre Gavín i Valls

Mobilització i Propaganda: Jordi Rodó i Rodà

---

⁵⁵⁵ Va deixar el càrrec a mitja legislatura.

⁵⁵⁶ Va entrar el 1987 amb la creació d'aquesta àrea.

COMITÉ EXECUTIU NACIONAL (1988-1989)

President: Lluís Recorder i Miralles

Secretari General: Jordi Martí i Galbis

Sots-secretari general: Fèlix Guillaumes i Ràfols

Responsable d'Imatge i comunicació: Marc Puig i Guàrdia

Secretari d'Organització: Jaume Ciurana i Llevadot

Responsable de les Sectorials: Meritxell Masó i Carbó

Secretari del CEN: Carles Segura i Buxó

Responsable de Mobilització: Joaquim Forn i Chiarello

Responsable de Tresoreria: Lluís Mateu i Vergely

Responsable de dinamització: Jordi Soler i Calvo

Secretari de Relació Exterior: Carles Campuzano i Canadés

Responsable Relacions Internacionals: Antoni Biarnés i Mas

Responsable Política Municipal: Josep M. Sanahuja i Playà

Responsable Normalització Lingüística: Josep M. Canyelles i Pastor

Responsable de Política Associativa: Maite Fandos i Payà

Responsable de Formació: Jordi Serra i Rovira

Centre de Debats: Jordi Ballesteros i Ventura

Institut de Formació: Iolanda Garcia i Llanta

Responsable del Butlletí Intern: Pere Parés i Rosés

Coordinador de l'Oficina Parlamentària: Germà Gordó i Aubarell

Convidats permanents:

Cap de la Federació de Tarragona: Jordi Sendra i Vallvé

Cap de la Federació de Barcelona: Cèsar Grijalvo i Estrada

Cap de la Federació de Lleida i Diputat: Isidre Gavín i Valls

Cap de la Federació de Girona i Diputat: Josep Coll i Beltran

President del Consell Nacional: Jaume Padrós i Selma⁵⁵⁷

---

⁵⁵⁷ A partir del mes de gener de 1989 també formava part del CEN per la seva condició de Diputat del Parlament.

COMITÉ EXECUTIU NACIONAL (1989-1991)

President: Lluís Recoder i Miralles

Secretari General: Carles Campuzano i Canadés

Secretari general adjunt: Jaume Ciurana i Llevadot

Secretari d'Organització i formació: Carles Segura i Buxó

Política i Relacions Internacionals: Antoni Biarnés i Mas

Política Municipal: Josep M. Sanahuja i Playà

Política Social: Maite Fandos i Payà

Política d'Ensenyament: Josep Rull i Andreu

Política Lingüística i cultural: Josep M. Canyelles i Pastor

Política Medi Ambient: Jordi Ballesteros i Ventura

Servei Militar i Objeció de consciència: Joaquim Forn i Chiarello

Dinamització territorial: Josep M. Elorduy i Vidal

Finances: Lluís Mateu i Vergely

Butlletí intern: Xavier Isart i Nadal

Estudis i programes: Jordi Soler i Calvo

Directora de la publicació *Seguem*: Meritxell Masó i Carbó

Institut de Formació: Iolanda Garcia i Llanta

Mitjans de comunicació: Elisabet Cañellas i Gay

Convidats permanents:

President de la Federació de Girona: Josep Coll i Beltran

President de la Federació de Tarragona: Jordi Sendra i Vallvé

President de la Federació de Barcelona: Cèsar Grijalvo i Estrada

President de la Federació de Lleida: Isidre Gavín i Valls

Representant al CEN de CDC: Fèlix Guillaumes i Ràfols

COMITÉ EXECUTIU NACIONAL (1991-1992)

President: Feliu Guillaumes i Ràfols

Secretari General: Carles Campuzano i Canadés

Secretari General Adjunt: Jaume Ciurana i Llevadot

Secretari d'Organització: Jordi Soler i Calvo

Secretari de Política Municipal: Josep M. Sanahuja i Playà

Secretari d'Acció Exterior: Antoni Biarnés i Mas

Responsable d'Ensenyament: Josep Rull i Andreu

Responsable de Medi Ambient: Jordi Ballesteros i Ventura

Responsable del Servei Militar i Objeció de Consciència: Xavier Figueras i Claret

Responsable d'Acció Nacionalitzadora: Daniel Clivillé i Morató⁵⁵⁸

Secretaria Política Institucional: Maite Fandos i Payà

Responsable de Política Social: Meritxell Massó i Carbó

Responsable de Política Associativa: Pilar Gomà i Quintilla

Responsable de Relacions Internacionals: Iolanda Garcia i Llanta

Secretari d'Acció Directa: Jordi Pujol i Niñerola

Responsable de Documentació i Recursos: Alfons Rossell i Roig

Director de la publicació *Seguem*: Damià Calvet i Valera

Responsable de Comunicació Interior: Francesc Cubells i Castellví

Responsable de Mobilització, secretaria i relacions amb el Consell Nacional: Jordi Vendrell i Ros

Dinamització Territorial: Elisabet Cañellas i Gay

---

⁵⁵⁸ Aquesta àrea es va crear després de la celebració del Congrés

Convidats permanents:

Diputats: Jaume Padrós i Selma i Josep Coll i Beltran

President de la Federació de Lleida i Diputat al Parlament de Catalunya: Isidre Gavín i Valls

President de la Federació de Girona: Pere Saló i Manera

President de la Federació de Tarragona: Josep M. Elorduy i Vidal

President de la Federació de les Comarques Centrals de Catalunya: Jordi Rodó i Rodà

President de la Federació de Barcelona: Xavier Isart i Nadal

Representant de la JNC al CNJC: Miquel Àngel Vallès i Blistin⁵⁵⁹

Gerent: Carles Segura i Buxó⁵⁶⁰

---

⁵⁵⁹ Càrrec que va ocupar des del mes de març fins el desembre de 1992.

⁵⁶⁰ El seu lloc fou ocupat per Joan Sayol i Salomó a partir de l'octubre de 1991, ja que va passar a ocupar l'àrea d'Acció Directa.

COMITÉ EXECUTIU NACIONAL (1992-1994)

President: Fèlix Guillaumes i Ràfols

Secretari General: Carles Campuzano i Canadés

Secretari d'Organització: Jordi Soler i Calvo⁵⁶¹

Mobilització: Núria Benseny i Dalmau

Política i Relacions Internacionals: Antoni Biarnés i Dalmau

Imatge i comunicació: Damià Calvet i Valera⁵⁶²

Acció Nacionalitzadora: Daniel Clivillé i Morató

Ensenyament: Sergi Fernández i Porta

Formació: Xavier Isart i Nadal

Relacions amb la Secretaria General de Joventut: Meritxell Massó i Carbó

Relacions amb els Països Catalans: Ramon Minoves i Pujols

Política Municipal i Coordinador d'Estudiants Nacionalistes: Josep Rull i Andreu

Acció Sectorial: Jordi Vendrell i Ros

Política Associativa: Miquel Àngel Vallès i Blistin

Oficina Parlamentària i Política de Joventut: Iolanda Garcia i Llanta

Membres sense àrea: Carles Segura i Buxó, Elisabet Canyelles i Gay i Jordi Rodó i Rodà

---

⁵⁶¹ El 1993 va deixar el seu càrrec per motius laborals, la seva comesa va ser realitzada per Damià Calvet i Josep Rull.

⁵⁶² Tant Damià Calvet com Josep Rull a partir de 1993 van ocupar dos nous càrrecs. Calvet va ocupar-se de l'Acció Interna de l'organització, mentre que Rull ho va fer de l'Acció Externa.

Convidats permanents al CEN:

Jaume Ciurana i Llevadot (Membre del CEN de CDC)

Pilar Gomà i Quintanilla (Exmembre del secretariat del CNJC)

Jordi Turull i Negre (Diputat a la Diputació de Barcelona)

Isidre Gavín i Valls (Diputat al Parlament de Catalunya)

Maite Fandos i Payà (Presidenta de la Mesa del CN de la JNC)

President de la Federació de Tarragona: Josep M. Elorduy i Vidal

President de la Federació de Girona: Pere Saló i Manera

President de la Federació de les Comarques Centrals: Francesc Cubells i Castellví

President de la Federació de Barcelona i l'Hospitalet: Eduard Garcia i Plans

President de la Federació de Lleida: Òscar March i Llanes

Sotspresidenta de la Federació de Lleida: Pilar Jové i Bacardí

Adjunts al CEN:

Jordi Xuclà i Costa (Responsable de la publicació *Seguem*)

Mireia Molina (Sotspresidenta del YEN)

Imma Català i Robert (Responsable d'Educació en el lleure)

Jordi Roca i Ventura (Responsable de Medi Ambient)

Guillem Torres i Baulenas (Responsable d'Objecció de Consciència)

Marta Subirà i Roca (Responsable del Butlletí Intern i del Servei Militar)

COMITÉ EXECUTIU NACIONAL (1994-1996)

President: Carles Campuzano i Canadès

Secretari General: Josep Rull i Andreu

Secretari d'Organització: Damià Calvet i Valera

Responsables de Suport Territorial: Jaume Lleonart i Montells i Guillem Torres i Baulenas

Responsable de Relacions Internacionals: Daniel Clivillé i Morató

Responsable de Comunicació i Estudis: Jordi Xuclà i Costa

Responsable de Política Sectorial: Eduard Garcia i Plans

Responsable d'Objecció de Consciència i Voluntariat: Marissa Trota i Arqué⁵⁶³

Responsable de Política d'Ensenyament: Alex Mañé i Magrí

Responsable de Relacions Polítiques i Institucionals: Sergi Fernàndez i Porta

Responsable de Relacions amb el Països Catalans: Joaquim Ferrer i Serra

Responsable de Política de Joventut: Miquel Àngel Vallès i Blistin

Responsables de Política Municipal: Ramon Minoves i Pujols i Joan Ignasi Sànchez i Santín

Responsables d'Acció Nacionalitzadora: Francesc Xavier Corrons i Boix i Roc Fernàndez i Badiella

Responsables de Formació: Carles Majó i Casas

Responsables de Programes: Iolanda Garcia i Llanta, Pere Gomés i Miquel i Pilar Jové i Bacardí

President del Consell Nacional: Antoni Biarnés i Dalmau

---

⁵⁶³ Poc després d'iniciar-se el nou CEN Guillem Torres i Baulenas va ocupar el seu lloc.

DONA: Sílvia Requena i Martínez

Convidats permanents al CEN:

President de la Federació de Lleida i Senador: Òscar March i Llanes

President de la Federació de Girona: Pere Saló i Manera

President de la Federació de Tarragona: Joan Pere Gómez i Comes

President de la Federació de les Comarques Centrals de Catalunya: Josep M.
Sanahuja i Playà

President de la Federació de Barcelona: Daniel Clivillé i Morató

COMITÉ EXECUTIU NACIONAL (1996-1998)

Secretari General: Josep Rull i Andreu

Secretari General Adjunt d'Acció Interna: Damià Calvet i Valera

Secretari General Adjunt d'Acció Externa: Daniel Clivillé i Morató

Serveis Nacionals: Marc Guerrero i Tarragó

Suport Territorial: Anna Morell i Arimany i Jaume Adrover i Palau

Pla d'Acció Territorial: Montserrat Anguela i Magriñà i Imma Martínez i Martínez

Acció Nacionalitzadora: Roc Fernández i Badiella

Polítiques Sectorials: Miquel Àngel Vallès i Blistin

Formació: Jordi Ribes i López i Sergi Fernández i Porta⁵⁶⁴

Política Municipal: Ferran Falcó i Isern i Àlex Mañé i Magrí

Comunicació, premsa, Butlletí Intern i *Seguem*: Elisenda Pifarré i Estrada

Relació amb el Països Catalans: Ramon Minoves i Pujols

Política de Joventut i Relacions Institucionals: Neus Munté i Fernández

Política d'Ensenyament: Ricard Font i Hereu

Drets humans, igualtat: Sílvia Requena i Martínez

Medi ambient i equilibri territorial: Alexis Guallar i Tasies

Estudis i projectes: Sandra Casals i Ferrer

Connexió amb antics militants: Iolanda Garcia i Llanta

Objecció de Consciència i Servei militar: Dan Miró i García⁵⁶⁵

---

⁵⁶⁴ Sergi Fernández va deixar l'Àrea de Formació, tot i que va seguir donant suport a temes com l'Escola d'Estiu, per entrar en contacte amb organitzacions juvenils de cases regionals.

⁵⁶⁵ Va deixar el seu càrrec el 1997, el seu lloc va ser ocupat per Guillem Torres i Baulenas.

DONA: Imma Martínez i Martínez

Relacions Internacionals: Dolors Grijalvo i Estrada⁵⁶⁶

Convidats permanents al CEN:

Federació de Tarragona: Joan Pere Gómez i Comes

Federació de Barcelona: Joan Anton Garcia i Gomà

Federació de Lleida: Núria Costa i Mateu

Federació de Girona: Jordi Xuclà i Costa

Federació de Comarques Centrals: Rosa Reboredo i Civeira

President del Consell Nacional: Pere Saló i Manresa

---

⁵⁶⁶ Va deixar el seu càrrec el 1997 el seu lloc va ser assumit pel Marc Guerrero i Tarragó

COMITÉ EXECUTIU NACIONAL (1998-2000)

Secretari General: Jordi Xuclà i Costa

Secretària General Adjunta: Neus Munté i Fernández

Secretari General Adjunt: Roc Fernández i Badiella

Secretari d'Organització: Marc Guerrero i Tarragó

Acció Territorial i Implantació: Àlex Mañé i Magrí i Meritxell Blanch i Daura

Medi Ambient i Equilibri Territorial: Meritxell Roigé i Pedrola i Susanna Permanyer
i Antón

Dinamització Territorial: Èric López i Ribes

Estudis i projectes: Sandra Casals i Ferrer

Política Municipal: Ferran Falcó i Isern i Ricard Font i Hereu

Formació: Joan Anton Garcia i Gomà

Política d'Ensenyament: Albert Batalla i Siscart

Connexió: Jordi Ribes i López

Secretaria del CEN i relacions amb el CN: Meritxell Lluís i Vall

Acció Nacionalitzadora: Alexis Serra i Rovira i Jordi Vázquez i Mir⁵⁶⁷

Acció Sectorial: Montserrat Morante i Shiaffino i Miquel Àngel Vallès i Blistin

Identitat: Imma Martínez i Martínez

Relacions amb els Països Catalans: David Conesa i Fernández i Rosa Massegosa i
Perxés

Projecció exterior de Catalunya: Gemma Mir i Trullàs

Igualtat i drets socials: Esther Roca i Isart

---

⁵⁶⁷ Va deixar el CEN el 1999 per motius personals.

President de la Federació de Tarragona: Daniel Llevat i Gateu

President de la Federació de Barcelona: Carles Agustí i Hernández

President de la Federació de Lleida: Núria Costa i Mateu

President de la Federació de Girona: Sergi Martí i Arau

President de la Federació de Comarques Centrals: Marc Castells i Berzoes

President de la Federació Regió 1: Ferran Falcó i Isern

President del Consell Nacional: Daniel Clivillé i Morató

DONA: Carlos Navarro i Ortíz

COMITÉ EXECUTIU NACIONAL (2000-2002)

President: Jordi Xuclà i Costa

Secretari General: Albert Batalla i Siscart

Secretari General Adjunt: Alexis Serra i Rovira

Secretari d'Organització: David Saldoni i de Tena

Política d'Ensenyament: Roger Mestre i Fàbregas

Formació: Manel Prat i Peláez i Meritxell Lluís i Vall

Internacional: Adriana Zalacaín i Viñuales i Francina Vila i Valls

Polítiques de Joventut: Jordi Arcarons i Rabadà i Sandra Casals i Ferrer

Acció Nacionalitzadora: Lluís Francesc Nuñez de Castro i Joan Ramon Casals i Mata

Acció Política i Projectes: Ricard Font i Hereu

Política Sectorial: Xavier Pastor i Pérez i Jaume Vendrell i Faci

Política Municipal: Enric Trias i Mañosa i Ferran Casamitjana i Domènech

Comunicació i noves tecnologies: Salvador Grifell i Hernández

Acció Territorial: Anna Pont i Tèrmens i Meritxell Roigé i Pedrola

Relació amb el Països Catalans: Oriol Torroja i Nualart

Federació de Tarragona: Josep M. Tost i Borràs

Federació de Barcelona: Marc Pifarré i Estrada

Federació de Lleida: Marc Solsona i Aixalà

Federació de Girona: Sergi Martí i Arau⁵⁶⁸

Federació de Comarques Centrals: Marc Castells i Berzosa

---

⁵⁶⁸ No va finalitzar el mandat i el seu lloc va ser ocupat per Ramon Soler.

Federació de Regió 1: Roc Fernàndez i Badiella i Francesc Sánchez i Vera

President del Consell Nacional: Marc Guerrero i Tarragó

DONA: Esther Roca i Isart

COMITÉ EXECUTIU NACIONAL (2002-2004)

Presidenta: Esther Roca i Isart

Secretari General: Albert Batalla i Siscart

Secretari General Adjunt: Alexis Serra i Rovira

Secretari d'Organització: David Saldoni i de Tena

Acció Nacionalitzadora: Jordi Cuminal i Roquet

Cooperació i Acció Social: Lluís Francesc Nuñez de Castro

Ensenyament i Universitat: Gerard Figueras i Albà

Comunicació: Cesca Domènech i Ruera

Formació: Gemma Ferrés i Galofré i Maite Ros i Bosch

Suport Territorial i Participació: Meritxell Lluís i Vall

Recerca i Projectes: Núria Betriu i Sánchez i Martí Sánchez i Pedra

Relació amb el Paísos Catalans: Oriol Torroja i Nualart

Política Europea i Internacional: Francina Vila i Valls i Roger Albinyana i Saigí

Cohesió i Integració: Adriana Zalacaín i Viñuales⁵⁶⁹

DONA: Jordi Arcarons i Rabadà

Comissió Econòmica: Llorenç Maristany i Badell

Federació de Terres de l'Ebre: Meritxell Roigé i Pedrola

Federació de Tarragona: Josep M. Cortès i Artigas

Federació de Barcelona: Marc Pifarré i Estrada

Federació de l'Alt Pirineu i Lleida: Marc Porta i Fàbrega

Federació de Girona: Ramon Soler i Salvador

---

⁵⁶⁹ Va deixar el càrrec a la meitat del mandat

Federació de Comarques Centrals: Joan Prat i Trapé

Federació de Regió 1: Miquel Buch i Moya

ANNEX DE CONGRESSOS

- I. Platja d'Aro (25-27 d'abril de 1980).
- II. Espluga del Francolí (22-24 de gener de 1982).
- III. Coma-ruga (13-15 de juliol de 1984).
- IV. Barcelona (1-2 de novembre de 1986).
- V. "Avancem en Llibertat". Lloret de Mar (9-11 de desembre de 1988).
- VI. "La Força de la llibertat". Calella (18 al 20 de gener de 1991).
- VII. "Més enllà". Lleida (6-8 de novembre de 1992).
- VIII. "Generació llibertat". Platja d'Aro (16-18 de desembre de 1994).
- IX. "Catalunya Sobirana". Sabadell (18-20 d'octubre de 1996).
- X. "L'oportunitat de decidir: autodeterminació". Vila-seca (20-22 de novembre de 1998).
- XI. "Sobirania@progres.cat". Santa Susanna (20-22 d'octubre de 2000).
- XII. "Progressem per ser lliures". Lleida (29 de novembre-1 de desembre de 2002).

ANNEX D'ESCOLES D'ESTIU

- I. Antoni Rovira i Monjo (juliol de 1983).
- II. Antoni Rovira i Monjo (7 al 12 de juliol de 1984).
- III. “Europa, arrels i futur”. Joaquim Forn i Chiarello (24-31 de juliol de 1985).
- IV. “La reconstrucció nacional de Catalunya (1976-1986)”. Meritxell Borràs i Solé (3-10 d’agost de 1986).
- V. “Nacionalisme: llibertat i progrés”. Maite Fandos i Payà (1-4 d’agost de 1987).
- VI. “L’Estat de la nació”. Cèsar Grijalvo i Estrada (23-30 de juliol de 1988).
- VII. “El món: actualitat i pluralisme”. Oriol Marcé i Puig (29 de juliol al 3 d’agost de 1989).
- VIII. “Adéu al mur. Configuració de la nova Europa”. Montserrat Gilabert i Grau (1-5 d’agost de 1990).
- IX. “Els 90. Un nou ordre mundial?”. Núria Benseny i Dalmau (31 de juliol al 4 d’agost de 1991).
- X. “10 anys formant nacionalistes per a l’Europa que ve”. Elisabet Puchol i Barceló (16-19 de juliol de 1992).
- XI. “Per una nova generació de la solidaritat”. Xavier Codina i Grommann (28 de juliol a l’1 d’agost de 1993).
- XII. “Projecte: la Terra”. Helena Gurguí i Masas (27-31 de juliol de 1994).
- XIII. “Nacionalisme, democràcia i participació”. Montserrat Ravell i Roca (26-30 de juliol de 1995). Premi Ramon Trias Fargas: Josep Espar i Ticó.

- XIV. “20 anys de JNC. 20 anys de nacionalisme”. Joan-Antoni Garcia i Gomà (31 de juliol- 4 d’agost de 1996). Premi Ramon Trias Fargas: Magda Oranich i Solagran.
- XV. “Catalunya sobirana”. Sònia Tubau i Garcia (30 de juliol- 3 d’agost de 1997). Premi Ramon Trias Fargas: Heribert Barrera i Costa.
- XVI. “Països Catalans”. Albert Batalla i Siscart (29 de juliol- 2 d’agost de 1998). Premi Ramon Trias Fargas: Miquel Calzada i Olivella.
- XVII. “Llibertats, oportunitats i sobirania”. Francina Vila i Valls (28 de juliol- 1 d’agost de 1999). Premi Ramon Trias Fargas: Miquel Martí i Pol.
- XVIII. “La paraula és nostre”. David Saldoni i Tena (26-30 de juliol de 2000). Premi Ramon Trias Fargas: Vilaweb. Vicent Partal i Tena.
- XIX. “Catalunya i globalització: amenaces i oportunitats”. Núria Betriu i Sánchez (25-29 de juliol de 2001). Premi Ramon Trias Fargas: Antoni Deig i Clotet.
- XX. “Cap a un nou Estatut polític”. Gemma Ferrés i Galofré (24-28 de juliol de 2002). Premi Ramon Trias Fargas: Josep Benet i Morell.
- XXI. “Emancipació és independència”. Víctor Cullell i Comelles (23-27 de juliol de 2003). Premi Ramon Trias Fargas: Jordi Pujol i Soley.